

ሲቷ፡ (እንት)፡ እት፡ መነኩሴው፡ (እንው)፡ ወን
ድም፡ ይባላሉ ። በብዙም፡ ለመናገር፡ (እንው፡
አንት)፡ ወንድሞች፡ አቶች፡ ያሠኛል ። ይቶት፡
አለበም፡ ብቻውን፡ ሲነገር፡ እንዳለፈው፡ በቂ ፤

ከስም፡ ጋራ፡ ሲጻፍ፡ ቅጽል፡ ይኸናል ። (የታቦት፡
ዘፈን) ፤ ያባ፡ ጠጋዛብ፡ ልጅ፡ የይቶት፡ እዝጊያራ፡
ትምሩኝ፡ እንደኾን፡ ልምጣ፡ ወደ፡ ኮራ ።

ከ

ከ ፤ ፲፱ኛ፡ ፈደል፡ በግእዝ፡ አልፍ፡
ቤት፡ በአባገደ፤ ይኸውም፡ በተራ፡ ቀጥር፡ ነው ።
በፈደልነት፡ ስም፡ ካፍ ፤ በአኃዝነት፡ ከ—፳፡
(ካያ፡ ሻያ)፡ ይባላል ።

ከ ፤ የገ፡ ወራሽ ፤ ወይም፡ ተለዋጭ ። ገ
ረደፈ ፤ ከራተፈ ። ቸን፡ እይ ።

ከ ፤ የጐ፡ ወራሽ፡ ከግእዝ፡ ወዳማርኛ ።
በጉብጐ ፤ በከባከ ።

ከ ፤ የቀ፡ ወራሽ ። ቀላድ ፤ ከላድ ።

ከ ፤ ዐበይ፡ አገባብ ። ከበላ፡ ብላ፤ ከሰው፡
አትጣላ ። ይህ፡ ጋራን፡ ይዞ፡ ሲነገር፡ ነው ። ጳ
ላን፡ ይዞ፡ ሲፈታ ፤ ውሃ፡ ከፈሰሰ፡ አልታፈሠ ።
ኸብ፡ ካኩተኩተ፡ ሰው፡ ከተኩተተ ። ከመነኩሰች
ባሰች ፤ ከቂረበች፡ አፈረሰች ።

ከ ፤ (ተ) ፤ ደቂቅ፡ አገባብ ። በስምና፡
በግብር፡ በነገርም፡ ኹሉ፡ በቦታም፡ መነሻ፡ ኹኖ፡
እየገባ፡ በቁም፡ ቀሪ፡ ይኸናል ። (ማስረጃ)፡ ከሰ
ማይ፡ ወረደ ። ከምድር፡ ወጣ ። ነገር፡ ከሥሩ ፤
ውሃ፡ ከጥሩ ። ከከፋ፡ ተወልጀ፡ ስፈጭ፡ ዐደርኩ ።
ፍየል፡ ከመድረሷ፡ ቅጠል፡ መበጠሷ ። ከቃጣ፡
ወዲያ፡ ገመድ ፤ ከናት፡ ወዲያ፡ ዘመድ፡ (የለም) ።

ከ ፤ በ፡ ይኸናል ። ከታዘዝኸበት፡ እው
— ለኸቸው፡ ጠላት፡ በወሰዳቸው ። በቁም፡ ቀሪና፡ በ፡
ሲኾን ፤ ከሞት፡ የተረፉ፡ ከጥላ፡ ያረፉ ። ጋራን፡
ይዞ፡ ሲፈታ ፤ እንቅልፍ፡ ታቦገር ፤ ከነብር፡ ትፋ
ዘገር ። ወደ፡ ሲኾን ፤ የተጠማ፡ ከፈላሽ ፤ የተበደለ፡
ከነጋሽ ። ይልቅን፡ ይዞ፡ ሲፈታ ፤ ከመጠምጠም፡
መማር፡ ይቅደም ። ከተጃጋች፡ ታራቂ ፤ ካጣቢ፡
አድራቂ ። ከጀ፡ በጉንጫ ። ካጫደ፡ የሰበሰበ፡
(ይሻላል) ። እስከ፡ ድረስን፡ ይዞ፡ እንዲፈታ፡ ከ፡
በግልጥ፡ ጋራን፡ ይዞ፡ ይፈታል ። ሔኖክ፡ ከኤል
ያስ፡ ጋራ፡ ይኖራል ። ሙሴ፡ ከአርን፡ ጋራ፡ ነበር ።
ቂርቆስ፡ ከናቁ፡ ጋራ፡ ሞተ ። በግእዝ፡ መሠረተቹ፡
«እም፡ እስከ፡ ምስለ»፡ ናቸው ። ጃያው፡ መነሻና፡
መድረሻ፡ ነው ።

ከ-፤ እኔ፡ ለሚል፡ የአንቀጽ፡ ዝርዝር ።
ግእዝ፡ ጸሐፍኩ፡ ያለውን፡ ጻፍኩ፡ በማለት፡ ፈ
ንታ፡ ጻፍኩ፡ ይባላል ። ኹን፡ ተመልከት ።

ከ-፤—ቸልታ ፤—ሲ ።

ከ ፤—ቸልታ ፤—ሰ ።

ከ ፤ ለቅርብ፡ ወንድ፡ የአንቀጽ፡ ዝርዝር ።

ግእዝ፡ ገደልከ፡ ያለው፡ ገደልኸ፡ በመባል፡ ፈ
ንታ፡ ገደልከ፡ ተብሎ፡ ይጻፋል ። ኹን፡ እይ ።

ኳ፡ አለ ፤—ድምጥ፡ ሰጠ ፤—(ኳኳ) ።

ኩቤ ፤—ክንፍ፡ አልባ ፤ ፌንጣ ፤
(ከብኩብ) ።

ኩብ ፤—የፈትል፡ ጥቅል ፤—ኮብ ።

ካበ ፤ (ከዐበ) ፤ ደንጊያን፡ በደንጊያ፡
ጡብን፡ በጡብ፡ ዕንጨትን፡ በንጨት፡ ዓልን፡
በጓል፡ አሞሌን፡ ባሞሌ፡ ላይ፡ ደረበ፡ አስቀመጠ፡
ቀጠለ፡ አነባበረ ።

ካበ ፤ አመሰገን ፤ ብዙ፡ ምስጋና፡ ሰጠ፡ ኩ
ፈስ ። እወደድ፡ ባይ፡ አሽከር፡ ጌታውን፡ ይከባል ።

ካቢ፡ (ዎች) ፤ ከዓቢ) ፤ የካቢ፡ የሚ
ከብ ፤ ካብ፡ ዐዋቂ ።

ካቢ ፤ ያገር፡ ስም ፤ በዜጋመል፡ ባሻገር፡
ያለ፡ ቀበሌ ።

ካቢ ፤ (ከዐቢ) ፤ የቅርብ፡ ሴት፡ ትእ
ዛዝ፡ አንቀጽ ።

መካብ ፤ መደረብ፡ ማነባበር ፤ ማመስገን፡
መኩፈስ ።

መካቢያ ፤ መደረቢያ፡ ማነባበሪያ ፤ ቁመት፡
አርመን ።

ካካበ ፤ ደራረብ፡ ቀጣጠለ ።

መካካብ ፤ መደራረብ ።

አስካብ ፤ ካብ፡ አለ ፤ አሠራ፡ ካብን ።

አስካቢ ፤ ያስካብ፡ የሚያስከብ ።

ማስካብ ፤ ካብ፡ ማሠራት ።

ማስካቢያ ፤ ትእዛዝ ፤ የቤት፡ ዙሪያ፡ ም
ሽግ ።

ተካበ ፤ (ተከዕበ) ፤ ተደረብ፡ ተነባበረ፡
ደንጊያ፡ በደንጊያ፡ ላይ፡ ኹን ።

ተካበ ፤ የሰው፡ ስም ።

ተካበች ፤ የሴት፡ ስም ።

ካብ ፤ (ቦች) ፤ የተካብ፡ የተደረበ ፤ ድርብ
ርብ፡ ንብብር፡ ደንጊያ፡ (ኢሳጃ፤ ያ) ። ጥራ፡ ካብ፡
ዐረር፡ ቃም፡ ካብ፡ እንዲሉ ። (እንግዲ፡ ካብ) ፤
የማይረባ፡ የልጆች፡ ሥራ፡ ፈራሽ ።

ካብ ፤ (ከዐብ) ፤ የቅርብ፡ ወንድ፡ ትእ
ዛዝ፡ አንቀጽ ።

ካባ (ካፓ) ፤ እንደ ፡ በርኖስ ፡ በልብስ ፡
 ላይ ፡ የሚለበስ ፡ ባለቀለም ፡ ረዥም ፡ መደረቢያ ።
 ካፓ ፡ የመምህራን ፡ ዐማርኛ ፡ ነው ። ሲበዛ ፡ (ጥባ)
 ካቦች ፡ ይላል ።

ካባ ፡ ላንቃ ፤ ባለለምድ ፡ መደረቢያና ፡ ባ
 ለወርት ፡ ጥልፍ ፡ ያለው ፡ የቀዳሽ ፡ ልብስ ። ላንቃ ፡
 የተባለው ፡ ለምዱ ፡ ወይም ፡ ነበልባል ፡ መስሎ ፡
 የሚታየው ፡ የወርቁ ፡ ጥልፍ ፡ ነው ።

ካቡት (ካባዊት) ፤ ባለመካፈቻ ፡ ረዥም ፡
 ቀሚስ ፡ የካፖርት ፡ ዐይነት ።

ካቦ (ትግ ፡ ካዕቦ) ፤ ፬ ፡ ቀኑ ፡ የሚ
 ይዝ ፡ መስፈሪያ ፤ ይኸውም ፡ ፳ ፡ ክፋሉ ፡ ነው ።
 ካዕቦንና ፡ ክፋሉን ፡ እይ ።

ካቦ ፤ በዋንጫና ፡ ባንኮላ ፡ ዐይነት ፡ የተ
 ሠራ ፡ ጥዋ ። ዙዝ ፡ ካቦ ፡ እንዲሉ ።

አንካቦ ፡ (ዎች) ፤ ፬ ፡ ብርሌ ፡ ጠላ ፡ ወይ
 ም ፡ ጠጅ ፡ የሚይዝ ፡ (የሚችል) ፡ ከቀንድና ፡ ከን
 ጨት ፡ የተበጀ ፡ ዋንጫ ።

አንካቦ ፤ በአንካቦ ፡ ዐይነት ፡ የተሠራ ፡
 ረዥም ፡ ኩባያ ፡ ተሳክቶ ፡ ተደራርቦ ፡ የሚቀመጥ ።

አንካቦ ፤ ከገጣ ፡ የተታታ ፡ አዳሎችና ፡
 ሱማሌዎች ፡ ዐሸቦ ፡ የሚያመጡበት ፡ ዋንጫ ፡
 መሳይ ፡ ሞላላ ፡ እኩፋዳ ።

ተካካቢ (ተካዕቢ) ፤ ተደራረቢ ።

ተካካቢ ፤ ተመሰጋገነ ፡ ተወዳደሰ ።

መካካብ ፤ መመሰጋገን ።

መካካቢያ ፤ መመሰጋገኛ ።

አካካቢ ፤ የካብ ፡ ሥራ ፡ አግራ ፤ ደንጊያን ፡
 አንዱን ፡ ባንዱ ፡ ላይ ፡ አዳረገ ፡ አዳረቢ ።

አካካቢ ፤ አመሰጋገነ ።

ማካካብ ፤ ማደራረብ ።

አካካብ ፤ አንባባር ፤ መካብ ።

ክብ 1—የተከበበ 1—ከበበ ።

ኮብ ፤ ተጠነጠነ ፡ ተደወረ ፡ ተጠቀለለ ፡
 ፈትሎ ፡ ገመዱ ።

ኩብ (ክዑብ) ፤ ኩብዙ ፡ ፈትል ፡ ተጠ
 ንጥፍ ፡ የኮብ ፡ ኮባ ፡ የመሰለ ፡ ታላቅ ፡ ልቃቂት ፤
 ጥቅል ፡ ገመድ ።

ኮባ (ዎች) ፤ መሸራው ፡ የተሸበለለ ፡
 ላንፋው ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ የተቃቀፈ ፡ የተጠቀለለ ፡
 ቅጠል ፡ የእንስትና ፡ የሙዝ ፡ ዐይነት ።

አኮብ ፤ አብዝቶ ፡ አጠነጠነ ፡ ደወረ ፡ ጠቀ
 ለለ ፡ ኩብ ፡ አደረገ ፤ ኮባ ፡ አስመሰለ ።

አኳቢ ፤ ያኮብ ፡ የሚያከብ ፤ አጠንጣኝ ፡
 ደዋሪ ፡ ጠቅላይ ።

ማኮብ ፤ ማጠንጠን ፡ መደወር ።

ማኮቢያ ፤ ማጠንጠኛ ፡ መደወሪያ ፡ ወፍ
 ራም ፡ እንዝርት ፡ ሸንቦቆ ።

አስኮብ ፤ አስደወረ ፡ አስጠነጠነ ፡ አስጠቀ
 ለለ ።

ከበብ (ከቢብ ፡ ከበብ) ፤ ዐጀብ ፡ እ
 ንደ ፡ ግድግዳ ፡ በዙሪያ ፡ ቆመ ፤ የደግ ። አሸከ
 ሮች ፡ ጌታቸውን ፡ ከበው ፡ ይቆማሉ ።

ከበብ ፤ መውጣት ፡ በር ፡ መኼጃ ፡ መን
 ገድ ፡ አሳጣ ፤ የክፋ ፡ (፪ሳሙ ፡ ፲፩ ፡ ፲፮) ።

ከበብ ፤ ክብ ፡ አደረገ ፡ ነደፈ ፡ በገረ ፤ በዙ
 ሪያ ፡ ሠራ ። ከተረን ፡ ተመልከት ። የጊዜና ፡ ገላፊ ፡
 ትንቢትም ፤ ይከብ ፡ ይከባል ፡ ቢል ፡ እንጂ ፤ ይከ
 ብብ ፡ ይከብባል ፡ አይልም ።

ከባቢ ፡ (ዎች) ፤ የከበብ ፡ የሚከብ ፤ ዐ
 ጃቢ ፡ ሰራዊት ።

ከባቢ ፤ በፊደል ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ የሚጻፍ ፡
 የቃል ፡ ማጠሪያ ፡ ጉባጣ ፡ ምልክት ፡ ( ) ።

ከባቢ ፡ ጦር ፤ በጠላት ፡ ዙሪያ ፡ የቆመ ፡
 ጭፍራ ።

ከባቢነት ፤ ከባቢ ፡ መኾን ።

(ጥባ) ከብብ ፤ ዝጊ ፡ ከማሁ ፡ ለከርቢ ።

ከብብ (ቦች) ፤ ማዘንትን ፡ ምጣድን ፡ ዐው
 ድማን ፡ የመሰለ ፡ ክብነት ፡ ያለው ፡ ዙሪያ ፡ ነገር ።

ከብብ ፤ አንተ ፡ ለሚባል ፡ የቅርብ ፡ ወንድ ፡
 ትእዛዝ ፡ እንቀጽ ።

ክበብ ፡ ትስብእት ፤ የሰውነት ፡ ቅርጽ ፡
 አቋም ። ጌታችን ፡ ለመፍረድ ፡ በክበብ ፡ ትስብእት ፡
 ይመጣል ።

ከበባ ፤ የመከበብ ፡ ሥራ ፤ ዐጀባ ።

መክብብ ፤ በዙሪያ ፡ መሥራት ፡ መቀመጥ ፡
 ግጥም ፡ (ዘዳጅ፡ ፶፩ ፡ ፶፯ ። ሕዝቧ ፡ ፯) ።

መክብቢያ ፤ ስፍራ ፡ ጊዜ ፤ ክብ ፡ ማድረ
 ጊያ ፡ ገመድ ፡ ከሰል ፡ በረቅ ፤ የጦር ፡ መሣሪያ ፡
 ካብ ፡ ድልድል ፡ (ሕዝቧ ፡ ፳) ።

መክብብ ፤ ሹም ፡ ጠቅላይ ፡ አለቃ ።

መክብብ ፤ የመጻፍ ፡ ስም ፤ ሰሎሞን ፡ የደ
 ረሰው ፡ መጻፍ ።

አከበብ (ከበበ) ፤ ክብ ፡ ሥራ ፡ ሠራ ።

አስከበብ ፤ በዙሪያ ፡ አስቆመ ፤ በመካከል ፡
 አስደረገ ።

አስከበብ ፤ አስከበረ ፡ አኩራ ፤ አላላብ ፡
 አስቀመጠ ፡ አቂዩ ። ይህ ፡ ገንዘብ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ያ
 ስከብብኛል ።

አስከባቢ ፤ ያስከበብ ፡ የሚያስከብብ ፤ እዝ
 ማች ፡ የጦር ፡ መሪ ፡ ፈታውራሪ ።

ማስከብብ ፤ እንዲከብብ ፡ ማስደረግ ።

ማስከበቢያ ፤ ዙሪያ ፡ ገባ ።

ተከበብ ፤ ታጀብ ።

ተከበብ ፤ ክብ ፡ ኾነ ፡ ተደረገ ።

ተከበበ ፤ ዙሪያው ፡ ተያዘበት ።

ተከባቢ ፤ የሚከበብ ፤ ክብ ፡ የሚሾን ።

ከባባ ፤ የመቅረዝ ፡ መብራት ፡ ማጥፊያ ፡ እንደ ፡ ታናሽ ፡ ዐረቄ ፡ መለኪያ ፡ ያለ ።

ክብ ፤ (ክቡብ) ፤ የተከበበ ፤ ሞላላ ፡ ማእዘን ፡ ያይደለ ፡ ሥራ ፤ እንደ ፡ ዕንቁላል ፡ እንደ ፡ ኳስ ፡ ያለ ፡ ድብልብል ፡ እንክብል ፤ ወይም ፡ ቀለበት ፡ መሳይ ፡ ነገር ።

ክብ ፡ ካባ ፤ ያንገትጌው ፡ ቅድ ፡ ክብ ፡ የሾን ፡ ካባ ፡ ባለከሣድ ።

ክብነት ፤ ክብ ፡ መሾን ።

(ጥቢ) ክቢ ፤ (ትግ ፡ ክብብ) ፤ ክብ ፤ የክብ ፡ ዐይነት ፤ ከበባ ።

ክቢ ፤ ሰራዊት ፡ ጭፍራ ፤ እንዳጥር ፡ እንደ ፡ ቅጥር ፡ የሾን ፡ ከባቢ ፡ ጦር ። በክቢ ፡ ላይ ፡ ክቢ ፡ (፩ሳሙ ፡ ፲፮ ፡ ፳ ፡ ፳፩ ፡ ፳፪ ። ሚክ፩ ፡ ፩ ። ዮሴ፫ ፡ ፲፩) ።

(ላቢ) ክቢ ፤ ደባ ፡ ተንኩል ። እክሌ ፡ እክሌን ፡ ክቢ ፡ ሠራው ።

መከበብ ፤ በጠላት ፡ ሰራዊት ፡ መካከል ፡ መሾን ፡ (ኤር፲፱ ፡ ፱) ።

መከበቢያ ፤ ሰፍራ ፡ ጊዜ ፡ (ኤር፴፫ ፡ ፱) ።

ተከበበ ፤ የከባቢ ፡ ተከባቢ ፡ ተኳኳን ፤ ተዚዟል ።

መከብብ ፤ የመከበብ ፡ ብድር ፡ መመላለስ ።

መከብቢያ ፤ የግንብ ፡ ዐጥር ፡ ቅጥር ፤ ለሸማ ፡ ዐጥርም ፡ ይነገራል ፡ (ዘፀ፱ ፡ ፳) ።

መከብቢያ ፤ የንጩት ፡ ዘንድ ፡ በወጋግራ ፡ ማፍ ፡ ተዋደ ፡ ጣራን ፡ የሚደግፍ ፡ ክብ ፡ ሹኖ ፡ የታነጠ ።

አካበበ ፤ ክብብን ፡ አማራ ፡ አባጃ ።

አካበበ ፤ በጠላት ፡ ባውራ ፡ ዙሪያ ፡ አቋቋመ ።

አካባቢ ፤ ያካበበ ፡ የሚያካብብ ።

አካባቢ ፤ በወሰን ፡ ዙሪያ ፡ ያለ ፡ ሰፍራ ፡ ቀበሌ ።

አካባቢዎች ፤ የሚያካብቡ ፤ ባካባቢ ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ።

ማካብብ ፤ የተከባቢን ፡ መተላለፊያ ፡ ማያያዝ ።

አከባብብ ፤ እስተጽጅብ ፤ መከበብ ።

ከበደ ፤ (ከብደ) ፤ ተማን ፡ ጨቂን ፤ ወዳንድ ፡ ፊት ፡ አመዘን ፡ ራሴን ፡ ከብደኛል ፡ እንዲል ፡ ባላገር ። (ተረት) ፤ ለላም ፡ ቀንዷ ፡ አይከብዳትም ። (ግጥም) ፤ ጥት ፡ ይቅር ፡ ይላሉ ፤ ደታ ፡ ቢቀር ፡ አልወድም ፤ ስንጨቱም ፡ ድንጋዩም ፡ ከሰው ፡ ፊት ፡ አይከብድም ። (ቀኑ ፡ ሰማዩ ፡ ከበደ) ፤ ደመና ፡ ሾን ።

(ነገሩ ፡ ከበደ) ፤ ፍችው ፡ ጠፋ ። ይህ ፡ ራሳ ፡ በምን ፡ ከበደ ፡ ቢሉ ፤ ዐሳቡን ፡ በሰው ፡ ጥሉ ።

ከበደ ፤ ከበረ ፡ ከቡር ፡ ሾን ። የከበደ ፡ ሰው ፡ መጣ ፤ እክሌ ፡ የወለደች ፡ የከበደች ፡ ልጅ ፡ አለችው ።

ከበደ ፤ አረገዝ ፤ እርጉዝ ፡ ሾን ።

ከበደ ፤ ከበዴ ፤ ከበደች ፤ ከበደ ፡ ከበዴ ፡ የወንድ ፤ ከበዴ ፡ ከበደች ፡ የሴት ፡ መጠሪያ ፡ ስም ፤ ትርጓሜው ፡ ከበረ ፡ ከበረች ፡ ማለት ፡ ነው ።

ከቢድ ፤ ከባዳ ፤ ከባድ ፤ ከባጅ ፤ የከበደ ፡ የሚከብድ ፡ (ምሳጽ፮ ፡ ፫) ። ከባድ ፡ ሸክም ፡ እንዲሉ ።

ከባድ ፡ መሬት ፤ ጥቁር ፡ ዐፈር ፡ መረራ ።

ከባድነት ፤ ከባድ ፡ መሾን ።

ከበድ ፤ እርጉዝ ፡ ከብት ። በግእዝ ፡ ግን ፡ ከብደት ፡ ማለት ፡ ነው ። የሐር ፡ ገመድ ፡ የበቅሉ ፡ ከበድ ፡ እንዲሉ ።

ከበድነት ፤ እርግዝና ።

ከበድ ፤ የቅርብ ፡ ወንድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንቀጽ ፤ ከበር ፡ ማለት ፡ ነው ። ልጄ ፡ ውለጄ ፡ ከበጄ ፡ እንዲል ፡ መራቂ ፡ አባት ።

ከብደ—ትልቅ ፤—ራስ ።

ክብደት ፤ መከበድ ፡ ከባድነት ።

መከበድ ፤ መማን ፡ መጨቂን ፡ (፪ቆር ፡ ፲፪ ፡ ፲፫) ። በክብደት ፡ ፈንታ ፡ መከበድ ፡ ይላል ፡ (፪ሳሙ ፡ ፲፪ ፡ ፴) ።

መከበድ ፤ መከበር ፡ ማርገዝ ።

መከበጃ ፤ ከባድ ፡ መሾኛ ፡ መከበሪያ ።

አከበደ ፤ ከባድ ፡ አደረገ ፤ ሸክምን ፡ አበዛ ፤ አገዛዝ ፡ አጸና ፡ (፩ነገ ፡ ፲፪ ፡ ፱) ።

አከባጅ ፤ ያከበደ ፡ የሚያከብድ ፤ ጨቂን ፡ ጨቋን ።

ማከበድ ፤ እንዲከብድ ፡ ማድረግ ።

ማከበጃ ፤ አላል ፡ መጣያ ።

አስከበደ ፤ ከባድ ፡ አስደረገ ፡ አስጨቁን ።

ተከበደ ፤ ተጨቁን ፡ ተጨነቀ ።

ተካበደ ፤ ከበደ ፤ (ተመናዘለ) ። ሸክሙ ፡ አለልክ ፡ ይካበዳል ።

ተካባጅ ፤ የሚከብድ ፡ (የሚከብድ) ።

መካበድ ፤ መከበድ ፡ (መመናዘል) ።

ተከባበደ ፤ ተመናዘለ ።

አካበደ ፤ (አስተካበደ) ፤ ሸክምን ፡ አባዛ ፤ አመናዘለ ፤ ርስ ፡ በርሱ ፡ እንዲካበድ ፡ አደረገ ።

አከባበደ ፤ አጨቋቁን ፤ አመናዘለ ።

አከባቢድ ፤ አጨቋቁን ፤ መከበድ ።

ኩባያ ፤ ኩባያ ፤ (ዐረ) ፤ በዋንጣ ፡ ዐይነት ፡ ከብረት ፡ ዐፈር ፡ ተሠርቶ ፡ ነጭ ፡ ጥቁር ፡

ቀለም ፤ የተቀባ ፤ የባሕር ፤ ዕቃ ፤ የመጠጥ ፤ መሣሪያ ፤ ትንሽና ፤ ትልቅ ፤ ብርጭቆም ፤ ባረብኛ ፤ ኩባያ ፤ ይባላል ።

ኩባክ ፤ የቆቅ ፤ ጩኸት ።

ከበከበ ፤ (ኩብከበ) ፤ ሰርግ ፤ ደገሰ ፤ ልጁን ፤ ወዳጁን ፤ ዘመዱን ፤ ሰረገ ፤ ዳረ ።

ከበከበ ፤ ከብረ ፤ በዓል ፤ እደረገ ፤ ዐዲሴቱ ፤ ቤተ ፤ ከሲያን ፤ ስትባረክ ።

ከብካቢ ፤ የከበከበ ፤ የሚከበከብ ፤ ሰራጊ ፤ ዳሪ ።

ከብካቢ ፤ ሰርግ ፤ ዓለም ፤ ደስታ ። እንግዳ ችንን ፤ በከብካቢ ፤ ሸንገው ።

መከብከብ ፤ መሰረግ ፤ መዳር ።

ከብካቢ ፤ ታላቅ ፤ ጥበቃ ፤ በምግብ ፤ መሽሮቹን ፤ ከብካቢ ፤ ያደርገባል ።

ከብካቢ ፤ አደረገ ፤ መሽሮኛ ፤ አበላ ፤ አጠጣ ።

ተከበከበ ፤ ተደገሰ ፤ ተሰረገ ፤ በመብል ፤ ተጠበቀ ።

ተከባከበ ፤ ተሰራረገ ፤ ተመጋገበ ፤ ተከናከነ ፤ (በየጊዜው ፤ በየሰዓቱ ፤ መገባ ፤ አይንፈስብሽ ፤ አለ ፤ ተጠንቅቆ ፤ ጠበቀ) ።

ተከባካቢ ፤ የተከባከበ ፤ የሚከባከብ ።

መከባከብ ፤ መመጋገብ ፤ (መመገብ) ።

መከባከቢያ ፤ መብል ፤ መጠጥ ።

አከባከበ ፤ አሰራረገ ፤ አመጋገበ ።

አንከበከበ ፤ አድበለበለ ፤ አንከበለለ ፤ የፍትሄት ፤ የቅቢ ፤ የማር ፤ የሲፕ ፤ የኮሶ ፤ የመድኅኒት ፤ የጭቃ ፤ ክብ ፤ አደረገ ።

አንከብካቢ ፤ ያንከበከበ ፤ የሚያንከበከብ ፤ አድበልባይ ፤ ሥሥት ፤ የተባለ ፤ ተንቀሳቃሽ ።

አንከብካቢ ፡

አንከብከብ ፤ (ሶች) ፤ የተንከበከበ ፤ ድብልብል ፤ ነገር ፤ ርጥብ ።

ማንከብከብ ፤ ማድበልበል ፤ አንከብከብ ፤ ማድረግ ።

ማንከብከቢያ ፤ ማድበልበያ ፤ ውስጥ ፤ እጅ ።

ተንከበከበ ፤ ተድበለበለ ፤ ኳስ ፤ መሰለ ።

ተንከብካቢ ፤ የሚንከበከብ ፤ ተድበልባይ ።

መንከብከብ ፤ መድበልበል ።

አከባከብ ፤ አሰራረግ ፤ መከብከብ ።

(ኩብከብ) ፤ ጐብጐብ ፤ ቂበቂበ ፤ አኩብኩብ ፤ ዱብ ፤ ዱብ ፤ መር ፤ መር ፤ አለ ፤ ተንደረደረ ፤ ወደ ፤ ሰማይ ፤ ለመብረር ፤ ለመውጣት ፤ ለማረጋገ ፤ ቂበቂበና ፤ (ሰመሰመ)ን ፤ እይ ። ሳያኩብኩብ ፤ የበረረ ፤ የለም ። አኩብኩብ ፤ ተንደረደረ ፤ ተብሎ ፤ በተገብርነት ፤ መፈታቱ ፤ (ኩብከብ) ፤ ስላልተለመደ ፤ ነው ።

አኩብኳቢ ፤ (ዎች) ፤ ያኩብኩብ ፤ የሚያኩብኩብ ፤ ተንደርዳሪ ፤ አንበጣ ፤ አሞራ ፤ ዶሮ ። ማኩብኩብ ፤ ዱብ ፤ ዱብ ፤ ማለት ፤ መንደርደር ።

ማኩብኩቢያ ፤ ፈረሰ ፤ መፈተኛ ፤ በፈረንጅኛ ፤ ፒስት ፤ የሚባል ፤ ያይሮፕላን ፤ ሚዳ ፤ ተረተር ፤ መንደርደሪያ ።

ኩብኩባ ፤ (ሶች) ፤ ክንፍ ፤ ያላወጣ ፤ ታናሽ ፤ አንበጣ ፤ ጡብ ፤ ጡብ ፤ መር ፤ መር ፤ እያለ ፤ የሚኼድ ፤ (መዝጃ፤ ጃጃ) ።

ኩቢ ፤ ኩብኩባዊ ፤ የኩብኩባ ፤ ዐይነት ፤ ክንፍ ፤ የሌለው ፤ ፊንጣ ።

ኩብኩብታ ፤ መርታ ፤ ዱብታ ፤ መጽሐፍ ፤ ግን ፤ በኩብኩባ ፤ ፈንታ ፤ ኩብኩብታ ፤ ይላል ፤ (የኤፌ ፤ ዪ) ።

ከበለ ፤ (ቀብለ) ፤ ጐደለ ፤ ጐደሎ ፤ ሽነ ፤ ከነበለን ፤ ተመልከት ፤ የዚህ ፤ ዘር ፤ ነው ።

ካቤላ ፤ (ዎች) ፤ ኩቱው ፤ ማማው ፤ ወደ ፤ ላይ ፤ የተቀለሰ ፤ ቀንድ ፤ የመሰለ ፤ አረጋገጠ ፤ ጐደሎ ፤ ከብት ፤ ሰው ፤ በግእዝ ፤ ጸፋሕት ፤ ይባላል ።

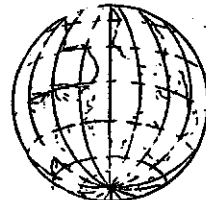
ከበለለ ፤ ድብልብል ፤ ሽነ ።

ከበለለ ፤ ቀላቀላ ፤ ተፈንገለ ።

አንከበለለ ፤ አድበለበለ ፤ አከበበ ።

አንከብል ፤ (ሎች) ፤ ክብ ፤ ድብልብል ፤ ነገር ፤ የወርቅ ፤ አንከብል ፤ የሸማ ፤ ጥቅል ፤ እንዲሉ ፤ አንከብል ፤ ለኮሶና ፤ ለማንኛውም ፤ ደረቅ ፤ መድኅኒት ፤ ይነገራል ።

አንከብል ፤ በንቀላል ፤ በሎሚ ፤ አምሳል ፤ ከብረት ፤ የተበጀ ፤ የዓለም ፤ ሥዕል ፤ (ግሎብ) ።

አንከብል ፡

አንከባለለ ፤ ናዳ ፤ ሰደደ ፤ አገላበጠ ፤ እንደባለለ ፤ የጋማ ፤ ከብትን ።

አንከባለለ ፤ አቀላጩለጩ ፤ አሻገረገረ ፤
ዐይኑን ።

አንከባላይ ፡ (ዮች) ፤ ያንከባለለ ፡ የሚያ
ንከባለል ፤ አገላባጭ ፡ አንደባላይ ።

ማንከባለል ፤ ማገላበጥ ፡ ማንደባለል ።

ማንከባለያ ፤ ማገላበጫ ፡ ማንደባለያ ፡ ገ
ደል ፡ ሚዳ ።

ተንከባለለ ፤ (ጸድፈ) ፤ ገደል ፡ ገባ ፡ ተገ
ላበጠ ፤ ተንደባለለ ፡ (፪ሳጡ ፡ ፳ ፡ ፲፪) ። ገላውን ፡
ባመድ ፡ ዐከከ ፡ ዐጠበ ።

ተንከባለለ ፤ ተቀላጩለጩ ፤ ተሻገረገረ ።

ተንከባላይ ፤ (ዮች) ፤ የሚንከባለል ፤ ተገ
ላባጭ ፡ ተንደባላይ ። ሀ ፡ ባይ ፡ በመድ ፡ ላይ ፡ ተን
ከባላይ ፡ እንዳለ ፡ ተማሪ ።

ከበለል ፤ ከብላላ ፤ ጠቅላላ ፤ በተዳፋት ፡
ሰፍራ ፡ ላይ ፡ መቆም ፡ የማይችል ፡ ድብልብል ፡
ነገር ።

ከብላል ፡ ከብላል ፡ አደረገ ፤ ግራ ፡
ቀኝ ፡ እየ ።

መንከባለል ፤ መንካካት ፡ ገደል ፡ መግባት ፡
መገላበጥ ፡ መንደባለል ፡ (፪ኢፕ ፡ ፪ ፡ ፳፪) ።

መንከባለያ ፤ መገላበጫ ፡ ቀላቀለት ፤
መንደባለያ ፡ በመድ ፡ ጉድፍ ፡ ደቃቅ ፡ ዐፈር ፡
አሸዋ ፡ ያለበት ፡ ስፍራ ።

ከብላለ ፤ ወደ ፡ መጣበት ፡ ወይም ፡ ወደ ፡
ሌላ ፡ ስፍራ ፡ ተሰርቆ ፡ ሽደ ፡ ርጠ ፡ ጋለበ ፡ ሸሸ ፡
ፈረጠጠ ፤ ካለበት ፡ ከነበረበት ፡ ጠፋ ፡ ታጣ ። ይህ ፡
ቃል ፡ የሚባለው ፡ ለወንድና ፡ ለሴት ፡ ልጅ ፡ ለከ
ብትም ፡ ነው ፤ ላዋቂ ፡ አይነገርም ። ከህናት ፡ ግን ፡
ላዋቂም ፡ ይናገራታል ፡ (ኤር፬፱ ፡ ፬ ። ዮና፩ ፡ ፫) ።
ከረጢትን ፡ እይ ።

ከብላይ ፡ (ዮች) ፤ የኩብላለ ፡ የሚኩ
በልል ፡ (ዘፍ፬ ፡ ፲፪) ።

ከብላይነት ፤ ኩብላይ ፡ መኾን ።

ኩብላላ ፤ የመኩብላለ ፡ የመፈርጠጥ ፡ ሥራ ፤
ሽሽት ፡ ናጣ ፡ ፍርጠጣ ።

መኩብላለ ፤ ተሰርቆ ፡ መንጉድ ፡ መሮጥ ።

መኩብላያ ፤ መኼጃ ፡ መንገድ ፡ ቤት ።

አኩብላለ ፤ ኩብላይ ፡ አደረገ ፤ ሰርቆ ፡ ወ
ሰደ ።

አኩብላይ ፤ ያኩብላለ ፡ የሚያኩብላል ።

ማኩብላል ፤ መውሰድ ።

ማኩብላያ ፤ ስፍራ ፡ ጊዜ ።

አስኩብላለ ፤ ወንድ ፡ ልጅና ፡ ልጃገረ
ድን ፡ እስከዳ ።

አስኩብላይ ፡ (ዮች) ፤ ያስኩብላለ ፡ የ
ሚያስኩብላል ፤ የልጅ ፡ ሌባ ።

ማስኩብላል ፤ በሰርቆት ፡ መውሰድ ፡ ል
ጅን ።

ማስኩብላያ ፤ ጊዜ ፡ ምክንያት ፡ ምክር ።

አኩብላለል ፤ አጠፋፍ ፤ መኩብላል ።

ከበሠ ፤—ጠመጠመ ፤—ከበሰ ።

ከበረ ፤ (ከብረ) ፤ ታወቀ ፡ ተሾመ ፡ ተሸ
ለመ ፤ ማዕርግ ፡ አገኘ ፤ ገነነ ፡ ሀብታም ፡ ኾነ ፤ በለ
ጠገ ፡ ጌተየ ።

ከባሪ ፤ የሚከብር ፤ ከብር ፡ የሚያገኝ ።

ከቡር ፤ የከበረ ፡ የተሾመ ፡ የተሸለመ ፡ ባለ
ማዕርግ ፡ ታላቅ ፡ ሰው ፡ ጌታ ፡ ባለጠጋ ፡ ከውርደት ፡
ከድኸነት ፡ የራቀ ፡ ችግር ፡ ደሳና ፡ ሰንብት ፡ ያለ ፡
ነገር ፡ ግን ፡ ከቡር ፡ በአእምሮ ፡ ለከበረ ፡ ጨዋ ፡
ኹሉ ፡ የሰም ፡ ቅጽል ፡ ይኾናል ። ይድረስ ፡ ለከ
ቡር ፡ አቶ ፡ እከሉ ፡ እንዲል ፡ ደብሳቤ ፡ ጻፈ ።

ከቡር ፡ እምክቡራን ፤ ከከበሩ ፡ ይልቅ ፡
የከበረ ።

ከቡራን ፤ ከቡራት ፤ የከበሩ ፡ የሩቆችና ፡
የቅርቦች ፡ ወንዶችና ፡ ሴቶች ፤ ጌቶች ፡ እመቤቶች ።

ከብርት ፤ የከበረች ፤ የሩቅና ፡ የቅርብ ፡
ሴት ፤ እመቤት ።

ከብር ፤ (ቅጽል) ፤ ከቡር ፤ ሀብታም ። ከ
ብር ፡ ያማርኛ ፤ ከቡር ፡ ከቡራን ፡ ከቡራት ፡ ከብ
ርት ፡ የግእዝ ፡ ናቸው ። የከብር ፡ አካብረኝ ፡ እን
ዲሉ ። ብ ፡ ተረግጦ ፡ ይነበባል ።

ከብር ፤ (ጥራ) ፤ ማዕርግ ፡ ሀብት ፡ ጌትነት ፡
ብልጥጥና ፡ (የዱር ፡ ከብር) ፤ አካመራ ፡ ዛፍ ፡ እን
ስላ ፡ ማዕድን ፡ (ኢሳ፲ ፡ ፲፮) ።

ከብረ ፡ በዓል ፤ የበዓል ፡ ከብር ፤ ገናን ፡
ጥምቀትን ፡ ትንሣኤን ፡ ጳራቅሊጦስን ፡ መስቀ
ልን ፡ ፍልሰታን ፡ ገዳር ፡ ሚካኤልን ፡ ማዚያ ፡ ጊዮ
ርጊስን ፡ ለመሰለ ፡ በዓል ፡ የሚደረግ ፡ ማሕላት ፡
ዘፈን ፡ ንግሥ ፡ እልልታና ፡ ደስታ ፡ ሥራ ፡ አለመ
ሥራት ፡ መንገድ ፡ አለመኼድ ።

ከብር ፡ ይእቲ ፤ የቅኔ ፡ ስም ፤ ጅኛ ፡ ቅኔ ፡
ከድርገት ፡ በፊት ፡ በፅዝልና ፡ በአራራይ ፡ ዜማ ፡
የሚባል ፡ ምስጢረ ፡ መስቀል ።

ከብሩ ፡ ይስፋ፣ እግዚር ፡ በመላው ፡ ዓለም ፡
ይመስገን ።

ከብር ፡ መጣጃ ፤ (ግብር ፡ መጣጃ) ፤
ምጣድ ፡ የሚጣድበት ፡ ፤ ሰዓት ፡ ገበረን ፡ ተመ
ልከት ፡ ገና ፡ ከ ፡ ተወራራቾች ፡ ስለ ፡ ኾኑ ፡ ግብር ፡
በማለት ፡ ፈንታ ፡ ባላገር ፡ ከብር ፡ ይላል ።

ከብረ ፡ ነገሥት ፤ የነገሥታትን ፡ ከብር ፡
የሚናገር ፡ መጻፍ ፤ ታሪክ ፡ ነገሥት ፡ ነብሪድ ፡ ይሥ
ሐቅ ፡ የጻፈው ።

ከብረ ፡ ሰማይ ፤ (ሕብረ ፡ ሰማይ) ፤
ከደንገያ ፡ የተገኘ ፡ ሰማይ ፡ የሚመስል ፡ አቃጣይ ፡
የቀሰል ፡ መድኃኒት ።

ክብርና ፤ ክብርነት ፤ ደንግል ፤ ደንግልና ፡
በነፍስ ፡ በሥጋ ፡ ክብር ፡ የሚያሰጥ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡
ክብርና ፡ ተባለ ፡ (ዘፃ፳፪ ፡ ፩) ።

ክብርና ፡ ገሰሰ ፡ አጠፋ ፤ ልጃገረድን ፡
ዳሰሰ ፡ ዐወቀ ።

ክብርናዎች ፤ ደንግሎች ።

ከበር ፤ የከበረ ፤ ክብር ፡ ክቡር ። እክሌ ፡
በርሻ ፡ ከበር ፡ ነው ፡ እንዲሉ ። (በምሳ ፡ ከበር) ፤
ምሳ ፡ ትቶ ፡ እራት ፡ ብቻ ፡ እየበላ ፡ የከበረ ፡ ሀብ
ታም ፡ የኾነ ።

ከበርት ፤ (ክቡራን ፡ ክቡራት) ፤ የክ
በሩ ፤ ባለጠገኝ ፡ ሀብታሞች ።

ከበርቴ ፤ የከበርት ፡ ወገን ፡ ባለእዳኛ ፡
(ኢሳ፪ ፡ ፫) ።

ከበርቶች ፤ የከበር ፡ ብገር ፤ የከበሩ ፡ ጌቶች ፡
(እስ፩ ፡ ፫) ። ከበርት ፡ የግእዝ ፤ ከበርቶች ፡ ያማ
ርኛ ፡ አካሄድ ፡ ነው ።

ከበራታ ፤ ከፍታ ፡ የማዕርግ ፡ ደረጃ ፤ ርስ
ዎታ ፡ እንቁታ ።

ከበር ፤ መከበር ፡ (ግእዝ) ።

ከበር ፤ ትልቅ ፡ (ዐረ) ። ዐዶን ፡ እይ ።

ክብራር ፤ (ሐረር) ፤ የሥራ ፡ ሹም ።

መከበር ፤ መሾም ፡ ሀብታም ፡ ጌታ ፡ መ
ኾን ፡ መበልጠግ ፡ (ሮሜ፱ ፡ ፳፩) ።

መከበሪያ ፤ መሾሚያ ፡ መሸለሚያ ፡ ቀን ፡
ቤተ ፡ መንግሥት ።

አከበረ ፤ ሾመ ፡ ሸለመ ፡ አበለጠገ ፤ ከዕ
ጦት ፡ ከችግር ፡ አራቀ ፤ ከበራታ ፡ ሰጠ ፤ ከሰው ፡
አላቀ ።

አከበረ ፤ ዐረፈ ፤ ሥራ ፡ ተወ ፡ በዓል ፡ አ
ደረገ ።

አከባሪ ፡ (ዎች) ፤ ያከበረ ፡ የሚያከብር ፤
ትሑት ፡ ታዛዥ ። እክሌ ፡ ሰውን ፡ አከባሪ ፡ እግዚ
ርን ፡ ፈረ ፡ ነው ፡ እንዲሉ ። ደኸየን ፡ ተመልከት ።

አከባሪነት ፤ አከባሪ ፡ መኾን ።

አክብሮ ፤ ማክበር ፤ ሥራ ፡ አለመሥራት ።
አክብሮ ፡ ሰንበት ፡ እንዲሉ ።

አክብሮ ፡ ንኡስ ፡ አገባብ ፤ ሆይ ፡ ዎ ።

አክብሮ ፡ የሩቅ ፡ ወንድ ፡ ቦዝ ፡ እንቀጽ ።
እክሌ ፡ መጋቢት ፡ መስቀልን ፡ አክብሮ ፡ ዋለ ።

ማክበር ፤ መሾም ፡ ማላቅ ፡ ማበልጠግ ።

ማክበሪያ ፤ መሾሚያ ፡ መሸለሚያ ፡ ማበ
ልጠገያ ፤ ማረፊያ ፡ ዐውዳመት ፡ ታላቅ ፡ በዓል ።

አከባበረ ፤ ሸሸመ ፡ ሸላለመ ።

ማክባበር ፤ መሸላለም ።

አስከበረ ፤ ክብር ፡ ሹመት ፡ ሽልማት ፡
ማዕርግ ፡ አሰጠ ።

አስከበረ ፤ አሲያዝ ፡ አስጠበቀ ፡ የሰውን ፡
ቤት ፡ ንብረት ። አስከበረን ፡ አሲያዝ ፡ ማለት ፡
ከጣሊያን ፡ ወዲህ ፡ የመጣ ፡ ዐማርኛ ፡ ነው ።

አስከባሪ ፤ ያስከበረ ፡ የሚያስከብር ። ሕግ ፡
አስከባሪ ፡ እንዲሉ ።

አስከባሪ ፤ አሲያዥ ፡ አስጠባቂ ።

ተከበረ ፤ (ከበረ) ፤ በሰው ፡ ዘንድ ፡ ወ
ይም ፡ በገዛ ፡ እፋ ፡ ተመሰገነ ፡ ተጓደደ ።

ተከበረ ፤ ታረፈ ፡ በዓል ፡ ሆነ ።

ተከበረ ፤ በሹም ፡ ሥልጣን ፡ ተያዘ ፡ ተ
ጠበቀ ፡ ርስቱ ፡ ገንዘቡ ።

የተከበረ ፤ የከበረ ፤ ክቡር ።

የተከበሩ ፤ የከበሩ ፤ ክቡራን ፡ ክቡራት ።

ተከባሪ ፤ (ከባሪ) ፤ የሚከበር ፤ ራሱን ፡
አኩሪ ፤ እኔ ፡ እኩሌ ፡ የእኩሌ ፡ ልጅ ፡ ባይ ፤ ተጓዳኝ ።

ተከባሪነት ፤ ተከባሪ ፡ መኾን ።

መከበር ፤ (መከበር) ፤ መኩራት ፡ መጓ
ደድ ።

መከበሪያ ፤ (መከበሪያ) ፤ መጓደጃ ።

ተከባበረ ፤ ክብር ፡ ተቀባበለ ፤ አንተ ፡
ትብስ ፡ አንተ ፡ ትብስ ፡ ተባባለ ።

ተከባባሪ ፤ የሚከባበር ፡ ወዳጅ ፡ ባልን
ጀራ ።

መከባበር ፤ ትሕትናን ፡ ማፈራረቅ ።

መከባበሪያ ፤ ክብር ፡ መቀባበያ ።

አካበረ ፤ አፂፂመ ፡ አሸላለመ ፤ (ላለው ፡
ሰጠ) ።

አካብሪኝ ፤ ለሀብታም ፡ የሚሰጥ ። አካ
ብሪኝ ፡ የቅርብ ፡ ሴት ፡ ትእዛዝ ፡ እንቀጽ ፡ ነው ።

ተመልሰኸ ፤ መዝናኛውን ፡ ክብር ፡ ተመልከት ።

አከባበረ ፤ እንዲከባበሩ ፡ አደረገ ።

ክብረት ፤ ሀብት ፡ ብልጥግና ፡ ከበራታ ።

ክብረት ፤ የወንድና ፡ የሴት ፡ ስም ።

ክበር ፡ ተመሰገንን ፤ ባላገር ፡ ለፈጣሪ ፡
የሚያቀርበው ፡ ምስጋና ።

አከባበር ፤ አበልጣጠግ ፤ መከበር ።

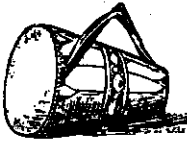
(ላቦ) ከበር ፤ (ዐረ ፡ ሽበር) ፤ ወሬ ፡ ነገር ።

ከበሮ ፡ (ዎች) ፤ እፍ ፡ ቂጡ ፡ በቂዳ ፡

የተለጉመ ፡ ውስጠ ፡ ክፍት ፡ ግንድ ፡ በክብረ ፡
በዓል ፡ የሚመታ ፤ የደብር ፡ የከተማ ፡ ሲኾን ፡ በወ

ርቅና ፡ በብር ፡ ይለበጣል ። (ተረት) ፤ ከበሮ ፡ በሰው ፡
እጅ ፡ ያምር ፤ ሲይዙት ፡ ያደናግር ።

ከበሮ ፡ ቤት ፤ ከቅኔ ፡ ማሕላት ፡ በግራና ፡
በቀኝ ፡ ያለ ፡ ስፍራ ።

ክብሮ ፡

ክብሮ ፡ ቤት ፤ የመርከብ ፡ ጓዳ ።

ክብሪት ፡ (ቶች) ፤ ከድኃና ፡ ፎስፎር ፡ ከሚባል ፡ የዓሣ ፡ ዕጥንት ፡ ከሚገኝ ፡ ቅመም ፡ የተዘጋጀ ፡ ሲጭሩት ፡ የሚነድ ፡ በታናሽ ፡ ዕንጨት ፡ ጫፍ ፡ ያለ ፡ እሳታዊ ፡ ዐፈር ። አባን ፡ ተመልከት ።

ካቦርት ፤ — ረዥም ፡ ቀሚስ ፤ — ካፖርት ።

ክበሰ ፤ (ከቢስ ፡ ክበሰ) ፤ ጠመጠመ ፡ ደመረ ፡ ከመረ ፡ ደረባ ፡ እነባበረ ፡ ሻሽን ።

ክበሰ ፤ ሰበሰበ ፡ ጠመዘዘ ፡ ጠቀለለ ፡ እሰረ ፡ ጠጥርን ።

ክበሰ ፤ ክባሰ ፡ እባጀ ።

ክበሰ ፤ እሳበጠ ፡ እድበለበለ ፡ ሙቀጫ ፡ እስመሰለ ፡ እግርን ።

ክባሽ ፤ የክበሰ ፡ የሚከብስ ፤ ጠምጣሚ ፡ ደግራ ።

መክበስ ፤ መጠምጠም ፡ መክመር ፡ መደረብ ፡ ማንባበር ።

መክበሻ ፤ መጠምጠሚያ ፡ መደረቢያ ፡ ራስ ፡ ስፍራ ።

ተክበሰ ፤ ተጠመጠመ ፡ ተደመረ ፡ ተከመረ ፡ ተደረባ ።

ተክበሰ ፤ ተጠመዘዘ ፡ ተጠቀለለ ፡ ታሰረ ።

ተክበሰ ፤ ዐብጠ ፡ ተድበለበለ ።

ክብስ ፤ የተክበሰ ፤ ትልቅ ፡ ጥምጥም ፤ በደንብ ፡ ያልሾነ ፡ ከምር ።

ክባስ ፡ (ሶች) ፤ እንደ ፡ መቋሚያ ፡ ጌጠኛ ፡ ሹፍ ፡ ይቀረጽና ፡ በወጋግራና ፡ ባጃ ፡ ማእዘን ፡ ጫፍ ፡ ተዋደ ፡ በስተውስጥ ፡ ወይም ፡ በሰበሰብ ፡ መክበቢያን ፡ ተሸክሞ ፡ ጣራ ፡ ደጋፊ ፡ ዐጪር ፡ የማእዘን ፡ ተራጭ ፡ (ጀዚና ፡ ቮ ፡ ፲፩) ። ከወደ ፡ ታች ፡ የሚዋደደው ፡ ስክተት ፡ ይባላል ።

ክብሳት ፡ (ቶች) ፤ ያልተሠራ ፡ ያልተመሸጠ ፡ የሴት ፡ ጠጥር ፡ ሹናቴ ፡ ታጥፎ ፡ ተቀልብሶ ፡ ተደረርቦ ፡ ጉች ፡ መስሎ ፡ የሚታይ ።

ክብሽ ፤ (ሲሕ) ፤ የእግር ፡ ዕብጠት ፤ ከማን ፡ እንጂ ፤ ከማማ ፡ እስከ ፡ ጉልበት ፡ የሚያድበለብል ፡ ክባስ ፡ የሚያስመስል ፡ በሽታ ። ፈረንጆች ፡ ዝጥናዊ ፡ (ኤሌፋንቲያዚስ) ፡ ይሉታል ።

ክብሻም ፤ ባለክብሽ ፡ ዝጥን ፡ እግር ። ደንብን ፡ እይ ፤ ደንባ ።

እክበሰበሰ ፤ ረዥምና ፡ ብዙ ፡ ልብስ ፡ ለብሶ ፡ ጉተተ ፤ መሬት ፡ አበሰ ፤ እግበሰበሰ ።

ማክበሰበሰ ፤ መጉተት ፡ ምድር ፡ ማበሰ ፡ ማግበሰበሰ ።

ተክበሰበሰ ፤ ተጉተተ ፡ ተግበሰበሰ ፡ ታቦትኛ ፡ ሼዶ ።

ክብስብስ ፡ (ሶች) ፤ የተክበሰበሰ ፤ ጉትት ።

መክበሰበሰ ፤ መጉተት ፡ መግበሰበሰ ።

መክበሰበሻ ፤ መጉተቻ ፡ መግበሰበሻ ።

እክባበስ ፤ አጠማጠም ፤ መክበስ ።

ክብተ ፤ (ክቢት ፡ ክበተ) ፤ ሰወረ ፡ ደብቀ ፡ ዐባ ፤ ደብቆ ፡ አስቀመጠ ።

ክባች ፤ (ክባቲ) ፤ የክብተ ፡ የሚከብት ፤ ለዋሪ ፡ ደባቂ ።

ክብት ፡ (ቶች) ፤ የቤት ፡ እንስሳ ፡ በሬ ፡ ፈረስ ፡ በቅሎ ፡ አህያ ፡ ግመል ፡ በግና ፡ ፍየል ፡ (ዘፀ፱ ፡ ፫ ፡ ምሳ ፡ ፲፫ ፡ ፳፫) ። ካንበሳ ፡ ከዥብ ፡ ከነብር ፡ ከተኩላ ፡ ከቀበሮ ፡ ተሸሽገው ፡ ሌሊት ፡ በቤት ፡ ስለሚያድሩ ፡ ክብት ፡ (ክቡት) ፡ ተባሉ ። የቀንድ ፡ ክብት ፡ የጋማ ፡ ክብት ፡ የጭነት ፡ ክብት ፡ እንዲሉ ። (ተረት) ፤ ከማይናገር ፡ ክብቱን ፡ (ገንዘቡን) ፤ ከማይራገጥ ፡ ወተቱን ። (የጅን ፡ ክብት) ፤ የባሕር ፡ በሬ ።

ክብት ፤ የገንዘብ ፡ ስም ፤ ቁም ፡ ክብት ፡ የሚገዛበት ፡ የሚለወጥበት ፡ ማንኛውም ፡ ገንዘብ ፡ ወርቅ ፡ ብር ፡ ሌባ ፡ እንዳይሰርቀው ፡ በሣጥን ፡ በጓዳ ፡ ተሰውሮ ፡ የሚቀመጥ ፡ (ማቴ፯ ፡ ፳፱ ። ሉቃ፯ ፡ ፲፫) ። (ተረት) ፤ ክብቱ ፡ እትውጪ ፡ ክቤቱ ፤ ታጣሊኛለሽ ፡ ከጎረቤቱ ።

ክብት ፤ ሞኝ ፡ አላዋቂ ፡ ሰው ።

ክብት ፡ ርቢ ፤ የክብት ፡ መውለድ ፡ መርባት ፡ መብዛት ። አላዋቆች ፡ ግን ፡ ክብት ፡ ርባታ ፡ ይሉታል ።

ክብት ፡ ሰማይ ፡ ይከፍት ፤ ገነት ፡ መንግሥተ ፡ ሰማይ ፡ ያገባል ።

ክብቱ ፤ ክብቱ ፡ ነሽ ፤ የሰው ፡ ስም ።

ክበታ ፤ (ክበታ) ፤ ድበታ ፡ ሰወራ ።

መክበት ፤ መሰወር ፡ መደበት ።

መክበቻ ፤ መሰወሪያ ፡ ሰው ፡ ማፍሪያ ።

አስክበተ ፤ አስደበቀ ፡ አሳባ ።

ተክበተ ፤ (ተክብተ) ፤ ተሸሸገ ፡ ተደበቀ ፡ ታባ ።

ክብት ፤ (ክቡት) ፤ የተክበተ ፤ ሽሽግ ፡ ሰው ፡ ድብቅ ።

ተካቦተ ፤ (ተመክቦበ ፤ ተካዕበተ) ፤
ተጠራቀመ ፡ ዕጥፍ ፡ ድርብ ፡ ሽን ፡ ደለበ ፡ ልብሱ ፡
ገንዘቡ ፡ ወርቁ ፡ ብሩ ።

ተካባች ፤ የሚካበት ፤ ተጠራቃሚ ። በፈ
ረንጅኛ ፡ ካፒታል ፡ ይባላል ።

መካበት ፤ መጠራቀም ፡ መጠናቀር ።

መካበቻ ፤ መጠራቀሚያ ፡ የቀን ፡ ብዛት ፡
ሰፍራ ፡ ሣጥን ።

አካበተ ፤ (አመክቦበ ፤ አካዕበተ) ፤
አየቁጠብ ፡ ከተተ ፡ አጠራቀመ ፡ አጠናቀረ ፡ አደ
ለበ ።

አካባች ፡ (ሾች) ፤ ያካበተ ፡ የሚያካበት ፤
አጠራቃሚ ።

ማካበት ፤ መከተት ፡ ማጠራቀም ።

ማካበቻ ፤ መከተቻ ፡ ማጠራቀሚያ ፡ ማ
ጀት ፡ ጓዳ ፡ ጉድጓዳ ፡ ከረጢት ፡ ማሰር ፡ ጋን ።

አከባበት ፤ አደባበት ፤ መከበት ።

ኩቦት ፡ (ቶች) ፤ ሀበ) ፤ ደረት ፡ የከብት ፡
ኩስ ፤ ሸለሸል ፡ ጥፍጥፍ ፡ ላምን ፡ እይ ።

ኩቦት ፡ ወረራ ፤ የዳግም ፡ ትንሣኤ ፡ ማግ
ስት ፡ ሰኞ ፡ ቀን ፤ ኩቦት ፡ ለቀማ ፡ ስብሰባ ፡ ማለት ፡
ነው ፤ ከትንሣኤ ፡ እስከ ፡ ዳግም ፡ ትንሣኤ ፡ እን
ዳች ፡ ሥራ ፡ አለመኖሩን ፡ ያሳያል ።

ኩብተ ፤ እንደ ፡ ኩቦት ፡ ሽን ፤ ደረቀ ።

አኩብተ ፤ አደረቀ ፤ ኩቦት ፡ አስመሰለ ፡
አፍን ።

ከዳ ፤ (ከድዐ ። ዐለወ) ፤ ካደ ፡ ትቶ ፡
ኹደ ፤ ዐመጠ ፡ ሸፈተ ፡ አጋለጠ ፤ ለጌታው ፡ አል
ታዘዝ ፡ አለ ፤ ጌታውን ፡ ነክሰ ፡ ውሻው ። (ተረት) ፤
አፍ ፡ ሲከዳ ፡ ከሉሌ ፡ ይብላል ።

ከዳ ፤ አዳለጠ ፡ አንሸራተተ ፡ ጣለ ፡ አወ
ደቀ ። ምድር ፡ ይከዳኝ ፡ እንዲል ፡ ማለኝ ።

ባይከዳኝ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ እግዚር ፡ ሰጥቶ ፡
ባይነሣኝ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ከጂ ፤ (ከዳጂ) ፤ የከዳ ፡ የሚከዳ ፤ ካጅ ።

ከጆች ፤ ካጆች ።

ከዳት ፤ (ከዳዕት) ፤ የከዳ ፡ የሚከዳ ።

ከዳተኛ ፡ (ኞች) ፤ የከዳት ፡ ወገን ፤ ሽፍታ ፡
ወንጀለኛ ፡ እያዘነጋ ፡ ሰው ፡ የሚገድል ፡ (ሚከፋ ፡
፲፩) ።

ከዳተኝነት ፤ ከዳተኛ ፡ መኾን ፤ ሽፍትነት ።

መከዳት ፤ መሸፈት ፡ እዳር ፡ መግባት ።

መከፋ ፤ ጊዜና ፡ ስፍራ ።

አስከዳ ፤ (አከድዐ) ፤ ከዳተኛ ፡ አደረገ ፡
አሸፈተ ፤ ይዞ ፡ ኹደ ። ከደነ ፡ አስከደነ ፡ ብለኸ ፡
አስከዳኝን ፡ ተመልከት ።

አስከጂ ፤ ያስከዳ ፡ የሚያስከዳ ፤ መጥፎ ፡
መካር ።

ማስከዳት ፤ ማሸፈት ፡ አልገብርም ፡ አል
ታዘዝም ፡ ማሠኘት ።

ማስከፋ ፤ ማሸፈቻ ፡ ከፋ ፡ ምክር ።

ተከዳ ፤ (ተከድዐ) ፤ ታዛዥ ፡ ዐጣ ፡ ብቻ
ወን ፡ ቀረ ።

ተከዳ ፤ (ተከድዐ) ፤ አላውቅኸም ፡ ተባ
ባለ ።

ተከዳ ፤ ተናከሰ ፡ ተባላ ።

መከዳት ፤ መናከሰ ።

ተከዳዳ ፤ ተካካደ ።

መከዳዳት ፤ መካካድ ።

ከዴ ፤ (ከጂ) ፤ ደመና ፡ በሰማይ ፡ ሲዞር ፡
ጤናን ፡ እየከዳ ፡ ሰውን ፡ የሚያስተኛ ፡ የሚያንቀ
ጠቅጥ ፡ የሚመታ ፡ የወባ ፡ በሽታ ።

(ላዳ) ከዳ ፤ ማር ፡ የሌለበት ፡ የንብ ፡ እንጀራ ፤
ንብ ፡ ደመና ፡ ባዩት ፡ ጊዜ ፡ ወለላውን ፡ ቀሥማ ፡
የምትተመው ፡ ሠም ፡ ከዳ ፡ ይባላል ፤ ይኸውም ፡
የሰጠችውን ፡ በመከዳቷ ፡ (በመንግሥት) ፡ ነው ።

ከዳት ፤ (ከድዐት ። ዕልወት) ፤ ሽፍ
ትነት ፡ (አሳፀፂ ፡ ፮) ።

ክዳተኛ ፤ የከዳት ፡ ሰው ፡ ዐመጠኛ ።

አካዳ ፤ አሻፈተ ።

አከዳዳ ፤ አካካደ ።

አከዳድ ፤ አሸፋፈተ ፤ መከዳት ።

ካደ ፤ (ክሕደ) ፤ ፈጣሪን ፡ የለም ፡ አለ ፤ ሃ
ይማኖቱን ፡ ተወ ፤ በመከራ ፡ በገንዘብ ፡ በሴት ፡ ምክ
ንያት ፡ ለወጠ ፡ (ማቴዎስ ፡ ፩ ፡ ፩፻ ፡ ሉቃስ ፡ ፱) ።

ካደ ፤ የወለደውን ፡ ከልጆቹ ፡ ለየ ፡ ረገመ ፤
እምነም ፡ እምነም ፡ አይድረስ ፡ አለ ።

ካደ ፤ ዐደራውን ፡ ሸፈጠ ፡ ዐሉ ፡ አለ ፤
እንዳላየ ፡ እንዳላወቀ ፡ ሽን ።

ካደ ፤ መሐላን ፡ ጣለ ፡ ውልን ፡ አፈረሰ ።
ከዳ ፡ ካደ ፡ ዐማርኛ ፤ ከድዐ ፡ ክሕደ ፡ ትግሪኛና ፡
ግእዝ ፡ መኾኑን ፡ አስተውል ። ዳግመኛም ፡ ከድዐ ፡
ጥንታዊ ፡ ዐማርኛ ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ።

ካጅ ፡ (ጆች) ፤ ከሐዲ) ፤ የካደ ፡ የሚ
ክድ ፤ ማኒ ፡ ሠራጺ ፡ መጋቢ ፡ የለም ፡ ባይ ፡ (አርአ
ስተ ፡ መዝ ፡ ፱) ።

ካድ ፤ ዝጊ ፡ ከማሁ ። በልቶ ፡ ካድ ፡ እን
ዲሉ ፡ (መዝግ፩ ፡ ፱) ።

ካድ ፤ የቅርብ ፡ ወንድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንቀጽ ።
ካድዝ ፤ ትክዳሽ ፤ ካድ ።

ካዲያን ፤ (ከሐድያን) ፤ የካዳ ፡ ካጆች ።
በባላገር ፡ ገን ፡ ላንድ ፡ ሰው ፡ ይነገራል ። እኩሌ ፡
ካዲያን ፡ ነው ፡ እንዲሉ ፡ ሲበዛ ፡ ካዲያኖች ፡ ይላል ።

መካድ ፤ ከሃይማኖት ፡ መውጣት ፤ መለ
የት ፤ መርገም ፡ መሸፈጥ ፡ ዐሉ ፡ ማለት ፡ (ጀጢኞች ፡
፩ ፡ ፲፫) ።

መካጃ ፤ መርገሚያ ፤ መሸፈጫ ፤ ጊዜ ፤ ሰብ ።
አስካደ ፤ (አክሐደ) ፤ ከሓዲ ፤ አደረገ ፤ እምነትን ፤ አስለቀቀ ፤ አስተወ ፤ (ማርቆ ፤ ፵፪) ።
አስካደ ፤ አስለየ ፤ አስረገመ ።
አስካደ ፤ አሸፈጠ ፤ ያየውን ፤ አላየኩም ፤ የሰማውን ፤ አልሰማኩም ፤ አሠኘ ።
አስካጅ ፤ (ጃች) ፤ ያስካደ ፤ የሚያስክድ ፤ ሰይጣን ፤ መናፍቅ ፤ ገንዘብ ።
ማስካድ ፤ ማስረገም ፤ ማሸፈጥ ።
ማስካጃ ፤ ማስረገሚያ ፤ ማሸፈጫ ።
ተካደ ፤ (ተክሐደ) ፤ ልጄም ፤ አይደል ፤ ተባለ ፤ ተለየ ፤ ተረገመ ፤ (ሉቃ፤ ፱) ።
ተካደ ፤ ተሸፈጠ ።
ተካጅ ፤ የሚካድ ፤ የሚረገም ።
(ጥከ) መካድ ፤ መለየት ፤ መረገም ።
መካጃ ፤ መርገሚያ ።
ተካካደ ፤ (ተካሐደ) ፤ ተለያየ ፤ ተረጋገመ ።
ተካካደ ፤ ተሸፋፈጠ ፤ ዐሎ ፤ ተባባለ ።
መካካድ ፤ መረጋገም ፤ መሸፋፈጥ ።
መካካጃ ፤ መረጋገሚያ ።
አካካደ ፤ (አስተካሐደ) ፤ አረጋገመ ፤ አለያየ ።
አካካደ ፤ አሸፋፈጠ ።
አካካጅ ፤ ያካካደ ፤ የሚያካክድ ፤ አረጋገመ ።
ማካካድ ፤ ማረጋገም ፤ ማለያየት ።
ማካካጃ ፤ ማረጋገሚያ ፤ ማለያያ ።
ከደት ፤ (ክሕደት) ፤ የእምነት ፤ ተቃራኒ ፤ መካድ ፤ ሸፍጥ ፤ ርግማን ፤ ርጉም ፤ ይኹን ፤ ጥቀር ፤ ውሻ ፤ ይውለድ ፤ ማለት ። አመን ፤ ብለኸ ፤ እምነትን ፤ እይ ።
እከደከ ፤ (እክሐደከ) ፤ እከድሻለኸ ።
እከደከ ፤ ሰይጣን ፤ እንዲሉ ።
እከደከድ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ።
እከደከድዬ ፤ ንኡስ ፤ አገባብ ፤ የቃል ፤ ጭማሪ ፤ (ግጥም) ፤ እከደከድዬ ፤ ነገር ፤ ተሰላሽ ፤ እሥጋ ፤ ገበያ ፤ ስልክስከስ ፤ መሸ ። ዬ ፤ ሐዘንን ፤ ጸጸትን ፤ ያሳያል ፤ ፬ኛውን ፤ ዬ ፤ ተመልከት ።
እከድዬ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ የእከደከድዬ ፤ ከፊል ።
አካካድ ፤ አረጋገም ፤ መካድ ።
ኬደ ፤—ረገጠ ፤—ከየደ ።
ኮዳ ፤ (ዕብ ፤ ካድ ፤ ጥዋ ፤ መስቲ) ፤ የዘማች ፤ የመንገደኛ ፤ ውሃ ፤ መያዣ ፤ ከቁርቁር ፤

የተሠራ ። ትልቁ ፤ ባጋሰሰ ፤ ይጫናል ፤ ፵፻ ፤ ፶ ፤ ዝጉዳ ፤ ብርሌ ፤ ጠጅ ፤ ይይዛል ።
ኩደብ ፤ የሰንበሌጥ ፤ ዐይነት ፤ ግር ፤ (ጉዣም) ።
ኩደደ ፤—ዐረሰ ፤ ጠመ ፤—ሐደደ ።
ከደዋ ፤ (ዲባማ) ፤ የግምጃ ፤ ስም ፤ ግምጃ ።
ኩደኩደ ፤ (ጉደጉደ) ፤ ገረገረ ፤ የጓላ ፤ እግርገና ፤ የፊት ፤ እግርን ፤ ወይም ፤ ፪ እግርን ፤ ፩ ፤ እጅን ፤ ባንድነት ፤ ገጥሞ ፤ እየረገጠ ፤ በገይል አሰረ ፤ ጠፈረ ።
ኩድካጅ ፤ የኩደኩደ ፤ የሚኩደኩድ ፤ ገርኜ ።
ኩድኩዳ ፤ የመኩድኩድ ፤ ሥራ ፤ ግርገታ ፤ አሰራ ።
መኩድኩድ ፤ መገርገት ፤ እግር ፤ ተወርች ፤ ማሰር ፤ መጠፈር ።
መኩድኩዳ ፤ ጠፍር ፤ ቀላድ ።
ተኩደኩደ ፤ ተገረገ ፤ ታሰረ ።
ተኩደኩደ ፤ በደዌ ፤ ተያዘ ፤ ሆዱ ፤ እስከያብጥ ፤ እስከነፋ ፤ (ሉቃ፤ ፪) ።
አኩዳኩድ ፤ አገረኛነት ፤ መኩድኩድ ።
ከጀለ ፤ (ጋላ ፤ ከጀሌ ፤ ቀላወጠ) ፤ ዐሰበ ፤ ጓጓ ፤ ተመኘ ፤ ሻ ፤ ፈለገ ፤ ማንኛውንም ፤ ነገር ፤ ለማግኘት ። (የባለጌ ፤ ግጥም) ፤ ዝንጀሮ ፤ ጠባቂ ፤ ላያድር ፤ ያመሻል ፤ ብፈራሽ ፤ ነው ፤ እንጂ ፤ ልቤስ ፤ ከጅሎሻል ።
ከጃይ ፤ (ዮች) ፤ የከጀለ ፤ የሚከጀል ፤ በሰጡኝ ፤ ባገኘኩ ፤ ባይ ፤ ቀላዋጭ ። በጋልኛ ፤ ከጀልቱ ፤ ይባላል ።
ከጀላ ፤ ምኞት ፤ ፍለጋ ።
መከጀል ፤ ማሰብ ፤ መመኘት ፤ መሻት ፤ መፈለግ ።
መከጀያ ፤ ማሰቢያ ፤ መመኛ ፤ ልብ ፤ ጊዜ ፤ መቀላወጫ ፤ ድግስ ፤ ቤት ።
አስከጀለ ፤ አሳሰበ ፤ አሠኘ ፤ አስመኘ ፤ አስፈለገ ።
አስከጃይ ፤ ያስከጀለ ፤ የሚያስከጀል ፤ አሳሳቢ ።
ማስከጀል ፤ ማሳሰብ ፤ ማስመኘት ።
ማስከጀያ ፤ ማሳሰቢያ ፤ ማስመኛ ።
ተከጀለ ፤ ታሰበ ፤ ተሻ ፤ ተፈለገ ፤ ተቀላወጠ ፤ የምግብ ፤ የባለምግብ ።
ተከጃይ ፤ የሚከጀል ።
ክጅል ፤ የተከጀለ ።
(ጥከ) መከጀል ፤ መታሰብ ፤ መፈለግ ።
ተከጀለ ፤ ተፋቀደ ፤ ተፋለገ ።

ተከጃጀለ ፤ ተፈላለገ ፤ ተፈቃቀደ ፤ ባገ
 ጥኩት ፤ ባገጥኩት ፤ ተባባለ ፤ በልብ ፤ ባሳብ ፤
 ተከጃጃይ ፤ የሚከጃጀል ፤ ተፈላላጊ ፤
 መከጃጀል ፤ መመኛጥት ፤ መፈላለግ ፤
 መከጃጀያ ፤ መፈላለጊያ ፤
 አካጀለ ፤ አፋቀደ ፤ አፋለገ ፤
 አከጃጀለ ፤ አመኛጥ ፤ አፈላለገ ፤
 ማከጃጀል ፤ ማመኛጥት ፤ ማፈላለግ ፤
 አከጃጀል ፤ አፈላለግ ፤ መከጀል ፤
 ከደን ፤ (ከዲን ፤ ከደን) ፤ ሰለተ ፤ ከፈ
 ከፈ ፤ ሸፈነ ፤ ከለለ ፤ አለበሰ ፤ በላይ ፤ አደረገ ፤ ገጠመ ፤
 (ዘፀ፤ ፳፭ ፤ ዘጉ፤ ፲፭ ፤ ፲፮ ፤ ፲፯) ፤ ደፋን ፤ ጨፈ
 ነን ፤ ተመልከት ፤
 ከዳኝ ፤ (ኞች) ፤ ከዳኝ ፤ የከደን ፤ የሚ
 ከደን ፤ አልባሽ ፤ ሰላች ፤ ከፍካፈ ፤
 ከዳኝነት ፤ ከዳኝ ፤ መኾን ፤
 ከደና ፤ የከዳን ፤ ሥራ ፤ ከፍካፈ ፤
 መከደን ፤ መሰለት ፤ መከፍከፍ ፤ ማልበስ ፤
 መሸፈን ፤ መግጠም ፤
 መከደኛ ፤ (ኞች) ፤ (ዘፀ፤ ፳፭ ፤ ፲፱ ፤ ፳፱) ፤
 መሰለቻ ፤ መግጠሚያ ፤ ሰንበሌጥ ፤ ቁርቁር ፤ ጡብ ፤
 ለጡብ ፤ ወስከንባይ ፤ መግላሊት ፤ ውታፍ ፤ ምር
 ጌት ፤ የመሰለው ፤ ሹሉ ፤ (ተረት) ፤ ነገር ፤ በመል
 ከኛ ፤ ጠላ ፤ በመከደኛ ፤
 መከደ ፤ (መከደን) ፤ የጉራዴ ፤ እጀታ ፤
 ከጥንብራ ፤ ጋራ ፤ የተገጠመ ፤ መከደን ፤ ግእዝኛ ፤
 ነው ፤
 ከዳደን ፤ ሰላለተ ፤ አለባበስ ፤ ገጣጠመ ፤
 አስከደን ፤ አሰለተ ፤ አስከፈከፈ ፤ አሰለ
 በሰ ፤ አስገጠመ ፤
 አስከዳኝ ፤ (ኞች) ፤ ያስከደን ፤ የሚያስ
 ከደን ፤ የከዳኞች ፤ አካሹ ፤ የቤት ፤ ጌታ ፤
 አስከዳኝ ፤ (አከድዐኒ) ፤ የከዳ ፤ አስደ
 ራጊ ፤ አንቀጽ ፤ የሩቅ ፤ ወንድ ፤
 ማስከደን ፤ ማስከፍከፍ ፤ ማስለበስ ፤ ማስ
 ገጠም ፤
 ማስከደኛ ፤ ማሰለቻ ፤ ማስከፍከፈያ ፤ ጊዜ ፤
 ተከደን ፤ (ተከደን) ፤ ተሰለተ ፤ ተከፈ
 ከፈ ፤ ተሸፈነ ፤ ተከለለ ፤ ለበሰ ፤ ተገጠመ ፤
 ተከዳኝ ፤ የሚከደን ፤ ጣራ ፤ ሰንበሌጥ ፤
 ከደን ፤ (ከዱን) ፤ የተከደን ፤ ስልት ፤
 ከፍካፍ ፤
 ከደን ፤ አደረገ ፤ ግጥም ፤ አደረገ ፤ ከ
 ደን ፤
 ከደን ፤ አለ ፤ ግጥም ፤ አለ ፤ ተከደን ፤
 ከዳን ፤ (ኞች) ፤ የጣራ ፤ ልብስ ፤ ሣር ፤
 ብር ፤ ዐፈር ፤ ጉብጥባ ፤ መከደኛ ፤

ከዳን ፤ የከዳን ፤ ዐይነት ፤ ሰለታ ፤ ጠበራ ፤
 ከፍካፍ ፤ እድሞ ፤
 ከድናት ፤ የከዳን ፤ ሹናቴ ፤ አካሏን ፤
 ተከደን ፤ ተሻፈነ ፤ ተላበሰ ፤
 ተከዳደን ፤ ተሸፈነ ፤ ተለባበሰ ፤
 አካደን ፤ አሳለተ ፤ አከፋከፈ ፤ እድሞ ፤
 አጣራ ፤ ቁርቁር ፤ አማታ ፤
 አካዳኝ ፤ ያካደን ፤ የሚያካድን ፤ የከዳን ፤
 ራዳት ፤ ዐጋሹ ፤
 ማካደን ፤ ማሳለት ፤ ማከፋከፍ ፤
 አከዳደን ፤ አሰላለተ ፤ አከፋከፈ ፤
 ማከዳደን ፤ ማሰላለት ፤ ማከፋከፍ ፤
 አከዳደን ፤ አሰላለተ ፤ መከደን ፤
 ኪዳን ፤—ውል ፤—ከየደ ፤
 ኪደሬ ፤ ተወራጅ ፤ ሹም ፤ ጭቃ ፤ ሹምን ፤
 ቱኪን ፤ የመሰለ ፤ ማዕርገ ፤ ታናሽ ፤ ገባርን ፤ እደ
 ዘዘ ፤ ሥራ ፤ የሚያሠራ ፤ እንግዳን ፤ ምሪት ፤ የሚ
 መራ ፤ ለፋሬ ፤ (ተረት) ፤ ካደሬ ፤ በንጉሥ ፤ መበ
 ለት ፤ በቄስ ፤ (መቅናት ፤ አይችሉም) ፤
 (ክህለ) ፤ ቻለ ፤ ታገሠ ፤ (ግእዝ) ፤
 ከሃሊ ፤ የቻለ ፤ የሚችል ፤ ቻይ ፤ ታገሽ ፤
 ከሃሊው ፤ ጌታ ፤ እንዲሉ ፤
 ከሃሊነት ፤ ከሃሊ ፤ መኾን ፤ ቻይነት ፤
 መካህል ፤ እንዱ ፤ መካህል ፤ ይባላል ፤
 ዘላኖች ፤ ወተት ፤ የሚገጡባቸው ፤ ዕንጨቶች ፤
 ማፋቸውን ፤ ገጥመው ፤ ወተቱን ፤ በቀርበታ ፤ ያን
 ጠለጥሉና ፤ ይወዘውዙታል ፤ በትግራኛም ፤ ማሕ
 ቄኒ ፤ ይባላሉ ፤
 ካህን ፤ (ክህነ) ፤ ዲያቆን ፤ ቄስ ፤ ደብ
 ተራ ፤ በቤተ ፤ መቅደስ ፤ (በምክራብ ፤ በቤተ ፤ ክሲ
 ያን ፤ በመስጊድ ፤ ያምላክ ፤ የጣቦት) ፤ አገልጋይ ፤
 የሚቀድስ ፤ የሚያወድስ ፤ የሚዘምር ፤ ሳታት ፤
 ቋሚ ፤ አወዳሽ ፤ ቀዳሽ ፤ ካህን ፤ ለመባል ፤ መደበ
 ኛው ፤ ቄስ ፤ ነው ፤ (ሉቃ ፤ ፱፩) ፤
 ካህን ፤ ጣቦት ፤ የጣቦት ፤ ካህን ፤ ቃልቻ ፤
 ቃላተኛ ፤ የአረማውያን ፤ ቄስ ፤
 ካህናት ፤ ዲያቆኖች ፤ ቄሶች ፤ ደብተሮች ፤
 የቤተ ፤ ክህነት ፤ ሰዎች ፤ ማይምን ፤ ግን ፤ ካህናቶች ፤
 ይላቸዋል ፤
 ካህናተ ፤ ደብተራ ፤ በድንኳን ፤ ውስጥ ፤
 የሚቀድሱ ፤ የሚያወድሱ ፤ ካህናት ፤
 ካህናተ ፤ ሰማይ ፤ መላእክት ፤ የሰማይ ፤
 ካህናት ፤ የሰማይ ፤ ቄሶች ፤ የግዜርን ፤ መንበር ፤
 የሚያጥኑ ፤ የጽርሐ ፤ አርያም ፤ ቀዳሾች ፤ ነገዶ ፤
 ሱራፊል ፤ ፮ ፤ ፮ ፤ ከንፍ ፤ ያላቸው ፤
 ካህንነት ፤ ካህን ፤ መኾን ፤
 ክህነት ፤ መንፈሳዊ ፤ ሹመት ፤ አገልግሎት ፤
 ክህነትና ፤ መንግሥት ፤ እንዲሉ ፤

ክህነት ፡ ተቀበለ ፤ (ተክህነ) ፤ ተክነ ፡
ክህን ፡ ኾነ ፡ ክነን ፡ ጸቆነን ፡ ተመልከት ።
ከዋ ፤—ዙረት ፤—(ከወከወ) ።
ከው ፡ አለ ፤ (ከዊው ፡ ከወወ) ፤ ክች ፡
አለ ፤ ደረቀ ፡ ከሸለለ ።
ከው ፡ አለ ፤ ደነገጠ ።
ከው ፡ አለ ፤ ተደወለ ፤ ሙኸ ፡ ከለለ ።
ከው ፡ ማለት ፤ መድረቅ ፡ መደንገጥ ፡
መራኸ ።
ከውያ ፤ (ዐረ) ፤ የልብስ ፡ መተኮኻ ፡
ብረት ፡ የፈረንጅ ፡ ሥራ ፤ ዐጣቢዎች ፡ በውስጡ ፡
ፍም ፡ እየጨመሩ ፡ የታጠበ ፡ ልብስን ፡ ለጥ ፡ ቀጥ ፡
የሚያደርጉበት ፤ ይኸውም ፡ በቂርበት ፡ ጠቅሎ ፡
በመርገጥና ፡ በመተምተም ፡ በማለስለስ ፡ ፈንታ ፡
ነው ።

ከውያ ፡

(ከወከወ) ፤ ኮከወ ፡ ከውከወ) ፤ አ
ንከወከወ ፤ (አንኮከወ) ፤ አባክነ ፡ አንቀዣ
ቀዣ ፡ አንቀወቀው ፡ አዞረ ።
ማንከውከው ፤ ማንቀዣቀዣ ፡ ማንቀው
ቀው ፡ ማዞር ።
ማንከውከዊያ ፤ ማንቀዣቀዣ ፡ ማዞሪያ ፡
ማንቀውቀዊያ ፡ አስማት ፡ መድኅኒት ።
ተንከወከወ ፤ ባክነ ፡ ተንቀዣቀዣ ፡ ተን
ቀውቀው ፡ ዞረ ።
ከወከው ፤ ከውካዋ ፤ ከውከውቱ ፤
ቀዣቀዣ ፡ ቀዣቃዣ ፤ ቀውቀው ፡ ቀውቃዋ ፡ ቀው
ቀውቱ ፡ ዞዋሪ ።
ከዋ ፤ ዙረት ።
ከዋ ፡ ቢስ ፤ ዙረተ ፡ መጥፎ ።
ከውከው ፡ አለ ፤ ተንከወከወ ።
ከወሎ ፡ (ዎች) ፤ ከወለ) ፤ የገጠት ፡
ስም ፤ ማፋ ፡ ውልብልቢቱ ፡ ጉተና ፡ የሚመስል ፡
እሾኻም ፡ ዕንጠት ፡ በወይናደጋ ፡ የሚበቅል ።
ከወነ ፤ (ከውኖ ፡ ከወነ) ፤ ገመረ ፡
አበጃ ፡ አዘጋጀ ፡ አደረገ ፡ አቀናበረ ፤ አሰጊጠ ፡
አሳመረ ።
ከዋኝ ፤ የከወነ ፡ የሚከውን ፤ አዘጋጀ ፡ አ
ሳማሪ ።
ከወና ፤ (ከዋኔ) ፤ ብጀታ ፡ ድርጊት ፡
ዝግጅት ።
መከወን ፤ ማበጀት ፡ ማዘጋጀት ፡ ማሳመር ፡
ማስገጥ ።

መከወኛ ፤ ማቀናበሪያ ፡ ማስገጣ ፡ ማሳመ
ሪያ ፡ መማሪያ ፡ ዘዴ ።
ተከወነ ፤ ተበጀ ፡ ተዘጋጀ ፡ ተደረገ ፡ ተቀ
ናበረ ፤ አጊጠ ፡ አማሪ ፡ ሰመረ ።
ከውን ፤ የተከወነ ፤ ዝግጁ ።
ከውንውን ፤ ቅንብርብር ።
አከዋወን ፤ አቀናባበር ፤ መከወን ፡ ከነወ
ነን ፡ ተመልከት ።
ከውር ፤ አጉዶ ፤ ከየት ፡ መጽሐፍ ፡ ግን ፡
በከውር ፡ ፈንታ ፡ ከቡር ፡ ይላል ፤ ስሕተት ፡ ነው ፡
(ምሳጂ ፡ ይ ፡ ሕዝቆጃ ፡ ቆጃ) ። ከውር ፡ የግእዝ ፤
ከየት ፡ ያማርኛ ።
(ከወረረ) ፤ ከዊር ፡ ኮረ) ፤ አንከዋ
ረረ ፤ አንቀዋለለ ፡ አዞረ ። ወረረን ፡ (ቀወለለ)ን ፡
እይ ።
ማንከዋረር ፤ ማንቀዋለለ ፡ ማዞር ።
ማንከዋረሪያ ፤ ማንቀዋለያ ።
ተንከዋረረ ፤ ተንቀዋለለ ፡ ዞረ ።
ከወረር ፤ ከውራራ ፤ ቀወለለ ፡ ቀው
ላላ ፤ ዞዋሪ ።
መንከዋረር ፤ መንቀዋለለ ፡ መዞር ።
መንከዋረሪያ ፤ መንቀዋለያ ፡ መዞሪያ ።
ከወሰ ፤ (ከዊሰ ፡ ኮሰ) ፤ ነቀነቀ ፡ በጠ
በጠ ።
ተከወሰ ፤ ተነቀነቀ ፡ ተበጠበጠ ።
ተከወሰ ፤ ተነቃነቀ ፡ ተበጣበጠ ።
አከወሰ ፤ አነቃነቀ ፡ አበጣበጠ ። ኮሰን ፡
እይ ፤ የዚህ ፡ ዘር ፡ ነው ።
(ከወተተ) ፤ ወተተ) ፤ አንከዋተተ ፤
አንከዋረረ ፡ አንከራተተ ፡ (ከወረረ)ን ፡ ተመልከት ።
አንከዋታች ፤ ያንከዋተተ ፡ የሚያንከዋ
ትት ፤ አንከራታች ።
ማንከዋተት ፤ ማንከዋረር ፡ ማንከራተት ።
ማንከዋተቻ ፤ ማንከራተቻ ።
ተንከዋተተ ፤ ተንከዋረረ ፤ ተንከራተተ ።
የትም ፡ ሲንከዋተተ ፡ ውሎ ፡ መጣ ።
ተንከዋታች ፤ ተንከራታች ።
ከወተት ፤ ከውታታ ፤ የተንከዋተተ ፡
የሚንከዋተት ፤ ከረተት ፡ ከርታታ ።
ከውታቶች ፤ ከርታቶች ።
መንከዋተት ፤ መንከዋረር ፡ መንከራተት ።
መንከዋተቻ ፤ መንከራተቻ ፡ ጊዜ ፡ እግር ፡
መንገድ ።
ኩዚ ፤ የምንጣፍ ፡ ስም ፤ ኻግርግር ፡ ምን
ጣፍ ፡ ባለዘርፍ ።

ኩዝ ፤ (ዕብ ፡ ኮስ) ፤ ግስር ፡ ጥዋ ፡ ኩስ
ኩስት ፡ ኩዝ ፡ ካቦ ፡ እንዲሉ ፡ ኮስ ፡ ግን ፡ እንደ ፡
ዋንጫ ፡ ያለ ፡ ጥዋ ፡ ነው ፤ በምስጢር ፡ ከኩስኩ
ስት ፡ ጋራ ፡ ይገጥማል ።

ከዚህ፤ከዚያ፤—በቂና፡ቅጽል፤—ዚህ፤
ዚያ ።

ከዘራ፤(ዐረ፡ከይዘራን)፤የቡትር፡ሰም፤
ጫፈ ፡ ቀላላ ፡ ዐጪር ፡ ምርኩዝ ፡ ከሽመል ፡ ከሌ
ላም ፡ ዕንጨት ፡ እየታነጠ ፡ ከባሕር ፡ የሚመጣ ።
ሲበዛ ፡ ከዘርች ፡ ከዘራዎች ፡ ይላል ።

(ከሕይ) ፤ ካይ ፡ ከዳ ፡ (ግእዝ) ።

ከሓዲ ፤ የካይ ፡ የሚከድ ፤ ካጅ ።

ከሕደት ፤ ከደት ፤ መካድ ።

(ከየ) ፤ አከየ ፡ ሀከየ ፡ ሀየየ) ፤ አስ

ከየ ፤ አከፋ ፡ አሰነፈ ፡ አሰለገመ ።

ተከየ ፤ (ተሀከየ) ፤ ሰነፈ ፡ ለገመ ፡ ሀኪ
ተኛ ፡ ልግመኛ ፡ እከየኛ ፡ ሽነ ፤ ችል ፡ አለ ።

(ጥከ) መከየት ፤ መሰነፍ ፡ መለገም ፡ መከፋት ።

ካያ ፤ ኻያ ፤ (ከልአ) ፤ በቂመ ፡ ጽ ፡ ሹ
ለት ፡ ዐሥር ።

ከየደ ፤ (ከዬድ) ፤ ውል ፡ አደረገ ።

ኬዶ ፤ ረገጠ ፤ ሽደ ፡ ዐለፈ ፡ ተራመደ ።

አስኬደ ፤ (አኬደ) ፤ አስረገጠ ፤ አላለፈ ፡
አራመደ ፤ ሰፍራ ፡ አስለቀቀ ።

አስኬደ ፤ አዘዘ ፡ አሠራ ።

አስኬያጅ ፡ (ጃች) ፤ ያስኬደ ፡ የሚያ
ስኬድ ፤ አዛዥ ፡ አሠራ ፤ ሥራ ፡ መሪ ፡ ሥራ ፡ አስ
ከያጅ ፡ እንዲሉ ።

ማስኬድ ፤ ማስረገጥ ፡ እንዲኬድ ፡ ማስደ
ረግ ፤ ማሳለፍ ፡ ማራመድ ።

ማስኬጃ ፤ ገይል ፡ ሥልጣን ።

ተኬደ ፤ ተሽደ ፡ ተረገጠ ፡ (እሳጽጽ ፡
ጽጌ) ።

ተኬደ ፤ ታለፈ ።

መኬድ ፤ መታለፍ ።

ተካሽደ ፤ ተቃና ፡ ተቀናበረ ፡ ተፋጠነ ።
ሥራው ፡ ተካሽደ ፡ እንዲሉ ።

መካሽድ ፤ መቃናት ፡ መፋጠን ።

መካሽጃ ፤ መቀናበሪያ ፡ መፋጠኛ ።

አካሽደ ፤ አቃና ፡ አቀናበረ ፡ አፋጠነ ።

አካሽያጅ ፤ ያካሽደ ፡ የሚያካሽደ ፤ ሥራ ፡
አቀናባሪ ፡ አፋጣኝ ።

ማካሽድ ፤ ማቀናበር ፡ ማፋጠን ።

ማካሽጃ ፤ ማፋጠኛ ።

ተካየደ ፤ ተዋዋለ ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ ተጋባ ፡
ተማማለ ፡ (ዘዳጽ፤ ጽ ፡ ኤርፀጽ ፡ ፀጽ ፡ ፀጽ ፡ ፀጽ) ።

አካየደ ፤ (አስተካየደ) ፤ አዋዋለ ፡ አ
ማማለ ፤ ቃል ፡ ኪዳን ፡ እጋባ ።

ኪዳን ፤ ውል ፡ መሐላ ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ እን
ዲሉ ፤ የውል ፡ ቃል ፡ ሲሉ ፡ (ብሉይ ፡ ኪዳን) ፤
እራት ፡ ነቢያት ፡ (ሐዲስ ፡ ኪዳን) ፤ ወንጌል ፡ የሐ
ዋርያት ፡ መጻፍ ፡ ኪዳን ፡ ዘርፍ ፡ ይዞ ፡ እየተናበበ ፡
የተቀባዩ ፡ (የክርስትና) ፡ ስም ፡ ይሾናል ።

ኪዳን ፡ ወልድ ፤ የወልድ ፡ ኪዳን ፡ (የሐ
ጽ ፡ ያፅ) ።

ኪዳን ፡ ምሕረት ፤ በየካቲት ፡ ጿኛ ፡ ቀን ፡
እመቤታችን ፡ ከልጇ ፡ የተቀበለችው ፡ የምሕረት ፡
ውል ፡ በዓል ፤ የበዓል ፡ ስም ።

ኪዳን ፡ ምሕረት ፤ የታቦት ፡ ስም ፤ የመ
ቤታችን ፡ ታቦት ።

ኪዳን ፡ ማርያም ፤ የማርያም ፡ ኪዳን ።

ኪዳን ፡ ቃል ፤ ቃል ፡ ኪዳን ።

ኪዳን ፡ ሰላም ፤ ወንጌል ።

ኪዳኔ ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ ስም ፡
በከፈል ፡ ሲነገር ፡ ኪዳኔ ፡ ይባላል ።

ኪዳናዬት ፤ (ኪዳናዊት) ፤ የሴት ፡ ክር
ስትና ፡ ስም ፤ ኪዳን ፡ ያላት ፡ ባለኪዳን ፤ ኪዳን ፡
የተቀበለች ፡ ማርያም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ኪዳን ፤ የጸሎት ፡ ስም ፤ ጌታችን ፡ ከትንሣ
ኤው ፡ በኋላ ፡ ለሐዋርያት ፡ የነገራቸው ፡ ያስተማ
ራቸው ፡ ጸሎት ፡ ይሽውም ፡ ይ። ጊዜ ፡ ይ። ይ። ነው ።
ጠባ ፡ ለኪዳን ፡ መሸ ፡ ለቀርባን ፡ እንዲሉ ፡ መጽ
ሐፈ ፡ ኪዳን ፡ እይ ።

አካሽድ ፤ አረማመድ ፤ መሽድ ፡ (ምሳጃ ፡
ጃ) ፡ (ተረት) ፤ አካሽዳን ፡ አይተሽ ፡ ጭብጠውን ፡
ቀማው ፡ ሽደን ፡ ተመልከት ፤ ኬደ ፡ የግእዝ ፤ ሽደ ፡
ያማርኛ ፡ ነው ።

ካይላ ፤ ባ፤ ፋሲል ፡ ጊዜ ፡ የነበረ ፡ ዕቃ ፡
ጫኛ ፡ ጭፍራ ።

ካይላ ፤ ፈላሻ ፤ የፈላሻ ፡ ወገን ።

ካይላዎች ፤ ፈላሾች ፡ ጠይቦች ።

ካይላ ፤ ሚዳ ፤ በጉንደርና ፡ በቀሐ ፡ መካ
ከል ፡ ያለ ፡ የካይላ ፡ ሚዳ ፤ ምናልባት ፡ ፈላሾች ፡
ካይላ ፡ የተባሉት ፡ በፋሲል ፡ ጊዜ ፡ በካይላ ፡ ስለ ፡
ተቀመጡ ፡ ይሾናል ።

ካይንት ፤ ዝዬ ፡ (ጉዣም) ።

ኩይሲ ፤ የነገድና ፡ ያገር ፡ ስም ፤ በጋላ ፡
ቤት ፡ ያለ ፡ መሻል ፡ ግንባሩን ፡ ቀልቀል ፡ የሚ
ፈቃ ፡ ሕዝብ ።

ክይሲ ፤ የአባብ ፡ ስም ፤ እባብ ፤ እንድስ ፡
ቅጤ ፡ ጉሚት ፡ ገና ፤ የምድር ፡ አውሬ ፡ ከፋም ፡
ሰው ፡ በግብሩ ፡ ክይሲ ፡ ይባላል ፡ ክይሲ ፡ የግእዝ ፤
እባብ ፡ ያማርኛ ፡ ነው ።

አካይስት ፤ (አክይስት) ፤ አባቦች ፡ ባላ
ገር ፡ ግን ፡ አንዱን ፡ ሰው ፡ አካይስት ፡ ይላል ።
አክይስት ፡ ግእዝኛ ፡ ነው ።

ኩየሰ ፤ ዐፈር ፡ ከምድር ፡ ውስጥ ፡ እያ
ወጣ ፡ ከመረ ፡ ቁለለ ፤ ጉባ ፡ አስመሰለ ።

መኩየሰ ፤ መከመር ፡ መቁለል ።

ተኩየሰ ፤ ተከመረ ፡ ተቁለለ ።

ኩይስ ፤ የተኩየሰ ፡ የተቁለለ ።

ኩይሳ ፡ (ሶች) ፤ የምሥጥ ፡ ዐፈር ፡ ዲብ ፡
ቀላል ። አርባግን ፡ እይ ።

አኩየሰ ፤ አቁላለል ፤ መኩየሰ ።

ኩየት ፤ (ኪነት) ፤ የወርቅና ፡ የብር ፡
ማቅለጫ ፡ ግፍሰሻ ፡ መፈተኛ ፡ መጥበሻ ፡ ታናሽ ፡
ሸክላ ። ይህ ፡ ልጅ ፡ መልኩ ፡ ልክ ፡ ያባቱ ፡ ነው ።
በኩየት ፡ የፈሰሰ ፡ ይመስላል ።

ከካ ፤ (ከሕክሐ) ፤ ዐረ ፡ ከዕከዐ ። ትግ ፡
ኳዕኩዐ ፤ ፈተን) ፤ ሰበረ ፡ ፈነከተ ፡ ከፈለ ፡ ሹ
ለት ፡ አደረገ ፡ ያበባ ፡ እሽልን ፡ ራሱን ።

ከኪ ፡ (ዎች) ፤ የከካ ፡ የሚከካ ፤ ፈንካች ።

መከካት ፤ መስበር ፡ መፈንከት ።

መከኪያ ፤ መስበሪያ ፡ መፈንከቻ ፡ ወ
ፍሬ ፡ ዱላ ፡ ደንጊያ ።

አስከካ ፤ አስፈነከተ ፡ አሰበረ ።

አስከኪ ፤ ያስከካ ፡ የሚያስከካ ።

ማስከካት ፤ ማስፈንከት ፡ ማስበር ።

ማስከኪያ ፤ ጊዜና ፡ ስፍራ ።

ተከካ ፤ ተሰበረ ፡ ተፈነከተ ፡ ተከፈለ ።

ተከኪ ፤ የሚከካ ።

ክክ ፡ (ኮች) ፤ የተከካ ፡ የባቂላና ፡ ያተር ፡
የሸንብራ ፡ የንያ ፡ የምስር ፡ እሽል ፡ ለጉልባን ፡
ለሹር ፡ ለወጥ ፡ ለቅይጥ ፡ የሚሾን ፤ የገብስ ፡ እን
ቀት ፡ (፪ላሙ ፡ ፲፮ ፡ ፲፱) ።

ክካም ፤ ክክ ፡ ያለው ፡ ባለክክ ፤ ሲፈጭ ፡
የማያደቅ ፡ ክክ ፡ የሚያደርግ ።

ክክ ፡ አቦክ ፤ ጃያ ፡ የሌላት ፡ ረሽጥ ፡
ሴት ፡ ሳታደቅ ፡ የምታቦካ ።

ከከት ፤ የተረከዝ ፡ ንቃቃት ፡ ሻካራ ፡ ፈ
ለግ ፡ ያለው ።

ከከታም ፤ ባለከከት ፡ እግሩ ፡ ከከት ፡ ያለ
በት ፡ የበዛበት ፡ ሰው ።

መከካት ፤ መስበር ፡ መፈንከት ።

መንካካ ፤ (ትግ) ፤ ን ፡ ስሯጽ ፡ ነው ።
አንጥር ፡ ቅቤ ፡ ውስጥ ፡ የተጨመረ ፡ የማሽላና ፡
የገብስ ፡ ጣፋጭ ፡ እንቀት ። የቅቤውን ፡ አተላ ፡
ወደ ፡ ታች ፡ ካዘቀጠ ፡ በኋላ ፡ አውጥተው ፡ ይበሉ
ታል ። በጉዣም ፡ ግን ፡ ለዕዝን ፡ የሚበላ ፡ ዐዋዜ ፡

ወይም ፡ ሚጥሚጣ ፡ የተጨመረበት ፡ ጉልባን ፡
መንካካ ፡ ይባላል ።

አከካክ ፤ አፈነካከት ፤ መከካት ።

ኩኩ ፡ መለኮቲ ፤—ዋኔ ፤—ኩኩ ።

ካኪ ፤ ጥብቆ ፡ ኮትና ፡ ሱሪ ፡ የሚሾን ፡
ቀለም ፡ የገባ ፡ የባሕር ፡ አገር ፡ ልብስ ። ካኪ ፡ የፋ
ርስ ፡ ቋንቋ ፡ ነው ፡ ይባላል ።

(ካካ) ፤ ከሕክሐ) ፤ አንካካ ፤ (አ
ንከሕክሐ) ፤ ገደል ፡ ሰደደ ፡ አንከባለለ ፡ አገላ
በጠ ።

አንካካ ፤ አሣቀ ፡ አንከተከተ ።

አንካካ ፤ ዐሰበ ፡ ጠረጠረ ። ያለፈው ፡ እን
ቀጽ ፡ የሚመጣው ፡ ስም ፡ መሾኑን ፡ አስተውል ።

አንካካ ፤ ዐሳብ ፡ ቅርታ ፡ ጥርጥር ። እክሌ ፡
አንካካ ፡ ገብቶታል ።

ማንካካት ፤ ማንከባለል ፡ ማሣቅ ።

ተንካካ ፤ ገደል ፡ ገባ ፡ ተንከባለለ ።

ካካ ፤ ኩሰ ፡ ዐር ፡ መጥፎ ፡ ነገር ፡ እክሽ ፡
ወደ ፡ ዐዘቅት ፡ የሚጣል ፡ ዐይነ ፡ ምድር ። በግእዝ ፡
ሰከሕካሕ ፡ ይባላል ።

መንካካት ፤ መንከባለል ፡ መሣቅ ።

ካካቴ ፤ የሚሥቅ ፡ ሰው ። ከተከተ ፡ ብለሽ ፡
ካታን ፡ ተመልከት ።

ካካቴ ፤ አርባራ ፡ የሚባል ፡ የሰሜን ፡ ወፍ ፡
መጠኑ ፡ የርግብ ፡ ጥቅርና ፡ ዐመድማ ፤ ጭራው ፡
ነጭና ፡ ጥርፍ ፡ ሲጮሽ ፤ የሣቀ ፡ ይመስላል ።

አስካካ ፤ ድምጥ ፡ ሰጠ ፡ ተጣራ ፤ ምግብ ፡
አንስት ፡ ሻ ፡ ፈለገ ፤ የፈረሰ ፡ ያህያ ፡ የበቅሎ ፡ የሾብ ።
ዛሬ ፡ ሌሊት ፡ ሹቡ ፡ ስሪያ ፡ ይዞ ፡ ሲያስካካ ፡ ዐደረ ።

አስካካች ፤ (ዘፈነች) ፡ አውራ ፡ ፈለገች ፡
ዶርዶቱ ።

አስካኪ ፤ ያስካካ ፡ የሚያስካካ ፡ ዶር ፡ ቆቅ ።

ሲካካ ፤ የምታስካካ ፡ ቁብ ፡ ዶር ፡ ዕንቁ
ላል ፡ መውለድ ፡ የምትችል ።

ማስካካት ፤ መጮሽ ፡ አውራ ፡ መጥራት ።

ማስካኪያ ፤ ጊዜ ፡ ዕድሜ ።

አሽካካ ፤ ፎከረ ፡ ደነፋ ፡ ጮሽ ፤ ተግወተ ።

አሽካካ ፤ አስካካ ።

አሽካካ ፤ ጫሽት ፤ የገና ፡ ጨዋታ ።

አሽካክቶ ፡ መጣ ፤ ፎከሮ ፡ ደንፍቶ ፡
ማለት ፡ ነው ።

ማሸካካት ፤ ማስካካት ፡ (ኤርጅ ፡ ፲፮) ።

ኩኳ ፤ (ላዕለ ፡ ኩኩሕ ፡ ገደፈ) ፤
በአለት ፡ በጭንጫ ፡ ላይ ፡ ጣለ ።

ኩኳ ፤ በደንጊያ ፡ ግንባርን ፡ መታ ።

ኩኳ ፤ ባሪያ ፡ ሼጠ ።

መከላከል ፤ መጣል ፤ መምታት ፤ መሸጥ ።
 መከላከያ ፤ መምቻ ፤ መጣያ ፤ መሸጫ ።
 አስከራ ፤ አስጣል ፤ አስወደቀ ።
 አስከራ ፤ አስመታ ፤ አስፈነከተ ።
 አስከራ ፤ አሸጠ ፤ አስለወጠ ።
 ተከራ ፤ ተጣለ ፤ ወደቀ ።
 ተከራ ፤ ተመታ ፤ ተፈነከተ ።
 ተከራ ፤ ተሸጠ ፤ ተለወጠ ።
 ከሳ ፤ (ከተሰላላ) ፤ ጭንጭጭ ፤ ስፍራ ፤
 ተራራ ፤ ባንኮበር ፤ በኩል ፤ ያለ ። ዕውቅ ፤ ኩክ ፤
 እንዲሉ ።
 ከሳ ፤—የተከል ፤ ስም ፤—ኮክ ።
 (ኳኳ) ፤ ትግ ፤ ኳሕከቱ ። ቃሕቅሐ ፤
 ጎድጎድ ፤ አንኳኳ ፤ በር ፤ መታ ፤ እንደቋ ፤
 አደረቀ ።

አንኳኩ ፤ ያንኳኳ ፤ የሚያንኳኳ ።
 ማንኳኳት ፤ መዝጊያ ፤ መምታት ።
 ተንኳኳ ፤ ተንደቋ ፤ ደረቀ ።
 ኳክ ፤ የደር ፤ ድምጥ ።
 ኳክ ፤ አለ ፤ ጦኸ ፤ አትንኩኝ ፤ አለ ፤
 ደርው ።
 ኳ ፤ አለ ፤ ቋ ፤ አለ ፤ ድምጥ ፤ ሰጠ ።
 ኳ ፤ አለ ፤ ወለል ፤ አለ ። ሰማዩ ፤ ኳ ፤
 ብሉ ፤ ጠርቷል ።
 ኳ ፤ ከርኳ ፤ አለ ፤ (የብሰ ፤ ነፀው) ፤
 ፈጽሞ ፤ ደረቀ ፤ ንቅልቅል ፤ አለ ። ከርኳን ፤ ተመልከት ።
 ኳኳ ፤ አደረገ ፤ አንኳኳ ።
 ኳኳ ፤ አለ ፤ ተንኳኳ ፤ ቋቋ ፤ አለ ።
 ኳኳታ ፤ መንኳኳት ።
 ኳኳቱ ፤ (ቋቋቱ) ፤ ሲነኩት ፤ የሚንኳኳ ፤
 የቤት ፤ ዕቃ ፤ ቅልን ፤ የመሰለ ።
 ኳኳቱ ፤ ሲያርሱት ፤ ኳኳ የሚል ፤ ሥሥ ፤
 (ግርግራ) ፤ መሬት ።
 መንኳኳት ፤ ኳኳ ፤ ማለት ፤ መጮኸ ፤
 መድረቅ ።
 መንኳኳቱ ፤ መጮኸያ ፤ ደረቅ ፤ መሸኛ ።
 ከኩ ፤ መለኮቱ ፤ የኔ ፤ የዋኔ ፤ ጩኸት ።
 ከኩ ፤ መለኮቱ ፤ እሷ ፤ በፈሳችው ፤ በኔ ፤ ላክከችው ።
 እበ ፤ ተቈጥሏል ፤ እመ ፤ ቋንጥጥሏል ፤ እንዲሉ ፤
 ልጆች ፤ ከኩ ፤ የከተሉ ፤ ከፊል ፤ ነው ።
 ከኩ ፤ (ከተሰ) ፤ እንደ ፤ ዝባድ ፤ በጥር ፤
 ውስጥ ፤ ረገፉ ፤ የሚገኝ ፤ የመስሚያ ፤ ቅባት ፤
 መራራ ፤ መጫ ።
 ከኩ ፤ አወጣ ፤ (ትግ ፤ ከተሰ) ፤
 ከጥር ፤ ከኩን ፤ ዛቀ ፤ ጠረገ ።

ከኩ ፤ ማውጫ ፤ ታናሽ ፤ ጌጠኛ ፤ ማንካ ፤
 ከብረት ፤ ከንሳስ ፤ ከመዳብ ፤ ከብርና ፤ ከወርቅ ፤
 የተሠራ ፤ እንደ ፤ ሌላው ፤ ጌጥ ፤ ሹሉ ፤ ባንገት ፤
 የሚደረግ ።

ከኩ ፤ ማውጫ ፤ አሳባቂ ።

ከኩ ፤ ማውጫ ፤ ዐጨር ፤ ሰው ።

ከኩ ፤ ጥር ፤ ግንድ ፤ ወይም ፤ ጥር ፤ የከኩ ፤
 ባለከኩ ፤ እከሌ ፤ እከሌን ፤ በሽጉጥ ፤ ከኩውን ፤
 አለው ።

ከኩ ፤ (ከተሰጭ) ፤ የጣፈያ ፤ ዕብጠት ፤
 እንደ ፤ ከኩ ፤ መጥፎው ፤ ደም ፤ እየረጋ ፤ ከወባ ፤
 ጠንቅ ፤ የተነሣ ፤ የሚመጣ ፤ በሽታ ። (ከካሃዊ) ፤
 የከኩ ፤ ከካኛ ፤ እንደ ፤ ከኩ ፤ የሚጠጥር ፤ ከኩ ፤ የሚ
 ያሽል ፤ ማለት ፤ ነው ።

ከኩ ፤ (ከካህ) ፤ የተከል ፤ ስም ፤ ፍሬው ፤
 እየተጋጠ ፤ የሚበላ ፤ ተከል ፤ ጥጥር ፤ ውስጠ ፤
 ጭንጭ ፤ ሌላም ፤ እሾኸ ፤ ያለው ፤ የባሕር ፤ ከኩ ፤
 አለ ፤ በግእዝ ፤ ጥገ ፤ ይባላል ።

ከኩ ፡

(ከኩ) ፤ ከከው) ፤ እንኮኮ ፤ እጫንቃ ፤
 ላይ ፤ ማድረግ ። (ከወከውን) ፤ እይ ፤ የዚህ ፤ ዘር ፤
 ነው ። (ከኮ) ፤ ቦዝ ፤ አንቀጽ ፤ ይመስላል ።

እንኮኮ ፤ አለ ፤ (ጎንገረ) ፤ ልጅን ፤ በት
 ከሻው ፤ ላይ ፤ አስቀመጠ ፤ ተሸከመ ።

እንኮኮ ፤ ተባለ ፤ በጫንቃ ፤ ተያዘ ።

አሽኮኮ ፤ እንኮኮ ።

አሽኮኮ ፤ አለ ፤ እንኮኮ ፤ አለ ። አሽኮኮ ፤
 የካህናት ፤ እንኮኮ ፤ የሕዝብ ፤ ነው ። ሽኮኮን ፤ እይ ።

ኮከብ ፤ (ቦች) ፤ የብርሃኑ ፤ የመብራት ፤
 ስም ፤ የአየር ፤ ፈርጥ ፤ ሌሊት ፤ በሰማይ ፤ እንዳሸዋ ፤
 ፍስሰ ፤ ብሉ ፤ የሚታይ ፤ የጠፈር ፤ ፋና ፤ ከግዜር ፤
 በቀር ፤ ቀጥፋን ፤ የሚያውቀው ፤ የሌለ ፤ (መዝጃጃ፤
 ፩) ። እሱም ፤ የፀሐይ ፤ ሰራዊት ፤ የጨረቃ ፤ ጭፍራ ፤
 ይባላል ። ስማቸው ፤ በባላገር ፤ የታወቀ ፤ ኮከቦች ፤
 አስታርቦ ፤ ሸሽ ፤ መዳቡት ፤ ለማን ፤ ዐዝና ፤ (ማታ ፤
 ወጥታ ፤ ጧት ፤ የምትጠልቅ) ፤ ሦስቶ ፤ ስድስቶ ፤
 አጥቢያ ፤ ኮከብ ፤ ናቸው ። ዓመቱን ፤ ካ፩ ፤ ተካፍ
 ለው ፤ የሚመጣቡ ፤ ፩ ፤ ሌሎችም ፤ ከፀሐይ ፤ ብር
 ሃን ፤ የሚነሡ ፤ ፩ ፤ ከመስከረም ፤ እስከ ፤ ነሐሴ ፤
 በየወሩ ፤ የሚወጡ ፤ ፲፪ ፤ መደበኞች ፤ ኮከቦች ፤
 አሉ ። ሻራትን ፤ ተመልከት ።

ኮከብ ፡

ኮከብ ፤ የሽልማት ፡ ስም ፤ በኮከብ ፡ አም
ባል ፡ ከንግሥት ፡ የተሠራ ፡ ሽልማት ፡ ላገለገለ ፡ ወታ
ደር ፡ ከመንግሥት ፡ የሚሰጥ ፡ ባለፊ ፡ ባለፄ ፡ ባለ
፫ ፡ ኮከብ ፡ እንዲሉ ፡ እነዚሁም ፡ ምክትል ፡ የጀ ፡
አዛዥ ፡ የጀ ፡ አለቃ ፡ ሻምበል ፡ ናቸው ፡ ኒሻን ፡
ሲኾን ፡ ለጦር ፡ አለቆችና ፡ ለመኳንንት ፡ ለወይ
ዛዝር ፡ ለሌሎችም ፡ ባለማዕርንት ፡ በያይነቱ ፡ ይሽ
ለማል ፤ ይኸውም ፡ ከብርና ፡ ከወርቅ ፡ የተበጀ ፡
ነው ።

ኮከብ ፤ ከፋና ፡ በኃ ፡ ዕድል ፤ ወይም ፡ ሀብት ።

ኮከበኛ ፤ (ኮከባዊ) ፤ ኮከብን ፡ የሚያስተ
ውል ፡ የሚያይ ።

ኮከበ ፡ ባሕር ፤ መርከበኞች ፡ የሚመለከ
ቱት ፡ የሰሜን ፡ ኮከብ ፡ (ድብ) ።

ኮከበ ፡ ባሕር ፤ በኮከብ ፡ ዐይነት ፡ የተ
ፈጠረ ፡ የባሕር ፡ ውስጥ ፡ ተንቀሳቃሽ ። በግእዝ ፡
አስታር ፡ ይባላል ፡ (ሢራጫ፤ ፳፩) ። ፈረንጆችም ፡
አስቱሪ ፡ ይሉታል ።

ኮከበ ፡ ባሕር ፡

ኮከበ ፡ ብርሃን ፤ አጥቢያ ፡ ኮከብ ፡ (ራእ
፪ ፡ ፳፭ ። ፳፪ ፡ ፲፮) ።

ኮከበ ፡ ነጠላ ፤ ዕድለ ፡ ቢስ ፡ ርባና ፡ ቢስ ።
በየጊዜው ፡ ሚስት ፡ የምትሞትበት ፡ ወንድ ፤ ባል ፡
የሚሞትባት ፡ ሴት ።

ኮከብ ፡ ቈጣሪ ፡ (ዎች) ፤ ኮከበኛ ፤ በሰ
ማይ ፡ ያለውን ፡ ኮከብ ፡ የሚቈጥር ፡ ስም ፡ ስሙን ፡
የሚጽፍ ፤ አንዱ ፡ ኮከብ ፡ ሲወጣ ፡ ረኃብ ፡ መቅወ
ፍት ፡ ጦርነት ፡ ዕልቂት ፡ ይኾናል ፤ ሌላው ፡ ደግሞ ፡
ሲታይ ፡ ጥጋብ ፡ ጤና ፡ ሰላም ፡ ይመጣል ፡ እያለ ፡
የሚናገር ፡ ፈላስፋ ።

ኮከብ ፡ ቈጣሪ ፤ ከመስከረም ፡ እስከ ፡
ነሐሴ ፡ እንደገና ፡ ወር ፡ የሚመግቡትን ፡ ፲፪ቱን ፡
ኮከቦች ፡ ባፄ ፡ መደብ ፡ ላፄቱ ፡ ባሕርያት ፡ አካፍሉ ፡
ዐመልን ፡ አሰድን ፡ ቀውስን ፡ ለእሳት ፤ ሰውርን ፡
ሰንቡላን ፡ ጀዲን ፡ ለመሬት ፤ ገውዝን ፡ ሚዛንን ፡
ደለይን ፡ ለነፋስ ፤ ሸርጣንን ፡ ዐቅራብን ፡ ኩትን ፡

ለውሃ ፡ ይሰጥና ፡ የባልንና ፡ የሚስትን ፡ ገና ፡ ሳይ
ጋቡ ፡ የሰማቸውን ፡ ፊደል ፡ ቈጥሮ ፡ ባ፲፪ ፡ እየገ
ደፈ ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከተነገሩት ፡ ኮከቦች ፡ አን
ዱን ፡ ለወንዱ ፡ ሌላውን ፡ ለሴቷ ፡ ዐድሎ ፤ ኮከባ
ቸው ፡ ገጥሞልና ፡ እልሚና ፡ ለሚ ፡ ስለ ፡ ኾኑ ፡
ይጋቡ ፤ ኮከባቸው ፡ ተቃራኒ ፡ ነውና ፡ አጥፊና ፡
ጠፊ ፡ ናቸው ፤ አይጋቡ ፡ እያለ ፡ የሚጠነቀቅል ፤
የምድር ፡ ዐዋቂ ፡ መለኛ ፡ አሳች ፡ አታላይ ፡ ደብ
ተራ ፡ የእከይ ፡ ጉተራ ።

ኮከባቸው ፡ ገጠመ ፤ ተፋቀሩ ፡ ተኳሻኑ ፤
ወለዱ ፡ ከበዱ ፤ ዐብረው ፡ ናሩ ፡ አረጁ ።

ኩኩዝ ፤ ፈረንጆች ፡ ከባሕር ፡ የሚያመ
ጡት ፡ የንጮት ፡ ቅቤ ፡ ምግብ ፡ የሚኾን ።

ኩኩሉ ፤ የዶሮ ፡ ጩኸት ።

ኩኩሉ ፡ አለ ፤ ጮኸ ፡ ዶሮው ። ኩኩ ፡
መለኮቲን ፡ እይ ።

ካከመ ፤ (ኩከመ) ፤ ተጉዳ ፡ ታመመ ፡
ተንከፈከፈ ፤ አረገጥ ፡ አለ ፤ መርገጥ ፡ ተሳነው ።
ጣመንን ፡ ተመልከት ።

ካካሚ ፤ የካከመ ፡ የሚካከም ፡ ውስጥ ፡ እ
ግር ።

መካከም ፤ መታመም ፡ መንከፍከፍ ።

መካከሚያ ፤ የመንገድ ፡ ብዛት ።

አካከመ ፤ ጉዳ ፡ እሳመመ ፡ አንከፈከፈ ።
ቅባት ፡ ሆድ ፡ ያካከማል ።

ማካከም ፤ ማሳመም ፡ ማንከፍከፍ ።

ከከመት ፤ የውስጥ ፡ እግር ፡ ጉዳት ።

ከከመታም ፤ ከከመት ፡ የያዘው ፡ ባለከከ
መት ፡ መኼድ ፡ የተሳነው ፡ መንገደኛ ።

ኩኩን ፤ (ትግ ፡ ኩክናይ ፤ አውራ ፡
ዶሮ) ፤ ኩኩሉ ፡ ግለት ፡ የገመረ ፡ ዶሮ ።

ኩኩኔ ፤ (ኩኩናዊ) ፤ የኩኩን ፡ ዐይነ
ትና ፡ ወገን ፡ ዘረምቦ ።

ኩኩኔ ፤ ያውራ ፡ ዶሮና ፡ የኩኩን ፡ ኳ
ንክ ፤ ሥጋዊ ፡ ተራ ፡ ዝርዝር ፤ ወይም ፡ ዱልዱም ፤
የተባት ፡ ምልክት ፡ በላዩ ፡ እንዝልዝል ፡ ቍንጮ ፡
ያለበት ።

ኩኩኔ ፤ ቍንጮም ፡ ወፍ ።

ኩኩኔያም ፤ ኩኩኔ ፡ ያለው ፡ ባለኩኩኔ ።

ኩኩኔ ፤ ጭርት ፡ ዕከክ ፡ ኩምት ።

ኩኩኔያም ፤ ጭርታም ፡ ዕከካም ።

ካከራ ፤ (አድማስ) ፤ ጠንካራ ፡ ንጥር ፡
ብረት ፡ የማይሰበር ፡ ስለቱ ፡ የማይበርድ ፤ ሲበዛ ፡
ካከሮች ፡ ያሠኛል ። ፈረንጆች ፡ ካከራን ፡ አሲዬ ፡
ይሉታል ። ዐረብን ፡ እይ ።

ካከራ ፤ ጉበዝ ፡ ሰው ፡ ፍንክች ፡ የማይል ።

ኬክሮስ ፤ ሰላ ፡ ደቂቃ ።

ከከት፤—የተረከዝ፡ንቃቃት፤—ከካ።

ካካቴ ፤—የሚሥቅ ፤—(ካካ) ፤

ኳኳቴ ፤—የሚንኳኳ ፤—(ኳኳ) ።

ከለ ፤—አንድነት ፡ ጋራ ፤—ከነ ።

ከሉ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ የቀልድ ፡ ፈላስፋ ፤ ጥርስ ፡ የማያስከድን ፡ አማኞች ፤ ሲያውቅ ፡ አበድ ። መሐርቡን ፡ እንደ ፡ ብራና ፡ ያጥፍና ፡ እንዳንዱን ፡ እየነጠለ ፡ ከሰማይ ፡ የወረደ ፡ መጣፍ ፡ ስሙ ። አቤት ፡ አቤት ፡ ለዶሮ ፡ ግት ፡ የላት ፤ ምነው ፡ የላት ፤ ያን ፡ ሹሉ ፡ ማጭት ፡ አንተ ፡ አሳደግኸላት ። ለትል ፡ ጉበት ፡ የላት ፤ ምነው ፡ የላት ፤ ዐርዶኸ ፡ አየኸት ። ለጥንቅል ፡ ባት ፡ የላት ፤ ምነው ፡ የላት ፤ ያን ፡ ሹሉ ፡ ገመገም ፡ አንተ ፡ ሮጥኸላት ፡ ይል ፡ ነበር ። እብደትም ፡ በዝመረ ፡ ጊዜ ፡ በከፋ ፡ ቀን ፡ ጨርቆስ ፡ እያሱስ ፡ ቤተ ፡ ከሲያን ፡ ገብቶ ፡ እንጀራ ፡ ወይም ፡ እብደት ፡ ከጀቱ ፡ ጀዱን ፡ ሰጠኝ ፡ ብሉ ፡ ተላለ ። ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ለመቤቱ ፡ ወጥ ፡ እያወጣ ፡ ለራሱ ፡ ይበላ ፡ ዝመረ ። እመቤቱም ፡ እንቅልፍ ፡ ሲወስዳቸው ፡ ሽሩባቸውን ፡ ካልጋ ፡ ደንብ ፡ ጋራ ፡ አሰረው ። ዳግመኛም ፡ ራስ ፡ ዳርጌ ፡ ዘንድ ፡ ሽደና ፡ እጁን ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ዘርግቶ ፡ አፍ ፡ እንደሌለው ፡ እእ ፡ አላቸው ። እሳቸውም ፡ ዐዝነው ፡ ዐልጋና ፡ ምንጣፍ ፡ ተሰጥቶት ፡ በማድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀመጥና ፡ ለምሳው ፡ ፩ ፡ ነጭ ፡ ፩ ፡ መያዣ ፡ ፩ ፡ ብርሌ ፡ ጠላ ፡ ፩ ፡ ብርሌ ፡ ጠጅ ፡ ለራቱም ፡ እንደዚሁ ፡ እንዲሰጡት ፡ አዘዙለት ። ከብዙ ፡ ቀንም ፡ በኋላ ፡ የሚያውቃት ፡ ሴት ፡ እንረቢት ፡ ነበረችና ፡ እሷ ፡ ዘንድ ፡ እየሽደ ፡ ሲማወት ፡ ይወላል ፡ ብሉ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ለራስ ፡ ዳርጌ ፡ ነገረበት ፤ ከዚህ ፡ የተነሣ ፡ ያዙና ፡ አምጡ ፡ ብለው ፡ ፩ ፡ ጊዜ ፡ ዐለንጋ ፡ ቢያሳርፉበት ፡ እንደ ፡ ልማዱ ፡ እጁን ፡ ወደ ፡ ላይ ፡ ዘረጋና ፡ እእ ፡ ቢል ፤ የማይናገር ፡ ሰው ፡ ገርፈ ፡ ከፈጣሪዬ ፡ ልጣላ ፡ አሉና ፡ አሳባቂውን ፡ አጋድመው ፡ ገረፉት ፡ ይላል ፡ ከሉ ። የከሉ ፡ ትርጓሜ ፡ ባማርኛ ፡ ግጦሽ ፡ ወይም ፡ ለቀም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ከላ ፤ (ከልኦ) ፤ ነሣ ፡ ከልኦ ። (ተረት) ፤ በርጥብ ፡ ይከላ ፤ በደረቅ ፡ ያበላ ።

ከላ ፤ አራቀ ፡ አስወገደ ። (ተረት) ፤ ራብ ፡ ይከላል ፡ ባቄላ ፤ ከጥፍ ፡ ያደርሳል ፡ ነጠላ ።

ከላ ፤ ፩ ፡ አደረገ ። ካያንና ፡ ሹለትን ፡ እይ ።

ከል ፤ (ከላኢ) ፤ የከላ ፡ የሚከላ ። እሳተ ፡ ከል ፡ እንዲሉ ።

ከል ፤ የቀለም ፡ ስም ፤ ከቀንጠፋና ፡ ከብረት ፡ ዐር ፡ የሚወጣ ፡ ጥቁር ፡ ቀለም ። ልጅ ፡ አባቱ ፡ ስለ ፡ ሞተ ፡ ልብሱን ፡ ከል ፡ ነከረ ።

ከል ፤ የሐዘን ፡ ልብስ ፡ የጃች ፡ ወገን ፡ ተድላ ፡ ደስታ ፡ እንዳያደርግ ፡ የሚከለከል ። እከሌ ፡

ከል ፡ ለበሰ ፡ እንዲሉ ። ይኛውን ፡ ከለለ ፡ ተመልከት ።

ከል ፤ (ዐረ ፡ ሽል) ፤ ሐምጣጣ ፡ ሐምጣጢ ። ዐዞ ፡ ከል ፡ እንዲሉ ።

መከላት ፤ መንጣት ፡ መከልከል ።

መከለያ ፤ መከልከያ ።

መከሎ ፤ (መከልኦ) ፤ ዓል ፡ መንገደ ፡ ከልከል ። ፈንቀለ ፡ ብለኸ ፡ ፍንቃደን ፡ አስተውል ።

አክላላ ፤ እንዳይሰጥ ፡ አደረገ ፤ መካከረ ።

አክላላ ፤—ሸለለ ፤—ከለለ ።

አስከላ ፤ አስከልከል ።

ማስከላት ፤ ማስከልከል ።

ተከላ ፤ (ተከልኦ) ፤ ተከልከል ።

ኬላ ፤ (ዎች) ፤ ይለፍ ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ እንዳይሽድበት ፡ የሚከለከል ፡ ያገር ፡ በር ።

ኬለኛ ፤ (ኞች) ፤ የኬላ ፡ ዘበኛ ፡ ኬላ ፡ ጠባቂ ፡ ባለኬላ ።

(ጥከ) መከላት ፤ መከልከል ።

ክላ ፤ (ክላኦ) ፤ ከልከል ፤ ተው ፡ ሽድ ፡ ወግድ ፡ ወዲያ ፡ በል ።

አከላላ ፤ አከላከል ፤ መከላት ።

ኩላ ፤ (ትግ ፡ ኩልዐ ። ሐብረተ) ፤ በናስ ፡ ጭራ ፡ መታ ፤ እንቅቆ ፡ እንደድ ፡ ጨምር ፡ ዐጠበ ፡ አጠራ ፡ ወለወለ ፡ ፈገፈገ ፡ አጠዳ ፤ የገሰሰውን ፡ የለቀቀውን ፡ ዐደሰ ፡ አደመቀ ፤ በከመር ፡ ነከረ ፤ ከንሓስ ፡ ከመዳብ ፡ ከብር ፡ የተሠራውን ፡ ጌጥና ፡ ዕቃ ፤ ወይም ፡ ንሓሱን ፡ መዳቡን ፡ በብር ፡ ብሩን ፡ በወርቅ ፡ ቀባ ። ከመርን ፡ ሰነገለን ፡ እይ ።

ኩይ ፡ ዩ ፤ የኩላ ፡ የሚኩላ ።

(ጥላ) መኩላት ፤ ማጠብ ፡ ማጥራት ፡ መወልወል ።

መኩሊያ ፤ መወልወያ ፡ ማጠቢያ ፡ ማጥሪያ ።

ኩላላ ፤ ዐጣጠበ ፡ ወላወለ ፡ ዐዳደሰ ።

አኩላላ ፤ ፈጋፈገ ፡ አለካዘበ ፡ ዐዲስ ፡ ሸክላን ።

ማኩላላት ፤ መፈጋገጥ ፡ ማለካዘብ ።

ማኩላሊያ ፤ ልዝብ ፡ የወንዝ ፡ ደንጊያ ።

አስከላ ፤ አሳጠበ ፡ አስወለወለ ፡ አሳደሰ ፤ በከመር ፡ አስነከረ ።

ማስከላት ፤ ማሳጠብ ፡ ማስወልወል ፡ ማሳደስ ።

ማስከሊያ ፤ ማሳጠቢያ ፡ ማሳደሻ ።

ተኩላ ፤ ታጠበ ፡ ጠራ ፡ ተፈገፈገ ፡ ተወለወለ ፡ ታደሰ ፡ እከመር ፡ ገባ ። የተኩላ ፡ ወርቅ ፡ እንዲሉ ።

ተኩላ ፤ የሰው ፡ ስም ።

(ጥኩ) መኩላት ፤ መታጠብ ፡ መታደስ ።

ኩላሽ ፤ የተራራ ፡ ስም ፤ በዶባ ፡ አጠገብ ፡ ያለ ፡ ሰፊ ፡ ተራራ ፡ የመራቤቱ ፡ ክፍል ። ዐጠበሽ ፡ አጠራሽ ፡ ዐደሰሽ ፡ ማለት ፡ ነው ። (ግጥም) ፤ ኩላሽ ፡ ዙሪያው ፡ ገደል ፡ በሩ ፡ በዘበኛ ፤ ረ ፡ መቼ ፡ ይኾን ፡ የኛ ፡ መገናኛ ።

አኩላል ፤ አስተጣጠብ ፤ መኩላት ።

ኩሊ ፡ (ዎች) ፤ ተሸካሚ ፤ የቀን ፡ ሠራተኛ ፡ ሕይወተኛ ። ይኸውም ፡ በሀገድ ፡ አገር ፡ ይነገራል ።

ኪሎ ፤ (መክሊት) ፤ የሚዛን ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ ነጥር ፡ ያለ ፤ አንዱ ፡ ኪሎ ፤ ፲፪ ፡ ግራም ፤ ዐሥሩ ፡ ኪሎ ፤ ፱ ፡ ግራም ፡ ይኾናል ። ሲበዛ ፡ ኪሎዎች ፡ ይላል ። (፬ ፡ ኪሎ) ፤ የመንገድ ፡ ስም ፤ ማዚያ ፡ ጽጌ ፡ አደባባይ ። (፮ ፡ ኪሎ) ፤ የካቲት ፡ ፲፪ ፡ አደባባይ ። ፬ኛ ፡ ፮ ፡ የተባለ ፡ በዙሪያው ፡ ያለ ፡ መተላለፊያ ፡ ጉዳና ፡ ነው ።

ኪሎ ፡ ግራም ፤ የኪሎ ፡ ግራም ፤ ፪ ፡ ክፍል ።

ኪሎ ፡ ሜትር ፤ የኪሎ ፡ ሜትር ፤ ፪ ፡ ሺሕ ፡ ከንድ ።

ኳለ ፤ (ኩሕለ) ፤ ቅንድብን ፡ በኩል ፡ ቀባ ፡ አስጓጠ ።

ኳይ ፤ (ኩሐሊ) ፤ የኳለ ፡ የሚኩል ።

ኩል ፤ (ኩሕል) ፤ ከመሬት ፡ የሚገኝ ፡ ሰማያዊ ፡ ማዕደን ፡ ላይን ፡ ጌጥና ፡ መድኃኒት ፡ የሚኾን ፡ (ራእዩ ፡ ፲፮) ። ሥርን ፡ ተመልከት ።

መኳል ፤ ዐይንን ፡ ኩል ፡ ማስነካት ፡ መቀባት ።

መኳያ ፤ ቀጪን ፡ ግር ፡ የተፋቀ ፡ ቀርከሐ ፡ ማፍ ፡ ማፋ ፡ በእሳት ፡ የተለበለበ ፤ የንሐስ ፡ የመዳብ ፡ የብር ፡ የወርቅ ፡ ሽቦ ።

አስኳለ ፤ አስቀባ ፡ አስጓጠ ፡ ሸፋሽፍትን ።

አስኳይ ፤ ያስኳለ ፡ የሚያስኩል ።

ተኳለ ፤ (ተኩሕለ) ፤ ኩልና ፡ መድኃኒት ፡ ተቀባ ፤ ተጓጠ ፡ (ራእዩ ፡ ፲፮ ፡ ፪ነገ ፡ ፱ ፡ ፴) ።

የተኳለ ፤ የተዳረ ፤ ተኩሎ ፡ የተዳረ ፡ ወግ ፡ ማረግ ፡ የደረሰው ፡ ልጅ ።

ተኳይ ፤ የሚኳል ፡ የሚቀባ ።

መኳል ፤ መቀባት ፡ መጌጥ ።

መኳያ ፤ ጊዜና ፡ ስፍራ ፤ መስተዋት ፡ የኩል ፡ ዕቃ ።

ተኳኳለ ፤ (ተኳሐለ) ፤ ኩል ፡ ተቃባ ፡ ተቀባባ ።

መኳኳል ፤ መቀባባት ።

አኳኳለ ፤ (አስተኳሐለ) ፤ አቃባ ፡ አቀባባ ፡ ዐይንን ፡ በኩል ።

አኳኳል ፤ ኩል ፡ አቀባብ ፤ መኳል ።

ኬለ ፤ (ዓለ) ፤ ባንድ ፡ ስፍራ ፡ ዞረ ፡ ተሸከረከረ ፤ የብር ፡ የክብ ፡ ነገር ።

መኬል ፤ (ዐዩል) ፤ መዞር ፡ መሸከከር ።

አኬለ ፤ (አዓለ) ፤ አዞረ ፡ አሸከረከረ ።

ማኬል ፤ ማዞር ፡ ማሸከከር ።

ኬላ ፤— ያገር ፡ በር ፤— ከላ ።

ክል ፤— የተከለለ ፤— ከለለ ።

ኩሎ ፤ ኩሎ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ በጋላ ፡ ቤት ፡ በወላዋና ፡ በሊሙ ፡ አጠገብ ፡ ያለ ፡ አገር ። በግእዝ ፡ ግን ፡ (ኩሎ) ፡ ኹሎን ፡ ማለት ፡ ነው ። ኩሎ ፡ ገደግን ፡ ወተሎናክ ። ንጉሥ ፡ ወልደ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ከኩሎ ፡ ግዛት ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ በተዛወሩ ፡ ጊዜ ፡ የተነገረ ፡ ቅጂ ፡ ነው ።

ካልእ ፤ (ከልአ) ፤ ሌላ ፤ ኹለተኛ ።

ካልአይ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ ትንቢት ፡ አንቀጽ ።

ካልኢት ፤ የቅጽበት ፡ መክፈያ ።

ከለበ ፤ (ከሊብ ፡ ከለበ) ፤ ውሻ ፡ ኾነ ፤ እንደ ፡ ውሻ ፡ ርጠ ፡ ቸኩለ ፤ ቀለለ ። ከለፈንና ፡ ቀለበን ፡ አስተውል ።

ከላባ ፤ (ቦች) ፤ የከለበ ፡ የሚከልብ ፤ ችኩል ፡ ቀላል ፡ ጥላ ፡ ቢስ ።

ከልብ ፤ (ቦች) ፤ ውሻ ፡ የቤት ፡ አውራ ። ከልብ ፡ የግእዝ ፤ ውሻ ፡ ያማርኛ ፡ ነው ። ደማ ፡ ብለሽ ፡ ደምን ፡ እይ ።

ከለባት ፤ ውሾች ፡ የቤት ፡ አውራዎች ፡ ከልቦች ፡ (ግእዝ) ።

ከልብ ፤ ቀላል ፡ ገለባ ፡ የተወቃ ፡ አኸል ፡ መንሽ ፡ በተባለ ፡ ጊዜ ፡ ቶሎ ፡ ይኼድና ፡ ከኩል ኩል ፡ ውጭ ፡ ይገኛል ።

መክለብ ፤ መርጥ ፡ መኾኩል ፡ መቅለል ።

መክለቢያ ፤ መርማ ፡ መኾኩያ ፡ እግር ፡ መንገድ ።

አከለበ ፤ ውሻ ፡ አደረገ ፤ አርጠ ፡ አኾኩለ ፤ አቀለለ ።

ማክለብ ፤ ማርጥ ፡ ማኾኩል ።

ተክለበ ፤ ተሯሯጠ ፡ ተኾኩለ ፡ ተጣደፈ ።

መክለብ ፤ መሯሯጥ ፡ መኾኩል ።

መክለቢያ ፤ መሯሯማ ፡ መጣደፈያ ።

አክለበ ፤ አሯሯጠ ፡ አኾኩለ ፡ አጣደፈ ፡ አፋጠነ ።

አካላቢ ፤ ያክለበ ፡ የሚያካልብ ፤ አኾኳይ ፡ አጣዳፈ ።

ማካለብ ፤ ማኾኩል ፡ ማጣደፍ ፡ ማፋጠን ።

ማካለቢያ ፤ ማጣደፈያ ፡ ማፋጠኛ ።

አክለበለበ ፤ የአክለበ ፡ ድርብ ፤ አክለፈለፈ ።

ማክለብላብ ፤ ማክለፍለፍ ።
ተክለበለበ ፤ የክለበ ፡ ድርብ ፤ ተክለፈ
ለፈ ።

ክለብላባ ፤ ክልብልብ ፤ የተክለበለበ ፡
የሚክለበለበ ፤ ከለፍላፋ ፡ ክልፍልፍ ።

ክልብልቦች ፤ ክልፍልፍች ።

መክለብላብ ፤ መክለፍለፍ ።

መክለብላቢያ ፤ መክለፍለፊያ ።

ክለብ፤ (ክለብኸ፡ ትክልብ)፤ የቅርብ ፡
ወንድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንቀጽ ፤ ውሻ ፡ ኹን ፤ እንደ ፡
ውሻ ፡ ሩጥ ፡ ማለት ፡ ነው ።

አክላላብ ፤ አቸኳኩል ፤ መክለብ ።

ኩልባ፡(ዎች) ፤ የጋሻ ፡ ዋንጫ ፡ ከጉሽ ፡
ከበሬ ፡ ቀንድ ፡ የተሠራ ፤ ታላላቅ ፡ ሰዎች ፡ መን
ገድ ፡ ሲኼዱ ፡ የሚያሲዙት ፡ የመንገድ ፡ ራዎት ።

ኩልባ ፤ የጉራዴ ፡ የቢላዋ ፡ እጅታ ። ዋን
ጫው ፡ የጋሻ ፡ እንደ ፡ ተባለ ፡ ቢላዋውም ፡ የጉ
ራዴ ፡ ይባላል ፤ ይኸውም ፡ ባለኩልባው ፡ ነው ።

ኩልባ ፤ ከጉሽ ፡ ቀንድ ፡ የተበጀ ፡ ሎቲና ፡
ቀለበት ።

ኩልባ ፡ ቋሬ ፤ በአፍአ ፡ በውስጥ ፡ ፪ ፡ መ
ልክ ፡ ያለው ፡ የዱሮ ፡ ካባ ፡ ባለሰንበር ። ቋሬን ፡
እይ ።

ኩላብ ፡ (ቦች) ፤ ያፍርንጅ ፡ የድቀስ ፡ መ
ያዣ ፡ ቀንድ ፡ ከኩልባ ፡ የማይለይ ።

ኩላብ ፤ በግንብ ፡ በምስሶ ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ የበግ ፡
የፍየል ፡ ቀንድ ፡ ዕቃ ፡ መስቀያ ።

ኩላብ ፤ በቀንድ ፡ አምሳል ፡ ከብረት ፡ ከን
ጨት ፡ የተሠራ ፡ ዕቃ ፡ ማንጠልጠያ ፡ በግንብ ፡
በግድግዳ ፡ ላይ ፡ የተተከለ ። በግእዝ ፡ መትከል ፡
ይባላል ፡ (ዘፀ፱፩ ፡ ፲፮ ። ዕዝ፱ ፡ ፭ ። ሕዝ፲፩ ፡
፫) ። ፈረንጆች ፡ ፖርት ፡ ማንቶ ፡ ይሉታል ።

ኩላቦች ፡

ኩላቦች ፤ መስቀያዎች ፡ ማንጠልጠያዎች ፡
(ዘፀ፱፩ ፡ ፲፮ ፡ ፲፱ ፡ ፳፰) ።

ክለበስ ፤ (ለበስ) ፤ ከነበለ ፡ ቸለሰ ፡ አፈ
ሰሰ ፤ አብዝቶ ፡ ጠጣ ፡ ጨመረ ። ክለበስ ፡ የከበ
ሰና ፡ የለበሰ ፡ ዘር ፡ መኾኑን ፡ አስተውል ።

መክልበስ ፤ መቸለስ ፡ ማፍሰስ ።

መክልበሻ ፤ ማፍሰሻ ፤ ብዙ ፡ መጠጫ ፡
ዐቦሬ ፡ እንኳን ።

ተክለበስ ፤ ተከነበለ ፡ ተቸለሰ ፡ ፈሰሰ ።

ክልብስ ፤ የተክለበሰ ፤ ከንብል ፡ ቸለሰ ።
ክልብስ ፡ አደረገ ፤ ቸለሰ ፡ ፍሰሰ ፡ ከን
ብል ፡ ጥጥት ፡ አደረገ ።

ክላድ ፤ ቀላድ ፡ ቃጫ ፡ ንጣት ፡ ነጭነት ፡
ያለው ። ከና ፡ ቀ ፡ መወራረሳቸውን ፡ ተመልክት ።

ክላድማ ፤ ቀላድማ ፤ ክላድ ፡ ያለው ፡ ባለ
ክላድ ፤ ወገቡና ፡ ጉት ፡ ሆዱ ፡ ቀላድ ፡ ቃጫ ፡ የሚ
መስል ፡ መቀነትማ ፡ ፍየል ። የቀይ ፡ ክላድማ ።
የጥቀር ፡ ክላድማ ፡ እንዲሉ ፡ ሠቅጥን ፡ አስተውል ።

ክለው ፤ የአቢስ ፡ ኹለተኛ ፡ ስም ፤ ትርጓ
ሜው ፡ ክላኢ ፡ (ክልክሌ) ፡ ማለት ፡ ነው ።

ክላዋ ፤ ክላባ ፤ ዕርፈተ ፡ ቢስ ። ቀለወን ፡
እይ ።

ክለውቱ ፤ ዝ፤ ከግሁ ።
(ክለወስ) ፤ ከዊስ ፡ ኮስ ። ለወስ) ፤ አ
ንክላወስ ፤ አላወስ ፡ አንጠራወዘ ፤ ጥቂት ፡ ጥቂት ፡
አስኬደ ፡ ገንምተኛን ።

ማንክላወስ ፤ ማንጠራወዝ ።

ማንክላወሻ ፤ ማንጠራወሻ ።

ተንክላወስ ፤ ተላወስ ፡ ተንጠራወዘ ፤ እዘ
ገመ ።

ክልዋሳ ፡ (ሶች) ፤ የተንክላወሰ ፡ የሚንክላ
ወስ ፤ ጠርዋዛ ።

ክልውስ ፤ ዝ፤ ከግሁ ።

ክልውስ ፡ ክልውስ ፡ አለ ፤ ጥርውዝ ፡
ጥርውዝ ፡ አለ ።

መንክላወስ ፤ መላወስ ፡ መንጠራወዝ ፡ ማ
ዝገም ።

መንክላወሻ ፤ እግር ፡ በትር ፡ ሰፍራ ።

ከለከለ ፤ (ክልከለ) ፤ ከላ ፡ ነጣ ፤ እንደ ፡
አቆመ ፡ አገረ ፤ ጠበቀ ፡ ሐይ ፡ አለ ፤ አጋፈረ ፤ አላ
ስኬድ ፡ አላሳልፍ ፡ አላሰገባ ፡ አላናገር ፡ አለ ፡ (ሐጌ
፩ ፡ ፲ ። ማር፱ ፡ ፱) ።

ክልካይ ፡ (የች) ፤ የክለክላ ፡ የሚክለክል ፤
ሊጋባ ፡ አጋፋሪ ፡ መጨኔ ።

ክልካይ ፤ ክልክሌ ፤ የሰው ፡ ስም ።

ክልካይነት ፤ ክልካይ ፡ መኾን ፤ አጋፋሪነት ።

በክልካይ ፤ የወንድና ፡ የሴት ፡ ስም ፤ ጌት
ነትን ፡ እመቤትነትን ፡ ባለክልካይ ፡ መኾንን ፡ ያሳ
ያል ።

ክልክል ፤ ክልካይ ፤ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ እን
ቀጽ ፡ ለቅርብ ፡ ወንድ ። ዝንበ ፡ ክልክል ፡ እንዲሉ ።

ክልከላ ፤ (ክልካሌ ፤ ክልአት) ፤ የመ
ክልክል ፡ የማጋፈር ፡ ሥራ ፡ ጥበቃ ።

መክልክል ፤ መክላት ፡ መንጣት ፡ ማገድ ፡
መጠበቅ ፡ ማጋፈር ፡ (ምሳጽ፯ ፡ ፲፮) ።

መክልክያ ፤ ማጋፈሪያ ፡ እርጭሜ ፡ በር ።

መከልከያ ፤ በግፉ ፡ ሳግ ፡ የታሰረበት ፡
(ያለበት) ፡ ረዥም ፡ የተማረ ፡ ዘንግ ፤ የገመድ ፡
ጅራፍ ፡ ውሻ ፡ ማሰራራሪያ ።

አስከለከለ ፤ አሳገደ ፡ አስጠበቀ ፡ አስተወ ።

አስከልካይ ፤ ያስከለከለ ፡ የሚያስከለክል ፡
የክልካዮች ፡ አለቃ ። ዕልፍኝ ፡ አስከልካይ ፡ እን
ዲሉ ።

አስከልካይነት ፤ አስከልካይ ፡ መኾን ፤ ሊ
ጋባንት ።

ማስከልከል ፤ ማስጠበቅ ፤ ሐይ ፡ ማሠኘት ።

ማስከልከያ ፤ ጊዜ ፡ ግብር ፡ ስፍራ ።

ተከለከለ ፤ (ተከልከለ) ፤ ተከላ ፡ ታገደ ፡
ቆመ ፡ ታገረ ፡ ቀረ ፤ ተጠበቀ ፡ ሐይ ፡ ተባለ ፡ ተተወ ፡
(በፀፀኝ ፡ ጿ ። ዘጉ፤ ፀፂ ፡ ያ ። ኢዮፍፀ ፡ ያ ። ፀፂ ፡
፪ ። ርሚ፩ ፡ ፤፪) ። መነኩሴ ፡ ሥጋ ፡ እንዳይበላፍ ፡
ጠጅ ፡ እንዳይጠጣ ፡ በገዳም ፡ ሥራት ፡ ተከለከለ ።
፤፱፻፴፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ማዚያ ፡ ፳፯ ፡ ቀን ፡ ሥራ ፡ እንዳይ
ሠራ ፡ በዋጅ ፡ ተከለከለ ።

ተከልካይ ፤ የሚከልክል ፡ የሚጠበቅ ።

ክልክል ፤ (ክልእ) ፤ የተከለከለ ፡ የተጠ
በቀ ፡ መስክ ፡ ደን ፡ ተክል ፡ ቤት ፡ ዕርም ።

መከልከል ፤ (ተከልክሎ) ፤ መታገድ ፡
መጠበቅ ።

ተከላከለ ፤ ተጠባበቀ ፤ እየሸሸ ፡ እያፈ
ገፈገ ፡ ጥቂት ፡ ጥቂት ፡ ተዋጋ ፤ አልሞት ፡ ባይ ፡
ተጋዳይ ፡ ተኳኳን ።

ተከላከለ ፤ ተነሣሣ ።

ተከላካይ ፤ (ዮች) ፤ የተከላከለ ፡ የሚከ
ላከል ።

መከላከል ፤ መተጋገድ ፡ መጠባበቅ ።

መከላከያ ፤ ዐምባ ፡ ምሽግ ፡ የጦር ፡ መሣ
ሪያ ፤ ጳላኛ ፡ ምስክር ።

አከላከለ ፤ ተው ፡ ተው ፡ አባባለ ፤ (ይህን ፡
ብትሰጥ ፡ ምን ፡ ትውጥ ፡ አለ ፤ ንፍገት ፡ አስተማረ ።

አከላካይ ፤ (ዮች) ፤ ያከላከለ ፡ የሚያከላ
ከል ፤ አትሰጥ ፡ ባይ ።

ማከላከል ፤ ማጠባበቅ ፡ ማስተጋገድ ።

ማከላከያ ፤ ማስተጋገጃ ፡ ማጠባበቂያ ፤ የሥ
ሥት ፡ ምክር ።

አከላከል ፤ አከላል ፤ መከልከል ።

ኩለኩለ ፤ (ትግ ፡ ኩልኩለ ፤ ኩረ
ኩረ) ፤ በዙሪያ ፡ ደረደረ ፡ ተከለ ፡ አስቀመጠ ፡ ደ
ንጊያን ፡ ሰውን ፡ ዐውድማ ፡ ለማበጀት ፡ ግብር ፡ ለ
ማብላት ፡ ስጦታ ፡ ለመስጠት ።

ኩለኩለ ፤ ዐቂረ ፡ ጳጠረ ፡ ዕብጠት ፡ ዝ
መረ ።

ኩልኳይ ፤ (ዮች) ፤ የኩለኩለ ፡ የሚኩለ
ኩል ፤ ደርዳሪ ፡ ግብረ ፡ በላ ።

ኩልኩላ ፤ ደንጊያ ፡ ተከላ ፡ ድርድራ ።

መኩልኩል ፤ መደርደር ፡ በተራ ፡ መት
ከል ፡ ማስቀመጥ ።

መኩልኩልያ ፤ መደርደሪያ ፡ ያውድማ ፡ ዙ
ሪያ ፡ ያዳራሽ ፡ በር ፡ እደባባይ ፡ ጭንጫ ።

ኩላኩለ ፤ ደራደረ ፡ ተካከለ ።

አስኩለኩለ ፤ ኩልኩል ፡ አስበጀ ፤ አስ
ደረደረ ፡ አስተከለ ።

አስኩልኳይ ፤ ያስኩለኩለ ፡ የሚያስኩለ
ኩል ፤ አስደርዳሪ ፡ አስተካይ ።

ማስኩልኩል ፤ ማስደርደር ፡ ማስተከል ።

ማስኩልኩልያ ፤ ማስደርደሪያ ፡ ማስተከያ ፡
ስፍራ ።

ተኩለኩለ ፤ ተደረደረ ፡ ጉን ፡ ለጉን ፡ ተ
ተከለ ፡ ተቀመጠ ።

ተኩለኩለ ፤ ዐበጠ ፡ ጠጠረ ።

ተኩልኳይ ፤ የሚኩለኩል ፤ ተደርዳሪ ።

ተኩልኩሎ ፤ (ዎች) ፤ ታናናሽ ፡ ልጆች ፡
በማዘንት ፡ ዙሪያ ፡ ተኩልኩለው ፡ የሚታዩ ። ተኩ
ልኩሎ ፡ ውሰጠ ፡ ብዙ ፡ ነው ።

ተኩልኩሎዎች ፡

ኩልኩሌ ፤ ቅራቅንቦ ።

ኩልኩል ፤ የተኩለኩለ ፡ ያውድማ ፡ ደ
ንጊያ ።

ኩልኩልት ፤ ታናሽ ፡ ዕንቅርት ፡ እንባይ ፡
ዕንቀላል ፡ የምታሽል ፤ ደደቀ ፡ ወደማ ፡ በውሃ ፡
ምክንያት ፡ የሚመጣ ።

ኩልኩልቲያም ፤ ባለኩልኩልት ፤ ዐን
ገብ ፡ ላይ ፡ ኩልኩልት ፡ የወጣበት ፡ ያለበት ፡ በግ ፡
ሰው ።

ኩልኩል ፡ አለ ፤ ደንዙል ፡ ደንዙል ፡
አለ ፤ ደርኛ ፡ ሽደ ፤ የልጅ ። ጃታም ፡ ል ፡ አጥብቅ ።

ኩልኩል ፡ ኩልኩል ፡ አለ ፤ ደርን ፡
ጠራ ፤ ና ፡ ነዪ ፡ ኑ ፡ አለ ።

አኩላኩለ ፤ አደራደረ ፡ ደንጊያን ፡ አታ
ከለ ።

ማከብከብል ፤ ማደራደር ።
 አንከብከብል ፤ ወይፈንን ፤ አቀና ፤ ሥራ ፤
 ዠመረ ።
 ማንከብከብል ፤ ጥቂት ፤ ጥቂት ፤ መሥራት ።
 ተንከብከብል ፤ መኼድ ፤ ዠመረ ፤ የሕፃን ።
 አከብከብል ፤ አደራደር ፤ መከብከብል ።
 ከልከደ ፤ የረኛ ፤ በተር ። ከልከደ ፤ ቋ
 ፋን ፤ ያያል ።
 ከለለ ፤ (ከልሎ ፡ ከለለ) ፤ አለበሰ ፤
 ጋረደ ፤ መከተ ፤ ቀየደ ፤ ዐጠረ ፤ ቀጠረ ።
 ከለለ ፤ ሰወረ ፤ አላወረ ፤ ማየት ፤ ከለከለ ።
 ከለለ ፤ ወሰነ ፤ የቤተ ፤ ከሲያንን ፤ ዙሪያ ፤
 ገደመ ። ዳማ ፤ ከለለኝ ፤ እንዲሉ ።
 ከለለ ፤ ቂረጠ ፤ ሰየፈ ። የአሕዛብ ፤ ነገሥ
 ታት ፤ ሰማዕታትን ፤ በሰይፍ ፤ ከለሏቸው ።
 ከለለ ፤ (ትግ ፡ ሐባ) ፤ ዞረ ፤ በዙሪያ ፤ ሼደ ፤
 (መዝገብ ፤ ፮) ።
 ከላይ ፤ (የች) ፤ የከለለ ፤ የሚከለል ፤ ጋ
 ራጅ ፤ ወላኝ ፤ ቂራጭ ።
 ከለለ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ። ወሽ ፤ ከለለ ፤ እን
 ዲሉ ።
 ከለለ ፤ (ከላሌ) ፤ ቅየዳ ፤ ውስፍ ፤ ሰወራ ፤
 ቂረጣ ።
 ከለለ ፤ ሸማ ፤ ግርዶ ፤ መከታ ፤ ዐጥር ፤ ቅጥር ።
 ከለለዬ ፤ የወንድና ፤ የሴት ፤ ስም ፤ መጋ
 ረጃዬ ፤ ማለት ፤ ነው ።
 መከለል ፤ ማልበስ ፤ መጋረድ ፤ መሰወር ፤
 መቀየድ ፤ መወሰን ፤ መቀረጥ ።
 መከለያ ፤ መጋረጃ ፤ መከታ ፤ መከበቢያ ፤
 መወሰኛ ።
 አከለለ ፤ አቀዳጀ ፤ በራስ ፤ ላይ ፤ አደረገ ።
 አከለሊ ፤ (ሎች) ፤ የነገሥታት ፤ ተወላጅ
 ነት ፤ ያላቸው ፤ መኳንንትና ፤ ወይዘብር ፤ በቤተ ፤ ከ
 ህነትም ፤ መምህራንና ፤ ዲያቆናት ፤ የሚቀዳጁት ፤
 ከብርና ፤ ከወርቅ ፤ የተሠራ ፤ ከብ ፤ የራስ ፤ ዙሪያ ፤
 ጌጥ ፤ ማዕርት ፤ በዘውድና ፤ በራስ ፤ ወርቅ ፤ መካ
 ከል ፤ የኾነ ፤ በግእዝ ፤ ግን ፤ ዘውድ ፤ አከለሊ ፤ ይባ
 ላል ።
 አከለሊ ፤ በምርት ፤ ላይ ፤ ያለ ፤ ምልክት ፤
 በላይዳ ፤ የተሸለመ ።
 አከለሊ ፤ ብርሃን ፤ የብርሃን ፤ አከለሊ ።
 አከለሊ ፤ ሦከ ፤ አይሁድ ፤ የሰቅለት ፤ ለት ፤
 ለጌታችን ፤ ያቀዳጁት ፤ የሾከ ፤ አከለሊ ።
 አከለሊ ፤ ጽጌ ፤ ያበባ ፤ አከለሊ ፤ ልጃገረ
 ዶች ፤ የደመራ ፤ ለት ፤ በራሳቸው ፤ ላይ ፤ የሚያደ
 ርጉት ፤ ዐደይ ።

አከለሊ ፤

አከለሊ ፤ ሦከ ፤

አስከለለ ፤ አስጋረደ ፤ አስመከተ ፤ አስቀ
የደ ፤ አሳጠረ ፤ አስቀጠረ ።

አስከለለ ፤ አስወሰነ ፤ አስገደመ ።

አስከለለ ፤ አስቂረጠ ፤ አሰየፈ ።

አስከላይ ፤ ያስከለለ ፤ የሚያስከለል ፤ አስ
ጋራጅ ።

ማስከለል ፤ ማስጋረድ ፤ ማስወሰን ።

ማስከለያ ፤ ማስጋረጃ ፤ ማስቀየጃ ፤ ሸማ ፤
ሸንቆ ።

ተከለለ ፤ ለበሰ ፤ ተጋረደ ፤ ተመከተ ፤ ተቀ
የደ ፤ ታጠረ ፤ ተቀጠረ ።

ተከለለ ፤ ተሰወረ ፤ ታወረ ።

ተከለለ ፤ ተወሰነ ፤ ተገደመ ፤ መማጠኛ ፤
መደወያ ፤ ኾነ ።

ተከለለ ፤ ተቂረጠ ፤ ተሰየፈ ።

ተከለለ ፤ አከለሊ ፤ ደፋ ፤ ተቀዳጀ ።

ተከላይ ፤ የሚከለል ፤ ተጋራጅ ።

ተከለሊ ፤ የክርስቲያን ፤ ጋብቻ ፤ ሥነ ፤ ሥር
ዐት ፤ መሽራውና ፤ መሽራዬቱ ፤ አከለሊ ፤ ተቀ
ዳጅተው ፤ አበባ ፤ ይዘው ፤ አንድ ፤ መጉናጸፊያ ፤
ለብሰው ፤ የተባረከ ፤ ቀለበት ፤ አድርገው ፤ ቃል ፤
ኪዳን ፤ የሚገቡበት ፤ ሥጋውንና ፤ ደሙን ፤ የሚቀ
በሉበት ፤ መንፈሳዊ ፤ ሕግ ፤ እስከ ፤ ሞት ፤ ድረስ ፤
አለመፋታትንና ፤ አለመለያየትን ፤ የሚሰብክ ፤ የሚ
ያስተምር ፤ ለሥጋም ፤ ለነፍስም ፤ ተቅም ፤ የሚ
ኾን ፤ ጸሐፊ ፤ ብለኸ ፤ መጽሐፍን ፤ ላይ ።

ተከለሊ ፤ አደረገ ፤ ሞላ ፤ ሥርዐቱን ፤
ፈጸመ ፤ በተከለሊ ፤ አገባ ።

ክልል ፤ (ክሉል) ፤ የተከለለ ፤ የተጋረደ ፤
የተወሰነ ፤ ዳፋ ፤ እሳት ፤ መካሉ ፤ ገነት ፤ የተባለ ፤
መስቀል ፤ የዞረበት ፤ ገዳም ፤ ደብር ፤ ሥጋዊ ፤ ዳኛ ፤
የማይገባበት ፤ በግእዝ ፤ ምስካይ ፤ ጸወን ፤ ይባላል ።

ክልል ፤ የወሰነ ፤ ደንጊያ ፤ ወንዝ ፤ ተራራ ።
ወሰን ፤ ክልል ፤ እንዲሉ ።

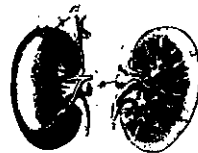
ክል ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ (ሕዝባጅ ፤ ፩ ፤ ፮ ፤ ፭) ።
(ጥክ) መከለል ፤ መጋረድ ፤ መወሰን ።

መከለያ ፤ መጋረጃ ፤ መወሰኛ ።

ተከለለ ፤ ተገራረደ ።

ተካለለ ፤ ተዋሰነ ፣ ተዳካ ።
 ተካላይ ፡ (ዮች) ፤ የሚካለል ፤ ተዋላኝ ።
 መካለል ፤ መዋሰን ።
 መካለያ ፤ መዋሰኛ ።
 መካለያ ፤ የወንድና ፡ የሴት ፡ ስም ።
 አካለለ ፤ አጋረደ ፣ አቃየደ ።
 አካለለ ፤ አዋሰነ ፣ አዳካ ።
 አካላይ ፡ (ዮች) ፤ ያካለለ ፡ የሚያካልል ፤
 አዋላኝ ፤ የወሰን ፣ የድንበር ፣ ዳኛ ።
 ማካለል ፤ ማዋሰን ።
 ማካለያ ፤ ማዋሰኛ ።
 አካላለል ፤ አገራረድ ፤ መከለል ። ደንበ
 ረን ፤ አስተውል ።
 ከለለ ፤ (ትግ ፡ ከነነ) ፤ በጣም ፣ ደረቀ ፣
 ከዚህ ፣ የተነሣ ፣ ቀለለ ፤ ጮኸ ። ከሸለለን ፣ ተመ
 ልከት ፤ ሸ ፣ በሰሯጽነት ፣ ገብተበታል ።
 ከላላ ፤ የከለለ ፣ የሚከል ፤ ጭኪ ፣ ዕንጨት ፣
 ደወል ።
 ክልል ፤ መከለል ።
 ክልል ፡ አለ ፤ ከለለ ።
 መክለል ፤ መድረቅ ፣ መጮኸ ።
 አክለለ ፤ አደረቀ ፣ አቀለለ ፤ አጮኸ ።
 ማክለል ፤ ማድረቅ ፣ ማቅለል ፣ ማጮኸ ።
 አክላላ ፤ አቅራቢ ፣ ሸለለ ። ለና ፣ ረ ፣ ተወ
 ራራሾች ፣ ስለ ፣ ሹነ ፣ አቅራቢ ፣ በማለት ፣ ፈንታ ፣
 አክላላ ፣ ይላል ። ከላን ፣ አስተውል ።
 ማክላላት ፤ ማቅራራት ፣ መሸለል ።
 ከለል ፤ የሚከል ፣ የሚጮኸ ።
 ከለልቴ ፤ የከለል ፤ ድምጣም ፣ ድምጠ ፣
 መልካም ፣ አዝማራ ፣ ደብተራ ፣ ጨኸቱ ፣ ከሌሎች ፣
 የሚበልጥ ፣ በሩቅ ፣ የሚሰማ ።
 ከለልቴ ፡ ወልደ ፡ ሚካኤል ፤ የንጦጦ ፣
 ራጉኤል ፣ ደብተራ ፣ የተጉለት ፣ ተወላጅ ፣ ድምጠ ፣
 መርዋ ።
 ከ.ሊ.ሊ ፤ ድምጠ ፣ ቀጪን ፣ ብረት ፣ የምት
 ከል ፣ የምትዞር ፤ ከብ ፣ የልጆች ፣ መጣወቻ ። ጄኛ
 ውን ፣ ከለለ ፣ እይ ።
 አክላለል ፤ አደራረቅ ፣ አጭጭኸ ፤ መክ
 ልል ።
 ከለለ ፤ (ሐለለ) ፤ ዐረረ ፣ ጠቁረ ፣ ከሰል ፣
 መሰለ ።
 አክለለ ፤ (አሕለለ) ፤ እክል ፣ አገባ ፣ ነከረ ፣
 አጠቁረ ። ትርጓሜ ፣ አረጋዊ ፣ መንፈሳዊ ፣ ገጽ ፣
 ፲፪ ፣ ተመልከት ፤ ከላ ፣ ብለኸ ፣ ፪ኛውን ፣ ከል ፣ አስ
 ተውል ፤ ከዚህ ፣ የወጣ ፣ ነው ።

ከለለ ፤ ዐነጠ ፣ ቀረጠ ፣ ኮለል ፣ አበጀ ፣ ሰነ
 ደቀ ።
 ኮለል ፡ (ሎች) ፤ የብልትና ፣ የሞረረ ፣
 ራስ ፣ ሰንደቅ ።
 ኮለሌ ፤ (ኮለላዊ) ፤ የኮለል ፣ ዐይነት ፤ የሚ
 ዛን ፣ ዕንጨት ፣ ማፍ ።
 እሽኮለሌ ፤ የሹለት ፣ ወገን ፣ ስድብ ፣ እ
 ንደ ፣ ሚዛን ፣ ኮለሌ ፣ ወዲያና ፣ ወዲህ ፣ ከፍና ፣
 ዝቅ ፣ የሚል ።
 ኮለልማ ፤ ኮለል ፣ ያለው ፣ ባለኮለል ።
 ኮለል ፡ አደረገ ፤ አወረደ ፣ አረሰሰ ፣ ዘርን ፣
 እንባን ፣ ደምን ።
 ኮለል ፡ አለ ፤ ተለል ፣ አለ ፤ ወረደ ፣ ቅቤ ፣
 ከተቀባ ፣ እግር ፣ ላይ ፣ ውገው ።
 አንኳለለ ፤ (አንኮለለ) ፤ ኮለል ፣ አደረገ ።
 ማንኳለል ፤ ማውረድ ፣ ማፍሰስ ።
 ተንኳለለ ፤ ኮለል ፣ አለ ፤ ፈጥኖ ፣ ፈሰሰ ፣
 ዐለፈ ።
 ተንኳላይ ፤ የሚንኳለል ፣ ባዜቃ ።
 መንኳለል ፤ ተለል ፣ ማለት ።
 ኩልል ፡ አለ ፤ ጠራ ፣ ጥሩ ፣ ሹነ ፤ እንባና ፣
 ኩል ፣ መሰለ ።
 ኩልል ፡ ኩልል ፡ አለ ፤ አህያን ፣ ጠራ ፤
 ና ፣ ና ፣ አለ ።
 ከለልቴ ፤—ድምጣም ፤—ከለለ ።
 ኩላሊት ፤ (ከለየ ፣ ኩሊት) ፤ በወገብ ፣
 መካከል ፣ በሆድ ፣ ውስጥ ፣ ግራና ፣ ቀኝ ፣ ያለ ፣ ከብ ፣
 እንከብል ፣ ሥጋ ፣ የደም ፣ ማጥሪያ ፣ የዘር ፣ ፈቃድ ፣
 መነሻ ። አምላክ ፣ ኩላሊት ፣ ያጤሰውን ፣ ልብ ፣ ያመ
 ላለሰውን ፣ ያውቃል ።
 ኩላሊቶች ፤ (ኩልያት) ፤ ሹለትና ፣ ከሹ
 ለት ፣ በላይ ፣ ያሉ ፣ ናቸው ፣ (ዘሌ፬ ፣ ፲ ። መዝ፺ ፣
 ፲ ። ምሳጽ፫ ፣ ፲፮) ።

ኩላሊት ፣

ከለሚዳ ፤ ቀይ ፣ ግምጽ ፣ አይሁድ ፣ የስቅ
 ለት ፣ ለት ፣ ለጌታ ፣ ያለበሱት ።
 ኩልኝ ፤ የዘንጋዳ ፣ ስም ፤ ቀይ ፣ ማሽላ ፣ የ
 ሚመስል ፣ ዘንጋዳ ።
 ከለሠ ፤—ዳግመኛ ፣ ተማረ ፤—ከለሰ ።

ከለፈ ፤ (ከለሰ) ፤ ሰረቀ ፡ ቀማ ፡ ነጠቀ ፤
እንደ ፡ ውሻ ፡ ነጥቆ ፡ በረረ ፤ ከተለፈንና ፡ ለከፈን ፡
ተመልከት ።

ከላፋ ፤ ከላፍ ፤ የከለፈ ፡ የሚከልፍ ፡ ሌባ ፡
ቀማኛ ።

መከለፍ ፤ መቀማት ፡ መንጠቅ ።

አስከለፈ ፤ አስቀማ ፡ አስነጠቀ ።

ተከለፈ ፤ ተሰረቀ ፤ ተቀማ ፡ ተነጠቀ ።

አከለፈለፈ ፤ አልፍልፍ ፡ አደረገ ፤ አከለ
በለበ ።

አከለፍላፊ ፤ ያከለፈለፈ ፡ የሚያከለፈልፍ ፡
አከለብላቢ ።

ማከለፍለፍ ፤ ማከለብለብ ።

ማከለፍለፊያ ፤ ማከለብለቢያ ።

ተከለፈለፈ ፤ ተከለበለበ ፤ እዚያም ፡ እዚ
ያም ፡ ተገኘ ፤ ከኹሉ ፡ አለኹ ፡ አለ ።

ከለፍላፋ ፤ ከልፍልፍ ፡ (ፎች) ፤ የተከ
ለፈለፈ ፡ የሚከለፈልፍ ፤ ከለብላቢ ፡ ከልብልብ ።

መከለፍለፍ ፤ መከለብለብ ።

መከለፍለፊያ ፤ መከለብለቢያ ።

አከላለፍ ፤ አቀማም ፤ መከለፍ ።

ከሊፋ ፤ (ዐረ) ፤ (የመንግሥት ፡ የሃይማ
ኖት) ፡ ወኪል ፡ እንደራሴ ።

ከሊፋዎች ፤ ወኪሎች ፡ እንደራሴዎች ።

ከሰፈ ፤ ልብስንና ፡ ማንኛውንም ፡ ዕቃ ፡
በጭቃ ፡ በወጥ ፡ በቅቤ ፡ በቀለም ፡ በእድፍ ፡ ነገር ፡
ዐልፎ ፡ ዐልፎ ፡ በከለ ፡ አበላሽ ፡ አጠፋ ። ለኩፈን ፡
እይ ፤ የዚህ ፡ ዘር ፡ ነው ።

ከሰፈ ፤ የኩለፈ ፡ የሚኩልፍ ፤ በካይ ።

መከሰፍ ፤ ማበላሸት ፡ ማጥፋት ፡ መበ
ከል ።

መከሰፊያ ፤ መበከያ ፡ ማበላሸ ።

ከሰፈለፈ ፤ የኩለፈ ፡ ድርብ ፤ ወይም ፡ ደ
ጊመ ፡ ቃል ።

አስከሰፈ ፤ አስነካ ፡ አስበከለ ፡ አስጠፋ ።

ተከሰፈ ፤ ተበከለ ፡ ተበላሽ ፡ ጠፋ ።

ተካለፈ ፤ ተባከለ ።

አከሰፈለፈ ፤ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ መልሶ ፡ መላ
ልሶ ፡ ከላለፈ ፤ በካከለ ፡ አጠፋፋ ፡ አጥረከረከ ።

ማከሰፍለፍ ፤ መበካከል ፡ ማጠፋፋት ።

ማከሰፍለፊያ ፤ ቅባትነት ፡ ያለው ፡ ነገር ።

ተከሰፈለፈ ፤ ጥርክርክ ፡ ቼነ ፡ እንዳሳማ ።

ከልፍልፍ ፤ የተከሰፈለፈ ።

ከልፍልፍ ፡ አለ ፤ ብልሽትሽት ፡ አለ ።

መከሰፍለፍ ፤ በብዙ ፡ ወገን ፡ መበከል ።

አከሰለፍ ፤ አበካከል ፤ መከሰፍ ።

ከሎፎ ፤ የበርበሬ ፡ ስም ፤ በርበሬ ።

ከለሰ ፤ (ዐረ ፡ ሽለጸ) ፤ መለሰ ፡ መልሶ ፡
ሠራ ፡ ጥይትን ፤ ዳግመኛ ፡ ተማረ ፡ አጠኖ ።

ከለሰ ፤ ጨመረ ፡ ተላቀለ ።

ከለሰ ፤ ጨረሰ ፡ ፈጸመ ፡ መላ ።

ከለሰ ፤ ደቀለ ፡ ዲቃላ ፡ ወለደ ።

ከለሰ ፤ (ትማ) ፤ ቅቤ ፡ አነጠረ ።

ከላሽ ፤ (ሾች) ፤ የከለሰ ፡ የሚከልስ ፡ የሚ
መልስ ፤ እንደ ፡ ገና ፡ የሚሠራ ፡ የሚማር ፡ ጥይት ፡
ከላሽ ፡ እንዲሉ ።

ከላሽነት ፤ ከላሽ ፡ መሾን ።

ከለሳ ፤ ምለሳ ፡ ደገማ ፡ ጭመራ ፡ ትልቀለ ።

መከለስ ፤ መልሶ ፡ መሥራት ፡ መማር ፡ መ
ጨመር ፡ መቀላቀል ፡ መጨረስ ፡ መምላት ።

መከለሻ ፤ መጨረሻ ፡ መምለያ ፡ መቅ፡
ውሃ ፡ ሹር ፡ ቀንዶ ፡ በርበሬ ፤ ባፋድ ።

አስከለሰ ፤ ዳግመኛ ፡ አሠራ ፡ አስተማረ ።

አስከለሰ ፤ አስጨመረ ፡ አሳከለ ።

አስከለሰ ፤ አስጨረሰ ፡ አስመላ ።

አስከላሽ ፤ ያስከለሰ ፡ የሚያስከልስ ፤ ፪ኛ ፡
ጊዜ ፡ አስተማረ ፡ አስጠኔ ።

ማስከለሰ ፤ ማስጨመር ፡ ማስጨረስ ፡ ማስ
መላት ።

ማስከለሻ ፤ ማስጨረሻ ፡ ማስመለያ ።

ተከለሰ ፤ ተመልሶ ፡ ተሠራ ፡ ተጠኖ ።

ተከለሰ ፤ ተፈተነ ፡ ቀለጠ ፡ ነጠረ ፡ (ዘካ
፲፫ ፡ ፱) ።

ተከለሰ ፤ ተጨመረ ፡ ተቀላቀለ ።

ተከለሰ ፤ ተጨረሰ ፡ ተፈጸመ ፡ መላ ።

ተከለሰ ፤ ተደቀለ ።

ተከላሽ ፤ የሚከልስ ፡ የሚጨመር ።

ክልስ ፤ (ሶች) ፤ የተከለሰ ፡ ዳግመኛ ፡ የተ
ሠራ ፡ ጥይት ፤ ከኹለት ፡ ዐይነት ፡ ነገድ ፡ የተወ
ለደ ፡ ዲቃላ ፡ (በቅሎ) ።

ክልስ ፤ መናኛ ፡ በርናስ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ በ
ላዩ ፡ ተነድሮበት ፡ የተረገጠ ።

ክላሽ ፤ ምላሽ ፡ የትምርት ፡ ድጋሚ ።

ተካለሰ ፤ ተማረሰ ፡ ተማላ ።

ተካለሰ ፤ ተዳቀለ ።

አካለሰ ፤ እንዲን ፡ ከሌላው ፡ አቀላቀለ ፡
አማላ ።

አካለሰ ፤ ክልስ ፡ ጥይት ፡ አማራ ።

አካለሰ ፤ አዳቀለ ።

አካላሽ ፤ ያካለሰ ፡ የሚያካልስ ፤ አቀላቃይ ።

ማካለስ ፤ ማጣመር ፣ ማቀላቀል ።
ማካለሻ ፤ ማቀላቀያ ፣ ማማሊያ ።
አንከሊስ ፤ የኩፍኝ ፣ ስም ፤ በሽታው ፣ ከፈ
ንጣጣ ፣ የሚያንስ ፣ ስለ ፣ ኸነ ፣ አንከሊስ ፣ ተባለ ።
አንከሊስ ፤ ደካማ ፣ ጉልበቱ ፣ ያለቀ ፣ ሰው ፣
ዐቅመ ፣ ቢስ ።
አንከሊሶች ፤ ደካሞች ፣ ዐቅመ ፣ ቢሶች ።
ኮላስ ፤ የሰው ፣ ስም ፤ የነጠረ ፣ ንጥር ፣ ጥሩ ፤
ወይም ፣ መጨረሻ ፣ መደምደሚያ ፣ ማለት ፣ ይመ
ስላል ።
ኮላሴ ፤ የኮላስ ፣ ወገን ።
አካላለስ ፤ አጨራረስ ፤ መከለስ ።
(ኩለሽ) ፤ አኩላሽ ፤ የከብትን ፣ የዶሮን ፣
ቀላ ፣ ቀደደ ፣ ሠነተረ ፣ ሰነጋ ፣ ጉንደለ ፣ አወጣ ።
አኩላሽ ፤ የኩላሽ ፣ የሚያኩላሽ ፤ ሰንጊ ።
ማኩላሽት ፤ መቅደድ ፣ መሠንተር ፣ መሰ
ንጋት ፣ መጉንደል ።
ማኩላሽ ፤ መቅደጃ ፣ መጉንደሊያ ፣ መሰ
ንጊያ ፣ ሰፍራ ፣ ጊዜ ፣ ምላጭ ።
ተኩላሽ ፤ ተቀደደ ፣ ተሠነተረ ፣ ተሰነጋ ፣
ተጉንደለ ፣ ከብቱ ፣ ቀላው ።
ኩልሽ ፤ የተኩላሽ ፤ ቀላው ፣ የወጣ ፣ በሬ ፣
ፈረስ ፣ በቅሉ ፣ አህያ ፣ ግመል ፣ ድመት ፣ ዶሮ ።
መኩላሽት ፤ መሠንተር ፣ መሰንጋት ፣ መ
ጉንደል ፣ መውጣት ።
መኩላሽ ፤ ሰንጋ ፣ ጉንደል ፣ መኸኛ ።
ኩላሽ ፤—ያገር ፣ ስም ፤—ኩላ ።
ኩለሰመ ፤ ከረከረ ፣ አቄሰለ ፣ (ጉጉም) ።
ተኩለሰመ ፤ ተከረከረ ፣ ቄሰለ ።
ኩልሰም ፤ የተኩለሰመ ፤ በስተውስጥ ፣ ያለ ፣
የአገር ፣ ጣት ፣ ቀሳል ፣ ሸለሊትን ፣ እይ ።
ከለቻ ፤ (ጋላ) ፤ ጥፋተኛ ፣ የመጥኝ ፣ የሚ
ልበት ፣ ጣታዊ ፣ ብረት ፣ በቃልቻና ፣ በባላባት ፣
ቤት ፣ የሚቀመጥ ፤ እሱን ፣ ከማጪ ፣ (ዛጉል) ፣
ጋራ ፣ ይዞ ፣ የኸደ ፣ ሰው ፣ ይቅርታና ፣ ዕርቅ ፣ ሰላም ፣
ይደረግለታል ።
ከሉታ ፤ ጥምጥም ፣ የራስ ፣ መሸፈኛ ።
ኬልቲ ፤ የማዕርግ ፣ ስም ፤ በማእዘ ፣ ቀኛዝ
ማች ፣ ማለት ፣ ነው ።
ኩለተፈ ፤ (ከልተፈ) ፤ ጸየፈ ፣ ተቄለፈ ፣
ታሰረ ፣ ትክክል ፣ መናገር ፣ አቃተው ፤ ያንደበት ።
ኩልተፋ ፤ ኩልተፍ ፤ የኩለተፈ ፤ ጸ
ያፍ ፣ አንደበተ ፣ እስር ።
መኩልተፍ ፤ መቄለፍ ፣ መታሰር ።
ተኩላተፈ ፤ ተኩለታተፈ ፤ ተንተባ
ተበ ፣ ተሳሰረ ።
ኩልትፍትፍ ፤ የተኩለታተፈ ፤ እስርስር ።

ኩልትፍትፍ ፣ አለ ፤ እስርስር ፣ አለ ።
መኩላተፍ ፤ መኩለታተፍ ፤ ያፍ ፣ መ
ተሳሰር ።
መኩላተፈያ ፤ ንግግር ።
አኩላተፈ ፤ አኩለታተፈ ፤ አንተባተብ ፣
አስተሳሰረ ።
ማኩላተፍ ፤ ማኩለታተፍ ፤ ማንተባ
ተብ ።
አኩለታተፍ ፤ አጸያየፍ ፤ መኩልተፍ ።
ከመ ፤ ደቂቅ ፣ አገባብ ። ጃያው ፣ አንጸር ፤
ፍችው ፣ እንደ ፣ (ግእዝ) ።
ከማሁ ፤ እንደዚያው ፣ እንደ ፣ ርሱ ።
ከመዙ ፤ (ከመ ፣ ዝንቱ) ፤ እንዲሁ ።
ሃሌን ፣ ተመልከት ።
ከመ ፣ ጤፍ ፤ እንደ ፣ ጤፍ ፤ የጤፍ ፣ ያ
ኸል ። እከሌ ፣ እከሌን ፣ ከመ ፣ ጤፍ ፣ አይቂጥረ
ውም ።
ከመ ፣ ቅጽበት ፤ እንደ ፣ ዐይን ፣ ጥቅሻ ፤
ወይም ፣ ፍጥነት ።
ኩም ፤ (ትግ ፣ ጉም) ፤ ማጣት ፣ ማፈር ።
ኩም ፣ አለ ፤ መልስ ፣ ዐጣ ፤ ዐፈረ ፣ ጉም ፣
አለ ።
ካም ፤ (ዕብ ፣ ሐማም ፤ ሞቀ ፣ ጋለ) ፤
የኖላ ፣ ጀኛ ፣ ልጅ ፣ የሴም ፣ ታኖሽ ፣ የያፈት ፣ ታ
ላቅ ። ቂላ ፣ ሙቀት ፣ ወበቅ ፣ ማለት ፣ ነው ፣ (ኪ
ው ፣ ከ) ።
ኬማ ፤ የደማና ፣ የማረሻ ፣ ዕላቂ ፣ ብረት ።
ጉጭማን ፣ እይ ።
ኮማ ፤ የንጩት ፣ ስም ፤ ጭራሽ ፣ የማያፈራ ፣
ዛፍ ።
ኮምበል ፤ ፍሬው ፣ የሚበላ ፣ ዛፍ ።
ኮምባታ ፤ በጉራጊ ፣ አጠገብ ፣ ያለ ፣ አገር ።
ኮመጠጠ ፤ (ሐመጠጠ) ፤ ተቂጣ ፣ ሸመ
ጠረ ፤ እንደ ፣ ኩሽምና ፣ እንደ ፣ ቅም ፣ ፍሬ ፣ ኸነ ፣
እንጀራው ፣ ጠላው ፣ ማንኛውም ፣ መጠጥ ። መጠ
ጠን ፣ ተመልከት ። ጨው ፣ ሲበዛ ፣ ይከመጥል ።
ኮመጠጠ ፣ የሕዝብ ፤ ሐመጠጠ ፣ የካህናት ፣ እነጋ
ገር ፣ ነው ።
ኮመጠጥ ፤ ኮምጣጣ ፤ የኮመጠጠ ፣ የሚ
ኮመጥጥ ፤ ሐምጣጣ ፣ ሳማ ፣ ቅቤ ፣ ዐይብ ።
ኮምጣጤ ፤ የኮምጣጣ ፣ ዐይነት ፤ ብዙ ፣
ጊዜ ፣ የኖረ ፣ የግርና ፣ የወይን ፣ ጠጅ ፤ በግእዝ ፣
ብሕእ ፣ መግዕ ፣ ይባላል ። ዐዘ ፣ ከልን ፣ እይ ።
ኩምጣጣ ፤ ኩምጣጤ ፤ የመኮምጣጥ ፣
ያኮመጣጠጥ ፣ ሥራ ፣ ኹናቴ ።
መኮምጣጥ ፤ መሸምጠር ፤ ኮምጣጣ ፣ መ
ኸን ።

መከምጠጫ ፤ መሸምጠሪያ ፤ ርሾ ፤ የቀን ፤
 ብዛት ።
 አኮመጠጠ ፤ አሸመጠረ ፤ ኮምጣጣ ፤ አደ
 ረገ ፤ አስቂጣ ።
 አኮምጣጭ ፤ ያኮመጠጠ ፤ የሚያኮመጥጥ ፤
 ብዙ ፤ ብትል ።
 ማከምጠጥ ፤ ማሸምጠር ።
 ማከምጠጫ ፤ ማሸምጠሪያ ።
 ተከማጠጠ ፤ ተሸማጠረ ፤ ተበሳጪ ፤ አሳ
 ዛኝ ፤ ነገር ፤ ተናገረ ።
 መኮማጠጥ ፤ መበሳጩት ።
 መኮማጠጫ ፤ መበሳጫ ።
 አኮማጠጠ ፤ አሸማጠረ ፤ አበሳጪ ፤ አሳዘነ ።
 ማኮማጠጥ ፤ ማበሳጩት ፤ ማሳዘን ።
 ማኮማጠጫ ፤ ማበሳጫ ፤ ማሳዘኛ ።
 አኮመጣጠጥ ፤ አሸመጣጠር ፤ መኮምጠጥ ።
 ከመከመ ፤ (ከመመ) ፤ ከሐከፈ ፤ ደመ
 ደመ ፤ አስተካከለ ፤ ጠጉርን ።
 ከመከመ ፤ አሣቀ ፤ አንከተከተ ።
 ከምከሚ ፤ የከመከመ ፤ የሚከመከም ፤ ጉ
 ፈረ ፤ አሳማሪ ።
 መከምከም ፤ መክፍክፍ ፤ መደምደም ።
 መከምከሚያ ፤ መክፍክሪያ ፤ ማስተካከያ ፤
 ሚዶ ፤ ውስጥ ፤ እጅ ።
 ተከመከመ ፤ ተከፈከፈ ፤ ተተካከለ ።
 ከምከም ፤ የተከመከመ ፤ ከፍክፍ ፤ ትክክል ፤
 ጠጉር ።
 ከምከም ፤ አለ ፤ ተከመከመ ፤ ደምደም ፤
 አለ ።
 ከምከም ፤ ከምከም ፤ አለ ፤ ከትከት ፤
 ከትከት ፤ አለ ፤ ባለማቋረጥ ፤ ሣቀ ፤ ተንከተከተ ።
 ከምከማት ፤ የጠጉር ፤ ክፍክፋት ፤ ትክክ
 ልነት ።
 አከማከም ፤ አከፋከፍ ፤ መከምከም ።
 ከምከም ፤ በጉንደር ፤ በኩል ፤ ያለ ፤ አገር ።
 ከምከም ፤ ቃርዳ ፤ እንዲሉ ።
 ከመከመ ፤ እሸትንና ፤ የተክል ፤ ፍሪን ፤
 ዐጥክ ፤ በላ ፤ ተመገብ ፤ ብዙ ፤ መጠጥ ፤ ጠጣ ፤ አ
 ደመጠ ፤ ሰማ ፤ ነገርን ። ቀመቀመን ፤ እይ ።
 ከምከሚ ፤ የከመከመ ፤ የሚከመከም ፤
 በደ ፤ ጠጪ ።
 ከምከመ ፤ የመብላት ፤ የመጠጣት ፤ ሥራ ።
 መከምከም ፤ ማጥክ ፤ መብላት ፤ መጠ
 ጣት ።
 መከምከሚያ ፤ መብሊያ ፤ መጠጫ ፤
 ገበታ ፤ ዋንጫ ፤ ጥርስ ።

አከመከመ ፤ እሸትን ፤ መጠጥን ፤ አብ
 ዝቶ ፤ አበላ ፤ አጠጣ ፤ እጅግ ፤ ወራ ፤ አወራ ፤ አሰማ ።
 አከምከሚ ፤ ያከመከመ ፤ የሚያከመ
 ከም ፤ አብሊ ፤ አጠጪ ።
 ማከምከም ፤ ማብላት ፤ ማጠጣት ፤ ማው
 ራት ፤ ማሰማት ።
 ተከመከመ ፤ ታኘከ ፤ ተበላ ፤ ተጠጣ ፤
 ተሰማ ።
 አሸከመከመ ፤ አሸቂመቂመ ፤ ባፋ ፤ ም
 ግብ ፤ ይዞ ፤ ጠራ ፤ የቀኝ ፤ ከንፋን ፤ ዘረጋ ፤ ዞረ ፤
 አሸከረመመ ፤ አማወተ ፤ አዳራ ፤ አውራ ፤ ዶሮው ።
 ማሸከምከም ፤ ማሸቂምቂም ፤ ማሸከ
 ርመም ፤ ማማወት ።
 ተሸከመከመ ፤ ተሸቂመቂመ ፤ ተጠራ ፤
 ተሸከረመመ ፤ ተማወተ ፤ ተዳራ ።
 ሸከምከም ፤ የተሸከረመመ ፤ ተሸከር
 ማሚ ፤ ተማዋች ፤ ሽግራት ፤ ሽግራት ፤ ዐመለ ፤
 ደገኒቱ ፤ ነይ ፤ ሽከምከም ፤ ከኔ ፤ እንዳለ ፤ እረኛ ።
 አከማከም ፤ አበላል ፤ አጠጣጥ ፤ መከ
 ምከም ።
 ከመመ ፤ (ከሚም ፤ ከመ) ፤ ከረከመ ፤
 ጫፍ ፤ ማፋን ፤ ቂረጠ ።
 ከማሚ ፤ የከመመ ፤ የሚከም ፤ ከርከሚ ።
 ከመማ ፤ ከርከማ ፤ ቂረጣ ።
 ከመን ፤ የቅመም ፤ ስም ፤ የንስላል ፤ ዐይ
 ነት ፤ ቅመም ፤ (ኢሳጽ፭ ፤ ጽኒ) ።

ከመን ፡

ከማን ፤ አንሺ ፤ ተግደርዳሪ ፤ ሰው ።
 ከማን ፤ አንሺ ፤ ከብሽ ፤ የአገር ፤ ዕብ
 ጠት ፤ (ጉንደር) ።
 ከመረ ፤ (ከሚር ፤ ከመረ) ፤ ደረደረ ፤
 ደረበ ፤ እንባበረ ፤ ዘመመ ፤ ጉቶ ፤ ቂለለ ።
 ከመረ ፤ ታላቅ ፤ ጥምጥም ፤ ጠመጠመ ፤
 ደመረ ።
 ከማሪ ፤ (ሮች) ፤ የከመረ ፤ የሚከምር ፤ ዘ
 ማሚ ፤ ቂላይ ።
 ከመራ ፤ ደርደራ ፤ ቀላላ ።
 መከመር ፤ መደርደር ፤ መጉቶት ፤ መቂ
 ለል ።

መከመሪያ ፤ መቄለያ ፤ ቦታ ፤ ዐውድማ ፤ ገለባ ፤ ቤት ።

ከማመሪ ፤ መላልሶ ፤ ከመሪ ፤ ደራረብ ።

አስከመሪ ፤ አስደረደረ ፤ አስጉቸ ፤ አስቄለለ ።

አስከማሪ ፤ ያስከመሪ ፤ የሚያስከምር ፤ አስጉቹ ፤ አስቄላይ ።

ማስከመር ፤ ማስጉቸት ፤ ማስቄለል ።

ማስከመሪያ ፤ ማስጉቸ ፤ ማስቄለያ ፤ ስፍራ ፤ ጊዜ ።

ተከመሪ ፤ ተደረደረ ፤ ተደረብ ፤ ተዘመመ ፤ ተጉቸ ፤ ተቄለለ ።

ተከመሪ ፤ ወደቀ ፤ በላይ ፤ ሽን ፤ ተማን ፤ ለመያዝ ፤ እከሌ ፤ በደን ፤ ውስጥ ፤ ሲኼድ ፤ ድንገት ፤ ንብር ፤ ተከመረበት ።

ተከማሪ ፤ (ሮች) ፤ የሚከመር ፤ ነዶ ፤ ድርቆሽ ፤ መጽሐፍ ፤ ግን ፤ በጉልላት ፤ ፈንታ ፤ ተከማሪ ፤ ይላል ፤ (፩ነገ ፤ ፮ ፤ ፲፮ ፤ ፲፯) ።

ከምር ፤ (ሮች) ፤ የተከመረ ፤ ጉች ፤ ቀልል ፤ ዘመመን ፤ ድርብርብ ፤ ንብብር ፤ ዕቃ ፤ (፪ዚና ፤ ፴፩ ፤ ፮) ፤ ራስን ፤ እይ ።

አካመሪ ፤ አከማመሪ ፤ አደራደረ ፤ አንቸ ፤ አቋለለ ።

አካማሪ ፤ ያካመረ ፤ የሚያካምር ፤ አቋላይ ።

አከማመር ፤ አጉቻቸት ፤ መከመር ።

ኮመር ፤ (ሐመር) ፤ ባንድነት ፤ የፈላ ፤ ጫው ፤ ባሩድና ፤ ድኝ ፤ ጥቂት ፤ እንቆቆ ፤ ያለበት ፤ የንሐስ ፤ የመዳብ ፤ የብር ፤ ጌጥና ፤ ዕቃ ፤ መንከሪያ ፤ ማሳመሪያ ፤ ወርቅም ፤ ሲነከርበት ፤ ያንነዋል ፤ ያደምቀዋል ። ኮመርና ፤ ሐመር ፤ አንድ ፤ ስም ፤ ነው ፤ ኩላን ፤ አስተውል ። እንቆቆ ፤ በሐመር ፤ ፈንታ ፤ የገባ ፤ ነው ።

ኮመር ፡

ኩምሶ ፤ ያገር ፤ ስም ፤ በጋላ ፤ ቤት ፤ በሲዳሞ ፤ በኩል ፤ ያለ ፤ ወረዳ ፤ በኩምሶ ፤ የነበሩ ፤ ዐዋቆች ፤ ለሞተ ፤ ሰው ፤ ጋሻ ፤ ሞር ፤ የያዘ ፤ ሐውልት ፤ ከደንጊያ ፤ እየቀረጹ ፤ በመቃብሩ ፤ ላይ ፤ ያቆማሉ ።

ኩምሶ ፤ የልብስ ፤ ስም ፤ የኩምሶ ፤ ቡልኮ ።

ከምሱር ፤ (ሮች) ፤ ከሸጉጉ ፤ ከመመንገጥ ፤ ከመትረየስ ፤ ከመድፍ ፤ ከታንክ ፤ ቀለሕ ፤ ጋራ ፤ በስተሥር ፤ በኩል ፤ መካከለኛ ፤ ሹኖ ፤ ዐብሮ ፤ የተበጀ ፤ ከብሪታዊ ፤ ባሕርይ ፤ ያለው ፤ ሥራ ። ቃታ ፤ በወጋው ፤ ጊዜ ፤ እሳት ፤ ከሱ ፤ ይወጣና ፤ ባሩድን ፤ ያቃጥላል ፤ ባሩድም ፤ ዐረርን ፤ ያስነሣል ። ፈረንጅች ፤ ካፕሱል ፤ ይሉታል ።

ከምሱር ፤ በሠቅና ፤ በቀበቶ ፤ ብስ ፤ ውስጥ ፤ ያለ ፤ ንሐስ ፤ ዘለበት ፤ የሚገባበት ።

ኩመሸሸ ፤ (ከምሰሰ) ፤ አሳፈረ ፤ ሰቀጠጠ ።

ተኩመሸሸ ፤ ዐፈረ ፤ ተሰቀጠጠ ፤ ዕፍረት ፤ ያዘው ።

ኩምሸሸ ፤ ዐፋር ፤ ስቅጥጥ ።

ኩምሸሸ ፤ አለ ፤ ዕፍር ፤ አለ ።

(ከመቸ) ፤ ተከማቸ ፤ ተሰበሰበ ፤ ታከበ ፤ ተጠናቀረ ፤ ተጠራቀመ ፤ ደለበ ፤ (፩ነገ ፤ ፳ ፤ ፪ ፤ ማቴ፳፮ ፤ ፫) ።

ከምቹ ፤ የተከማቸ ፤ ስብሰብ ፤ እከብ ፤ ጥርቅም ።

ከምቹነት ፤ ስብሰብነት ፤ ጥርቅምነት ።

(ጥቸ) ከምቸት ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ ለከምቹ ።

ከምቸት ፤ አለ ፤ ተከማቸ ።

ከምቸታ ፤ ከምቹነት ።

አከማቸ ፤ ሰበሰበ ፤ እከበ ፤ አጠራቀመ ፤ ሰራዊትን ፤ ገንዘብን ፤ (፪ዚና ፤ ፳፭ ፤ ፳፩) ።

አከማቹ ፤ ያከማቸ ፤ የሚያከማቸ ፤ ሰብሳቢ ፤ እካቢ ፤ አጠራቃሚ ።

ማከማቸት ፤ መሰብሰብ ፤ ማከብ ፤ ማጠራቀም ።

ማከማቸ ፤ ማከቢያ ፤ ማጠራቀሚያ ፤ ጊዜ ፤ ስፍራ ።

መከማቸት ፤ መሰብሰብ ፤ መጠራቀም ፤ (ተረት) ፤ የልጅ ፤ ከፋቱ ፤ አለመከማቸቱ ።

መከማቸ ፤ መሰብሰቢያ ፤ መጠራቀሚያ ፤ ሽረት ፤ አደባባይ ፤ ጉተራ ፤ ማጥን ፤ (ዘፀ፳፫ ፤ ፲፮ ፤ ነሐ፲፪ ፤ ፵፬ ፤ ኤር፱ ፤ ፲፩ ፤ ዓሞ፩ ፤ ፳፩) ።

ተከመቻቸ ፤ ተሰባሰበ ፤ ተጠረቃቀመ ።

አከመቻቸ ፤ አጠረቃቀመ ።

ማከመቻቸት ፤ ማጠረቃቀም ።

ማከመቻቻ ፤ ማጠረቃቀሚያ ።

አከመቻቸት ፤ አስተካከብ ፤ ማከማቸት ።

ኩምት ፤ የዕከክ ፤ ስም ፤ በኩርማ ፤ ላይ ፤ ያለ ፤ ዕከክ ፤ ከምቹ ፤ ማለት ፤ ነው ።

ኮምቶ ፤ የዛፍ ፤ ስፍራ ።

ከመተረ ፤ (መተረ) ፤ ፊቱን ፡ ቋጠረ ፡
 ጨመደደ ፡ ጨመተረ ።
 ተከመመተረ ፤ ተቋጠረ ፡ ቋጣራ ፡ ሹን ፤ ተ
 ጨመተረ ።
 ከምትር ፤ ጭምትር ።
 ከምትር ፡ አለ ፤ ጭምትር ፡ አለ ።
 ተከመማተረ ፤ ዐረረ ፡ ተጨማደደ ፡ ተጨ
 ማተረ ፡ ተጨባበጠ ፤ ያንዣት ፡ የኹማት ፡ የፈተል ።
 ተከመማታሪ ፤ የሚከመማተር ፤ የግርሽጥ ፡ እ
 ንቡጥ ።
 ከምታራ ፤ የተከመማተረ ፤ ጨምታራ ፡ ጨ
 ምዳዳ ።
 ከምታሬ ፤ የከምታራ ፡ ዐይነት ፤ በጣም ፡
 የከረረ ፡ የቤት ፡ የባሕር ፡ ድር ፡ ሸማው ፡ እያደር ፡
 የሚያጥር ።
 መከመማተር ፤ መጨማተር ።
 መከመማተሪያ ፤ መጨማተሪያ ።
 ተከመመታተረ ፤ ተጨመታተረ ፡ ተጨመ
 ዳደደ ።
 ከምትርትር ፤ የተጨመታተረ ፤ ጭምትር
 ትር ።
 ከምትርትር ፡ አለ ፤ ጭምትርትር ፡ አለ ፤
 ተከመመታተረ ።
 መከመመታተር ፤ መጨመመታተር ፡ መጨ
 መዳደድ ።
 አከመማተረ ፤ አጨማተረ ፡ አጨማደደ ፡ አ
 ጨባበጠ ።
 አከመማታሪ ፤ ያከመማተረ ፡ የሚያከመማትር ፤
 አጨማታሪ ።
 ማከመማተር ፤ ማጨማተር ፡ ማጨማደድ ።
 ማከመማተሪያ ፤ ማጨማተሪያ ።
 አከመመታተረ ፤ አጨመመታተረ ፡ አጨመ
 ዳደደ ።
 አከመመታተር ፤ አጨመመዳደድ ፤ ማከመ
 ተር ።
 ከምችች ፤ ያጠረ ፡ ያነሰ ።
 ከምችች ፡ አለ ፤ ዕጥር ፡ እንስ ፡ አለ ።
 ዘሩ ፡ ከመሸሸ ፡ ነው ።
 ከነ ፤ (ምሰለ ፡ ከ ፤ እለ ፡ እነ) ፤ ከእነ ፤
 ጋራ ፡ እንድነት ፡ ልጃ ፡ ሆይ ፡ ከነከሌ ፡ አትግጠም ።
 ምድር ፡ ከነልብሱ ፡ ሰማይ ፡ ከነግሱ ፡ እንበሳው ፡
 በወጥመድ ፡ ከነነፍሱ ፡ ተያዘ ። እነን ፡ ተመልከት ።
 ኪን ፤ (ከየነ) ፤ ጥልቅ ፡ ረቂቅ ፡ ብልጎት ፡
 ዕውቀት ፤ ተንኩል ።
 ኪን ፡ ጥበብ ፤ የጥበብ ፡ ዘዴ ፡ ዐቅድ ፡ ር
 ቀት ፡ እየተሻሻለ ፡ የሚኸድ ።
 ካነ ፤ (ከሀነ) ፤ እዳቄን ፡ እዛቄን ፡ ዲያቆን ፡

ካህን ፡ አደረገ ፡ (አቀሰሰ) ፡ ከህነት ፡ ሰጠ ፡ (ዘፀ
 ፳፱ ፡ ፳፮) ።
 አስካነ ፤ (አክሀነ) ፤ አስዳቄን ፡ ድቀኝ ፡
 አስቀበለ ፤ ካህን ፡ አስደረገ ፡ ከህነት ፡ አሰጠ ።
 አስካኝ ፤ ያስካነ ፡ የሚያስከን ፤ አዳቂኝ ።
 ማስካን ፤ ማዳቄን ፡ ማስዳቄን ።
 ማስካኝ ፤ ያቡን ፡ የኢዳስ ፡ ቤት ።
 ተካነ ፤ (ተክሀነ) ፤ ዳቄን ፡ ድቀኝ ፡ ተቀ
 በለ ፤ ካህን ፡ ሹን ፡ (ቀሰሰ) ፡ (ዘፀ፳፱ ፡ ፴፱) ።
 ተካነ ፤ የክሀነት ፡ ሥራ ፡ ሠራ ፡ አገለገለ ፤
 ቀደሰ ፡ ሠለሰ ።
 ተካነ ፤ ቅቢና ፡ ቅመም ፡ ገባበት ፤ ጣመ ፡
 ጣፈጠ ፡ ወጡ ።
 ተካኝ ፡ (ኞች) ፤ የሚካን ፤ ከህነት ፡ ተ
 ቀባይ ።
 ተካኝ ፤—ተናዳጅ ፤—ተከነ ።
 የተካነ ፤ ዲያቆን ፡ ካህን ፡ (ቄስ) ፡ የሹን ፡
 የሠለጠነ ።
 የተካነ ፤ የጣመ ፡ የጣፈጠ ፡ የመኳንንት ፡
 ወጥ ።
 መካን ፤ (ተክሀኖ) ፤ ዲያቆን ፡ ካህን ፡ መ
 ሹን ፤ ማገልገል ።
 መካን ፤—የማይወልድ ፡ የማትወ
 ልድ ፤—መከነ ።
 መካኝ ፤ ከህነት ፡ መቀበያ ፡ ስፍራ ፡ ጊዜ ።
 ካህንን ፡ ተመልከት ።
 ኮነ ፤ (ከዊን ፡ ኮነ) ፤ ሹን ፡ ተደረገ ። ከወ
 ነንና ፡ ከነወነን ፡ እይ ።
 ኩነት ፤ መሹን ፡ ሹኔታ ።
 ተኳኪን ፤ ተጠማመረ ፡ ተደራረገ ፡ ተፋ
 ቀረ ፡ ተዋደደ ፡ ተሰማማ ። አቶ ፡ እከሌና ፡ እመት ፡
 እከሊት ፡ እልተኳኪንም ።
 መኳኪን ፤ መዋደድ ፡ መሰማማት ።
 መኳኪኝ ፤ መፋተሪያ ፡ መሰማሚያ ።
 አኳኪን ፤ እጠማመረ ፡ አፋተረ ፡ አዋደደ ፡
 አሰማማ ።
 ማኳኪን ፤ ማፋቀር ፡ ማሰማማት ።
 ለይኩን ፤ ፍቱን ፡ መድገገት ፡ አብነት ።
 አትኮኝ ፡ የለሽ ፤ እንደ ፡ ዶሮ ፡ እንዳ
 ውራ ፡ እንደ ፡ በሬ ፡ የሚጮኸ ፡ ሰው ፡ ተምሳሌተ ፡
 ብዙ ። በፈረንጅኛ ፡ ባንትራሎን ፡ ይባላል ።
 አኳኪን ፤ አኳኪን ፤ አደራረግ ፤ ተፈጥሮ ፡
 ሹናቱ ፡ ሹኔታ ፡ ሥረት ፡ ሹንን ፡ እይ ። ኮነ ፡ የግ
 እዝ ፤ ሹን ፡ የማርኛ ፡ ነው ።
 ከነበ ፤ (ዕብ ፡ ካናብ ። ዐረ ፡ ከነበ) ፤
 ጉነበ ፡ ሸፈነ ፡ ከተተ ፡ በውስጥ ፡ አደረገ ፡ ሰወረ ፡
 ደበቀ ።

ከነበ ፤ (ትግ) ፤ አባያ ፤ ሽን ፤ ተኛ ፤ አላ
ርስ ፤ አለ ።

ተከናኖቢ ፤ ተጉናነብ ፤ ተሸፋፈን ፤ (ኤር፲፱ ፤
፫ ፤ ፱ ፤ ፩ ቀር ፤ ፲፩ ፤ ፱ ፤ ፩) ፤ እከሌ ፤ ንብ ፤ በከበ
በው ፤ ጊዜ ፤ ተከናነበ ፤ (ተረት) ፤ ትላብሰው ፤ የ
ላት ፤ ትከናነበው ፤ አማራት ።

ተከናኖቢ ፤ የሚከናነብ ፤ ተሸፋፋኝ ።
ከንብንብ ፤ (ግልቡብ) ፤ የተከናነበ ፤ ሽ
ፍንፍን ፤ ከንንብ ፤ ቢል ፤ በቀር ፤ ነበር ።

ከንብንብ ፤ (ግልባቢ) ፤ የራስ ፤ የፈት ፤
መሸፈኛ ፤ ልብስ ፤ ቀጸላ ፤ እንደኛው ፤ ቅጽል ፤ ሽላ
ተኛው ፤ ጥሬ ፤ (ስም) ፤ መሽኑን ፤ አስተውል ።

መከናነብ ፤ መጉናነብ ፤ መሸፋፈን ።
መከናነቢያ ፤ መሸፋፈኛ ፤ ከንብንብ ።
አከናነበ ፤ አጉናነበ ፤ አሸፋፈን ።

አከናነበ ፤ ብዙ ፤ ስድብ ፤ ሰደበ ።
አከናኖቢ ፤ ያከናነበ ፤ የሚያከናነብ ።
ማከናነብ ፤ ማጉናነብ ፤ ማሸፋፈን ።

ማከናነቢያ ፤ ማሸፋፈኛ ።
አከናነብ ፤ አሸፋፈን ፤ ማከናነብ ።
ኩንቢ ፤ (ዎች) ፤ በዝናን ፤ አፍንጣ ፤ የተ

ተከለ ፤ ሥጋጭ ፤ መትረብ ፤ አሸንፉ ፤ ዝጥኑ ፤ ውሃ ፤

ኩንቢ ፤

ስቦ ፤ የሚጠባበት ፤ ከዛፍ ፤ ላይ ፤ ቅጠል ፤ ቀጥሮ ፤ ወ
ዳፋ ፤ የሚያገባበት ፤ ጠላቱን ፤ ይዞ ፤ የሚገድልበት ፤
የጎይሉ ፤ የብርታቱ ፤ የጉልበቱ ፤ መሣሪያ ፤ እጁ ።

ከነበለ ፤ (ከንበለ) ፤ ጣለ ፤ አወደቀ ፤ ደፋ ፤
ቸለሰ ፤ ገለበጠ ፤ አፈሰሰ ።

ከነበለ ፤ ከደነ ፤ ገጠመ ።
ከንባይ ፤ (ዮች) ፤ የከነበለ ፤ የሚከነብል ፤
ደፈ ፤ አፍላሽ ።

ከንበላ ፤ ግልበጣ ።
መከንበል ፤ መድፋት ፤ ማፍሰስ ።
መከንበያ ፤ መድፈያ ፤ መገልበጣ ።

አከነበለ ፤ አከንባሉ ፤ አደረገ ፤ አበጀ ፤ ሠራ ፤
አጠፈጠፈ ።

አከንባሉ ፤ (ዎች) ፤ የምጣድ ፤ የገበር ፤ ም
ጣድ ፤ መከደኛ ፤ መግጠሚያ ፤ ከእበት ፤ ከሸክላ ፤ የ
ተበጀ ፤ እንጀራና ፤ ጸቦ ፤ በተጋገረ ፤ ጊዜ ፤ ከሊጥ ፤ በ
ላይ ፤ ይደፋል ፤ በግእዝ ፤ መድፍዕ ፤ ይባላል ። ሞግ
ደን ፤ እይ ።

አስከነበለ ፤ አስደፋ ፤ አስገለበጠ ።

አስከነበለ ፤ አስከደነ ፤ አስገጠመ ።

አስከነበለ ፤ ወስከንባይ ፤ አሰፋ ።

አስከንባይ ፤ ያስከነበለ ፤ የሚያስከነብል ፤
አስደፈ ፤ አስከዳኝ ።

ወስከንባይ ፤ (ወዝከንባይ) ፤ የሌማት ፤
የመሶብ ፤ መከደኛ ፤ ስፈት ፤ የድስት ፤ እፈያ ።

ማስከንበል ፤ ማስደፋት ፤ ማስፈሰስ ።

ተከነበለ ፤ ወደቀ ፤ ተደፋ ፤ ተቸለሰ ፤ ተገለ
በጠ ፤ ፈሰሰ ።

ተከነበለ ፤ ተበጀ ፤ አከንባሉው ፤ ተሰፋ ፤
ወስከንባይ ።

ተከነበለ ፤ ተከደነ ፤ ተገጠመ ።

ተከንባይ ፤ የሚከነበል ፤ የሚደፋ ።

ከንባላ ፤ ዕንቁላል ፤ ቂጥ ፤ መቀመጥ ፤ መር
ጋት ፤ የማይቻል ።

ከንብል ፤ የተከነበለ ፤ የፈሰሰ ፤ የተደፋ ።

ከንብል ፤ አደረገ ፤ ድፍት ፤ አደረገ ።

ከንብል ፤ አለ ፤ ፍስሰ ፤ አለ ።

ከንበል ፤ ደፋ ፤ ፈሰሰ ።

ከንበል ፤ አደረገ ፤ ደፋ ፤ አደረገ ፤ ከነበለ ።
ፈሰሰ ፤ ከንበል ፤ ያርገኝ ፤ እንዲሉ ።

ከንበል ፤ አለ ፤ ፈሰሰ ፤ አለ ፤ ተከነበለ ።

ለከንበል ፤ የሬሳ ፤ በደረት ፤ መደፋት ፤
ለ ፤ ስ ፤ የቀረው ፤ ነው ።

አከነባበል ፤ አደፋፍ ፤ መከንበል ።

ኮንበል ፤—የዛፍ ፤ ስም ፤—ኮምበል ።

ኩንበር ፤ ደንዳና ፤ ከንፈር ፤ ሰንበር ፤ የሚ
መስል ።

ኩንበራም ፤ ኩንበር ፤ ያለው ፤ ባለኩን
በር ።

ኩንበራፍ ፤ (ኩንበር ፤ አፍ) ፤ ከንፈረ ፤
ወፍራም ፤ ሰው ።

ካንጉፋ ፤ ያውሬ ፤ ስም ፤ ቡችሉጃን ፤ በ
ኪስ ፤ የምትይዝ ፤ የአውስትራልያ ፤ አውሬ ።

ካንጉፋ ፤

ከነደ ፤ (ትግ) ፤ ዐጠረ ፤ ዐጨር ፤ ሽን ፤ ከ
ንድ ፤ አከለ ።

ከነዳ I በከንድ ፡ ለካ ፡ መጠነ ፡ ሰፈረ ።
 ከነዳ I ለዳኛ ፡ ገንዘብ ፡ ከፈለ ፡ ሰጠ ። ሰማ
 ጌዳ ፡ ከነዳ ፡ እንዲሉ ።
 ከንጂ ፡ (ጆች) I የከነዳ ፡ የሚከነዳ ።
 ከንዳታ I ምጠና ፡ ከፈለ ።
 መከንዳት I መለካት ፡ መመጠን ፡ መከ
 ፈለ ።
 መከንጃ I መለኪያ ፡ ከንድ ።
 አስከነዳ I አስለካ ፡ አስመጠነ ።
 አስከነዳ I አስከፈለ ፡ አሰጠ ፡ ዕዳን ።
 አስከንጂ I ያስከነዳ ፡ የሚያስከነዳ I አስ
 ለኪ ፡ አስከፋይ ።
 ማስከንዳት I ማስለካት ፡ ማስመጠን ፡ ማስ
 ከፈለ ።
 ማስከንጃ I ማስለኪያ ፡ ማስከፈያ ።
 ተከነዳ I ተለካ ፡ ተመጠነ ፡ ተሰፈረ ።
 ተከነዳ I ተከፈለ ፡ ተሰጠ ።
 ከንድ ፡ (ዶች) I ከብብት ፡ እስከ ፡ ጣት ፡
 መጨረሻ ፡ ያለ ፡ ሹለት ፡ ሙሉ ፡ እጅ ፡ ከደረት ፡
 ጋራ ፡ የሰው ፡ ቁመት ፡ መለኪያ ። ቀኝ ፡ ከንድ ፡
 ግራ ፡ ከንድ ፡ እንዲሉ ።
 ከንድ I ከከርማ ፡ ገፍጥሮ ፡ ያለ ፡ የእጅ ፡ ከ
 ፍል ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ መከንጃ ፡ መመጠኛ ፡
 መስፈሪያ ። ከንድ ፡ ተሰንዘር ፡ እንዲሉ ።
 ከንድ I የከንድ ፡ ልከና ፡ መጠን ። አንድ ፡
 ከንድ ፡ ሹለት ፡ ከንድ ፡ ሸማ ፡ እንዲሉ ።
 ከንዴ I የሰው ፡ ስም I የኔ ፡ ከንድ ፡ ማለት ፡
 ነው ።
 ከንዳም I ከንደ ፡ ረዥም ።
 ከንዱን ፡ ተንተራሰ I ዐረፈ ፡ ሞተ ።
 ከንዴን ፡ ሳልንተራሰ I ሳልሞት ፡ በሕ
 ይወት ፡ ሳለሹ ።
 ከናድ I የሸማ ፡ እጅጌ ፡ የከንድ ፡ ልብስ ።
 ከናድ I የእጅ ፡ ቢሳ ፡ እንደ ፡ ገንባሌ ፡ ከቁር
 በት ፡ የተሰፋ ፡ ባወዳ ፡ ጊዜ ፡ ገበሬ ፡ ከንዱን ፡ የሚ
 ያገባበት ። ሲበሳ ፡ ከናዶች ፡ ይላል ።
 ተከናዳ I በከንድ ፡ ተላካ ።
 መከናዳት I መለካት ።
 ተከነዳዳ I ተለካካ ።
 መከነዳዳት I መለካካት ።
 አከናዳ I አላካ ።
 አከነዳዳ I አለካካ ።
 ማከነዳዳት I ማለካካት ።
 ማከነዳጃ I ማለካኪያ ።
 አከነዳድ I አለካከ I መከንዳት ።

ከናዳ I ባሚራካ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ አገር ፡ እስ
 ቀድሞ ፡ የፈረንሳይ ፡ ቅኝ ፡ የነበረ ።
 ከናዶች I የከናዳ ፡ ተወላጆች ፡ እንግሊዞች ፡
 ፈረንሳዮች ።
 (ከነውን) I ከውን) I ተከናውን I (ጣእ
 ጥእ ፡ ተሰልጠ) I ተቃና ፡ ተሳላ ፡ ተሳካ I ቀለ
 ጠፈ ፡ ዐለቀ ፡ ተጣጣመ I ፍጹም ፡ ሽን ፡ (ዘዳጃ። ፱ ።
 መዝፈ ፡ ፫) ።
 ተከናዋኝ I የሚከናውን ።
 ከንውን I የተከናውነ ፡ ያለቀ ።
 መከናወን I ማለቅ ፡ መጣጣም ።
 መከናወኛ I ማለቂያ ፡ መጣጣሚያ ።
 ተከነዋውን I ተቀለጣጠፈ ።
 መከነዋውን I መቀለጣጠፍ ።
 መከነዋወኛ I መቀለጣጠፊያ ።
 አከናውን I (አጣእጥእ ፡ ሰለጠ) I እቃና ፡ -
 አላካ ፡ አሳላ ፡ አቀላጠፈ ፡ ፈጸመ ፡ አጣጣመ ። ተከና
 ወነና ፡ አከናውን ፡ ተደራራጊና ፡ አደራራጊ ፡ ሲመ
 ስል ፡ በተደራራጊና ፡ በተደራጊ ፡ ባደራራጊና ፡ ባድ
 ራጊ ፡ መፈታት ፡ ሥርወ ፡ ቀለሙ ፡ ግእዝ I ተከታዩ ፡
 ራብዕ ፡ ስለ ፡ ሽን ፡ ነው ።
 አከናውን I ዐረደ ፡ በለተ ፡ ጠባ ፡ አወራ
 ረደ ፡ አዘጋጀ ፡ (መሳጃ ፡ ፲፱) ።
 አከናዋኝ I ያከናውነ ፡ የሚያከናውን I አ
 ጣጣሚ ።
 ማከናወን I ማቃናት ፡ ማሳላት ፡ ማሳካት ፡
 ማጣጣም ።
 ማከናወኛ I ማቀላጠፊያ ፡ ማጣጣሚያ ።
 አከነዋውን I አቀለጣጠፈ ።
 ማከነዋውን I ማቀለጣጠፍ ።
 ማከነዋወኛ I ማቀለጣጠፊያ ።
 አከነዋውን I አቀለጣጠፍ I ማከናውን ።
 ከንዋታ I ገልዋዳ ፡ ምናውቁ ፡ ሥራ ፡ ፈት ፡
 ከውታታ ።
 (ከነዝ) I ቀነዝ) I አክነዝነዝ I አቅነዝነዝ ።
 ፈነዝን ፡ እይ ።
 ማክነዝነዝ I ማቅነዝነዝ ።
 ተክነዝነዝ I ተቅነዝነዝ ።
 ከንዝንዝ I ቅንዝንዝ ፡ (ከነዝ)ና ፡ ቀነዝ) ፡
 ከፈደል ፡ መለወጥ ፡ በቀር ፡ ልዩነት ፡ የለውም I
 አንድ ፡ ዘር ፡ ነው ። ዐረብ ፡ ግን ፡ ከነዝን ፡ አደለበ ፡
 ይለዋል ።
 ኬንያ I (ከዩነ) I ብልጎ ፡ ረላሰፋ ፡ ጥበብ ፡
 ፈጣሪ ።
 ኬንያ I ያገር ፡ ስም I በምሥራቅ ፡ አፍሪቃ ፡
 ያለ ፡ አገር ። በጋልኛ ፡ ኬኛ ፡ የኛ ፡ ማለት ፡ ነው ፡
 ይላሉ ።

ኳንኳ ፤ ታንኳ ፤ ፍልኳ ።

ኳንኳ ፤ ያሞራ ፤ ስም ፤ ዋነተኛ ፤ አሞራ ፤ ይመስላል ።

ኳንክ ፤ ያሞራ ፤ ዶሮ ፤ ቀንጮ ፤ ኩኩኔ ፤ ዱልዱም ፤ ወይም ፤ ዝርዝር ።

ኳንክ ፤ ባንገተ ፤ ላይ ፤ ያለ ፤ የተባት ፤ (ዶሮ ፤ እንጥልጥል ፤ ቀንጮውን ፤ የሚመስል ።

ኩንኩለት ፤ ጠጠራም ፤ መሬት ፤ ወጣ ፤ ገባ ።

ኩንኳማ ፤ ላይኛውና ፤ ታችኛው ፤ የፈት ፤ ጥርሱ ፤ ተሰብዶ ፤ ያጠረ ፤ ዘሩ ፤ ከመከመ ፤ ነው ፤ በትግራኛ ፤ ኩምኳም ፤ ይባላል ።

ከነከነ ፤ በልብ ፤ ተጉላላ ፤ ተመላለሰ ፤ ልብን ፤ ቀነቀነ ፤ አወከ ፤ አንድ ፤ ነገር ፤ ረስቼ ፤ ልቤን ፤ ይከነክነኛል ።

ከነከነ ፤ ከረከረ ፤ ለበለበ ፤ ፈጀ ። (የወሎ ፤ ቃልቻ ፤ ግጥም) ፤ በመተማ ፤ በኩል ፤ የምትጨሰው ፤ ጨሰ ፤ የምትከነክን ፤ ናት ፤ የምታስነጥስ ፤ እምብዛም ፤ አትበጀው ፤ ላይ ፤ የሐንሰ ፤ ነፍ ፤ ረ ፤ መወራረሳቸውን ፤ አስተውል ፤ አትርሳ ።

ከንካኝ ፤ የከነከነ ፤ የሚከነከን ፤ ቀንቃኝ ።

ክንከና ፤ ክንካኔ ፤ ቅንቀና ፤ እወካ ።

ክንከና ፤ የበርበሪ ፤ ፍሬ ፤ መቀመጫ ፤ እንደ ፤ ተራዳ ፤ በውስጥ ፤ በመካከል ፤ የቆመ ።

መከንከን ፤ በልብ ፤ ውስጥ ፤ መውጣት ፤ መውረድ ፤ መጉላላት ፤ ልብን ፤ መቀንቀን ፤ ማወከ ።

መከንከኛ ፤ መቀንቀኛ ፤ ማወከያ ።

አስከነከነ ፤ አስቀነቀነ ፤ አሳወከ ፤ ዐሳብን ።

ማስከንከን ፤ ማስቀንቀን ።

ተከናከነ ፤ ተቀናቀነ ።

ተከናከነ ፤ ተከበከበ ፤ (ጠበቀ) ።

አትከነከነ ፤ ተትከነከነ ፤—አብሰለሰ ፤ ሰለ ፤ ተብሰለሰለ ፤—ተከነ ።

አከናከን ፤ አለባለብ ፤ መከንከን ።

ኩናማ ፤ (ሞች) ፤ በሱዳን ፤ ቄላ ፤ ያለ ፤ አገርና ፤ ነገድ ።

ኩነነ ፤ (ኩንኖ ፤ ኩነነ) ፤ ገዛ ፤ ፈረደ ፤ ቀጣ ፤ ቅጣት ፤ ሰጠ ፤ ጉዳ ፤ በነፍስ ፤ በሥጋ ፤ ግእዝ ፤ የምድርንና ፤ የሰማይን ፤ ፍርድ ፤ ያስረዳል ፤ ዐማርኛ ፤ ግን ፤ የነፍስን ፤ ብቻ ፤ ያሳያል ። (ተረት) ፤ ሞቱ ፤ በቀረና ፤ በውል ፤ በኩነኝ ።

ኩናኝ ፤ (ኞች) ፤ የኩነነ ፤ የሚኩንን ፤ እግዚር ።

መኩንን ፤ መፍረድ ፤ መቅጣት ።

መኩነኛ ፤ መፍረጃ ፤ ዐውድ ፤ የቅጣት ፤ ስፍራ ።

መኩንን ፤ ገዢ ፤ ኩናኝ ፤ ዳኛ ፤ ፈራጅ ፤ ቀጪ ፤ መስፍን ፤ ራስ ፤ ደጃዝማች ፤ ፊታውራሪ ።

(ተረት) ፤ ሰው ፤ ለወዳጅ ፤ መኩንን ፤ ለጠጁ ፤ (ትግራ ፤ መኩንን) ፤ የትግራ ፤ ባላባት ።

መኩንን ፤ የሰው ፤ ስም ፤ መኩንን ፤ ወልደ ፤ ገብረል ፤ መኩንን ፤ እንዳልካቸው ፤ መኩንን ፤ ገይለ ፤ ሥላሴ ፤ እንዲሉ ፤ መኩንንን ፤ ፈረንጆች ፤ እፈሌ ፤ ጉበርነር ፤ ይሉታል ።

መኩንኔ ፤ የኔ ፤ መኩንን ።

መኳንንት ፤ ገዢ ፤ ዳኛ ፤ ፈራጆች ፤ ባላባቶች ፤ መሳፍንት ፤ ባላገር ፤ ግን ፤ አንዱን ፤ መኳንንት ፤ ብዙዎቹን ፤ መኳንንቶች ፤ ይላል ።

መኩንኖች ፤ መኳንንት ፤ የግእዝ ፤ መኩንኖች ፤ ያማርኛ ፤ ነው ።

አስኩነነ ፤ አስፈረደ ፤ አስቀጣ ፤ ቅጣት ፤ አሰጠ ፤ አስቀበለ ፤ በነፍስ ፤ (የሚፈጸም ፤ ጽዮ) ።

አስኩናኝ ፤ (ኞች) ፤ ያስኩነነ ፤ የሚያስኩንን ፤ አስፈራጅ ፤ አስጉጂ ፤ ድካ ፤ ምስኪን ፤ የተገፋ ፤ የተበደለ ።

ማስኩነን ፤ ማስፈረድ ፤ ማስቀጣት ።

ማስኩነኛ ፤ ማስፈረጃ ፤ ማስቀጫ ።

ተኩነነ ፤ ከጽድቅ ፤ ራቀ ፤ ተፈረደበት ፤ ተቀጣ ፤ ተጉዳ ፤ ዘብጥያ ፤ ውሀኒ ፤ ቤት ፤ ገባ ፤ ሲለል ፤ ገሃነመ ፤ እሳት ፤ ወረደ ፤ ሥቃይ ፤ ተቀበለ ፤ መከራውን ፤ አየ ፤ (የሐዩ ፤ ፲፮) ፤ እከሌ ፤ በቂመ ፤ ተኩነነ ፤ የተኩነነች ፤ ነፍስ ፤ እንዲሉ ።

ተኩናኝ ፤ (ኞች) ፤ የሚኩነን ፤ ንጢአተኛ ።

(ጥኩ) መኩነን ፤ አለመጽደቅ ፤ ፍርድ ፤ ቅጣት ፤ መቀበል ።

መኩነኛ ፤ ንጢአት ፤ ክፉ ፤ ግብር ፤ የፍርድ ፤ መጉደል ፤ የድካ ፤ መበደል ።

ኩነኔ ፤ የጽድቅ ፤ ተቃራኒ ፤ ከሰማይ ፤ ንጉሥ ፤ በውነት ፤ የሚፈረድ ፤ ጥኑ ፤ ፍርድ ፤ የሥጋና ፤ የነፍስ ፤ ቅጣት ፤ (ራሳ፤ ፲) ፤ ጽድቅና ፤ ኩነኔ ፤ እንዲሉ ።

ኩነኔ ፤ በምድር ፤ ነው ፤ አንዳንድ ፤ ክፉ ፤ ሰው ፤ በዚህ ፤ ዓለም ፤ መከራ ፤ ይቀበላል ።

ኩነኔ ፤ ገባ ፤ የሚያስኩንን ፤ ሥራ ፤ ሠራ ።

አኩናነን ፤ አቀጣጥ ፤ መኩንን ።

ከናንህ ፤ ከነፃን ፤ ሩሕን ፤ እይ ።

ከነፈ ፤ (ከነፍ ፤ ከነፈ) ፤ በከንፍ ፤ በረረ ፤ ቸኩለ ፤ ተጣደፈ ፤ ሮጠ ።

ከነፈ ፤ አበደ ።

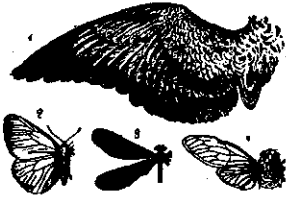
የከነፈ ፤ ያበደ ።

ከናፈ ፤ የሚከንፍ ፤ በራራ ፤ ጥዳፍ ።

ከንፍ ፤ እንደ ፤ እጅ ፤ በግራና ፤ በቀኝ ፤ ጉን ፤ የበቀለ ፤ ባለላባ ፤ አካል ፤ በነፋስ ፤ ላይ ፤ የሚያንዝብብና ፤ የሚሰፍ ፤ የሚኼድ ፤ ገላ ።

ከንፍ ፤ የዛፍ ፣ ቅጥይ ፣ ዐጽቅ ።

ከንፉ ፤ ከንፌ ፤ የወንድ ፣ ከፊል ፣ ስም ፤ ስሙም ፣ የክርስትና ፣ ነው ። ዳግመኛም ፣ ከንፉ ፣ የርሱ ፣ ከንፍ ፤ ከንፌ ፣ የኔ ፣ ከንፍ ፣ ተብሎ ፣ ይተረጉማል ።

ከንፍ ፣

ከንፉን ፣ ጣለ ፤ ከንዱን ፣ ገለጠ ፣ አላየ ፤ በጣም ፣ ዐዘነ ፣ አለቀሰ ።

ከንፉማ ፤ ረዥም ፣ ውዥምዥም ፣ ከንፍ ፣ ያለው ፣ መልእክ ። (የታወቀ ፣ ዘፈን) ፤ ቅዱስ ፣ ሚካኤል ፣ ያ ፣ ከንፉማ ፣ ሲኦል ፣ ወረደ ፣ ነፍስ ፣ ሊቀማ ።

ከንፉም ፣ (ሞች) ፤ ባለከንፍ ፣ ዶሮ ፣ ቆቅ ፣ አሞራ ፣ ወፍ ፣ ንብ ፣ ጥንዝዛ ፣ እንበጣ ፣ ዝንብ ፣ ትንኝ ፣ ዓሣ ፣ ጥያራ ፤ የመሰለው ፣ ሹሉ ። (አሞራ ፣ ከንፍ) ፤ ሰቀልኛ ፣ ቤት ፣ በዳርና ፣ በዳር ፣ ጣሬው ፣ ከፍት ፣ ሹና ፣ የሚታይ ።

ከንፎች ፤ (አክናፍ) ፤ ሹለትና ፣ ከሹለት ፣ በላይ ፣ ያሉ ፣ ጥቂቶች ፤ ወይም ፣ ብዙዎች ፣ (ዘፀ፩ ፣ ፩) ።

አክናፍ ፤ ሹለት ፣ ከንፎች ። ሺ ፣ በከንፉ ፣ ሺ ፣ ባክናፉ ፣ እንዲሉ ። (ሺ ፣ ባክናፉ ፣ ጀ ፣ ሺ ፣ ነው) ። ከንፎች ፣ የማርኛ ፤ አክናፍ ፣ የግእዝ ።

አከነፈ ፤ በከንፍ ፣ አበረረ ፤ አስቸኩለ ፣ አጣፈፈ ፣ አርጠ ።

አክናፊ ፤ ያከነፈ ፣ የሚያከንፍ ፤ አብራራ ።

አከነፈነፈ ፤ አክናፍን ፣ ወዘወዘ ፣ አርገበገበ ፤ አቅነዘነዘ ።

ማከነፍነፍ ፤ ማርገብገብ ፣ ማቅነዝነዝ ።

ተከነፈነፈ ፤ ተወዘወዘ ፣ ተርገበገበ ፤ ተቅነዘነዘ ።

ከንፍንፍ ፤ የተከነፈነፈ ፤ ቅንዝንዝ ።

መከነፍነፍ ፤ መወዘወዘ ፣ መርገብገብ ፣ መቅነዝነዝ ።

መከነፍነፊያ ፤ መርገብገቢያ ፣ መቅነዝነዝ ፣ ነገ ።

አከንፍ ፤ አከነፍንፍ ፤ ደግሞት ፣ እስማት ፤ አብርር ፣ አቅነዝንዝ ፣ ማለት ፣ ነው ።

አከናነፍ ፤ አቸኳኩል ፤ መከነፍ ።

ከነፈፈ ፤ ከንፍን ፣ እጅን ፣ መታ ፣ ቆረጠ ።

መከንፈፍ ፤ እጅን ፣ ማለት ፣ መምታት ፣ መቀረጥ ።

መከንፈፊያ ፤ ከንፍ ፣ መቀረጫ ፣ ስለት ፣ ያለው ፣ መሣሪያ ።

ከንፈል ፤ ያረመኔ ፣ ነገድ ፣ በቋራ ፣ በረሃ ፣ ውስጥ ፣ ያለ ።

ከንፈር ፤ የሰው ፣ የእንስሳ ፣ የአራዊት ፣ የማንኛውም ፣ ፍጥረት ፣ አፍ ፣ መዝጊያ ፣ መግጠሚያ ፣ ገላ ፣ በላይና ፣ በታች ፣ ያለ ። ከላይ ፣ ከንፈር ፣ ከታች ፣ ከንፈር ፣ እንዲሉ ፣ ልጅ ፣ ባለቀሰ ፣ ጊዜ ። ለንቦጭንና ፣ ምንጭን ፣ ተመልከት ።

ከንፈር ፤ ያፍ ፣ ስም ፤ መናገሪያ ፣ አፍ ፣ ተቀመጥ ፣ በወንበሬ ፤ ተናገር ፣ በከንፈሬ ። መታፈር ፣ በከንፈር ፣ እንዲሉ ።

ከንፈር ፤ የደገፍ ፣ ጫፍ ።

ከንፈር ፤ ዳር ፣ ጠርዝ ፣ ጠንፍ ፣ (ዘፀ፱ ፣ ፲፩) ።

ከንፈሩ ፤ የርሱ ፣ ከንፈር ፤ የርሱ ፣ ጠርዝ ።

ከንፈሩ ፤ ጠርዙ ፣ ጠንፉ ፣ (ዘፀ፱ ፣ ፲፪) ።

ከንፈሯ ፤ የርሷ ፣ ከንፈር ፤ የርሷ ፣ ጠርዝ ።

ከንፈሯ ፤ ከንፈራቱ ፤ ጠርዟ ፣ ጠርዙቱ ፣ (ዘፀ፱ ፣ ፲፫) ።

ከንፈራም ፤ ከንፈረ ፣ ትልቅ ፣ ሰው ፣ ዕቃ ።

ከንፈሮች ፤ (ከናፍር) ፤ ሹለትና ፣ ከሹለት ፣ በላይ ፣ ያሉ ፣ ብዙዎች ።

ከናፍር ፤ ከንፈሮች ። ጥርስና ፣ ከናፍር ፣ እንዲሉ ፣ ከንፈሮች ፣ ያማርኛ ፣ ከናፍር ፣ የግእዝ ።

ከንፈሮ ፤ ያገር ፣ ስም ።

ከናፍሮ ፤ የሰው ፣ ስም ፤ አበ ፣ ዝልጉሳን ።

ከንፈሩን ፣ ነከሰ ፤ ተጨነቀ ፤ ቻለ ፣ ታገወ ፣ ጨከነ ።

ከንፈሩን ፣ ነከሰ ፤ ዛት ፣ አስፈራራ ።

ከንፉር ፤ የመድኃኒት ፣ ስም ፤ ለውጋትና ፣ ለቀረጥማት ፣ መታሻ ፣ የሚሾን ፣ አብነት ። ዛቶ ፣ በምሥራቅ ፣ እስያ ፣ ይገኛል ።

(ከነፈሰ) ፤ አከነፈሰ ፤ አፋን ፣ ከፈተ ፣ ቀባጠረ ፣ እንዳገኘ ፣ ተናገረ ። ከከነፈና ፣ ከነፈሰ ፣ የተደቀለ ፣ ግስ ፣ ነው ።

አከንፉሽ ፤ (ሾች) ፤ ያከነፈሰ ፣ የሚያከነፍስ ፣ ቀባጣሪ ፣ ሸውሻዋ ፣ ቀባ ፣ ብልሽ ፣ ቅቤን ፣ እይ ።

ማከንፈሰ ፤ መቀባጠር ።

ማከንፈሻ ፤ መቀባጠሪያ ።

ከኒሳ ፤ ጉባኤ ፤ ቤተ ፣ ከሲያን ።

ከኒሳ ፤ (ጋላ) ፤ ንብ ፣ የገብረት ፣ ሥራ ፣ የሚሠራ ።

ኩነት ፤ (ከነት) ፤ አለበት ፣ ሸለመ ፣ እስ
ጊጠ ።

አኩነትነት ፤ በያይነቱ ፣ ልብስ ፣ አለባበስ ፣
ሸላላመ ፣ አሽቀረቀረ ፤ አሻንጉሊት ፣ አስመሰለ ።

ማኩነትነት ፤ ማለባበስ ፣ ማሸቀርቀር ።

ማኩነትነሻ ፤ መሸላለሚያ ፣ ማሸቀርቀሪያ ።

ተኩነትነት ፤ ከሀንኛ ፣ ታቦትኛ ፣ ለባበስ ፣
ተሸላላመ ፣ ተሸቀረቀረ ።

ኩንሰንሰ ፤ (ሶች) ፤ የተኩነትነት ፣ የተሸ
ላላመ ፤ ሽቅርቅር ፣ እመቤት ።

ኩንሰንሰ ፤ የኩንሰንሰ ፣ ዐይነትና ፣ መሰል ።

መኩነትነት ፤ መሸቀርቀር ።

መኩነትነሻ ፤ መሸቀርቀሪያ ።

ኩንሶን ፤ (ከነት) ፤ መደበኛ ፣ የፈረንጅ ፣
ፈደል ፣ አለዋዋል ፣ የሚነገር ። እኛ ፣ ግእዝ ፣ ከም
ገለው ፣ ፈደል ፣ ጋራ ፣ ይገጥማል ።

ኩንቱ ፤ (ከንተው) ፤ ትጽል ፤ ብላሽ ፣ የተ
በላሽ ፣ ሥራ ፤ ገጢአትኛ ፣ ሰው ፤ ባዶ ፣ መና ፣ መ
ጥፎ ፣ የማይረባ ፣ ነገር ፣ ሹሉ ፤ እንደ ፣ እሳት ፣ እራት ፣
እኩን ፣ ታይቶ ፣ ቶሎ ፣ የሚታጣ ፣ (መከፈ ፣ ጀ) ።

ኩንቱ ፤ ጧት ፣ ይበቅልና ፣ ሲመሽ ፣ ተነቅሎ ፣
የሚወድቅ ፣ ዕንጨት ፣ ዕል ፣ ከንቱ ፣ እንዲሉ ፣ ሕል
ምና ፣ ጥንቁላም ፣ ከንቱ ፣ ይባላሉ ፣ (ተረት) ፤ የባ
ለጌ ፣ ኩራቱ ፤ እንዲያው ፣ በከንቱ ።

ኩንቱ ፤ ጣዖት ፣ (ኤር፩ ፣ ጀ) ።

ኩንቱዎች ፤ ብላሾች ፣ መጥፎዎች ፣ ሥራ
ዎች ፣ ሰዎች ።

በከንቱ ፤ በብላሽ ፣ አለዋጋ ።

የከንቱ ፣ ከንቱ ፤ የብላሽ ፣ ብላሽ ፤ የመ
ጥፎ ፣ መጥፎ ።

ከንቱነት ፤ ከንቱ ፣ መኾን ፤ ብላሽነት ፣
ዐላፊ ፣ ጠፊነት ፣ (መዝ፯ ፣ ፲፩) ።

ከንቱ ፣ ውዳሴ ፤ ብላሽ ፣ ምስጋና ፣ የማ
ይጠቅም ፣ ርባና ፣ ቢስ ፣ ከውነት ፣ የራቀ ፣ (ፈልጽ
፤ ፫) ። ወደሰ ፣ ብላሽ ፣ ውዳሴን ፣ እይ ።

ከንቱ ፤ ንሑስ ፣ አገባብ ፤ እንዲያው ፣ ጥ
ቅም ፣ አልባ ፣ እከሌ ፣ ከንቱ ፣ መጣ ፣ ደከመ ።

ከንቱ ፤ የከንቱ ፣ ወገን ፣ ፈላ ፣ ብላሽ ፣ ፈ
ሰን ፣ ተመልከት ።

ኩንታ ፤ በከፋ ፣ አጠገብ ፣ በኩሉ ፣ ክፍል ፣
ያለ ፣ አገር ፤ ነገዳም ፣ ኩንታ ፣ ይባላል ። ዐጀምን ፣
እይ ።

ከንቻ ፤ ደን ፣ ደገላ ።

ከንቻ ፤ መታ ፤ መነጠረ ።

ከንቻ ፤ በምስግር ፣ የተመታ ፣ ሠረገላና ፣
ወፍ ፣ ባንድነት ።

ኩንት ፤ (ኩንት) ፤ የወፍ ፣ ቁሎ ፣ የም
ድር ፣ ፍሬ ፣ በዱር ፣ የሚበቅል ፣ ዐተር ፣ የሚያካ
ክል ።

ኩንቲ ፤ (ኩንትታዊ) ፤ የኩንት ፣ ዐይ
ነት ።

ኩንቲባ ፤ (ካንተ ፣ ይግባ) ፤ ማዕርጉ ፣ ከ
ሊጋባ ፣ በታች ፣ የሽን ፣ ዋና ፣ የራስ ፣ ከተማ ፣ ሹምና ፣
ዳኛ ፣ ገዢ ። የከተማው ፣ ቀረጥና ፣ የዳኝነቱ ፣ ገን
ዘብ ፣ (ይባእ ፣ ገቢክ) ፣ አንተ ፣ ዘንድ ፣ ይግባ ፣ ማለት ፣
ነው ። ይህ ፣ ስም ፣ በዘመን ፣ ብዛት ፣ ለባላባቶችና ፣
ለታላላቶች ፣ አገረ ፣ ገዦች ፣ ስለ ፣ ተሰጠ ፣ እስከ ፣
ዛሬ ፣ ድረስ ፣ የሕባብ ፣ ባላባት ፣ ከንቲባ ፣ ይባላል ።

ኩንቲባዎች ፤ የመናገሻና ፣ የዋና ፣ ከተማ ፣
ገዦች ፣ አስተዳዳሪዎች ።

ኩንተብት ፤ ከጉንደር ፣ ቤተ ፣ መንግሥት ፣
የተሾሙ ፣ ከንቲባዎች ፣ ባላባቶች ። ከትግራ ፣ ሠየ
ምት ፣ ከደንቢያ ፣ ከንተብት ፣ እንዲሉ ። ዳግመ
ኛም ፣ ከንቲባን ፣ ከታቢ ፣ ከንተብትን ፣ ከተብት ፣
ብሉ ፤ ያገር ፣ የከተማ ፣ የሕዝብ ፣ ቍጥር ፣ ጻፈ ፣
ጻፎች ፣ እያሉ ፣ መተርጉም ፣ ይቻላል ።

ከነተረ ፤ (ከተረ) ፤ በዱላ ፣ መታ ፣ ጣለ ፣
በፍጥነት ፣ ገደለ ።

ከንትር ፤ የሚከነትር ፣ ከፋ ፣ በሽታ ፣ ፈጥኖ ፣
የሚገድል ።

ከንተሮ ፤ ቋራም ፣ ራሳም ፣ ዱላ ፣ ባንድ ፣
ጊዜ ፣ የሚያሳርፍ ።

መከንተር ፤ መምታት ፣ መግደል ።

መከንተሪያ ፤ መግደያ ፣ ከንተሮ ።

ተከነተረ ፤ ተመታ ፣ ተገደለ ፣ ቶሎ ፣ ሞተ ።

ከንትር ፤ የተከነተረ ፣ የሞተ ።

ኪንታሮት ፤ የቀሰል ፣ ስም ፤ ባህያና ፣ በ
ሰው ፣ ፈንጥጣ ፣ የሚበቅል ፣ የሚወጣ ፣ ቋርነት ፣ ያ
ለው ፣ ቀሰል ። ያህያ ፣ ኪንታሮት ፣ እንዲሉ ።

አከነታተር ፤ አገዳደል ፤ መከንተር ።

ከነቸረ ፤ ከነተረ ፣ አደበነ ፣ ፈነቸረ ።

ተከነቸረ ፤ ተከነተረ ፣ ደበነ ፣ ተፈነቸረ ።

ከንቸር ፤ ከንትር ፣ ፍንቸር ።

(ጥር) ከንቸር ፤ ድብን ፣ ፍጥም ፣ ማነው ፣ ባልሽ ፤
አውራ ፣ ዶር ፣ ምን ፣ ሊያበላሽ ፤ ተበድሮ ፣ ምን ፣
ሊከፍል ፤ ምድር ፣ ጭር ፣ ምድር ፣ ሲጭር ፣ እዚ
ያው ፣ ከንቸር ፤ ለከንቸሩ ፣ ቅቢ ፣ አንጥሩ ፣ እን
ዲሉ ፣ ልጆች ።

ከንቸር ፣ አለ ፤ ድብን ፣ አለ ፤ ተከነቸረ ።
(ኩነተረ) ፤ አሽኩነተረ ፤ አስጊጠ ፣ አሳ
መረ ።

አሽኩንታሪ ፤ ያሽኩነተረ ፣ የሚያሸኩ
ነትር ፤ አስጊጧ ።

ማሽኩንተር ፤ ማስጊጥ ፣ ማሳመር ።

ማሽኩንተሪያ ፤ ማሰጊጫ ፣ ማሳመሪያ ።
 ተሽኩንተሪ ፤ አጊጠ፡ ተጊጠ፡ አማረ ፤ ባ
 ልታጠበ ፣ እጅ ፣ እትንኩኝ ፣ አለ ።
 ተሽኩንታሪ ፤ የተሽኩንተሪ ፣ የሚሽኩን
 ተር ።

መሽኩንተር ፤ ማጊጥ ፣ ማማር ።
 መሽኩንተሪያ ፤ ማጊጫ ፣ ሽልማት ።
 ኩነተሽ ፤ በጠሰ ፣ ቁረጠ ፣ አሳጠረ ።
 ተኩነተሽ ፤ ተበጠሰ ፣ ተቁረጠ ፣ ዐጨር ፣
 ሽን ።

ኩንትሽ ፤ የተኩነተሽ ፤ በተፈጥሮ ፣ ያጠረ ፣
 ጣት ፣ ባላንድ ፣ ዐጥቅ ።
 ኩንትሽች ፤ ዐማጫሮች ፣ ጣቶች ፤ ሰዎ
 ቸንም ፣ ያስተረጉማል ።

ከሠደ ፤ ከሳ ፣ በሹማቱ ፣ ሼደ ፣ (ተገብሮ) ።
 ከሠደ ፤ ከሥዳ ፣ አወጣ ፣ (ገቢር) ።
 ከሠደ ፤ (ትግ) ፤ አቋረጠ ፣ መንገድን ።
 ከሣዳ ፤ የከሳ ፣ ከሲታ ።

ከሣድ ፣ (ዶች) ፤ የእጅ ፣ ጠባብ ፣ የጥብቆ ፣
 የቀሚስ ፣ የኮት ፣ የከቡት ፣ የከባ ፣ ዐንገትጌ ። በግ
 እዝ ፣ ግን ፣ ከሣድ ፣ ዐንገት ፣ ማለት ፣ ነው ።

ከሣድ ፤ (ትግ) ፤ የተራራና ፣ የተራራ ፣
 መካከል ፣ ዐራዳ ፣ በር ፣ መተላለፊያ ። ዐንገትን ፣
 ተመልከት ።

ከሥዳ ፤ የማሻራትና ፣ የሸንጥ ፣ ላይ ፣ ሹ
 ማት ፣ እየተገመደ ፣ መጻፍ ፣ መጠረጥ ፣ የሚሽን ።
 ከሥዶች ፤ ሹማቶች ።

ከሥዲያም ፤ ባለከሥዳ ፣ ከሥዳው ፣ የሚ
 ታይ ፣ የከሳ ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ ከብት ።

ከሠከሠ ፤—ሰባበረ ፤—ከሰከሰ ።
 ከሠከሠ ፤—ወጋጋ ፤—ከሰከሰ ።
 ከሠለ ፤—ጠቁረ ፤—ከሰለ ።

ከሠመ ፤—መዳን ፣ ዝመረ ፤—ከሰመ ።

ከሠሠ ፤ (ኅሠሠ ። ትግ ፣ ካሠሠ) ፤
 ዐሠሠ ፤ አስረረ ፣ በጥቂቱ ፣ አሰፋ ፣ ጋገረ ፤ አስቲበ
 ስል ፣ አቂያ ።

መከሠሥ ፤ (ማኅሠሥ) ፤ መፍቅድ ፣ ፍ
 ላንት ፤ ዕንጉቻ ፣ የንጀራ ፣ ጉርሻ ፣ ከራት ፣ የሚያ
 ደርስ ። ቁየ ፣ ብለሽ ፣ መቁያን ፣ ተመልከት ።

ተካሠሠ ፤ (ተኃሠሠ ፤ ተፈላለገ) ፤
 ፈለገ ፣ ጠየቀ ፣ ማለደ ፣ ለመነ ፤ ተቀናቀነ ። ሹመት ፣
 ተካሠሠ ፣ እንዲሉ ፣ መተርጉማን ።

ከሠሠ ፤—ተማጠነ ፤—ከሰሰ ።
 ከሠሠ ፤—ቀጠነ ፤—ከሰሰ ።
 ከሠረ ፤—ደሽየ ፤—ከሰረ ።

ከሠተ ፤ (ከሢት ፣ ከሠተ) ፤ ገለጠ ፣ አ
 ሳየ ፣ አበራ ።

ከሠተበት ፤ ጉዳን ፣ ነውሩን ፣ አወጣበት ፣
 ገለጠበት ፣ (የሐጅ ፣ ጂ ፣ ጅ ፣ ጀ) ።

ከሣች ፤ የከሠተ ፣ የሚከሥት ፤ ገላጭ ፣ አ
 ብሪ ።

ከሣቲ ፤ ዝጊ ፣ ከማሁ ፤ ከሣቲ ፣ የግእዝ ፤ ከ
 ጣች ፣ ያማርኛ ፣ ነው ።

ከሣቴ ፤ ብርሃን ፤ ብርሃን ፣ ገላጭ ፣ አያ
 ሉስ ፣ ክርስቶስ ።

ከሣቴ ፤ ብርሃን ፤ አባ ፣ ሰላማ ፣ ፍሬምና
 ጦስ ።

ከሣቴ ፤ ብርሃን ፤ ቅኔ ፣ የቅኔ ፣ ትምርት ።
 መከሠት ፤ መግለጥ ፣ ማሳየት ።

መከሠቻ ፤ መግለጫ ።
 አክሥት ፤ (ቶች) ፤ ያባትና ፣ የናት ፣ እት ፣
 በሹለት ፣ ወገን ፣ ዝምድናዋ ፣ የተገለጠ ።

አክሥቴ ፤ የኔ ፣ አክሥት ።
 አስከሠተ ፤ አስገለጠ ።

ማስከሠት ፤ ማስገለጥ ።

ተከሠተ ፤ (ተከሥተ) ፤ ተገለጠ ፣ ግልጥ ፣
 ሽን ፤ ታየ ፣ በራ ።

ከሠት ፤ የተከሠተ ፤ ግልጥ ።

ከሥተት ፤ የዚማ ፣ ስም ፤ ከዳዊት ፣ መዝሙ
 ርና ፣ ከነቢያት ፣ እየተወጣጣ ፣ በታላላቅ ፣ በዓል ፣
 ባደራረሰ ፣ ቀን ፣ ከሰኞ ፣ እስከ ፣ ቅዳሜ ፣ የሚባል ፣
 ዚማ ፤ ትርጓሜው ፣ መግለጥ ፣ አገላለጥ ፣ ነው ።
 ከሥተት ፣ አርያም ፣ እንዲሉ ።

አከሣሠት ፤ አገላለጥ ፣ መከሠት ።

ካዕብ ፤ (ከዐበ) ፤ ሹለት ፤ ሹለተኛ ፣ ፊ
 ደል ። ኡ ፣ ካዕብ ፣ ቡ ፣ ካዕብ ፣ እንዲሉ ።

ካዕቦ ፤ ቼቱን ፣ ቀና ፣ ጅ ፣ የሚያደርግ ፣ መ
 ሰፈሪያ ፤ ቼ ፣ ከፋሉ ።

ኩዕንት ፤ የወፍ ፣ ቂሉ ፤ ኩንትን ፣ እይ ።
 ኩዕንት ፣ የግእዝ ፤ ኩንት ፣ ያማርኛ ።

ከፋ ፤ (ከፍአ) ፤ ባለ ፣ ጠና ፣ ጠከነ ፤ መጥ
 ፎ ፣ ሽን ። ከፋም ፣ ለማም ፣ አሩቱን ፣ ተወጣሹ ፣
 እንዲሉ ።

ከፋ ፤ (ከፋአ) ፤ የከፋ ፤ ደግ ፣ በጎ ፣ ያይ
 ደል ፣ ሰው ። (ተረት) ፤ ከከፋ ፣ ተወልጀ ፣ ሰፈጭ ፣
 ዐደርኩ ። ስምን ፣ እይ ።

ከፋ ፤ መጥፎ ፣ ግብር ፣ (ኤርጽ፬ ፣ ፪) ።

ከፋ ፤ አድራጊ ፤ የደግ ፣ አድራጊ ፣ ተቃ
 ራኒ ፤ ማንኛውንም ፣ የማይገባ ፣ ነገር ፣ ያደረገ ፣
 ሰው ።

ከፋ ፣ በጎ ፤ መጥፎና ፣ ደግ ፣ እክሌና ፣
 እክሌ ፣ ከፋ ፣ በጎ ፣ ተነጋገሩ ።

ከፋ ፡ ባለፈ ፤ ተበድሮ ፡ የማይከፍል ፡
ወስዶ ፡ የማይመልስ ፡ (መዝግቧ ፡ ጽፏ) ፡ ከከፋ ፡
ባለፈ ፡ ጉመን ፡ ዘር ፡ ተቀበል ፡ እንዲሉ ፡

ከፋ ፡ ውሻ ፤ ተናካሽ ፡ ከፋተኛ ፡ አዘንጊ ፡
አውራ ፡ መንገድ ፡ እየኼደ ፡ የሚባላ ፡

ከፋ ፡ ልማድ ፤ ስካር ፡ ምንዝር ፡ ሥሥት ፡
ነውር ፡ ሌብነት ፡ ከፋ ፡ ልማድ ፡ ያሰርቃል ፡ ከ
ማድ ፡ እንዲሉ ፡

ከፋ ፡ መንፈስ ፤ ጋጅን ፡ ሰይጣን ፡ (፩ሳሙ ፡
፲፭ ፡ ፲) ፡

ከፋ ፡ ነገር ፤ ስድብ ፡ ሐሚት ፤ ጭንቅ ፡
እኩሌን ፡ ከፋ ፡ ነገር ፡ አግኝቶታል ፡

ከፋ ፡ ሥራ ፤ ስርቆት ፡ ቅሚያ ፡ ወንጀል ፡
ነፍስ ፡ መግደል ፡ ቤት ፡ ማቃጠል ፡ ቋንዣ ፡ መቀረጥ ፡ ሐሰት ፡ ተንኩል ፤ የመሰለው ፡ ኹሉ ፡

ከፋ ፡ ዐመል ፤ መጥፎ ፡ ጠባይ ፡

ከፋ ፡ ዐሳቢ ፤ ቅን ፡ የማይደልት ፤ በጦር
ነት ፡ መሸነፍን ፡ በንግድ ፡ ማጉደልን ፡ የሚያስብ ፡

ከፋ ፡ ቀን ፤ የረጋብ ፡ የጦር ፡ የልቂት ፡ ዘመን ፡ ምሰራን ፡ እይ ፡

ከፋ ፡ ሰው ፡ ጨካኝ ፡ እናት ፡ አይምራ ፡
ጠማማ ፤ ግንባሩን ፡ የሚቋጥር ፡ ፊቱን ፡ የሚያጠቀር ፡

ከፋዎች ፤ የከፋ ፡ ሰዎች ፡ ጨካኞች ፡

ከፍች ፤ ዝጊ ፡ ከግሁ ፡ (መዝፈ ፡ ፩ ፡ ማቴ
፩ ፡ ፵፭) ፡

ከፋና ፡ ደማ ፤ ጽድቅና ፡ ገጠአት ፡ ጨለማና ፡ ብርሃን ፡

ከፋነት ፤ ከፋ ፡ መኾን ፡

ከፋኛ ፤ ባለከፋ ፡ የከፋ ፡ ወገን ፡

ከፋኛ ፤ ንሉስ ፡ አገባብ ፤ በጣም ፡ በጠና ፡ በብርቱ ፡ እኩሌ ፡ ከፋኛ ፡ ታላላቅ ፡

ከፋን ፡ ችላ ፤ የውሻ ፡ ስም ፡

ከፍ ፤ (ብስ) ፤ ለድመት ፡ የሚነገር ፡ የቀጣ ፡ ቃል ፤ ከፋ ፡ አውራ ፡ በቃ ፡ ኼድ ፡ ወገድ ፡ ግለት ፡ ነው ፡

መከፋት ፤ መባስ ፡ መጥናት ፡

መከፊያ ፤ መባሻ ፡ መጨከኛ ፡

አከፋ ፤ አባሰ ፡ አጠና ፡ አጨከነ ፤ ከፋ ፡ አደረገ ፤ ስም ፡ አጠፋ ፡ (ፊቱን ፡ አከፋ) ፤ አቀጨመ ፡ ቋጠረ ፡ አጠቁረ ፡

አክፊ ፤ ያከፋ ፡ የሚያከፋ ፤ ከፋ ፡ አድራጊ ፡

ማከፋት ፤ ማባስ ፡ ማጥናት ፡

ማከፊያ ፤ ማባሻ ፡

አከፋፋ ፤ አከፋፋ ፤ የአከፋ ፡ ድርብ ፡ ቢያከ ፡ ቢያከ ፡ አለ ፤ እቢተ ፡ ከሲያን ፡ የገባ ፡ ውሻ ፡ አደረገ ፡

ማከፋፋት ፤ የማከፋት ፡ ድርብ ፡

ማከፋፊያ ፤ የማከፊያ ፡ ድርብ ፡

አስከፋ ፤ አስቀየመ ፡ አሳዘነ ፡ (ግብ ፡ ሐዋ
፲፬ ፡ ፪) ፡

አስከፊ ፤ ያስከፋ ፡ የሚያስከፋ ፤ አሳዘኝ ፡

አስከፊታ ፤ የምታስከፋ ፡ ሴት ፤ አስቀያሚ ፡ ነገር ፡

ማስከፋት ፤ ማስቀየም ፡ ማሳዘን ፡

ማስከፊያ ፤ ማስቀየሚያ ፡ ማሳዘኝ ፡

ተከፋ ፤ ተቀየመ ፡ ዐዘነ ፡ ተከዘ ፡ ተቋረቋረ ፡ (ኢሳያ፤ ፬) ፡ የተከፋ ፡ ተደፋ ፡ እንዲሉ ፡

ተከፊ ፤ የሚከፋ ፤ ተቀያሚ ፡

መከፋት ፤ መቀየም ፡ ማዘን ፡ መቋርቋር ፡

መከፊያ ፤ መቀየሚያ ፡ ማዘኝ ፡

ተከፋፋ ፤ ከፋ ፡ ተካኳነ ፤ ተቀያየመ ፡ ሆድ ፡ ተባባሰ ፡ ተጨካከነ ፡

መከፋፋት ፤ መቀያየም ፡ መጨካከን ፡ (ግብ ፡ ሐዋ፤ ፱፬) ፡

መከፋፊያ ፤ መቀያየሚያ ፡ መጨካከኝ ፡

አከፋፋ ፤ ሆድ ፡ አባባሰ ፡ አቀያየመ ፡ አጨካከነ ፡

አከፋፊ ፤ ያከፋፋ ፡ የሚያከፋፋ ፤ አቀያያሚ ፡

ማከፋፋት ፤ ማቀያየም ፡ ማጨካከን ፡

ማከፋፊያ ፤ ማቀያየሚያ ፡

ከፋት ፤ (ከፍአት) ፤ ከፋነት ፡ ጭካኔ ፡ ዐመፅ ፡ ተንኩል ፡ (ምሳ፤ ፯ ፡ ማር፤ ፳፪) ፡

ከፋተኛ ፤ (ኞች) ፤ ከፋ ፡ አድራጊ ፡ ዐመፅ ፡ እኩኖች ፡ ሀኪተኛ ፡ ልግመኛ ፤ ለሰው ፡ ቅን ፡ የማይደልት ፡ ወደ ፡ ከፋ ፡ የሚዘነብል ፡

ከፍቶት ፤ ብሶት ፡ ዐዳር ፡ መርት ፡ አሳዘናት ፡ ችግርና ፡ ዐዘን ፡ ጠንቀብት ፡ ከፋና ፡ ከፈተ ፡ ባማርኛ ፡ ይተባበራሉ ፡ (የመናኝ ፡ ግጥም) ፤ እኔ ፡ እዘጋዋለኹ ፡ ቤቱን ፡ እንዳመሉ ፤ ቢጠይቋችኹም ፡ ከፍቶት ፡ ኼደ ፡ በሉ ፡

ከፍቶታል ፤ ሆድ ፡ ብሶታል ፤ ተቀይሷል ፤ ዐዘኗል ፡

አከፋፍ ፤ አጨካከን ፤ መከፋት ፡

(ፋፋ) ከፋ ፤ (ዐረ ፡ ከፋ ፤ በቃ) ፤ ያገር ፡ ስም ፤ በጊራ ፡ ለዋሳኝ ፡ ያለ ፡ አገርና ፡ ነገድ ፡ (ተረት) ፤ ከፋ ፡ ምን ፡ ይከፋ ፡ ዝናብ ፡ የማይለየው ፡ ስለ ፡ ኾነ ፡ ይመስላል ፡ ይህ ፡ ስፍራ ፡ መዝናኛ ፡ ቡና ፡ የተገኘበት ፡ በመኾኑ ፡ ፈረንጆች ፡ ቡናን ፡ ከፋዊ ፡ የከፋ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ካፈ ፡ ይሉታል ፡ ለኑር ፡ የሚበቃ ፡ ብዙ ፡ ዐይነት ፡ ተክል ፡ ስለሚገኝበት ፡ ከፋ ፡ ተባለ ፡ በካፊያ ፡ ዘይቤም ፡ በፈቱት ፡ ዝናባም ፡ መኾኑን ፡ ያሳያል ፡

ከፍ : አለ ፤—አደግ : አለ ፤—ከፈረ ።
ኩፍ : አለ ፤—በደግ : አለ ፤—(ከ
ፈረ) ፤

ኩፍ : መግግ ፤ እግርን : እስከ : ጉል
በት : የሚከት : ባለገንባሌ : መግግ ። ዳግመኛም :
መግግን : እግር : ኩፍን : መግግረያ : ብሎ : መተ
ርጉም : ይቻላል ።

ኩፍ : መግግ ፤

ካፋ ፤ (ትግ : ካፈያ) ፤ በርቀት : ዘንመ :
ወረደ ።

ካፈያ ፤ (ነፍረኛ) ፤ ረቂቅ : ዝናም ፤ ሲዘ
ንም : የማይታይ : የጉም : ሽንት : (ዘፋፃሚ ፤ ዪ) ።

አካፋ ፤ (ነፍረኛ) ፤ ካፈያ : ጣለ : እዘንመ ።
በእ : ተራ : አካፋን : እይ ።

መግካፋት ፤ ማዘንም : መጣል ።

መግካፈያ ፤ ካፈያ : ማዘንሚያ : መጣያ :
ጊዜ ።

ክፍ : ክፍ : አደረገ ፤ መላለሰ : አካፋ ።

ክፍ : ክፍ : አለ ፤ ካፈያው : ዘናንመ ።

ክፍ ፤—ብስ ፤—ከፋ ።

ካፍ ፤ (አከፈ) ፤ የፈደል : ስም : ከ ፤ ትር
ጓሚው : ውስጥ : እጅ : ማለት : ነው ።

ኬፋ ፤ ደንጊያ : ዕንቀ።

ከፈይ ፤ (ዐረ : ከፈ ፤ አጉናጠፈ : ጠ
ቀለለ) ፤ ቀይ : ብጫ : አረንጓዴ : ሰማያዊ : ቀ
ለም : ያለው : የሐር : ስጋጃ : ጊጠኛ : ምንጣፍ ፤
ጠጉራም : ለምድ : ካባ : ቀሚስ ፤ ቶብ ። ከፈትን :
እይ ፤ የዚህ : ዘር : ነው ።

ከፈይ ፤ ወላንላ ።

ከፈይ ፤ የሴት : ስም ። ከፈይ : ወሌ : እን
ዲሉ ።

ካፈያ ፤—ረቂቅ : ዝናም ፤—ካፋ ።

ከፈከፈ ፤ (ከፈረ) ፤ ወፍራም : አድርጎ :
ከደነ ፤ መታ : አስተካከለ ፤ ከዳንን ።

ከፈከፈ ፤ አበጠረ : ከመከመ : ጉፈራን ።

ከፈከፈ ፤ በላይ : በታች : አለበሰ ፤ ልብ
ሰን : ለሰው ።

ከፍካፈ ፤ የከፈከፈ : የሚከፈከፍ ፤ ከዳኝ :
አበጣሪ ።

ከፍከፋ ፤ የመከፍከፍ : ሥራ ፤ ከደና ።

መከፍከፍ ፤ መከደን : መምታት : ማስተ
ካከል : ማበጠር : መከምከም ።

መከፍከፈያ ፤ የተጠረበ ፤ የተሸለተ ፤ የ
ጥድ : የገግባ : የዋንዛ : ዕንጨት : ከዳንን : መምቻ :
ማስተካከያ ።

አከፈከፈ ፤ አኩፈኩፈ : ውስጥ : እግር ።

አስከፈከፈ ፤ አስከደነ : አስመታ ።

አስከፈከፈ ፤ አስበጠረ : አስከመከመ ።

ማስከፍከፍ ፤ ማስከደን : ማስመታት : ማ
ስበጠር : ማስከምከም ።

ማስከፍከፈያ ፤ ለንበሌጥ : ጊዜ ።

ተከፈከፈ ፤ ተከደነ : ተመታ : ተተካከለ ።

ተከፈከፈ ፤ ተበጠረ : ተከመከመ ።

ተከፈከፈ ፤ ለበሰ ።

ተከፍካፈ ፤ የሚከፈከፍ : ቤተ : ከሲያን ፤
የሀብታም : ቤት ።

ከፍከፍ ፤ የተከፈከፈ : በመከፍከፈያ : የተ-
መታ : ትከክልና : ወፍራም : ከዳን ።

ከፍከፋት ፤ የከፍከፍ : ሥራ ፤ አከዳደን ፤
ከደና ።

አከፋከፈ ፤ አከደነ : አማታ : ከፍከፋትን ።

አንከፈከፈ ፤ አላስረግጥ : አለ ፤ አሠቀቀ ፤
አንገፈገፈ ። ካከመን : ተመልከት ።

ማንከፍከፍ ፤ ማሠቀቅ : ማንገፍገፍ ።

ተንከፈከፈ ፤ መርገጥ : አቃተው : ተላ
ነው : ተሠቀቀ : ውስጥ : እግሩ ።

መንከፍከፍ ፤ መሠቀቅ : መንገፍገፍ ።

አከፋከፍ ፤ የከዳን : አመታት ፤ መከፍከፍ ።
(ከፈኩፈ) ፤ ከፈረፈ ፤ አኩፈኩፈ ፤

ተነጣ : ለላጥ : ቀረበ ፤ የመሬት : የገላ ።

አንከፈከፈ ፤ አስቂጣ : አስኩረፈ ፤ አስ
ሮጠ ።

ተንከፈከፈ ፤ ተቂጣ : አኩረፈ ፤ ሮጠ ፤
ሽማግሌው ።

ከፈከፍ ፤ ከፍከፋ ፤ የተንከፈከፈ ፤
የሚንከፈከፍ ፤ ቀጡ : ከፍከፋ ።

ከፍከፍ ፤ አለ ፤ ሩጭ : ሩጭ : አለ ።

ከፍከፍ ፤ አለ ፤ ከፍፍ : ከፍፍ : አለ ።
ከፈለ ፤ (ከፈል : ከፈለ) ፤ ለየ : ኹለት ፤

አደረገ ። መሴ : የኤርትራን : ባሕር : ከፈለ ።

ከፈለ ፤ የተለቃውን : ከገንዘብ : ከፍሎ ፤
መለሰ ፤ ሰጠ : አገባ ። እከሌ ፤ ብድሩን ፤ ከፈለ ፤

(በጎም ፤ ቢኾን ፤ ከፋ) ። ቼኛውን ፤ ይ፤ እይ ። ዐሮም ፤
መሮም ፤ ማበራን ፤ ከፈለኹ ።

ከፈለ ፤ ፈተተ ፤ ቂረሰ ፤ ገመሰ ፤ ተነተነ ፤
እየብቻ ፤ አደረገ ፤ ዐደለ ፤ ሰጠ ። ወለለን ፤ ሠነጠ

ቀን ፤ ተረተረን ፤ አስተውል ።

ከፋይ፡ (ዮች) ፤ የከፈለ፡ የሚከፍል፤ የኹለት፡ ዕዳ፡ ከፋይ፡ እንዲሉ ።

ከፋይ ፤ ቂራሽ፡ ገማሽ፡ ዐዳይ ።

ከፊል ፤ መከፈል፡ (ግእዝ) ።

ከፊለ ፤ ስም ፤ የስም፡ መከፈል ። ሀብቲ፡ ወልዱ፡ ወልዱ፡ ተክሌ፡ ገብሩ፡ ገብረ ፤ የመሰለው፡ ሹሉ ።

ከፈለ ፤ ገመሳ፡ ትንተና ፤ የመመለስ፡ ሥራ ።

ከፍያ ፤ መከፈል፡ መካፈል ። እከሌና፡ እከሌ፡ በከፍያ፡ ተጣሉ ።

መከፈል ፤ መለየት፡ መመለስ፡ መስጠት፡ ማግባት፡ መቀረስ፡ መግመስ፡ (ጀንገ፡ ፲፪፡ ፲፫) ።

መከፈያ ፤ መመለሻ፡ ጊዜ፡ ስፍራ ፤ መቀረሻ፡ ቢላዋ፡ እጅ፡ ሚዛን፡ መስፈሪያ ።

መከፈያ ፤ ሽንት፡ መሸኛ፡ ቅልና፡ ሸክላ፤ ባራታ፡ ልባም ።

መከፈልት ፤ ዳቦ፡ ጠዲቅ፡ ዘኬ፡ ካህናት፡ ተከፍለው፡ የሚበሉት፡ የቂራቢ፡ አራት፡ ተዝካር፡ ቃሪዛ ። መከፈልት፡ ሲሹ፡ መቅሠፍት፡ እንዲሉ ።

ከፋፊለ ፤ ለያየ፡ ቂራረስ፡ ገማመስ፡ ተናተን ፤ እየብቻው፡ አደረገ፡ (ዘፍፃፀ፡ ፯) ።

መከፋፈል ፤ መቂራረስ፡ መገማመስ፡ መለያየት፡ መተናተን ።

መከፋፈያ ፤ መለያያ ።

አከፈለ ፤ (አከፈለ) ፤ ከእኸል፡ ከውሃ፡ ተለይቶ፡ ይ፡ ቀን፡ ያሽል፡ ጠመ ።

አከፋይ፡ (ዮች) ፤ ያከፈለ፡ የሚያከፍል፤ ጦም፡ ውሉ፡ ጦም፡ የሚያደር፡ የሆሳዕና፡ እሑድ፡ በልቶ፡ ማግሰኛ፡ ማታ፡ የሚበላ፤ በመሰ፡ ማታ፡ በልቶ፡ የትንሣኤ፡ ለት፡ ቅዳሴ፡ ውጭ፡ ሌሊት፡ የሚቀምስ፡ መንፈሳዊ፡ ሰው ። የማይችልና፡ ዓለማዊ፡ ግን፡ የበቅለት፡ ለት፡ ዐርብ፡ ማታ፡ ይበላና፡ እሑድ፡ ሌሊት፡ ይገድፋል ።

አከፋይነት ፤ አከፋይ፡ መሸን፤ ጠመኛነት ።

ያከፋይ ፤ ላከፋይ፡ የሚሰጥ፡ እንጀራና፡ ወጥ፡ ዳቦና፡ ጠላ፡ መከት፡ ፍሪዳ ።

አከፍለት ፤ የ፫፡ ቀን፡ ጦም ።

አከፍለተኛ፡ (ኞች) ፤ ባላከፍለት፡ አከፋይ፡ ጠመኛ ።

ማከፈል ፤ ሰውነትን፡ ከምግብ፡ መለየት ።

ማከፈያ ፤ መጠሚያ፡ ጊዜ፡ በቅለት፡ ቅዳሜ፡ ሹር ።

አስከፈለ ፤ (አከፈለ) ፤ አስለየ፡ ሹሉት፡ አስደረገ ።

አስከፈለ ፤ ዕዳን፡ አስገባ፡ አስጠ፡ አስቀበለ ።

አስከፋይ፡ (ዮች) ፤ ያስከፈለ፡ የሚያስከፍል ፤ አስቀባይ፡ ዋስ፡ ዳኛ ።

ማስከፈል ፤ ማስጠት፡ ማስቀበል ።

ማስከፈያ ፤ ማስቀበያ፡ ጊዜ፡ ዋስትና፡ ዳኝነት ።

ተከፈለ ፤ (ተከፍለ) ፤ ተለየ፡ ሹሉት፡ ሹን፡ ለመሰ፡ እርትራ፡ ለኢያሱና፡ ለኤልያስ፡ ለኤልሳዕ፡ የርዳናስ፡ ተከፈለ፡ (ዘፀ፲፱፡ ፳፩ ። ኢያሹ፡ ፲፮ ። ጀንገ፡ ፪፡ ፳፡ ፲፱) ።

ተከፈለ ፤ ተመለሰ፡ ተሰጠ፡ ገንዘቡ ፤ ተቀበለ ፤ አበዳሪው ።

ተከፋይ ፤ የሚከፈል ፤ ለባለዳ፡ የሚሰጥ ።

ተከፋይ ፤ ተቀባይ ።

ኩፋሌ ፤ የመጻፍ፡ ስም፤ ከአራት፡ የተከፈለ፡ መጻፍ፡ መሰ፡ የጻፈው ።

ክፍል ፤ (ክፋል) ፤ የተከፈለ፤ አንድ፡ ከመሆን፡ ብዛት፡ ያገኘ ። ፍን፡ ተጭነሽ፡ አንብብ ።

ክፍል ፤ ተከፍሎ፡ የታደለ፤ ዕድል፡ ድርሻ፡ ፈንታ፡ መቀነን ። የላይኛው፡ ቅጽል፤ የታችኛው፡ ጥሬ፡ (ስም)፡ መሆኑን፡ አስተውል ።

ክፍል ፤ የመጻፍ፡ መከፈያ፡ በአንቀጽና፡ በምዕራፍ፡ ውስጥ፡ ዐልፎ፡ ዐልፎ፡ የሚጻፍ፡ እንባቢና፡ ተርጓሚ፡ የሚያርፍበት ።

ክፍሎች ፤ የተከፈሉ፤ ዕድሎች፡ ድርሻዎች ።

ክፍሌ ፤ ከፈለ፡ ስም ፤ ክፍለ፡ ጊዮርጊስ፡ ክፍለ፡ ማርያም፡ በማለት፡ ፈንታ፡ ክፍሌ፡ ይባላል ።

ክፍሌ ፤ የ፭፡ ክፍል ።

ክፋይ፡ (ዮች) ፤ በማፋ፡ ፍም፡ ያለበት፡ ዕንጨት፡ የግገዶ፡ ክፍል ።

ክፋሎ ፤ የቀና፡ አጋማሽ፡ የካዕቦ፡ ፎኛ፡ መስፈሪያ ።

መከፈል ፤ ሹሉት፡ መሸን፤ መመለስ፡ መስጠት ፤ መቀበል ።

መከፈያ ፤ መመለሻ፡ መሰማ፡ መረከቢያ ።

ተከፈለ ፤ ተጋራ፡ ተፋለመ ፤ ገማሽ፡ ገማሹን፡ ድርሻ፡ ድርሻውን፡ ወሰደ፡ ተራከበ፡ ተተናተነ፡ (ማቴ፳፯፡ ፴፩) ።

ተከፋይ፡ (ዮች) ፤ የሚከፈል፡ ምንዝር፡ ባላንጣ፡ ዝጦት፡ (፩ቀሮ፡ ፲፡ ፳) ።

ተከፋይነት ፤ ተከፋይ፡ መሸን፤ ባላንጣነት ።

መከፈል ፤ መጋራት፡ መፋለም፡ መራከብ፡ መተናተን ።

መከፈያ ፤ ቀና፡ ልክ፡ ጊዜ፡ ስፍራ ።

ተከፋፈለ ፤ ተለያየ፡ እየብቻው፡ እየራሱ፡ ተኳኋን ፤ ተፈራቀቀ ።

ተከፋፈለ ፤ ብድርን፡ ተቀባበለ ።

ተከፋፋይ ፤ የሚከፋፈል ፤ የሚለያይ ።
 ክፍልፍል ፤ የተከፋፈለ ፤ የተለያየ ፤ ልዩ ፤
 ልዩ ፤ የሽን ።
 ክፍልፋይ ፤ የክፍልፍል ፤ ዐይነት ።
 ክፍልፍል ፤ አለ ፤ ልይትይት ፤ አለ ፤ ተከ
 ፋፈለ ።
 መከፋፈል ፤ መለያየት ፤ መፈራቀት ።
 መከፋፈያ ፤ መለያያ ፤ መተናተኛ ።
 አካፈለ ፤ አጋራ ፤ አፋለመ ፤ አዳረሰ ፤ አራ
 ከበ ፤ አተናተነ ፤ ጥዩን ፤ ነገረ ፤ አዋየ ።
 አካፋይ ፤ ያካፈለ ፤ የሚያካፍል ፤ አለቃ ፤
 ርስት ፤ ሰጪ ፤ (ሉቃ፲፪ ፤ ፲፪) ።
 አካፋይ ፤ አጋማሽ ፤ ቀፋና ።
 አካፋዮች ፤ ያካፈሉ ፤ የሚያካፍሉ ፤ (መላ
 ጽ ፤ ፲፪) ።
 አካፋይነት ፤ አካፋይ ፤ መሽን ።
 ማካፈል ፤ ማጋራት ፤ ማዳረስ ፤ ማተናተን ።
 ማካፈያ ፤ ማጋሪያ ፤ ማዳረሻ ።
 አከፋፈለ ፤ አለያየ ፤ ዕዳን ፤ ልቆን ፤ ደምን ፤
 አመላለስ ፤ አቀባበለ ።
 አከፋፋይ ፤ ያከፋፈለ ፤ የሚያከፋፍል ፤ ብ
 ድር ፤ አመላላሽ ።
 ማከፋፈል ፤ ማለያየት ፤ ማመላለስ ፤ ማቀ
 ባበል ።
 ማከፋፈያ ፤ ማቀባበያ ።
 አከፋፈል ፤ አለያየት ፤ መከፈል ።
 ከፈል ፤ እንደ ፤ ሬት ፤ ላንፋ ፤ የቀለለ ፤ ደ
 ረት ፤ ዕንጨት ።
 ከፈሌ ፤ የኩፈል ፤ ዐይነት ፤ ቀላል ።
 ከፈን ፤ አለበሰ ፤ ሸፈን ፤ ጠቀለለ ፤ ገነዘ ፤ አ
 ሰረ ፤ ሬሳን ፤ (ማቴ፳፯ ፤ ፶፬ ። ግብ ፤ ሐዋ፩ ፤ ፮) ።
 ከፋኝ ፤ (ኞች) ፤ የከፈነ ፤ የሚከፍን ፤ ገናኝ ።
 ከፈነና ፤ ከፋ ፤ ባማርኛ ፤ ይገጥማሉ ።
 ከፋኝ ፤ (ከፍአኒ) ፤ ተቀይሟል ። (ግ
 ጥም) ፤ አንድ ፤ ይበቃል ፤ ከሞትኩ ፤ እኔ ፤ ብዙ ፤
 ከፋኝ ፤ ለምኔ ።
 ከፈን ፤ (ሰንዱን) ፤ ዐዲስ ፤ የሬሳ ፤ ልብስ ፤
 በፍታ ፤ መጠቅለያ ፤ መግነዝ ።
 ከፈኔ ፤ የወንድና ፤ የሴት ፤ መጠሪያ ፤ ስም ፤
 የኔ ፤ ከፈን ፤ ማለት ፤ ነው ። (ተረት) ፤ አለ ፤ በለኝ ፤
 ቀለቤን ፤ ሞተ ፤ በለኝ ፤ ከፈኔን ።
 ከፈኖች ፤ መጠቅለያዎች ፤ መገነዣዎች ።
 መከፈን ፤ መጠቅለል ፤ መገነዝ ።
 መከፈኛ ፤ መገነዣ ፤ መጠቅለያ ፤ ከፈን ።
 ከፋፈን ፤ ገናነዘ ፤ ሸፋፈን ።
 አስከፈን ፤ አስጠቀለለ ፤ አስገነዘ

ማስከፈን ፤ ማስጠቅለል ፤ ማስገነዝ ።
 ማስከፈኛ ፤ ማስገነዣ ፤ ማስጠቅለያ ።
 ተከፈን ፤ ለበሰ ፤ ተሸፈን ፤ ተጠቀለለ ፤ ተ
 ገነዘ ።
 ከፍን ፤ የተከፈነ ፤ ሬሳ ፤ ተቅለል ፤ ግንዝ ፤
 እስር ።
 መከፈን ፤ መጠቅለል ፤ መገነዝ ።
 መከፈኛ ፤ መገነዣ ፤ መጠቅለያ ።
 አካፈን ፤ አጠቃለለ ፤ አጋነዘ ።
 ማካፈን ፤ ማጠቃለል ፤ ማጋነዝ ።
 አከፋፈን ፤ አጠቃለለ ፤ አገናነዘ ፤ አስተ
 ላሰረ ።
 አከፋፈን ፤ አጠቀላለለ ፤ መከፈን ።
 ኩፍኝ ፤ የዕከክ ፤ ዐይነት ፤ በሽታ ፤ አካልን ፤
 የምታለብስ ፤ አንዳንድ ፤ ዘመን ፤ እመግነዝ ፤ (ከፈን) ፤
 የምታደርስ ፤ ከፍንጫ ፤ ደም ፤ የምታፈስ ፤ እፀም ፤
 በወጣች ፤ ጊዜ ፤ ባላገርች ፤ ማሽላ ፤ ቂሉ ፤ ይቂሉ
 ላታል ፤ ያፈኩላታል ።
 (ኩፈንነ) ፤ ኩነን) ፤ ተኩፋንነ ፤ ጩ
 ቁን ፤ እፍንጫው ፤ ላይ ፤ አደረገ ፤ ኩራ ፤ (መኩንን ፤
 መሰለ) ፤ ተደራራጊ ፤ ሲመሰል ፤ በተደራጊነት ፤ መ
 ፈታቱን ፤ ተመልከት ።
 ኩፍናና ፤ የተኩፋንነ ፤ የሚኩፋንነ ፤ ዙፋ
 ዐውቆ ፤ ጌታ ።
 ኩፍናኔ ፤ የኩፍናና ፤ ዐይነትና ፤ ወገን ።
 መኩፋንነ ፤ በልብስ ፤ መኩራት ።
 መኩፋንኛ ፤ መኩሪያ ።
 አኩፋንነ ፤ አኩራ ፤ አደራራጊ ፤ ሲመሰል ፤
 ባድራጊነት ፤ መፈታቱን ፤ አስተውል ።
 ማኩፋንነ ፤ ማኩራት ።
 ማኩፋንኛ ፤ ማኩሪያ ።
 አኩፈናንነ ፤ አኩራር ፤ መኩፋንነ ።
 ከፈፈ ፤ (አጥነፈ) ፤ ከፈፍ ፤ እበጅ ፤ ሰፋ ፤
 ዳፋን ፤ ዙሪያውን ፤ ፈርጁን ፤ በከፈፍ ፤ እስጌጠ ፤
 የቤት ፤ የልብስ ፤ የዕቃ ፤ የሳንቃ ።
 ከፈፈ ፤ እበለጠ ፤ አላቆ ።
 ከፈፈ ፤ (ዐረ ፤ ከፈ) ፤ ሣሣ ፤ ቀለል ።
 ከፋፈ ፤ (ዎች) ፤ የከፈለ ፤ የሚከፍፍ ።
 ከፈፍ ፤ (ፎች) ፤ (ጥንፍ) ፤ በቀሚሰ ፤
 በካባ ፤ በበርናስ ፤ በዐጽፍ ፤ በቤት ፤ ጣራ ፤ በገበታ ፤
 ዙሪያ ፤ የሚሰፋ ፤ የሚደረግ ፤ የባለቀለም ፤ ሽማ ፤
 ቅዳጅ ፤ የባሕር ፤ ዐረብና ፤ የነት ፤ ትልቃይ ፤ ሥሥ
 ሉሕ ፤ ጠርብ ፤ የማፍ ፤ የጠርዝ ፤ ተጨማሪና ፤ ተደ
 ራቢ ፤ (፩ነገ ፤ ፮ ፤ ፳፮ ፤ ፳፱ ፤ ሕዝቧ፤ ፲፮) ።
 መከፈፍ ፤ ከፈፍ ፤ መሥራት ፤ መስፋት ።
 መከፈፊያ ፤ ከር ፤ ሢር ፤ ቂዳ ፤ ምስማር ።

አስከፈፈ ፤ ከፈፍ ፡ አስደረገ ፡ አሰፋ ።
አስከፋፈ ፤ ያስከፈፈ ፡ የሚያስከፍፍ ።
ማስከፈፍ ፤ ማስበጀት ፡ ማስፋት ፡ ከፈፍን።
ማስከፈፊያ ፤ ጊዜና ፡ መሣሪያ ።
ተከፈፈ ፤ በከፈፍ ፡ ተሠራ ፡ ተበጀ ፡ ተሰፋ ፤
ከፈፍ ፡ ሽንበት ፡ ተደረገበት ።
ተከፋፈ ፤ የሚከፈፍ ።
ከፍፍ ፤ የተከፈፈ ።
አንካፈፈ ፤ (አጽለለ) ፤ አቀለለ ፡ አነሣ ፡
አሰፈፈ ፡ አንሳፈፈ ፡ በላይ ፡ አደረገ ።
አንካፋፈ ፤ ያንካፈፈ ፡ የሚያንካፍፍ ፡ ውሃ ።
ማንካፈፍ ፤ ማንሳፈፍ ።
ማንካፈፊያ ፤ ማንሳፈፊያ ፡ ፍልኳ ፡ ጀልባ ፡
ታንኳ ።
ተንካፈፈ ፤ (ጸለለ) ፤ ቀለለ ፡ ሰፈፈ ፡ ተን
ሳፈፈ ፤ በውሃ ፡ ላይ ፡ ሽን ፡ ተቀመጠ ፤ ሽደ ።
ተንካፋፈ ፤ የሚንካፈፍ ፤ ቀላል ፡ ነገር ።
መንካፈፍ ፤ መንሳፈፍ ።
መንካፈፊያ ፤ መንሳፈፊያ ።
ከፍ ፤ በለጥ ፡ ላቅ ፤ መበለጥ ፡ መላቅ ።
ከፍ ፡ አደረገ ፤ ወደ ፡ ላይ ፡ ወሰደ ፡ አስ
ቀመጠ ።
ከፋለ ፤ (ከፍ ፡ አለ) ፤ አደገ ፡ ረዘመ ፡ ላቀ ፡
በለጠ ።
ከፋለ ፤ የሰው ፡ ስም ።
ከፍ ፡ ከፍ ፡ አደረገ ፤ ሌላውን ፡ ወይም ፡
ራሱን ፡ አከበረ ፡ (ሉቃ፤ ፲፩) ።
ከፍ ፡ ከፍ ፡ አለ ፤ ዐረገ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡
ወጣ ፡ (ማር፤ ፲፱) ።
ከፍታ ፤ ከፍ ፡ ማለት ።
ከፍታ ፤ (ሉዓሌ) ፤ እድገት ፡ ርዝማኔ ፡ ብ
ልጣ ፡ ላቂያ ፡ ማዕርግ ፡ ልዕልና ፡ (ምላጽ፤ ፫) ።
ከፍታ ፤ ቁመት ፡ ርዝመት ፡ የቤት ፡ የመ
ርከብ ፡ (ዘፍ፤ ፲፩) ።
ከፍታ ፤ ላይ ፡ ራሱን ።
ከፍታ ፤ ተራራ ፡ ኩረብታ ፡ (አድባር) ፡ (፪
ዜና ፤ ፩ ፡ ፲፫) ።
ከፍታ ፤ ታላቅ ፡ አደንጋፊ ፡ ከትንሿ ፡ የሚ
በልጥ ፡ ደንጉሎ ።
ከፍተኛ ፡ (ኞች) ፤ ሉዓላዊ) ፤ ከፍታ ፡ ያ
ለው ፡ ባለከፍታ ፡ ማዕርገኛ ፤ ቁመተ ፡ ረዥም ።
አከፋፈፍ ፤ የከፈፍ ፡ አሠራር ፤ መከፈፍ ።
(ኮፈፈ) ፤ ኩፍ ፡ አለ ፤ ተነሣ ፡ ብድግ ፡
አለ ፤ የሲጥ ።
ኩፍ ፡ አለ ፤ እኩረፈ ፤ ለብቻው ፡ ተቀመጠ ።

(ጥፍ) ኩፍታ ፤ ኩፍ ፡ ማለት ፡ መነሣት ፤ ከጥፍታ ።
(ላፍ) ኩፍታ ፤ የሽንብራ ፡ ቂጣ ፡ ሊጡ ፡ ኩፍ ፡
ሲል ፡ የተጋገረ ፡ ጉልበቱ ፡ በርታ ፡ በርታ ፤ አበላ
ሻለች ፡ የሽንብራ ፡ ኩፍታ ፡ እንዲሉ ፡ ልጃገረዶች ፡
ሲያጋፍቱ ።
ኮፈፍታ ፤ አለርሾ ፡ የተጋገረ ፡ እንጀራ ፡
ዐፍለኛ ።
(ኮፈፈ) ፤ አንኳፈፈ ፤ አንካፈፈ ።
ተንኳፈፈ ፤ ተንካፈፈ ። ሰፈፈ ፡ ብሉ ፡ ተ
ንኳፈፈ ፡ እንዲል ፡ ባለቅኔ ።
ኩፋር ፤ ነጭ ፡ የሐር ፡ ልብስ ። ቅዱስ ፡
ኤፍሬም ፡ ቅዱስ ፡ ባስልዮስን ፡ ኩፋር ፡ ልብስ ፡
ኩፋር ፡ ጠምጥም ፡ እየው ። ልብሱም ፡ ልብስ ፡
ስርየት ፡ ባለራዎት ፡ ካባ ፡ ነው ።
ካፈር ፡ (ሮች) ፤ ከሐዲ ፡ ሃይማኖት ፡ የሌ
ለው ። ባረብኛ ፡ ካፍር ፡ ይባላል ።
ካፍር ፤ የበቅሎ ፡ ከንፈር ፡ በሽታ ፡ በጋለ ፡
ብረት ፡ የሚተኩስ ፡ ከንፈራዊ ፡ ማለት ፡ ይመስላል ።
ኮፊር ፤ ጥንታዊ ፡ ደሴትና ፡ ከተማ ፡ ባጤ ፡
ምኒልክ ፡ መንግሥት ፡ ደጃች ፡ አስፋው ፡ ዳርጌና ፡
ቀኛዝማች ፡ መኩንን ፡ ወልደ ፡ ገብሬል ፡ አስገብረ
ውታል ፡ ይባላል ፤ ዛሬም ፡ ሉክ ፡ ይሉታል ። አለቃ ፡
ታየ ፡ ግን ፡ ኮፊር ፡ የተባለ ፡ አፈር ፡ ነው ፡ ይላሉ ።
አፈር ፡ የሚገኘው ፡ በእስያ ፡ ውስጥ ፡ ነው ።
(ከፈረረ) ፤ ቀፈረረ) ፤ አንከፈረረ ፤
ገደለ ፤ እጅና ፡ እግርን ፡ አደረቀ ፡ አንቀፈረረ ። በተ
ገብርነትም ፡ ይፈታል ።
አንከፍር ፤ የተንከፈረረ ፤ እንቅፍር ።
ተንከፈረረ ፤ ሞተ ፡ ደረቀ ፡ ተንቀፈረረ ።
ከፈረረ ፤ ከፍራራ ፤ ተፈረረ ፡ ቀፍራራ ።
ከፍርር ፤ እንከፍር ።
ከፍርር ፡ አለ ፤ ድርቅ ፡ ቅፍርር ፡ አለ ፤
ተንከፈረረ ።
መንከፍረር ፤ መሞት ፡ መድረቅ ፡ መንቀ
ፍረር ።
መንከፍረሪያ ፤ መሞቻ ፡ መድረቂያ ፡ መን
ቀፍረሪያ ።
ኮፈሰ ፤ (ከበሰ) ፤ ውዳሴ ፡ ከንቱ ፡ ሰጠ ፡
ካበ ።
ኮፈሰ ፤ መየደ ፡ አበጠረ ፡ አጉፈረ ። (የባ
ለጌ ፡ ግጥም) ፤ ራሱን ፡ በሚደ ፡ ኩፍላ ፡ ኩፍላ ፤
ረ ፡ ልትገድለኝ ፡ ነው ፡ ልበን ፡ ልሳ ፡ ልሳ ።
ኩፋሽ ፤ የኩፈሰ ፡ የሚኩፍስ ፤ አጉፋራ ።
መኩፈሰ ፤ ማመስገን ፡ ማበጠር ።
መኩፈሻ ፤ ማመስገኛ ፡ ማበጠሪያ ፡ አፍ ፡
ሚደ ።
አስኩፈሰ ፤ የማይረባ ፡ ምስጋና ፡ አሰጠ ።

አስከፈሰ ፤ አስመደደ ፤ አስበጠረ ፤ አስ
ጉፈረ ።

ማስከፈሰ ፤ ማስመስገን ፤ ማስበጠር ።

ተከፈሰ ፤ ከንቱ ፤ ውዳሴ ፤ ተቀበለ ፤ ተመ
ሰገን ።

ተከፈሰ ፤ ተመደደ ፤ ተበጠረ ፤ ጉፈረ ።

ኩፍሰ ፤ የተከፈሰ ፤ የተመሰገን ፤ ብጥር ፤
ጉፈረ ።

(ጥኩ) መከፈሰ ፤ በማይገባ ፤ ባልሠሩት ፤ ባላደረ
ጉት ፤ መመስገን ፤ መወደስ ።

መከፈሻ ፤ መወደሻ ፤ መበጠሪያ ።

አከፋፈሰ ፤ አወዳደሰ ፤ መከፈሰ ፤ ማበ
ጠር ።

ከፈተ ፤ ወለለ ፤ በረገደ ፤ ገረበደ ፤ ገለጠ ፤
አበራ ፤ ፈታ ፤ ዘረጋ ፤ ለቀቀ ፤ አዛጋ ፤ አላቀቀ ፤ አፋ
ሸገ ፤ የበር ፤ የሣጥን ፤ ያይን ፤ የባሕር ፤ የኩብት ፤
ያፍ ፤ የመሰለው ፤ ሹሉ ፤ (ሕዝቧ፣ ጽፂ፣ የሕፃን
፤፱) ። ዝንብን ፤ ከፋን ፤ እይ ።

ከፋች ፤ (ችች) ፤ የከፈተ ፤ የሚከፍት ። በር ፤
ከፋች ፤ እንዲሉ ። በርን ፤ ተመልከት ።

ከፈታ ፤ ከፍቻ ፤ የመከፈት ፤ ሥራ ።

ከፈት ፤ የሚዛን ፤ ቂዳ ።

መከፈት ፤ መወለል ፤ መግለጥ ፤ መፍታት ፤
መልቀቅ ፤ ማዛጋት ።

መከፈቻ ፤ መወለያ ፤ የቀላፍ ፤ መፍቻ ፤ በግ
እዝ ፤ መርፍ ፤ ይባላል ፤ (ማቴ፤፲፮ ፤ ፱) ። የምስር ፤
ቂጣ ፤ ለጋኔን ፤ ጉታች ፤ የሚሰጥ ፤ ገንዘብ ። የባ
ሕር ፤ መከፈቻ ፤ እንዲሉ ።

መከፈቻ ፤

ከፋፈተ ፤ በብዙ ፤ ወገን ፤ ከፈተ ፤ ዘረጋጋ ።

መከፋፈት ፤ መዘረጋጋት ።

መከፋፈቻ ፤ መዘረጋጊያ ።

አስከፈተ ፤ አስገረበደ ፤ አስገለጠ ፤ አስ
ፈታ ።

አስከፋች ፤ ያስከፈተ ፤ የሚያስከፍት ።

ማስከፈት ፤ ማስፈታት ፤ ማስለቀቅ ።

ማስከፈቻ ፤ ማስገለጫ ።

ተከፈተ ፤ (፩፤፡፩ ፤ ፱፻ ። ሉቃ፤ ፳፱) ፤
ተወለለ ፤ ተገለጠ ፤ በራ ፤ ተፈታ ፤ ተለቀቀ ፤ መፍ
ገር ፤ ተቻለው ፤ (ሕዝቧ፣ ጽፂ፣ ።

ተከፋች ፤ የሚከፈት ።

ከፋታ ፤ ያልተከደን ፤ መከደኛ ፤ የሌለው ፤
የሽክላ ፤ ዕቃ ፤ አፋ ፤ ሰፊ ፤ የሽን ፤ ለቃቃ ። አፈ ፤
ከፈታ ፤ እንዲሉ ።

ከፋች ፤ ሳይከደን ፤ ቀርቶ ፤ ስለ ፤ ነፈሰበት ፤
በመበላሸቱ ፤ የሚጣል ፤ የሚፈስ ፤ መብል ፤ መጠጥ ።

ከፍት ፤ የተከፈተ ፤ የተለቀቀ ፤ (ማር፤ ፱) ።
ራሱን ፤ እይ ።

ከፍት ፤ ከድን ፤ አለ ፤ ግልጥ ፤ ግጥም ፤
አለ ፤ የቅንድብ ።

ከፍትነት ፤ ከፍት ፤ መሽን ፤ ልልነት ፤ (ዘ
ፍፃሜ ፤ ፱) ።

ከፍታፍ ፤ (ከፍት ፤ አፍ) ፤ ከንፈሩን ፤
የማይገጥም ፤ ጥርሱን ፤ የማይከድን ፤ ሞኝ ፤ ሰው ።

መከፈት ፤ መገለጥ ፤ መዘርጋት ፤ መፈታት ።
መከፈቻ ፤ መፈቻ ፤ መገለጫ ።

ተከፈተ ፤ አፍ ፤ ላፍ ፤ ተጋለጠ ፤ ከፋ ፤ በን ፤
ተነጋገረ ፤ ተመላለሰ ።

መከፈት ፤ መነጋገር ፤ ቃል ፤ መመላለስ ።

መከፈቻ ፤ መነጋገሪያ ፤ ጉዳይ ።

መከፈቻ ፤ የድንኳን ፤ በር ።

ተከፋፈተ ፤ ተዘረጋጋ ፤ ተገለጠ ።

ከፍትፍት ፤ የተከፋፈተ ፤ ግልጥልጥ ።

አካፈተ ፤ መከደኛን ፤ አያያዘ ፤ (መከፈትን ፤
ረዳ) ።

አካፋች ፤ ያከፈተ ፤ የሚያካፍት ።

ቢከፍቱ ፤ ተልባ ፤ ርባፍ ፤ ቢስ ፤ ትዳር ፤
ውስጠ ፤ ባዶ ።

አከፋፈት ፤ አወላለል ፤ መከፈት ፤ (ሕዝ
ፃፂ ፤ ፱) ።

(ጥፍ) ከፍታ ፤—ርዝማኔ ፤—ከፈፈ ።

(ጥፍ) ኩፍታ ፤—መነሣት ፤—(ኮፈፈ) ።

ኩፊት ፤ (ዐረ ፤ ኩፊት) ፤ ቆብ ፤ ጠርቡሽ ፤
ባርሚጣ ። እንቀዱ ፤ በግእዝ ፤ ከፈየ ፤ ነው ።

ከፈተረ ፤ (ቂጸረ) ፤ ፈቱን ፤ ቋጠረ ፤ ኩስ
ተረ ፤ ሰገጠ ።

መከፍተር ፤ (ቂጸር) ፤ ግንባርን ፤ መቋ
ጠር ።

ከፈቸረ ፤ አለልክ ፤ ደረቀ ፤ ከቸለ ፤ ቀለዘ ።

ከፍቻራ ፤ የከፈቸረ ፤ በጣም ፤ የደረቀ ።

ከፍቸር ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ ፍጹም ፤ ደረቅ ።

ከፍቸር ፤ አለ ፤ ከቸል ፤ አለ ፤ ከፈቸረ ።

መከፍቸር ፤ መከቸል ፤ መቅለዝ ።

አከፈቻቸር ፤ አከቻቸል ፤ መከፍቸር ።

ከፈተረ ፤ እንድነት ፤ ጠቀለለ ፤ ጠመዘዘ ፤
ጫበጠ ፤ የሰበዘ ።

መኩፍተር ፤ መጠቅለል ፤ መጨበጥ ፤
 ከሬ ፤—የአከርካሪ ፤ ሥር ፤—ከረከረ ፤
 ኩራ ፤ (ኩርዐ) ፤ ታበየ ፤ ታጀረ ፤ ተቂነን ፤
 ተጓደደ ፤ ተኩፋነን ፤ ሰውን ፤ በንቀት ፤ ዐይን ፤ እየ ፤
 እኔን ፤ ግን ፤ ያከለኛል ፤ አለ ፤ (ሰርጀ ፤ ፲) ፤
 ኩራ ፤ ተንጽጠጠ ፤ ቤቱ ፤
 ኩራ ፤ ራሱን ፤ በዘንግ ፤ መታ ፤ ቂረመ ፤
 ኩሩ ፤ (ኩሩዕ) ፤ የኩራ ፤ የሚኩራ ፤ ጅንን ፤
 ተጓዳጅ ፤ ኩፍናና ፤ (እሳ፲፫ ፤ ፲፩) ፤
 ኩሩዬቱ ፤ የኩራች ፤ ጥይቶተኛዬቱ ፤ (ዘዳ
 ፳፭ ፤ ፶፮) ፤
 ኩሩዎች ፤ ኩሮች ፤ የኩሩ ፤ ተጓዳጆች ፤
 (፳፭ ፤ ፶ ፤ ፲፱) ፤
 ኩር ፤ ተጠጥሮል ፤ ተራተር ፤ የመሰለ ፤ ጣራ ፤
 ኩርማ ፤ የኩር ፤ ባለኩር ፤ ሲታጠፍ ፤ ኩር
 ነት ፤ ሸጣጣነት ፤ ያለው ፤ ከርን ፤
 (ላራ) ኩራ ፤ (ኩሪዕ) ፤ መኩራት ፤
 ኩራ ፤ አለ ፤ ኩራት ፤ ገመረ ፤
 መኩራት ፤ መታብይ ፤ መታጀር ፤ መቂ
 ነን ፤ መጓደድ ፤ መኩፋነን ፤ (ዘዳ፲፭ ፤ ፳) ፤
 መኩሪያ ፤ መታብያ ፤ መጓደጃ ፤
 መኩሪያ ፤ የሰው ፤ ስም ፤
 አኩራ ፤ (አኩርዐ) ፤ ኩራት ፤ አሳደረ ፤
 ቂነን ፤ አጓደደ ፤ አኩፋነን ፤
 አኩራ ፤ አንጽጠጠ ፤ ከመድራት ፤ ከመለ
 መጥ ፤ አራቀ ፤
 አኩሪ ፤ ያኩራ ፤ የሚያኩራ ፤ አጓዳጅ ፤
 ሴት ፤ አኩሪ ፤ አንዲሉ ፤
 ማኩራት ፤ ማጓደድ ፤ ማኩፋነን ፤
 ማኩሪያ ፤ ማስታብያ ፤ ማጓደጃ ፤
 አኩራራ ፤ ጀናን ፤
 አኩራሪ ፤ ያኩራራ ፤ የሚያኩራራ ፤ የልብ ፤
 ልብ ፤ ሰጪ ፤
 ማኩራራት ፤ መጀናን ፤
 ተኩራ ፤ (ተኩርዐ) ፤ ራሱን ፤ በበትር ፤
 ተመታ ፤ ተቂረመ ፤
 ተኩራ ፤ (እምከመ ፤ ኩርዐ) ፤ ከኩራ ፤
 ከተጓደደ ፤ ሰው ፤ ተኩራ ፤ መዋረዱ ፤ አይቀርም ፤
 ወልድ ፤ በራሱኸ ፤ ተኩራኸ ፤ (ከተመታኸ ፤ ከተጓደ
 ድኸ) ፤ አብ ፤ አይደለምይ ፤ አባትኸ ፤ ተለማኝ ፤
 እናትኸ ፤ (እዝማሪ) ፤
 ኩራት ፤ (ኩርዐት) ፤ ትቢት ፤ የትሕትና ፤
 ተቃራኒ ፤ ኩራት ፤ እራት ፤ ነው ፤ እንዲሉ ፤
 ኩራት ፤ የራሱ ፤ መመታት ፤ የየሱስ ፤ ክርስ
 ቶስ ፤ ኩራቱ ፤ ባባቱ ፤ ነወይ ፤ በናቱ ፤ አብ ፤ አይ
 በልጥምይ ፤ አባቱ ፤ ተለማኝ ፤ እናቱ ፤ እንዳለ ፤ እዝ
 ማሪ ፤

ኩራተኛ ፤ (ኞች) ፤ ትቢተኛ ፤ ኩሩ ፤
 አኩራር ፤ አጀናን ፤ መኩራት ፤
 ኩራ ፤ ያገር ፤ ስም ፤ በመራቤቱ ፤ ውስጥ ፤
 ያለ ፤ ተራራ ፤ የተንጽጠጠ ፤ የተንጠራራ ፤ ኩራ ፤
 የወልዱ ፤ ልጅ ፤ ጥረት ፤ የጥዱ ፤ ልጅ ፤ እንዲል ፤
 ዘር ፤ ቂጣሪ ፤
 ኩሬ ፤ ኩሬ ፤ (ኩራዊ) ፤ የቆመ ፤ ውጥ ፤
 የማይወርድ ፤ የማይኼድ ፤
 ካራ ፤—ቢላዋ ፤—ከረከረ ፤
 ክር ፤—ፈትል ፤—ከረረ ፤
 ኩር ፤ አለ ፤—በገሮ ፤ ጮኸ ፤—(ኩ
 ረረ) ፤
 ኩራ ፤ የተበሉ ፤ ስም ፤ በደብረ ፤ ሊባኖስ ፤
 ቂላ ፤ ያለ ፤ ገጠር ፤ ትምሩኝ ፤ እንደኸን ፤ ልምጣ ፤
 በግንቦት ፤ ኩራ ፤ ገዳም ፤ ያሉት ፤ ተክለ ፤ ሃይማኖት ፤
 (ታቦት ፤ ዘፋኝ) ፤ ኩራ ፤ በግእዝ ፤ ጋን ፤ ጥዋ ፤ የውሃ ፤
 መጠራቀሚያ ፤ ስለ ፤ ኾነ ፤ ይኸም ፤ አጥቢያ ፤ በገ
 ደሉ ፤ ጣቢያ ፤ ውስጥ ፤ ስላለው ፤ ጠበል ፤ ኩራ ፤ ተ
 ባለ ፤ ኾሪን ፤ እይ ፤
 ከረበ ፤ ነፋ ፤ አሳበጠ ፤ ወጠረ ፤ ከረቦ ፤ ከበሮ ፤
 አስመሰለ ፤ ሆድን ፤
 ከረበ ፤ (ትግ) ፤ ደረቀ ፤ ቦና ፤ ኾነ ፤
 ከረቦ ፤ ቅርማት ፤ የቅርማት ፤ ዐይነት ፤
 (ግእዝ) ፤
 ከረቦ ፤ ሆድ ፤ ሆዱ ፤ ቅርማት ፤ ከበሮ ፤
 ያክለ ፤ የመሰለ ፤ ሰው ፤
 ከረቦ ፤ ከበሮ ፤ ባላገር ፤ ከበሮ ፤ በማለት ፤
 ፈንታ ፤ ከረቦ ፤ ይላል ፤
 መከረብ ፤ መንፋት ፤ ማሳበጥ ፤
 አስከረበ ፤ አስነፋ ፤ አስወጠረ ፤
 ማስከረብ ፤ ማሳበጥ ፤ ማስወጠር ፤
 ተከረበ ፤ ተነፋ ፤ ዐበጠ ፤ ተወጠረ ፤
 ክርብ ፤ የተከረበ ፤ ነፍ ፤ ውጥር ፤
 አከራረብ ፤ አነፋፍ ፤ መከረብ ፤
 ክርቤ ፤ (ዎች) ፤ የዛፍ ፤ ስም ፤ መራራ ፤
 መጣ ፤ የቀድሞ ፤ ሰዎች ፤ መጣውን ፤ ሸቱ ፤ ያደ
 ርተቃል ፤ ግብደትም ፤ ለራሳ ፤ ይቀቡታል ፤ (ዘፍ
 ፴፯ ፤ ፳፭) ፤ ጫሱም ፤ እባብን ፤ ያርቃል ፤
 ኪሩብ ፤ (ቦች) ፤ የመልአክ ፤ ስም ፤ ባ
 ለብዙ ፤ ዐይን ፤ መልአክ ፤ የገዢን ፤ መንበር ፤ ተ
 ሸካሚ ፤
 ኪሩቤል(ን) ፤ ኪሩቦች ፤ መንበር ፤ ተ
 ሸካሞች ፤ መላእክት ፤
 ኩራቢ ፤ ባለጥለት ፤ ነጠላ ፤
 ኩርባ ፤ መካከል ፤ (ግእዝ ፤ ፲፫ ፤ ሕዝ፴፰ ፤
 ፲፪) ፤ በትግሪኛ ፤ ግን ፤ ኩረብታ ፤ ግለት ፤ ነው ፤

ከረጢት ፡ (ቶች) ፤ በ፪ ፡ ወይም ፡ በ፫ ፡
ወገን ፡ ስረት ፡ ያለው ፡ የገንዘብ ፡ የሥንት ፡ የል
ብስ ፡ የቀላል ፡ ዕቃ ፡ መክተቻ ፡ ማፍሪያ ፡ መያዣ ፡
ከሸማ ፡ ከበርፍስ ፡ ከሸራ ፡ ከጀንዳ ፡ የተሰፋ ፡ (አሳ
ዩ ፡ ጽፂ) ፡ በግእዝ ፡ ቨረጺት ፡ ይባላል ፡ (ግጥም) ፤
አይጣል ፡ ይሏል ፡ እንጂ ፡ ከጣለ ፡ ምን ፡ ይሏል ፤
ከከረጢት ፡ ወጥቶ ፡ ብር ፡ ይከብላል ፡ ኩረጃን ፡
ተመልከት ።

ከረዩ ፤ (ከርይ ፡ ከረዩ) ፤ ማሰ ፡ ቁረረ ፡
የ ፡ በግእዝ ፡ ይላል ፤ በማርኛ ፡ ይጠበቃል ።

አከራዮ ፤ በቀን ፡ በወርም ፡ ቢኾን ፡ በመት ፡
ከራይ ፡ ለመቀበል ፡ በውል ፡ ለተከራይ ፡ ሰጠ ፡
ቤትን ፡ መራትን ፡ ከብትን ፡ ዕቃን ፡ በብርን ፡ መር
ከብን ፡ አቶሞቢልን ፡ አይሮፕላንን ፤ እንደዚህ ፡
ያለውን ፡ ይህን ፡ የመሰለውን ፡ ኹሉ ።

አከራይ ፡ (ቶች) ፤ ያከራየ ፡ የሚያከ
ራይ ፤ ባለቤት ፡ ወኪል ።

አከራዩ ፤ ያ ፡ አከራይ ።

አከራይዋ ፤ ያከራየች ፡ የምታከራይ ፤ ያች ፡
አከራይ ።

ማከራየት ፤ ለአራይ ፡ መስጠት ።

ማከራያ ፤ ጊዜና ፡ ውል ።

ተከራየ ፤ ውሉ ፡ ሲያልቅ ፡ ሊለቅ ፡ ሊመ
ልስ ፡ እሰው ፡ ቤት ፡ በከራይ ፡ ገባ ፤ የሰው ፡ ከብት ፡
ወሰደ ።

ተከራየ ፤ ለተከራይ ፡ ተሰጠ ፡ ቤቱ ።

ተከራይቷል ፤ በከራይ ፡ ተይዟል ።

ተከራይ ፡ (ቶች) ፤ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡
የተከራየ ፡ የሚከራይ ፤ ተዋዋይ ።

ተከራዩ ፤ ያ ፡ ተከራይ ።

ተከራይዋ ፤ ያች ፡ ተከራይ ።

ከራይ ፤ ተከራይ ፡ ላከራይ ፡ የሚከፍለው ፡
የሚሰጠው ፡ ገንዘብ ፡ (ግብ ፡ ሐዋጽ ፡ ፴) ፡ (ቤት ፡
ከራይ) ፤ የቤት ፡ ከራይ ፤ ወይም ፡ የከራይ ፡ ቤት ።

መከራየት ፤ በከራይ ፡ መያዝ ።

መከራያ ፤ ጽፈት ፡ ስፍራ ።

ያከራይ ፡ ተከራይ ፤ ቤት ፡ ያከራየ ፡
ሰው ፡ ለመንግሥት ፡ የሚከፍለው ፡ ግብር ።

ይከራያል ፤ ለሚከራይ ፡ ይሰጣል ፤ ቤቱ ፡
ዕቃው ፡ ከብቱ ፡ መሬቱ ። በፈረንጅኛ ፡ አሉዌ ፡
ይባላል ።

ከረዩ ፡ (ዎች) ፤ የነገድ ፡ ስም ፤ በምን
ጃር ፡ በታች ፡ በዋሽ ፡ ጳር ፡ ጳር ፡ የተሠራ ፡ የጋላ ፡
ነገድ ።

ከርካ ፤ (ከርካዕ) ፤ የለውዝ ፡ ስም ፤
ለውዝ ።

ከርካ ፡ አደባባይ ፤ የከርካ ፡ አደባባይ ።
ዐዋጅ ፡ የተሻለውን ፡ መንገድ ፡ ለመያዝ ፡ የሚለ
ውን ፡ መጻፍ ፡ ተመልከት ።

ከራህ ፤ (ትግ ፡ ከርካዕ ፤ ኩክ ፡ አ
ወጣ) ፤ ነቀለ ፡ መነገለ ።

ከርካ ፡ አለ ፤ ንቅል ፡ ምንግል ፡ ፍልስ ፡
እለ ። (ኳኳ)ን ፡ እይ ።

አንከራህ ፤ አንከባለለ ፡ አጋጩ ።

ማንከራህት ፤ ማንከባለለ ።

ተንከራህ ፤ ተንከባለለ ፡ ተጋጩ ።

መንከራህት ፤ መንከባለለ ፡ መጋጩት ።

ከረከመ ፤ ጫፍን ፡ አስተካክሎ ፡ ቁረጠ ፡
ቀረጠፈ ፡ ሸለተ ፡ አፈፈ ፤ መበላለጥን ፡ አጠፋ ።
ከመመን ፡ አስተውል ።

ከርካሚ ፤ የከረከመ ፡ የሚከረከም ፤ ጠጥርን ፡
ጣርን ፡ ሸማን ፡ ጥፍርን ፡ ዕንጨትን ፡ ቅልን ፡ መጻ
ፍን ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ አስተካክይ ።

ከርካማ ፤ የመከርከም ፡ ሥራ ፤ ቅርጠፋ ፡
እፈፋ ።

መከርከም ፤ መቀረጥ ፡ ትክክል ፡ ማድ
ረግ ፡ ማፈፍ ።

መከርካሚያ ፤ መቀረጫ ፡ ማስተካከያ ፡
መቀስ ፡ ማጭድ ፡ መጋዝ ፡ መቃድ ፡ ሰንጢ ።

አስከረከመ ፤ አስቁረጠ ፡ አስቀረጠፈ ፡
አሳፈፈ ።

አስከርካሚ ፤ ያስከረከመ ፡ የሚያስከረ
ከም ።

ማስከርከም ፤ ማስቀርጠፍ ፡ ማሳፈፍ ።

ተከረከመ ፤ ተቁረጠ ፡ ተቀረጠፈ ፡ ታፈፈ ።

ከርካማ ፤ ጫፈ ፡ ትክክል ።

ከርካም ፤ የተከረከመ ፤ ቅርጥፍ ፡ እፍፍ ።

ከርካማት ፤ የጫፍ ፡ ቅርጥፋት ፡ እፍፋት ፡
ትክክልነት ።

አከራከም ፤ አቀረጣጠፍ ፡ መከርከም ።

ከረካማ ፤ ገርግራ ።

ከራህራህ ፤ ጣቱን ፡ ከውስጥ ፡ እጅ ፡ ጋራ ፡ ጨ
በጠ ፤ ኩርኩም ፡ አበጀ ፤ በኩርኩም ፡ መታ ፡ ገጩ ፤ ኩር
ኩም ፡ አሳክሎ ፡ አዋሌ ፡ ለበረ ፡ ሸረፈ ፤ ኩርማ
ውን ፡ ወደ ፡ ጉድን ፡ ዐጠፈ ፡ (መከፈፈ ፡ ፮) ። ከራ
መተን ፡ እይ ።

ከርካሚ ፤ የከራህራህ ፡ የሚከራህራህ ፤
መቼ ፡ ሰባሪ ፡ ሸራፈ ፡ ዐጣፈ ።

ኩርኩማ ፤ የኩርኩም ፡ ምት ፤ ለበረ ፡ ሸ
ረፋ ፡ ዐጠፋ ።

መከርኩም ፤ መጨበጥ ፡ መምታት ፡ መ
ሰበር ፡ መሸረፍ ፡ ማጠፍ ።

መከርኩሚያ ፤ መምቻ ፡ መስበሪያ ፡ ማ
ጠፈያ ፡ እጅ ፡ ድንጋይ ፡ ብረት ።

አስከራህራህ ፤ በኩርኩም ፡ አስመታ ፡ አ
ስገጩ ፤ አስበረ ፡ አሸረፈ ።

ማስከራከሮም ፤ ማስመታት ፡ ማሰበር ።
 ተከራከሮም ፤ ተጨበጠ ፤ ተመታ ፡ ተገጠ ፤
 ተሰበረ ፡ ተሸረፈ ፤ ታጠፈ ።
 ተከራከራሚ ፤ የሚከራከሩም ፤ ተሰባሪ ።
 ኩርኩም ፤ የተከራከሩም ፡ በኩርኩም ፡ የ
 ተመታ ፤ የታጠፈ ።
 ኩርኩም ፤ ቡጢ ፡ ጡጫ ። እከሌ ፡ እከ
 ሌን ፡ በኩርኩም ፡ አለው ።

ኩርኩም ፡

ኩርኩም ፡ አለ ፤ ዕጥፍ ፡ ጭብጥ ፡ አለ ።
 ኩርካሚ ፤ ያሞሌ ፡ ሸባሪ ፡ ሸራፊ ።
 ተከራከሮም ፤ በኩርኩም ፡ ተማታ ፡ ተ
 ጋጠ ።
 መከራከሮም ፤ መማታት ፡ መጋጠት ።
 አከራከሮም ፤ አማታ ፡ አጋጠ ፤ አሳበረ ፡
 አሻረፈ ።
 ማከራከሮም ፤ ማጋጠት ፡ ማሳበር ።
 አከራከሮም ፤ አሸራረፍ ፤ መከራከሮም ።
 ከረከንድ ፡ (ዶች) ፤ በመኻል ፡ ራሱ ፡
 ላይ ፡ እንደ ፡ ተራሳ ፡ የኾነ ፡ ቀንድ ፡ ያለው ፡ ፈረሰ ፡
 ቀንደ ፡ ቀንጮ ፡ (መዝገብ ፡ ፩) ፤ ፈረንጆች ፡ ሊከ
 ርን ፡ ይሉታል ። ርኤምን ፡ ተመልከት ።

ከረከንድ ፡

ከረከንድ ፤ አውራሪ ፡ አፍንጫ ፡ ቀንድ ።
 ከረከንድ ፤ ዐጨር ፡ ድውይ ፡ ድጉር ፡
 ሰው ፡ እንደ ፡ አውራሪ ፡ ቀንድ ፡ የኾነ ።
 ከረከንድ ፤ ጭንጫ ፡ መሬት ።
 ከርካፋ ፤ (ዐረ ፡ ከርካባ) ፤ ዐመሉ ፡
 ከሌላ ፡ የማይሰማ ፡ ሰው ። ከርካባ ፡ ጥል ፡ ማለት ፡
 ነው ።
 ከረከረ ፤ (ከርከረ) ፤ መገዝ ፡ ገዝገዝ ፡
 በኩሪያ ፡ ቁርጠ ።
 ከረከረ ፤ ማሲንቆ ፡ መታ ።

ከረከረ ፤ ለበለበ ፡ ፈጽ ፡ አቃጠለ ። በርባ
 ሬው ፡ እሳት ፡ ስለ ፡ ገባ ፡ ጉረርዮን ፡ ይከረከረኛል ።
 ከነከንን ፡ ተመልከት ።

ከረከረ ፤ የጉልበት ፡ ዋጋ ፡ ቁርጠ ፤ ይህን ፡
 ያሽል ፡ አለ ።

ከረከረ ፤ ከርከር ፡ አበጀ ። በአራት ፡ ጥፍፋ፡
 ያልሻከረ ፡ ቀንዱ ፡ ያልከረከረ ፡ በግ ፡ መሥዋዕት ፡
 ይኾናል ። ትግራም ፡ ከርከረን ፡ እንደ ፡ ግእዙ ፡ ከረ
 ተፈ ፡ ይለዋል ።

ከረከረ ፤ ጥገተ ፡ ነዘነዘ ፡ ነተረከ ፡ ጨቀ
 ጨቀ ።

ከርከሪ ፤ የከረከረ ፡ የሚከረከር ፤ መጋዥ ፡
 ገዝጋዥ ፤ ማሲንቆ ፡ ከራር ፡ መቼ ።

አከርከሪ ፤ የሸንጥ ፡ ዐጥንት ፡ ከርከር ፡
 ያለው ።

ከርከር ፤ የቀሳል ፡ ስም ፤ የእስኪትን ፡ ጭፍ፡
 ከርከር ፡ የሚቁርጥ ፡ በሽታ ፡ ማሊያን ፡ ያመጣው ።
 (ግጥም) ፤ ፊታውራሪ ፡ ጨብጥ ፡ ቀኛዝማች ፡ ቂጥኝ ፡
 ባቀኑት ፡ አገር ፤ ራስ ፡ ከርከር ፡ መጥቶ ፡ ይቁርጥ ፡
 ዝመር ።

ከርከር ፤ የቅርብ ፡ ወንድ ፡ ትእዛዝ ፡ እን
 ቀጽ ፤ መግዝ ፡ ገዝግዝ ፡ ቀረጥ ።

ከርከራ ፤ ምዝ ፡ ግዝግዝ ፤ ማሲንቆ ፡ ምት ።

ከርከሮ ፡ (ዎች) ፤ ዕሪያ ፡ የበረሐ ፡ ዐሣማ ፡
 ቀንዳም ፡ ጥርሱ ፡ ጉባማ ፡ ካራ ፡ የሚመስል ፤ ከር
 ከር ፡ ያወኘው ፡ ቀንዱ ፡ ነው ።

ከርከሮ ፤ ዐጨር ፡ ሰው ፡ ከድንዝ ፡ የሚ
 በልጥ ።

ከርከር ፤ (ቅርቃር) ፤ ጥኑ ፡ ጠንካራ ፡
 ሰው ፡ ሰውነቱ ፡ የማይዝል ፡ የማይደከም ። ካከ
 ራን ፡ እይ ።

ከርከር ፤ ከራይ ፤ ለከብት ፡ ጉልበት ፡ ለመ
 ራት ፡ ለቤት ፡ የሚከፈል ፡ ሒሳብ ፡ በከርከር ፡ የሚ
 ወሰን ።

ከርከረኛ ፤ ባለከራይ ፡ ከራያም ፤ የከራይ ፡
 ገንዘብ ፡ ያለበት ።

መከርከር ፤ መገዝገዝ ፡ መመገዝ ።

መከርከሪያ ፤ መገዝገዥ ፡ ማጭድ ፡ መ
 ጋዝ ፡ መጥረቢያ ፡ ማንኛውም ፡ ስለት ።

አስከረከረ ፤ አስመገዝ ፡ አስገዝዝ ።

አስከረከረ ፤ አዘቀጠ ፡ አደፈረሰ ፡ አሳደፈ ፡
 አቂሸሸ ።

አስከርከሪ ፤ ያስከረከረ ፡ የሚያስከረከር ፤
 አስመጋዥ ።

ማስከርከር ፤ ማስመገዝ ፡ ማስገዝዝ ።

ማስከርከሪያ ፤ ማስመገዥ ፡ ማስገዝዥ ።

አሽከረከረ ፤ ወረወረ ፡ በሰማይ ፡ አዞረ ፡
 አሾረ ፤ በመሬት ፡ ላይ ፡ አስኬደ ፡ አንደረደረ ፡ አን

ከባለ ፤ እኩሌ ፤ የጠላቱን ፤ ዐንገት ፤ በሰይፍ ፤ አሽከረከረው ።

አሽከርካሪ ፤ ያሽከረከረ ፤ የሚያሽከረከር ፤ አዲሪ ፤ አንከባላይ ።

ማሽከርከር ፤ መወርወር ፤ ማዞር ፤ ማሾር ፤ ማንከባለል ።

ማሽከርከሪያ ፤ እጅ ፤ አየር ፤ ቀላቀላት ፤ የባቡር ፤ መንገድ ፤ ደበሉ ፤ ደላን ።

ተከረከረ ፤ ተመገዘ ፤ ተገዘገዘ ፤ ተቈረጠ ።

ተከርካሪ ፤ የሚከረከር ፤ ተመጋዥ ።

ክርክር ፤ (ሮች) ፤ የተከረከረ ፤ የጣት ፤ ዐጥቅ ፤ የሚዛን ፤ ቅርጽ ፤ ምግዝ ፤ ግዝግዝ ።

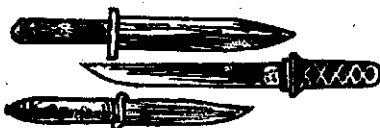
ተስከረከረ ፤ አደረ ፤ ደረረሰ ፤ ዘቀጠ ።

ስክርክር ፤ የውሃ ፤ እድፍ ፤ ዝቃጭ ፤ አተላ ፤ ቀላሻሻ ።

ክርክራ ፤ መረባርብ ፤ እየተከረከረ ፤ በልክ ፤ የተቋረጠና ፤ የተማገረ ፤ ጠንካራ ፤ የጣራ ፤ የባጥ ፤ ዕንጨት ፤ (መክኒ ፤ ፲፭ ፤ ማሕፅ ፤ ፲፮ ፤ ኤርጽ፪ ፤ ፲፱ ፤ ዓጥ፪ ፤ ፱) ።

ከራ ፤ የአከርካሪ ፤ ሥር ፤ ከወደ ፤ ጓላ ፤ የቂጥ ፤ መጋጠሚያ ፤ ዐጥንት ፤ ይህ ፤ ልጅ ፤ እጅግ ፤ ስለ ፤ ከላ ፤ ከፊው ፤ ይታያል ።

ካራ ፤ ቢላዋ ፤ የቢላዋ ፤ ዐይነት ፤ መገዝ ገዣ ፤ መከርከሪያ ፤ (ምሳጽ፫ ፤ ፪) ።

ካራ ፡

ካሮች ፤ ቢላዎች ።

ካራ ፤ የሃይማኖት ፤ ስም ።

(የግራ ፤ ካራ) ፤ ዐመለ ፤ መጥፎ ፤ ሰው ።

ካራ ፤ (ሮች) ፤ በካራ ፤ ሃይማኖት ፤ የሚያምን ።

ካርነት ፤ የካራን ፤ ባህል ፤ መቀበል ።

ተሽከረከረ ፤ ዞረ ፤ ሾረ ፤ ሽደ ፤ ተንደረ ደረ ፤ ተንከባለል ፤ እግዚር ፤ ዐሙስ ፤ ከባሕር ፤ ዐርብ ፤ ከየብስ ፤ በእግር ፤ የሚሽከረከሩ ፤ በከንፍ ፤ የሚበሩ ፤ ፍጥረቶች ፤ ፈጠረ ፤ እነዚሁም ፤ እንስሶችና ፤ አጥሮች ፤ (ወፎች) ፤ አውራጆች ፤ ናቸው ።

ተሽከርካሪ ፤ (ሮች) ፤ የሚዞር ፤ የሚሽከረከር ፤ እንስሳ ፤ አውራ ፤ መኪና ፤ በያይነቱ ።

ሽከርከር ፤ የተሽከረከረ ።

ሽከርከር ፤ አለ ፤ ተሽከረከረ ።

ሽከርከሪት ፤ (ቶች) ፤ ከቀጪን ፤ ዕንጨት ፤ ጋራ ፤ የተዋደደች ፤ የንዝርት ፤ ራስ ፤ ወይም ፤ ገል ፤ የልጆች ፤ መጣወቻ ፤ ሴቱ ፤ ራት ፤ የዝንጀሮ ፤ ቂጣ ፤ ከብ ፤ የመንኮራኩር ፤ ብረት ፤ ከሊሊ ።

መሽከርከር ፤ መዞር ፤ መሾር ፤ መንከባለል ።

መሽከርከሪያ ፤ እግር ፤ መንኮራኩር ።

መሽከርከሪት ፤ ታናሽ ፤ መኪና ፤ (ቢስ ከሌት) ።

ተከራከረ ፤ ተሻገተ ፤ ተፈካከረ ፤ በነገር ፤ ተመላለሰ ፤ ነው ፤ አይደለም ፤ ተባባለ ፤ ተጨቃጨቀ ፤ እምነት ፤ ክደትን ፤ ተነጋገረ ፤ (ዘፍጽ፮ ፤ ፳ ፤ ሊሳፃፅ ፤ ፲፩ ፤ ሉቃ፪ ፤ ፴፬) ። መከርከር ፤ ለመቀረጥ ፤ እንደ ፤ ቸን ፤ ይህም ፤ አንዱ ፤ ሌላውን ፤ ለማሸነፍ ፤ ነው ።

ተከራካሪ ፤ (ዎች) ፤ የተከራከረ ፤ የሚከራከር ፤ ተሻጋች ፤ ተጨቃጣቂ ።

ተከራካሮች ፤ ተከራካሪዎች ።

ክርክር ፤ መግት ፤ ጭቅጭቅ ፤ ንትርክ ፤ (ጀሳሙ ፤ ፲፩ ፤ ፪ ፤ ምሳ፲፭ ፤ ፲፭ ፤ ሉቃ፪ ፤ ፳፱ ፤ ሮሜ፲፬ ፤ ፩) ፤ (ተረት) ፤ ላይኛው ፤ ከንፈር ፤ ለክርክር ፤ ታችኛው ፤ ከንፈር ፤ ለምስክር ።

ክርክረኛ ፤ ክርክራም ፤ ባለክርክር ፤ ተጨቃጣቂ ።

መከራከር ፤ መሻገት ፤ መጨቃጨቅ ፤ (ግብ ፤ ሐዋጽ፭ ፤ ፳፱ ፤ ገላ፩ ፤ ፳) ።

መከራከሪያ ፤ መሻገቻ ፤ ችሎት ፤ ርስት ፤ ገንዘብ ፤ ሃይማኖት ።

አከራከረ ፤ አሻገተ ፤ እነጋገረ ፤ አሰጥ ፤ አገባ ፤ አባባለ ፤ (ግጥም) ፤ በግርኛና ፤ በፈረንጅኛ ፤ የተጻፈ ፤ ነገር ፤ ትርጓሜው ፤ ቢያከራከር ፤ ዐማርኛው ፤ ይጻፍ ፤ ፈረንጅኛው ፤ ይቀር ።

አከራካሪ ፤ ያከራከረ ፤ የሚያከራከር ፤ ነገር ፤ አሻጋች ፤ ጻኛ ።

ማከራከር ፤ ማሻገት ፤ ማነጋገር ።

ማከራከሪያ ፤ ማሻገቻ ፤ አደባባይ ፤ ጊዜ ።

ክርክራሻ ፤ ጠብ ፤ ጥል ፤ ፍጅት ፤ (ተረት) ፤ ይህ ፤ ክርክራሻ ፤ የጻቦ ፤ ማንሻ ።

አከራከር ፤ አገዛዝ ፤ መከርከር ።

ክርክር ፤ ያገር ፤ ስም ።

ኩረኩረ ፤ (ኩርኩረ) ፤ በማር ፤ በሥንጥር ፤ በላባ ፤ ሦሮን ፤ ጉረጉረ ፤ ዐከከ ።

ኩረኩረ ፤ በጣት ፤ ብብትን ፤ ጉንን ፤ ወጋጋ ፤ ጉጠጉጠ ።

ኩረኩረ ፤ ፈረሰን ፤ በቅሎን ፤ በተረከዙ ፤ ጉተጉተ ፤ አተጋ ።

ኩረኩረ ፤ አማሪትን ፣ መታ ። ኩረረን ፣
እይ ፤ ሥሩ ፣ እሱ ፣ ነው ። ትግራ ፣ ግን ፣ ኩርኩረ ፣
ብሉ ፣ መረመረ ፣ ይላል ።

ኩርኩረ ፤ (ዎች) ፤ የኩረኩረ ፣ የሚኩ-
ረኩር ፤ ጉርጓሪ ፣ ጉጥጓጭ ፣ ጉትጓች ።

ኩረኩረ ፤ የበግና ፣ የፍየል ፣ በጠጥ ።

ኩረኩረ ፤ ኩረኩንች ፣ (ኤር፲፱ ፣ ፱) ።

ኩርኩረ ፤ ጉርጉራ ፣ ጉጥጥጣ ፣ ጉትጉታ ።

መኩርኩረ ፤ መጉርጉር ፣ መጉትጉት ።

መኩርኩሪያ ፤ መጉርጉሪያ ፣ ማከከያ ፣

ላባ ፤ መጉትጉቻ ፣ አግር ።

መኩርኩሪያ ፤ አማሪት ፣ የከበሮ ፣ ቂጥ ፤

ግራ ፣ እጅ ።

ኩራኩረ ፤ ጉራጉረ ፣ ዐካከከ ።

ኩራኩረ ፤ ጉታጉተ ፣ አተጋጋ ።

አስኩረኩረ ፤ አስጉረጉረ ፣ አሳከከ ።

አስኩረኩረ ፤ አስጉጠጉጠ ፤ አስጉተጉተ ።

ማስኩርኩረ ፤ ማስጉርጉር ፣ ማስጉት

ጉት ።

አሽኩረኩረ ፤ (ቆዕ) ፤ አጠረቆ ፣ ጓ

ሚያ ፣ አበጀ ፣ አድበለበለ ፣ አከበበ ።

አሽኩረኩረ ፤ በሰማይ ፣ ላይ ፣ ዐልፎ ፣

ዐልፎ ፣ ደመናን ፣ አሳየ ።

ማሽኩርኩረ ፤ ማጠርቋት ፣ ማድበለበለ ፣

ማከበብ ።

ማሽኩርኩሪያ ፤ ማጠርቋት ፣ ማድበለ

በያ ።

ተኩረኩረ ፤ ተጉረጉረ ፣ ታከከ ።

ተኩረኩረ ፤ ተጉጠጉጠ ፤ ተጉተጉተ ።

ተኩርኩረ ፤ የሚኩረኩር ።

ኩርኩረ ፤ የተኩረኩረ ፣ ገሮ ፣ ጉን ።

ተሽኩረኩረ ፤ ጠረቆ ፣ ጓሚያ ፣ ሹን ፣ ተ

ድበለበለ ።

ተሽኩረኩረ ፤ ተቋጠረ ፣ ታየ ፣ ደመ

ናው ።

መሽኩርኩረ ፤ መድበለበለ ፣ መጠርቋት ።

መሽኩርኩሪያ ፤ መድበለበያ ።

ተኩራኩረ ፤ ተጉራጉረ ፣ ተካከከ ።

ተኩራኩረ ፤ ተዋጋ ፣ ተጉጣጉጠ ፣ በ

ጣት ።

ተኩራኩረ ፤ ተጉታጉተ ፣ ተታጋ ።

መኩራኩረ ፤ መጉታጉት ።

ኩርኩረ ፤ (ኩረረ) ፤ አህያን ፣ በቅሉን ፣

ለመጥራት ፣ የሚነገር ፣ ቃል ፤ ትርጓሜው ፣ ና ፣ ነደ ፣

እንደ ፣ ማለት ፣ ነው ። (ተረት) ፤ አህያ ፣ በሞተች ፣

ባመቷ ፣ ኩርኩር ።

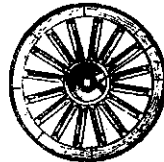
አንኩረኩረ ፤ (አንኩርኩረ) ፤ አገላ
በጠ ፣ አሽከረከረ ፣ በዙሪያ ፣ አስኬደ ፣ (ምሳጽ ፣ ጽጽ) ።

ማንኩርኩረ ፤ ማገላበጥ ፣ ማሸከርከር ።

መንኩራኩረ ፤ (ሮች) ፤ የመኪና ፣ የ

ሠረገላ ፣ አግር ፣ የሚገላበጥ ፣ የሚሸከረከር ፣ (ሕዝ

፩ ፣ ፲፩ ፣ ፲፯ ፣ ፲፰ ፣ ፲፱ ፣ ፳ ፣ ፳፩) ።

መንኩራኩረ ፤

አንኩራኩረ ፤ አደቀቀ ፣ ሰባበረ ፣ ፈረ
ፈረ ፤ በተገባበረነትም ፣ ይፈታል ። ነኩረን ፣ ተመ
ልከት ።

አንኩራኩረ ፤ ያንኩራኩረ ፣ የሚያንኩ-
ረኩር ፣ የሚሰባበር ፤ ፈርፋሪ ።

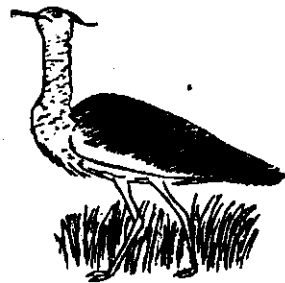
አንኩርኩረ ፤ የተንኩራኩረ ፣ የተሰባበረ ፤
ድቃቂ ፣ ስብርባሪ ፣ ፍርፋሪ ። ላባት ፣ ለናቱ ፣ አንድ ፣
የሹን ፣ ልጅ ፣ መጥፎ ፣ ሲሹን ፣ ያንድ ፣ እንጀራ ፣
አንኩርኩረ ፣ እንዲሉ ።

አንኩርኩራት ፤ ደረቅ ፣ ጭብጠ ፣ የተሰ
ባበረች ፣ የማገበረ ፣ ሥላሴ ፣ መነኮሳት ፣ እየሰበሩ ፣
በውሃ ፣ አርሰው ፣ የሚመገቧት ፤ ይህችንም ፣ ባመት ፣
አንድ ፣ ጊዜ ፣ ያዘጋጃታል ፣ ይባላል ።

ተንኩራኩረ ፤ ደቀቀ ፣ ተሰባበረ ፣ ተፈረ
ፈረ ።

አኩራኩረ ፤ አጉራጉር ፣ አጉታጉት ፤ መ
ኩርኩር ።

ከርከሩሜ ፤ ያዋራ ፣ ስም ፤ ሥጋው ፣ የ
ሚበላ ፣ አዋራ ፤ እሱም ፣ በቂላ ፣ አገር ፣ ይገኛል ።

ከርከሩሜ ፤

ከርከሳ ፤ ዕላቂ ፣ አሮጌ ፤ ደንቃፋ ።

ከረመ ፤ (ከሪም ፣ ከረመ) ፤ ከረምትን ፣
ዓመትን ፣ ባንድ ፣ አገር ፣ ተቀመጠ ፣ ቂየ ፤ ዝናም ፣
እስኪያልፍ ፣ መስከረም ፣ እስኪጠባ ፣ ኖረ ፣ ነበረ ፤

(ሉቃ፩ ፡ ፴፱) ፤ ደኅኖ ፡ ከረመ ፡ እንዴት ፡ ከረማ ቸኹ ፡ እንዲሉ ፤ (ተረት) ፤ ይገርማል ፤ አህያ ፡ ከኸሩ ፤ ይከርማል ።

ከራሚ ፤ የከረመ ፡ የሚከርም ፤ ኗሪ ።

ከራሚ ፤ የከረረ ፡ ወይን ፡ ጠጅ ፡ (ግእዝ) ።

መከረም ፤ መቀመጥ ፡ መቂየት ፡ መኖር ፡ አንድ ፡ ዓመት ፡ ማድረግ ።

መከረሚያ ፤ (ምክራም) ፤ መቀመጫ ፡ መቂያ ፤ ከረምት ፡ መውጫ ፡ ቤት ።

አከረመ ፤ አቂየ ፡ አኖረ ፡ ቻለ ፤ ከረምትን ፡ አወጣ ።

አከራሚ ፤ ያከረመ ፡ የሚያከርም ።

አከርማ ፤ የዛር ፡ ስም ፤ ስፊት ፡ የሚኾን ፡ ጠንካራ ፡ ግር ።

ማከረም ፤ ማስቀመጥ ፡ ማቂየት ፡ ከረምት ፡ እስኪነጋ ።

ማከረሚያ ፤ ማስቀመጫ ፡ ማቂያ ፡ ማኖሪያ ፡ ስፍራ ፡ ጉታ ።

አስከረመ ፤ አስቂየ ፡ አስኖረ ።

ተከረመ ፤ ተወጣ ፡ ተዘለቀ ፡ ታለፈ ፡ ከረምቱ ፡ ዓመቱ ።

ተከረመ ፤ ተቻቻለ ፡ ተዛለቀ ፡ ተኗኗረ ።

መከረም ፤ መቻቻል ፡ መዛለቅ ።

መከረሚያ ፤ መዛለቂያ ፡ መኗኗሪያ ።

ተከራረመ ፤ ተዘላለቀ ።

መከራረም ፤ መዘላለቅ ።

መከራረሚያ ፤ መዘላለቂያ ።

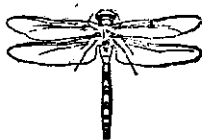
አካረመ ፤ አቻቻለ ፡ አዛለቀ ፡ አኗኗረ ።

አካርሚኝ ፤ ከረምት ፡ መውጫ ፡ ጉዞ ፤ የጊዜ ፡ ሴት ፡ በቀላል ፡ የተሠራ ፡ ችግራ ።

አከራረመ ፤ አቀማመጠ ፡ አዘላለቀ ።

ከረምት ፤ ይ ፡ የዝናም ፡ ወር ፡ ከሠኔ ፡ ፳፮ ፡ እስከ ፡ መስከረም ፡ ፳፩ ፡ የሚቆጠር ። (ተረት) ፤ ለሞኝ ፡ ሠኔ ፡ በጋው ፤ መስከረም ፡ ከረምቱ ። በበጋ ፡ እሞኝ ፡ ቤት ፡ ተንጋጋ ፤ በከረምት ፡ እቤትኸ ፡ ተከተት ።

ከረምት ፡ አግቢ ፤ ከረምት ፡ መግባቱን ፡ የሚያስረዳ ፡ ባለከንፍ ፡ በሸን ፤ ሐምሌ ፡ ሲገባ ።

ከረምት ፡ አግቢ ፡

ከመሪት ፡ ይፈላል ፤ እሱንም ፡ ተባት ፡ ምሥጥ ፡ ይሉታል ።

ከረምት ፡ አፈራሽ ፤ በበጋ ፡ የማይታይ ፡ እንጉዳይን ፡ ቀንድ ፡ አውጣን ፡ አሙኝትን ፡ ዐምላ ፡ እግርን ፡ የመሰለ ፡ ነገር ፡ ኹሉ ።

ከራሞት ፤ ኑሮ ፡ አኗኗር ።

ከርሞ ፤ ቂይቶ ፡ ዘግይቶ ።

ለከርሞ ፤ ለላመት ።

ከርሞ ፡ ጥጃ ፤ ቁመቱ ፡ ከፍ ፡ የማይል ፡ የማያድግ ፡ ልጅ ።

ከርሞ ፡ ከርሞ ፤ ቂይቶ ፡ ቂይቶ ፤ የኋላ ፡ የኋላ ። (አዝማሪ) ፤ ዘውዲቱን ፡ ለመነ ፡ ዝምድና ፡ ሊያፈርስ ፤ ከርሞ ፡ ከርሞ ፡ ንጉሥ ፡ ወልደ ፡ ጊዮርጊስ ።

ካሪም ፤ ሰደፍ ፡ እርዝ ፡ መቀጠሪያ ፡ የሚኾን ፤ ቁርባትን ፡ እይ ።

አከራረም ፤ አቂያየት ፤ መከረም ።

ኪራም ፤ የሰው ፡ ስም ፤ የጢርስ ፡ ንጉሥ ፡ ሰሎሞን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ በሠራ ፡ ጊዜ ፡ ከሊባኖስ ፡ ዕንጨት ፡ እያስቂረጠ ፡ የላከለት ።

ኩረም ፤ ያገር ፡ ስም ፤ በዋግ ፡ ክፍል ፡ ያለ ፡ ወረዳ ።

ኩርማ ፤ (ጋላ) ፤ የበራ ፡ አውራ ፤ በጋልኛ ፡ ግን ፡ ለግመል ፡ ለበግ ፡ ለፍየል ፡ ለዶርም ፡ ይነገገራል ። ጉሽ ፡ ልጅ ፡ የኩርማ ፡ ወንድም ፡ እንዲሉ ።

ኩርሞች ፤ አውሮች ።

ኩረምቱ ፤ የዝግን ፡ ኩርማ ።

ኩርማ ፤—ከርን ፤—ከራ ።

ኩርምባ ፤ የጉመን ፡ ስም ፤ ጥቅል ፡ የባሕር ፡ አገር ፡ ጉመን ።

ኩርምባ ፡

ኩርምባጥ ፤ ኩርንባጥ ፤ የማያድግ ፡ ልጅ ፡ ዐጪር ፡ ድውይ ፡ ደጉር ፡ ከርከር ፡ የኩርንባ ፡ ዓድ ።

ኩረመዳን ፤ ቅጠለ ፡ በላ ፡ ትል ፡ (የኤ፩ ፡ ፬) ፤ ፈረንጆች ፡ ቺኒይ ፡ ይሉታል ።

(ከረመመ) ፤ አሽኩረመመ ፤ አባበለ ፡ አዳራ ፡ አቃበጠ ፡ አግደረደረ ፡ ሴትን ፡ እንስትን ። አታሽኩርማት ፤ ደርባት ፡ ደርባት ፡ እንዳለ ፡ ዘፋኝ ።

አሽኩርማማ ፤ ያሽኩረመመ ፡ የሚያሽኩረም ፤ ጉልማሳ ፡ አውራ ፡ ዶር ።

ማሽኩርመም ፤ ማባበል ፡ ማዳራት ፡ ማግደድ ።

ማሽኩርመሚያ ፤ ማባበያ ፤ ንግግር ፡ ከንፍ ፡ እግር ።

ተሽኩረመመ ፤ ተዳራ ፡ ተግደረደረ ።
 ተሽኩርማሚ ፤ የተሽኩረመመ ፡ የሚሽኩረመም ፤ ተግደርዳሪ ፡ ወንድና ፡ ሴት ፤ እንስት ፡ ዶሮ ።
 መሽኩርመም ፤ መግደርደር ፡ መዳራት ።
 መሽኩርመማያ ፤ መግደርደሪያ ፡ መዳሪያ ፡ ስፍራ ፡ ጊዜ ።
 ኩርማን ፡ (ኖች) ፤ የዳቤ ፡ ያሞሌ ፡ የቀላድ ፡ ምድር ፡ ፬ኛ ፡ ክፍል ።
 ኩርማኒት ፤ ልጆች ፡ በተረት ፡ የሚናገሩት ፡ ልጃገረድ ፤ ሌሊት ፡ እዛፍ ፡ ላይ ፡ ሹና ፡ በሥፍራ ፡ ተሰብስበው ፡ ክፍያ ፡ የሚያደርጉትን ፡ አጋንንት ፡ በደረቅ ፡ ቂዳ ፡ እስደነገጠችና ፡ ዕቃውን ፡ ሹሉ ፡ ወሰደች ፡ ብለው ፡ ይተርታሉ ።
 ኩረማሽ ፤ በቡልጋ ፡ ክፍል ፡ ያለ ፡ ተራራ ።
 ኩረመተ ፤ እግሩን ፡ ዐጠፈ ፡ ሰውነቱን ፡ ጨበጠ ።
 ኩርማች ፤ የኩረመተ ፡ የሚኩረምት ፤ ዐጣፈ ፡ ጨባጭ ።
 መኩርመት ፤ ማጠፍ ፡ መጨበጥ ።
 መኩርመቻ ፤ ማጠፊያ ፡ መጨበጫ ።
 ኩረማመተ ፤ ጨባበጠ ።
 መኩረማመት ፤ መጨባበጥ ።
 አስኩረመተ ፤ አሳጠፈ ፡ አስጨበጠ ።
 ተኩረመተ ፤ ታጠፈ ፡ ተጨበጠ ፤ ዐዘነ ።
 ኩርምት ፤ የተኩረመተ ፡ የተጨበጠ ።
 ኩርምት ፡ አለ ፤ ዕጥፍ ፡ ጭብጥ ፡ አለ ።
 ተኩራመተ ፤ ተኩረማመተ ፤ ተጣጠፈ ፡ ተጨባበጠ ።
 ኩርምትምት ፤ የተኩረማመተ ፡ የተጨባበጠ ።
 ኩርምትምት ፡ አለ ፤ ዕጥፍጥፍ ፡ ጭብጥጥ ፡ አለ ።
 መኩራመት ፤ መኩረማመት ፤ መተጣጠፍ ፡ መጨባበጥ ።
 መኩራመቻ ፤ ታላቅ ፡ ሐዘን ፤ ዐጨርና ፡ ጠባብ ፡ መኝታ ።
 አኩራመተ ፤ አኩረማመተ ፤ አስተጣጠፈ ፡ አጨባበጠ ።
 ማኩራመት ፤ ማኩረማመት ፤ ማጨባበጥ ፡ ዳግመኛም ፡ ተኩራመተና ፡ አኩራመተ ፡ በተደራጊነትና ፡ ባድራጊነት ፡ ቢፈቱ ፤ ተኩረማመተና ፡ አኩረማመተ ፡ ተደራራጊና ፡ አደራራጊ ፡ ይኾናሉ ።
 ኩርምት ፤ ዕጥፍ ፡ ጨብጥ ።
 የኩርምት ፤ (የኩርማች) ፤ ሴት ፡ ባጠገቡ ፡ ተኝታ ፡ እያለች ፡ ሳይፈልጋት ፡ (ሳይነካት) ፡

ጉልበቱን ፡ ኩርምቶ ፡ ያደረውን ፡ ወንድ ፡ ባለጌዎች ፡ የኩርምት ፡ ክፈል ፡ ይሉታል ።
 አኩረማመት ፤ አስተጣጠፍ ፤ መኩርመት ።
 ኩረምቱ ፤— የዝኖን ፡ አውራ ፤— ኩርማ ።
 ከረና ፤ (ኩርዐ) ፤ በክርን ፡ መታ ፡ ደሰቀ ፡ ወጋ ።
 ክርን ፤ (ኩርናዕ) ፤ ኩርማ ፡ የእጅ ፡ ማጠፊያ ፡ እንደ ፡ ጉልበት ፡ ያለ ። ሐባቦችም ፡ ቀንድን ፡ ክርን ፡ ይሉታል ።
 መከርናት ፤ በክርን ፡ መምታት ፡ መውጋት ።
 አስከረና ፤ አስመታ ፡ በክርን ።
 ተከረና ፤ በኩርማ ፡ ተደሰቀ ፡ ተወጋ ።
 አከረናን ፤ እደሳበቅ ፤ መከርናት ።
 ከረን ፤ የተራራ ፡ ስም ፤ በትግራ ፡ አውራጃ ፡ በብሌን ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ዐምባ ፡ (ተራራ) ። አገሩም ፡ ከረን ፡ ይባላል ፤ የምድር ፡ ቀንድ ፡ እንደ ፡ ማለት ።
 ኩርንቢ ፤ ቍርንቢ ፤ የፍያል ፡ ወጠጤ ። ያንባባሽ ፡ ኩርንቢ ፤ ይወጥርሽ ፡ ዶቢ ፡ እንዲል ፡ እረኛ ።
 ኩርንባጥ ፤ ኩርምባጥ ።
 ክሪንካ ፤ ጭንጫ ፡ ጣፎንጋ ፡ ከረኬማ ፡ መራት ።
 ኩርናፋ ፤ አጉረምራሚ ፡ በጥቂት ፡ ነገር ፡ ኩፍ ፡ የሚል ፡ ባፍንጫው ፡ የሚናገር ፡ የሚያኩርፍ ። አንቀጹ ፡ ኩረፈ ፡ ነው ።
 ኩርናፌ ፤ ዳቦ ፤ የዳቦ ፡ ዐይነት ፡ ኩፍ ፡ ሲል ፡ የተጋገረ ።
 ከረነት ፤ አጥብቆ ፡ አሰረ ፡ ጠፈረ ፡ ክርንን ፡ ሌላውንም ፡ ነገር ።
 መከርነት ፤ ማሰር ፡ መጠፈር ።
 መከርነቻ ፤ ማሰሪያ ፡ መጠፈሪያ ፡ ጠፍር ፡ ቀላድ ፡ ቅራና ።
 ተከረነት ፤ በጥብቅ ፡ ታሰረ ፡ ተጠፈረ ።
 ክርንት ፤ የተከረነት ፤ ጥፍር ።
 (ጥክ) መከርነት ፤ መታሰር ፡ መጠፈር ።
 አከረናነት ፤ አጠፋፈር ፤ መከርነት ።
 ክራንቻ ፡ (ኞች) ፤ በስተላይ ፡ በኩል ፡ ከሹለቱ ፡ የፈት ፡ ጥርስ ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ ያሉ ፡ ቀጣን ፡ ቀጠን ፡ ያሉ ፡ ሹለት ፡ ጥርሶች ። የውሻ ፡ ክራንቻ ፡ እንዲሉ ።
 ኩርንችት ፡ (ቶች) ፤ የእሾኽ ፡ ስም ፤ ሹለንተናው ፡ መያዣ ፡ መጨበጫ ፡ የሌለው ፡ እሾኽ ። ዐቃቅማን ፡ ተመልከት ።
 ኩርንችት ፤ ሹኔታው ፡ ኩርንችት ፡ የሚ

መስል ፡ ዐጪር ፡ የመጣሚያ ፡ ምስማር ፡ በስተ
መርገጣ ፡ የሚመታ ።

ክርሥ ፡ ሆድ ፡ ጨፃራ ። ክርሥ ፡ የግእዝና ፡
ያማርኛ ፡ ሆድ ፡ የማርኛ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ክርሥ ፡ በያንዳንዱ ፡ ፊደል ፡ ጽፈት ፡ መካ
ከል ፡ ያለ ፡ ባዶ ። ለምሳሌ ፡ መ ፡ ቺ ፡ ጠ ፡ ፪ ፡ በ ፡
፩ ፡ ከርሥ ፡ አለው ። ማሕፀንን ፡ እይ ።

ክርሣም ፡ ሆደም ፡ በላተኛ ፡ ዘርጣጣ ።

ክርሠ ፡ ሐመር ፡ የታቦት ፡ መንበር ፡ ሽ-
ለተኛ ፡ ክፍል ፡ ትርፍ ፡ ታቦትና ፡ መጻፍ ፡ የሚቀ
መጥበት ። ትርጓሜው ፡ የመርከብ ፡ ውስጥ ፡ ማለ
ትን ፡ ያሳያል ፡ ይኸውም ፡ የመንበር ፡ ሥራ ፡
መርከብ ፡ ስለሚመስል ፡ ነው ።

ከረፈ ፡ ተመታ ፡ ጮለ ፡ በውስጥ ፡ እጅ ።

አከረፈ ፡ (ዐረ ፡ ከረፋህ) ፡ በጥፈ ፡
መታ ፡ እጮለ ።

ክርፍ ፡ ጥፈ ፡ የመጻፍ ፡ በትር ።

ከረፋ ፡ (ዐረ ፡ ከረፋእ ፡ አነፈነፈ ።

ትግ ፡ ከርፍሐ ፡ ደረቀ ፡ የቂዳ) ፡ ከፋኛ ፡
ሸተተ ፡ ተነፈገ ፡ ገማ ፡ የሸንቻ ፡ የፈላሽ ። ጠንባ
ንና ፡ ቀረናን ፡ እይ ።

መከርፋት ፡ መተንፈግ ፡ መግማት ።

አከረፋ ፡ አስተነፈገ ፡ አገማ ።

ማከርፋት ፡ ማስተንፈግ ፡ ማግማት ።

ክርፋት ፡ ከፋ ፡ ሽታ ፡ ከቂም ፡ የሚጥል ፡
ግማት ።

ክርፋታም ፡ (ሞቸ) ፡ ክርፋት ፡ ያለበት ፡
የበዛበት ፡ ባለክርፋት ፡ ግማታም ።

ክርፍት ፡ አለ ፡ ግምት ፡ አለ ፡ ከረፋ ።

አከረፋፍ ፡ አተነፋፈገ ፡ መከርፋት ።

ኩረፈ ፡ (ጐረፈ) ፡ ኩፍ ፡ አለ ፡ ተ
ቂጣ ፡ ቂም ፡ ያዘ ።

ኩረፌ ፡ የመጠጥ ፡ ዐረፋ ፡ ፈረንጆች ፡
መስ ፡ ይሉታል ።

ኩርፍ ፡ የኩረፈ ፡ የተቀየመ ። እከሌና ፡

እከሌ ፡ ኩርፍ ፡ የቸው ።

ኩርፈኛ ፡ (ሞቸ) ፡ ዝኒ ፡ ከማሁ ፡ ቂመኛ ።

ኩርፍ ፡ ኩርፍ ፡ አለ ፡ ኩፍ ፡ ኩፍ ፡
አለ ።

ኩርፊያ ፡ ቅየማ ።

ኩርፍታ ፡ ዝኒ ፡ ከማሁ ፡ ቅያሚ ፡ (ዘፀ
፲፩ ፡ ፳) ።

ኩርፍታም ፡ ባለኩርፍታ ።

ኩርፍተኛ ፡ ዝኒ ፡ ከማሁ ።

ኩርፊት ፡ (ትግ ፡ ሐባ ፡ ከሪፍ) ፡

ዐውሉ ፡ ነፋስ ።

ኩርፋፍያ ፡ ኩርፋፍቻ ፡ እፍኝት ፡ ተን

ቀላቃሽ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ተቂጥቶ ፡ የመርዝ ፡ ትንፋ
ሹን ፡ እፍ ፡ የሚል ፡ (ኢዮ፳ ፡ ፲፮ ። መዝ፻፱ ፡ ፫) ።

አኩረፈ ፡ (ኩረፈ) ፡ ተከፋ ፡ ተቀየመ ፡
ከሰው ፡ ጋራ ፡ አልናገር ፡ አለ ።

አኩረፈ ፡ (ንጎረ) ፡ አንቀላፍቶ ፡ ባለ ፡
በስናጉ ፡ ጮሽ ። (ተረት) ፡ የተፈጠመ ፡ ያርፋል ፡
የተኛ ፡ ያኩርፋል ።

አኩራፊ ፡ ያኩረፈ ፡ የሚያኩርፍ ፡ ቀጡ ።
(ተረት) ፡ ያኩራፊ ፡ ምሳ ፡ እራት ፡ ይኸነዋል ።

ማከረፍ ፡ በስናግ ፡ መጮሽ ፡ መከፋት ፡
መቀየም ።

ማከረፊያ ፡ ስፍራና ፡ ጊዜ ፡ ዘመድ ፡
ወዳጅ ።

ተኳረፈ ፡ ተኩራረፈ ፡ ተቀያየመ ፡
ቂም ፡ ተያያዘ ፡ መልስ ፡ ተከላከለ ።

መኳረፍ ፡ መቀያየም ።

መኳረፊያ ፡ መቀያየሚያ ።

አኳረፈ ፡ አኩራረፈ ፡ አቃየመ ፡ አቀያ
የመ ።

አንኳረፈ ፡ አኩረፈ ፡ አፍንጫውን ፡ ነፋ ።

አንኳራፊ ፡ ያንኳረፈ ፡ የሚያንኳርፍ ፡

አኩራፊ ።

እንኩርፍያ ፡ የስናግ ፡ ጮሽት ፡ ኩርፊያ ።

ማንኳረፍ ፡ ማከረፍ ።

ማንኳረፊያ ፡ ማከረፊያ ።

አኩረፈረፈ ፡ ብዙ ፡ ዐረፋና ፡ ምራቅ ፡
ካፋ ፡ አወጣ ፡ ቁበር ፡ ደፈቀ ።

ማከረፍረፍ ፡ መድፈት ፡ ማፍሰስ ።

ተኩረፈረፈ ፡ ወጣ ፡ ፈሰሰ ።

ኩርፍርፍ ፡ የተኩረፈረፈ ፡ የንዶድ ፡ የሳ

መና ፡ ዐረፋ ።

ኩረፍረፍ ፡ አለ ፡ ተኩረፈረፈ ።

አኩራረፍ ፡ አቀያየም ፡ ማከረፍ ።

(ኩረፋ) ፡ አንኩራፋ ፡ በስርን ፡ ድምፅ ፡

አስፈራራ ፡ ካንገት ፡ በላይ ፡ ተቂጣ ፡ አንቧተረ ፡
አንገራበደ ፡ አንቂራባ ።

ማንኩራፋት ፡ ማንቧተር ፡ ማንቂራባት ።

ማንኩራፊያ ፡ መቂጣ ፡ ማስፈራሪያ ፡ ማ

ንገራበጃ ፡ እፍ ፡ ስፍራ ።

ኩርፋድ ፡ አፍንጫ ፡ ደፍጣጣ ።

(ከረፈፈ) ፡ አንከረፈፈ ፡ ዘረጋ ፡ አንቀ

ረፈፈ ፡ አንቀረበበ ። ይህ ፡ ዶር ፡ ከንፋን ፡ አንከር

ጃል ፡ ምን ፡ ሽፏል ። በተገባበርነትም ፡ ይፈታል ።

አንከረፈፈ ፡ እሞፕ ፡ እቁለ ።

አንከርፍ ፡ ያንከረፈፈ ፡ የተንከረፈፈ ፡

አንቅርፍ ፡ አንቅርብ ።

ማንከርፈፍ ፤ መዘርጋት ፤ ማንቀርፈፍ ፤
 ማንቀርብ ፤
 ተንከረፈፈ ፤ ተዘረጋ ፤ ተንቀረፈፈ ፤ ተን
 ቀረበ ፤
 ተንከረፈፈ ፤ ቁላ ፤ ተሞኘ ፤
 ከረፈፍ ፤ ከርፋፋ ፤ ቀረፈፍ ፤ ቀርፋፋ ፤
 ሞኝ ፤
 ከርፈፍ ፤ አለ ፤ ተንከረፈፈ ፤
 መንከርፈፍ ፤ መዘርጋት ፤ መንቀርፈፍ ፤
 መንቀርብ ፤ መቁል ፤ መሞኘት ፤
 መንከርፈፈያ ፤ መንቀርፈፈያ ፤ መንገድ ፤
 ስፍራ ፤
 (ከራራ) ፤ አንከረፈፈ ፤ አስከረፈ ፤
 ተንከረፈፈ ፤ አከረፈ ፤ ኩፍ ፤ አለ ፤
 ከርፈሰ ፤ (ትግ) ፤ ወገል ፤ ከበሬ ፤ ዕቃ ፤
 እንዱ ፤
 ከረፈተ ፤ ጨርሶ ፤ ከፈተ ፤ መክደኛን ፤ አ
 ስገለለ ፤ ጣለ ፤ ረ ፤ ስሯጽ ፤ ነው ፤
 መከርፈት ፤ መክፈት ፤ ከዳን ፤ አልባ ፤
 ማድረግ ፤
 ተከረፈተ ፤ ፈጽሞ ፤ ተከፈተ ፤
 ከረፈት ፤ የተከረፈተ ፤ የተከፈተ ፤
 ከርፍት ፤ ዝጊ ፤ ከግሁ ፤ ፍጹም ፤ ክፍት ፤
 ከረፋን ፤ አይ ፤
 ከራራታ ፤—ቀልልታ ፤—ከራራታ ፤
 ከረረ ፤ (ከሪር ፤ ከረ ፤ ገረረ) ፤ ደረቀ ፤
 ጠና ፤ ጠነከረ ፤ በረታ ፤ ባሰ ፤ የነገር ፤ የወገብ ፤
 ከረረ ፤ ተነፋ ፤ ዐበጠ ፤ ተከረበ ፤ የሆድ ፤
 ከረረ ፤ ተፈተለ ፤ ተገመደ ፤ ተጠሞረ ፤
 ደበነ ፤ ጥብቅ ፤ ሽን ፤ የፈትል ፤ የገመድ ፤ የኸማት ፤
 (የከረረ ፤ ጠጅ) ፤ የደረቀ ፤ የኖረ ፤ ከራሚ ፤
 ከራሪ ፤ የሚከር ፤ ድር ፤ ሐር ፤
 ከራራ ፤ የከረረ ፤ ደረቅ ፤ ድባኖ ፤ ዐጪር ፤
 ድጉር ፤
 ከራሪ ፤ ዝጊ ፤ ከግሁ ፤
 ከራር ፤ (ሮች) ፤ የዘፈን ፤ መሣሪያ ፤ ስም ፤
 በበገና ፤ ዐይነት ፤ የተበጀ ፤ ባለፈ ፤ አውታር ፤

ከራር ፤

ከራረኛ ፤ ከራር ፤ ያለው ፤ ባለከራር ፤ ሞዘ
 ኛስ ፤ ከራረኛ ፤ እንዲሉ ፤
 ከራር ፤ ግንባር ፤ ግንባሩ ፤ የከረረ ፤ ደ
 ረቅ ፤ ግንባር ፤
 ከራር ፤ መታ ፤ (ትግ ፤ ከረረ) ፤ ከራርን ፤
 ገረፈ ፤ በከራር ፤ ተግወተ ፤ ዘፈን ፤ ዘመረ ፤
 ከራር ፤ መቼ ፤ (ትግ ፤ ከራሪ) ፤ ከራ
 ርን ፤ የሚመታ ፤ አረሽ ፤ ተግዋች ፤ ዘፋኝ ፤
 ከር ፤ (ሮች) ፤ ባንድነት ፤ የከረረ ፤ ሹለ
 ትም ፤ ሦስትም ፤ ነጠላ ፤ ፈትል ፤ በመርፈፈ ፤ ቀዳዳ ፤
 እየገባ ፤ ልብስና ፤ ሌላም ፤ ነገር ፤ መስፈያ ፤ (መጥ
 ቀሚያ) ፤ የሚሸን ፤ (ግጥም) ፤ ከርና ፤ መርፈሰ ፤
 አገኘሽ ፤ ጠቃሚ ፤ ሰው ፤ ዐጣሽ ፤ (የከሩን ፤
 ሠራ) ፤ የሃይማኖቱን ፤ ያሳቡን ፤ አደረገ ፤
 ከር ፤ ለድርነት ፤ የከረረ ፤ የፈረገኛ ፤
 ፈትል ፤ ባላይሽ ፤
 ከር ፤ የንሐስ ፤ የመዳብ ፤ የብረት ፤ የወ
 ርቅ ፤ የብር ፤ ቀጪን ፤ ሽቦ ፤ ደራ ፤ ብለሽ ፤ ድሪን ፤
 ተመልከት ፤
 ከር ፤ ባጪር ፤ ልጃገረድ ፤ ልታገባው ፤
 የመረጠችውን ፤ ዕራኛ ፤ ኩታ ፤ ሲሰፋ ፤ ከር ፤
 ባጪር ፤ አለችው ፤ ይባላል ፤
 ከርር ፤ አለ ፤ ድብን ፤ አለ ፤ በፍጥነት ፤
 ሞተ ፤
 ከሬ ፤ በወሎ ፤ ከፍል ፤ ያለ ፤ እገር ፤ የኔ ፤
 ከር ፤ ማለት ፤ ነው ፤
 ከረር ፤ (ከሪር) ፤ መከረር ፤
 ከረር ፤ አደረገ ፤ ነገር ፤ አበረታ ፤ አገነታ ፤
 መክረር ፤ መድረቅ ፤ መጥናት ፤ መድቦን ፤
 መክረሪያ ፤ ከር ፤ መሸኛ ፤ እንዝርት ፤ መ
 ዳፍ ፤ ጥን ፤
 አከረረ ፤ አደረቀ ፤ አጠና ፤ አጠነከረ ፤
 አከረረ ፤ ፈተለ ፤ ገመደ ፤ ጠሞረ ፤ አጠ
 በቀ ፤ አደበነ ፤ ከር ፤ አደረገ ፤ አመረረ ፤ ነገርን ፤
 አከራሪ ፤ ያከረረ ፤ የሚያከር ፤
 ማክረር ፤ ማጥናት ፤ ማጥበቅ ፤ ማድቦን ፤
 ማክረሪያ ፤ ማጥኛ ፤ ማጠንከሪያ ፤ ማጥ
 በቂያ ፤
 አስከረረ ፤ አስፈተለ ፤ አስገመደ ፤
 ማስከረር ፤ ማስፈተለ ፤ ማስጠሞር ፤
 ተከረረ ፤ (ከረረ) ፤ በጥብቅ ፤ ተፈተለ ፤
 ወይም ፤ እንደ ፤ ገና ፤ ፪ኛ ፤ ጠዘ ፤ ተጠመዘዘ ፤
 በንዝርት ፤ በ፪ ፤ ውስጥ ፤ እጅ ፤ (ዘፀ፳፮ ፤ ፩) ፤
 ተካረረ ፤ ተጋመደ ፤ ተማረረ ፤ ተባባሰ ፤
 አካረረ ፤ አፋተለ ፤ አጋመደ ፤ አጣሞረ ፤
 (ማክረርን ፤ ረዳ) ፤ አበራታ ፤ አማረረ ፤ አባባሰ ፤

(ግጥም) ፤ እንዴት ፤ ነሽ ፤ ከራር ፤ ፪ቷ ፤ ኸማት ፤
 ከፋ ፤ መከራ ፤ እንደገጅራ ፤ እናት ፤

ማከረት ፡ ማፍራት ፡ ፍሬ ፡ ማበጀት ።
ማከረቻ ፡ ማፍሪያ ፡ ያትክልት ፡ መደብ ፡

ጊዜ ።
ተከረተ ፡ ተሰበሰበ ፡ ተቀመጠ ፡ ፍሬ ፡
ኾነ ።

አከራረት ፡ አሰባሰብ ፡ ማከረት ።
ካርታ ፡ በላዩ ፡ የንጉሥና ፡ የንግሥት ፡
ያበባ ፡ ሥዕል ፡ ከፈረንጅ ፡ ቍጥር ፡ ጋራ ፡ ያለበት ፡
የቁማር ፡ መጫወቻ ፡ እንደ ፡ ብራና ፡ ያለ ፡ ዐጨር ፡
ወረቀት ።

ካርታ ፡ ጅ ፡ ጥይት ፡ ይዞ ፡ እጠመንገድ ፡
ቀፎ ፡ የሚገባ ፡ ሥሥ ፡ ብረት ።

ካርታ ፡ የየብስና ፡ የባሕር ፡ ያገር ፡ የርስት ፡
የቦታ ፡ የከተማ ፡ የቤት ፡ የመንገድ ፡ ንድፍ ፡
ቢጋር ፡ ያለበት ፡ ጠንካራ ፡ ወረቀት ፡ ፈረንጆች ፡
ልጆችን ፡ በተማሪ ፡ ቤት ፡ የሚያስተምሩበት ፡
በቤታቸው ፡ የሚያፍሩት ፡ ምስክር ።

ካርት ፡ በላዩ ፡ የይለፍና ፡ የከተማ ፡ ነዋ
ሪነት ፡ የሠራተኛ ፡ ስም ፡ የታተመበት ፡ ወፍራም ፡
ወረቀት ፡ ሰነድ ።

ካርቶን ፡ ወፍራምና ፡ ሥሥ ፡ ጥሩና ፡
መናኛ ፡ የወረቀት ፡ ሉሕ ፡ ቀለም ፡ የሌለውና ፡
ያለው ፡ የመጣፍ ፡ ገበታ ፡ የቤት ፡ መከታ ፡ የሚ
ኾን ። ካርት ፡ ካርታ ፡ ካርቶን ፡ የፈረንጅ ፡ ቋንቋ ፡
ነው ፡ በግእዝም ፡ ካርታስ ፡ ይባላል ።

ካርት ፡ የተክል ፡ ስም ፡ ከ
ወጥ ፡ ጋራ ፡ እየተቀላለ ፡ የሚበላ ፡
ጣፋጭ ፡ ተክል ።

ኮርቻ ፡ (ኦች) ፡ ኮር) ፡
ባህያና ፡ በበቅሎ ፡ በፈረስና ፡ በግ
መል ፡ በዝፍን ፡ ዝርባ ፡ እየታሰረ ፡
በላዩ ፡ ሰው ፡ የሚቀመጥበት ፡ ከን
ጨት ፡ ከቂዳ ፡ ከድብዳቤ ፡ የተበጀ ።

ኮርቻ ፡ ትክል ፡ የሱሪ ፡ ወን
በር ፡ እንደ ፡ ኮርቻ ፡ የተተከለ ፡ በኮ
ርቻ ፡ ላይ ፡ የሚያርፍ ።

ኮርች ፡ የዛፍ ፡ ስም ፡ እሾካም ፡ ዕንጨት ፡
ኮርቻ ፡ የሚኾን ፡ ጎርጎ ።

ኮርችች ፡ ጎርጎዎች ።

ኮረቻ ፡ (ሐንበል) ፡ ኮርችን ፡ ጠረብ ፡

ኮርቻ ፡ አበጀ ፡ አበደ ፡ ማን ።

ከረቻመ ፡ ትንክረ ፡ ጠቀጠቀ ፡ እገባ ፡ አጠ

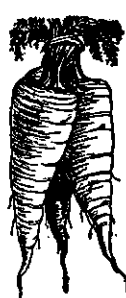
ጋጋ ፡ ዘጋ ፡ ዐጥርን ፡ እጥብቆ ፡ አሰረ ፡ እግርን ።

መከርቻም ፡ መቸንከር ፡ ማግባት ፡ ማ

ሰር ፡ ማጥበቅ ።

ተከረቻመ ፡ ተቸንከረ ፡ ተጠቀጠቀ ፡ እ

ግር ፡ ብረት ፡ ገባበት ፡ በጥብቅ ፡ ታሰረ ።

ካርት ፡

ከርችም ፡ የተከረቻመ ፡ የታሰረ ፡ ችን
ከር ፡ ዝግ ፡ እስር ።

ከርችም ፡ አለ ፡ ጥቅጥቅ ፡ አለ ፡ ተከረ
ቻመ ።

አከረቻቸም ፡ እስተሳሰር ፡ መከርቻም ።

ከረተመ ፡ ሰበረ ፡ አሳጠረ ፡ ዕንጨትን ።

ከርታሚ ፡ የኩረተመ ፡ የሚኩረትም ፡
ቋሚ ፡ ቀራፊ ።

መከርተም ፡ መስበር ፡ ማሳጠር ።

ተከረተመ ፡ ተሰበረ ፡ ዐጨር ፡ ኾነ ።

ከርትም ፡ የተኩረተመ ፡ የንጨት ፡ ሽ
ከም ።

ከርትም ፡ አለ ፡ ዕጥር ፡ አለ ።

አከረታተም ፡ አሰባሰር ፡ መከርተም ።

ከረተፈ ፡ (ከረተ) ፡ ገረደፈ ፡ በቀላል ፡

ፈጪ ፡ እንቀት ፡ አደረገ ፡ ስንዴን ፡ ገብሰን ፡

ዐጃን ፡ ቀረጠፈን ፡ እይ ።

ከርታፊ ፡ የከረተፈ ፡ የሚከረትፍ ፡ ገር
ዳፈ ።

መከርተፍ ፡ መገርደፍ ፡ መፍጨት ።

መከርተፊያ ፡ መገርደፊያ ፡ ወፍሬ ።

ከረታተፈ ፡ መላልሶ ፡ ከረተፈ ።

ተከረተፈ ፡ ተገረደፈ ፡ ተፈጪ ።

ከርትፍ ፡ የተከረተፈ ፡ እንቅጥታጭ ።

ከረተሰ ፡ (ከረተ) ፡ ቂረጠመ ፡ ሰበረ ፡

ዐገክ ፡ አደቀቀ ፡ የቂሎ ።

ከርታሽ ፡ የከረተሰ ፡ የሚከረትስ ፡ ቂር
ጣሚ ።

መከርተስ ፡ መቂርጠም ፡ ማገኘክ ።

መከርተሻ ፡ መቂርጠሚያ ፡ ማገኘኪያ ፡
መንጋጋ ።

ተከረተሰ ፡ ተቂረጠመ ፡ ተሰበረ ፡ ታገኘ ፡
ደቀቀ ።

ከርትስ ፡ የተከረተሰ ፡ ቍርጥም ።

ከርታሽ ፡ ካፍ ፡ የወደቀ ፡ ጥሬ ፡ የቂሎ ፡
እንቀት ፡ ድቃቂ ፡ ሰባሪ ፡ ዕጅኪ ።

አከረታተስ ፡ አቂረጣጠም ፡ መከርተስ ።

ከርታስ ፡ ብራና ፡ ወይም ፡ ደብዳቤ ፡ (ግ
እዝ) ።

ከርታስ ፡ የዕንስ ፡ (ሽል) ፡ መጠቅለያ ፡
ሥሥ ፡ ረቂቅ ፡ ሥጋጭ ፡ ወረቀት ፡ ኤልያስ ፡ በእ
ሳት ፡ ከርታስ ፡ ተጠቅሎ ፡ ተወለደ ።

ከርታስ ፡ አናፈጠ ፡ ከርታስን ፡ ከተወ

ላጅ ፡ አፍንጫ ፡ ላይ ፡ ገፈፈ ፡ ጠረገ ።

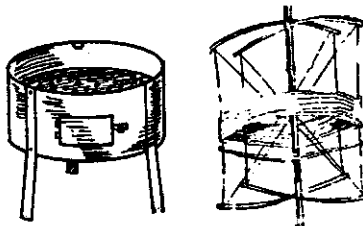
ከረተሰ ፡ (ከርተሰ) ፡ በከርታስ ፡ ላይ ፡
ጸፈ ።

(ከረተተ) ፤ አንከረተተ ፤ አንከራተተ ፤ አዞረ ፤ አንከዋተተ ፤ አንከዋረረ ፤ አንቀዋለለ ።

አንከርታች ፤ አንከራታች ፤ ያንከረተተ ፤ ያንከራተተ ፤ የሚያንከረትት ፤ የሚያንከራትት ፤ አዞረ ።

አንከርት ፤ (ቶች) ፤ የሸከላ ፤ የብረት ፤ ምድጃ ፤ ባንድ ፤ ስፍራ ፤ የማይቀመጥ ።

አንከርት ፤ በብረት ፤ መዳመጣ ፤ ላይ ፤ የሚዞር ፤ የፈትል ፤ ዋግንቦ ።

አንከርቶች ፡

አንከርት ፤ የቅርብ ፤ ወንድ ፤ እኔህዝ ፤ አንቀጽ ።

አንከርት ፤ እንከርታች ፤ ዘዋሪ ፤ ቀውላላ ።

ማንከርተት ፤ ማንከራተት ፤ ማዞር ፤ ማንከዋረረ ፤ ማንቀዋለለ ።

ማንከርተቻ ፤ ማንከራተቻ ፤ ማዞሪያ ፤ ማንቀዋለያ ።

ተንከረተተ ፤ ተንከራተተ ፤ ዞረ ፤ ተንከዋተተ ፤ ተንከዋረረ ፤ ተንቀዋለለ ፤ መንገድ ፤ መታው ።

ተንከራተተ ፤ ግራ ፤ ቀኝ ፤ አየ ፤ ለማግኘት ፤ ለመቀበል ፤ ይህ ፤ ልጅ ፤ ዐይኑ ፤ ይንከራተታል ።

ተንከርታች ፤ ተንከራታች ፤ የሚንከረተት ፤ የሚንከራተት ።

ከረተተ ፤ ከርታታ ፤ (ቶች) ፤ የተንከራተተ ፤ አውታታ ፤ ቀውላላ ።

ከርተተ ፤ ቀውለል ፤ ከውተት ፤ አንድ ፤ ዓመት ፤ ከርተት ፤ አንድ ፤ ዓመት ፤ ስርተት ፤ እንዲሉ ።

ከርተት ፤ አለ ፤ ተንከራተተ ።

መንከርተት ፤ መንከራተት ፤ መዞር ፤ መንከዋረረ ፤ መንከዋተት ፤ መንቀዋለለ ።

ኩርችች ፤ (ኩረተ) ፤ የተሰበሰበ ፤ ሰብሰብ ።

ኩርችች ፤ አለ ፤ ለውኑኑን ፤ ሰብሰቦ ፤ ለብቻው ፤ ተቀመጠ ።

ከሳ ፤ (ከስዐ) ፤ ተጉዳ ፤ ቀጠነ ፤ ቀለለ ።

እንሰ ፤ ጉደለ ፤ ከውፍረት ፤ ከድንዳኔ ፤ ራቀ ፤ ከስዐ ፤ ጥንታዊ ፤ ዐማርኛ ፤ ነው ።

ከሺ ፤ የሚከሳ ።

ከሲታ ፤ የከሳች ፤ ብረ ፤ ሸሽ ፤ ጣጋ ።

ከሱ ፤ የከሳ ፤ የቀጠነ ፤ (ኢሳጽ፬ ፤ ፲፮) ።

ከስ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ።

መክሳት ፤ መጉዳት ፤ መቅጠን ።

መክሻ ፤ መቅጠኛ ፤ ረጋብ ፤ በሽታ ፤ ተቅማጥ ፤ ጉዳት ፤ ዐላብ ፤ ሥጋት ።

አከሳ፤ (አክስዐ) ፤ አቀጠነ ፤ አቀለለ ፤ አሳነሰ ፤ አጉደለ ።

አክሺ ፤ ያከሳ ፤ የሚያከሳ ፤ ደዌ ፤ ችጋር ።

ማክሳት ፤ ማቅጠን ፤ ማቅለል ።

ማክሻ ፤ ማቅጠኛ ፤ መጉጃ ።

አስከሳ ፤ እንዲከሳ ፤ እንዲጉዳ ፤ አስደረገ ፤ አስቀጠነ ።

ክሳት ፤ ቅጥነት ፤ ጉዳት ፤ (ኢሳ፲ ፤ ፲፮) ።

ክስት ፤ መክሳት ።

ክስት ፤ አለ ፤ ከሳ ።

ክስቶ ፤ ተጉድቶ ፤ ቀጥኖ ፤ (ዳን፩ ፤ ፲) ።

አከሳስ ፤ አቀጣጠን ፤ መክሳት ።

ከሴ ፤ (ዎች) ፤ ንጣት ፤ ያለው ፤ ቅጠለ ፤ ሻካራ ፤ ዕንጨት ፤ ሽታው ፤ ጣፋጭ ፤ ስለ ፤ ሽነ ፤ ባላገርች ፤ ቅጠሉን ፤ እውተት ፤ ውስጥ ፤ ይጨምሩታል ። (ዳማ ፤ ከሴ) ፤ ቀይ ፤ ከሴ ፤ ይኸውም ፤ ቅጠሉ ፤ ይቀቀልና ፤ ገንምተኛ ፤ ይታጠብበታል ፤ በሽታው ፤ እንዳያገረሽ ፤ ይከለክላል ፤ ይላሉ ።

ከሽ ፤—ቀላል ፤—ከሸክሽ ።

ከሽ ፤ አደረገ ፤—በጥርስ ፤ ሰበረ ፤—ከሸክሽ ።

ከሾ ፤ ያገር ፤ ስም ፤ በጋልኛም ፤ የትንባሽ ፤ ቅጠል ፤ ማለት ፤ ነው ።

ኩሳ ፤ (ኩስሐ) ፤ ኩስ ፤ ጣለ ፤ ዐራ ።

ኩስ ፤ (ኩስሐ) ፤ የዶሮ ፤ ያምራ ፤ የወፍ ፤ ዐር ፤ የዶሮ ፤ ኩስ ፤ እንዲሉ ፤ በግእዝ ፤ ግን ፤ ለኹሉም ፤ ይነገራል ።

ኩሳም ፤ (ኩስሐዊ) ፤ ኩስ ፤ ብዙ ፤ ባለኩስ ።

መኩሳት ፤ መጣል ፤ ማንጠባጠብ ፤ ማራት ።

መኩሻ ፤ የቂጥ ፤ የዛፍ ፤ የገደል ፤ ሥር ፤ ሠገራ ።

አስኩሳ ፤ አሳራ ፤ ኩስ ፤ አስጣለ ።

ማስኩሳት ፤ ማሳራት ።

ተኩሳ ፤ (ተኩስሐ) ፤ ታራ ፤ ተጣለ ፤ ተንጠባጠበ ።

አኩሳስ ፤ አስተራር ፤ መኩሳት ።

ኪስ : (ሶኝ) ፤ የልብስ : ጓዳ : ከረጢት : ገንዘብና : ሌላም : ታናናሽ : ዕቃ : መከተቻ : መያዣ : ከኮትና : ከሱሪ : ከእጃ : መባብ : ከቀ ሚስ : ጋራ : በስተላይና : በስተውስጥ : ተሰፍቶ : የሚታይ ።

ኪሳም ፤ ባለኪስ ፤ ግልገሎቹን : የምትይ ዝቦት : ኪስ : በጉኗ : ላይ : ያላት : የአውስትራልያ : አውሬ ። ፈረንጆች : ካንጉፋ : ይላታል ።

ካሰ ፤ (ትግ : ከሐሰ) ፤ ገንዘብ : ከፈለ : ሰጠ : አስረከበ : ለተሰደበና : ለተመታ : ለተበደለ ።

ካሽ : (ሺ) ፤ የካስ : የሚከሰት ካሳ : ከፋይ ።

ካሳ ፤ በደለኛ : ሰው : ዐጥንት : ስላረከበ : አካል : ስላጉደለ : የሚከፍለው ፤ ፤ ፤ ፤ ወቄት : ወርቅ : በዳኛ : በሽማግሌ : የሚቈረጥ ። በደል : በደሉን : ወታደር : በድህል ፤ ካሳውን : ግን : ባላገር : ሲከፍል : ይታየናል ። (ተረት) ፤ በካሳ : የከበረ : ባንት : የሰከረ : የለም ። ያንዱን : መንግሥት : አገር : የወጋና : የወረረም : የጦር : ካሳ : ይከፍላል ።

ካሳ ፤ የሰው : ስም ፤ አባትና : እናት : ልጃቸው : ሙቶባቸው : ሌላ : ልጅ : በወለዱ : ጊዜ : ስሙን : ካሳ : ይሉታል ።

ካሳይ ፤ ካሰኝ ፤ የወንድና : የሴት : ስም ።

ካሳ : ኹን ፤ ካሳ : ኹንኝ ፤ የወንድ : ስም ።

ካሳ : መይሳ ፤ ያጤ : ቴዎድሮስ : ስም ፤ ወይም : ፋከራ ።

ካሳ : ቁረጠ ፤ ወሰን ፤ ይህን : ያኸል : አለ ። መካሰ ፤ ገንዘብ : መከፈል : መስጠት ። መካሻ ፤ ወቄት : መስማ : ጊዜ : ዕርቅ ። መካሻ ፤ የሰው : ስም ።

አስካሰ ፤ አስከፈለ : አሰጠ : አስቀበለ : ካላን ።

አስካሽ ፤ ያስካሰ : የሚያስከስ : ጨዋ : የዘመድ : ዳኛ ።

ማስካሰ ፤ ካሳ : ማስቀበል ።

ማስካሻ ፤ ጊዜ : ስፍራ ።

ተካሰ ፤ ካሳ : ተቈረጠለት : ተቀበለ : ተረከበ ። (ተረት) ፤ እካስ : ያለ : ታግሦ ፤ እጾድቅ : ያለ : መንኲሶ ።

ተካሽ ፤ የሚካስ ፤ ካሳ : ተቀባይ ።

መካሰ ፤ መቀበል : እጅ : ማድረግ : ካላን ። (ተረት) ፤ ተመቶ : ከመካስ : መቶ : መካስ ።

ተካካሰ ፤ ተቀባበለ : ተከፋፈለ : ተረካከበ : ካላን ።

አካካሰ ፤ አከፋፈለ : አቀባበለ : አረካከበ ።

አካካሽ ፤ ያካካሰ : የሚያካከስ ፤ አከፋፈለ ።

አካካሰ ፤ አሰጣጥ ፤ መካስ ።

(ኳስ) ፤ ኩዕስ) ፤ አኳስ ፤ ኳስ : ሰፋ : ቋጠረ : አድበለበለ : እንክብል : አደረገ ።

ማኳስ ፤ መቋጠር : ማድበልበል ።

ተኳስ ፤ (ኳስ) ፤ ኳስ : ጉን : ተቋጠረ : ተደበለበለ ። ዛሬ : የበላኹት : መብል : እልቤ : ላይ : ተኳሰና : ሳይስማማኝ : ቀረ ።

ኳስ : (ሶኝ) ፤ ከጨርቅ : ከዝተት : የተሰፋ : ከብ : ድብልብል : መጣወቻ ። ጨዋታውንም : ምክቶሽ : ቅምምጦሽ : ፍንድድ : (ሸምጥ) : ይሉታል ። ኳስ : በግእዝ : ኩዕሶ : ይባላል ። ጥንግን : እይ ።

ኳስ :

ኳስ : አበደኝ ፤ አንዱ : ሌላውን : በኳስ : መታው ።

(ጥኳ) መኳስ ፤ መቋጠር : መድበልበል ።

(ላኳ) መኳስ ፤—ሞገስ ፤—ላቀ ፤ ሊቅ ።

ኳሽ ፤ (ኩሰየ) ፤ ተረበ : ቀለደ : ዋሽ : እውነትን : በሐሰት : ለወጠ : አጠፋ ።

መኳሸት ፤ መተረብ : መዋሸት ።

መኳሻ ፤ ኩሸት : መናገሪያ : ቅኔ : ቤት : ቅኔ : ማሕሌት ።

አስኳሽ ፤ አስዋሽ : አስተረበ : አስቀለደ ።

ማስኳሸት ፤ ማስዋሸት ።

ማስኳሻ ፤ ማስዋሻ ።

ኩሸት ፤ (ኩሰየት) ፤ የቅኔ : ስም ፤ ከውሸት : በቀር : እውነት : የሌለበት : ቅኔ ። ጋን : ታረደ : መከት : ተዘነበለ : እንደ : ማለት : ያለ ።

አኩሻሸት ፤ አተራረብ ፤ መኳሸት ።

ኬሻ ፤ (ኪስ) ፤ የንስት : የቃጣ : የሰሌን : የሰንደዶ : ገመድ : ሰፋፊ : ከረጢት : የበርበሬ : የሸለሸል : መከተቻ ።

ኬሻ ፤ ከቀጤማ : የተሠራ : ምንጣፍ ።

ክስ ፤ (ሐሰ) ፤ ለፍየልና : ለሰግ : ግልገል : የሚነገር : ቃል ፤ መከልከያ : ወኪል : ማያ : ማስወገጃ ። እርገና : ችግኝ : ውስን : አስተውል ።

ኩሲ ፤ የሰው : ስም ፤ የዳዊት : መካር ።

ኩሳ ፤ ኩሽ ። እኩስም : የኩሳ : ብገር : ነው ።

ኩሳይ ፤ የኩሳ፡ ዘር ፤ ወይም ፡ ነገድ ፡ በግ እዝ ፡ እነጋገር ፡ በጋልኛ ፡ ግን ፡ ከሴ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ኩሽ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ የከም ፡ ፩ኛ ፡ ልጅ ፡ አኩስምን ፡ የቋረቋረ ።

ኩሽ ፤ ኩሻዊ ፤ የኩሽ ፡ ተወላጅ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ (ኤርፀኛ ፡ ፮ ፡ ፲ ፡ ፲፪) ።

ኩሻይ ፤ ዘላን ፤ የኩሽ ፡ ወገን ፡ ማለት ፡ ይመስላል ።

ኩስ ፤—ዐር ፤—ኩሳ ።

ኮሶ ፤ (ከዊስ ፡ ኮስ) ፤ የዛፍ ፡ ስም ፤ በወይናደጋ ፡ የሚበቅል ፡ ዕንጨት ። ኮሶ ፡ ያሠኘው ፡ ሆኖ ፡ መነቅነቁኖ ፡ መበጥበጡ ፡ ነው ።

ኮሶ ፤ (ሶበርት) ፤ መራራ ፡ የኮሶ ፡ ፍሬ ፡ ሰዎች ፡ በጠጡት ፡ ጊዜ ፡ በሆዳቸው ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ትል ፡ እየገደለ ፡ የሚያወጣ ፡ መድኃኒት ። ኮሶ ፡ ሸያዌ ፡ እንዲሉ ። (ተረት) ፤ የኮሶ ፡ ማግስት ፡ እናት ፡ በሽንት ፡ አራት ፡ ዐምስት ።

ኮሶኛ ፡ (ኞች) ፤ ኮሶ ፡ የጠጣ ፤ ኮሷም ፡ ባለኮሶ ።

ኮሶጌ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ ኮሶ ፡ ያለባት ፡ ምድር ፡ ማለት ፡ ነው ።

ኮሶ ፡ ጨብጧልን ፤ ስለ ፡ ምን ፡ የመታውን ፡ አይመታም ፤ አይፈናፈንም ።

ኮሶ ፡ ያገሣው ፤ ያበሰናው ፡ ገዴን ፡ ያከፋው ።

ኮሶ ፡ ፊት ፤ አስቀያሚ ፤ ኮሶ ፡ የጉፈን ነው ፡ ፊቱ ፡ የማይጠዳ ።

ኮሶ ፤ የሆኖ ፡ ውስጥ ፡ ትል ፡ በ፪ ፡ በ፪ ፡ ወር ፡ ከሰው ፡ ሆኖ ፡ እየወጣ ፡ የሚታይ ፡ ከበሬ ፡ ሥጋ ፡ የሚመጣ ፡ ሹጥ ። ኮሶ ፡ መባሉ ፡ ጎዳሪ ፡ በማገደር ፡ ነው ።

ኮሶ ፡ አስደንገጠኝ ፤ ሰውነቴን ፡ ሰቀጠጠኝ ።

ኮሶ ፡ ተጋደደኝ ፤ ግዴታ ፡ መጣብኝ ።

ኮሶ ፡ ተጣባኝ ፤ ተጣላኝ ፤ ሆዴን ፡ ወጋኝ ።

ኮሶ ፡ ታየኝ ፤ ከሆዴ ፡ ወጣ ፤ ተገለጠ ።

ኮሶ ፡ ታይቶታል ፤ ውቃቢ ፡ ርቅታል ፤ ሰው ፡ ጠልቶታል ።

ከሻዋ ፤ ተጠብሶ ፡ የደረቀ ፡ ሥጋ ፡ ወይም ፡ እንጂራ ፡ ሲበሉት ፡ ከሽ ፡ ከሽ ፡ የሚል ። ዘፋ ፡ ከሽ ከሽ ፡ ነው ፤ በከሽ ፡ ላይ ፡ ዋ ፡ ምእላድ ፡ ጉኖ ፡ ተጨምሯል ።

ኩሳይ ፤—የኩሳ ፡ ዘር ፤—ኩሳ ።

ኩሻይ ፤—ዘላን ፤—ኩሽ ።

ከሰከሰ ፤ (ከሰስ) ፤ ፈንክተ ፡ አደቀቀ ፡ ሰባበረ ። እከሌ ፡ ጠላቱን ፡ በደንጊያ ፡ ከሰከሰው ።

ከሰከሰ ፤ አንድ ፡ ነገር ፡ ለመግዛት ፡ ብዙ ፡

ዋጋ ፡ ደፋ ፡ መንዘረ ፡ ሰጠ ። ይህ ፡ ሹለተኛው ፡ ከሰከሰ ፡ አሞሌን ፡ ያሳያል ።

ከሰከሰ ፤ አጠጋጋ ፡ አበዛ ፡ ችምችም ፡ አደረገ ። ዐጤ ፡ ምኒልክ ፡ ጣሊያንን ፡ ለመውጋት ፡ ጠራቸውን ፡ ከሰከሰው ፡ ወደ ፡ ዐድዋ ፡ ዘመቱ ።

ከሰከሰ ፤ መልሶ ፡ መላልሶ ፡ ደግሞ ፡ ደጋግሞ ፡ ጠጣ ። ትላንትና ፡ ማታ ፡ እወዳጃችን ፡ ቤት ፡ ለግብዣ ፡ ተጠራንና ፡ ጠጅ ፡ ስንከሰከስ ፡ አመሸን ።

ከሰካሽ ፤ የከሰከሰ ፡ የሚከሰከስ ፤ ፈንካች ።

ከሰከሰ ፡ (ዎች) ፤ የገጨት ፡ ስም ፤ በዝቶ ፡ ተጠጋግቶ ፡ የሚበቅል ፡ ሽታ ፡ ያለው ፡ የቤት ፡ መጥረጊያ ፡ ቅጠል ።

ከሰከሰ ፡

ከሰከሰ ፤ የቀበሌ ፡ ስም ፤ በላይኛው ፡ ወግዳ ፡ ባጤ ፡ ዋሻ ፡ አጠገብ ፡ ያለ ፡ ስፍራ ፡ ከሰከሰ ፡ ያለበት ፡ የበዛበት ።

ከሰከሳ ፤ ፍንክታ ፡ ምንዘራ ፡ ምንዛሪ ። መከሰከስ ፤ መፈንክት ፡ ማድቀቅ ፡ መስበር ።

መከሰከሻ ፤ ዱላ ፡ ደንጊያ ፡ አለት ። አከሰከሰ ፤ በብዙ ፡ አጠጣ ፡ አቀመቀመ ።

ማከሰከስ ፤ ማጠጣት ፡ ማቀምቀም ። አስከሰከሰ ፤ አስፈንክተ ፡ አሰበረ ፡ አስደቀቀ ።

ማስከሰከስ ፤ ማስፈንክት ፡ ማስደቀቅ ። ተከሰከስ ፤ ተፈንክተ ፡ ደቀቀ ፡ ተሰበረ ።

ማታ ፡ ስሹድ ፡ ወደቅሹና ፡ እሾሽ ፡ ተከሰከሰብኝ ። ተከሰከስ ፤ ተጠጋጋ ፡ በዛ ።

ከሰክስ ፤ የተከሰከሰ ፡ የተሰበረ ፡ ራስ ፡ ዓል ፤ የበዛ ፡ ብዙ ። ከሰክስ ፡ አለ ፤ ፍንክት ፡ ሰብር ፡ ድቅቅ ፡ ጥቅጥቅ ፡ አለ ።

ከሰክስ ፡ አለ ፤ በዛ ፡ ብዙ ፡ ሽን ፡ ጦሩ ፡ ሰራዊቱ ። ከሰካሽ ፤ ሰብርባሪ ፡ ድቃቂ ፤ የጨው ፡ ወይም ፡ የሌላ ።

ከሰካሽ ፤ የዱላ ፡ ጉመድ ፡ ቂዳ ፡ ጂና ።

ተከሳከሰ ፤ ተባባለ ፤ ተፈናከተ ፤ ተሳበረ ፤
ተዳቀቀ ።
መከሳከሰ ፤ መፈናከት ፤ መሳበር ።
መከሳከሻ ፤ መፈናከቻ ፤ መሳሪያ ፤ ስፍራ ፤
ጊዜ ።
አከሳከሰ ፤ አባባለ ፤ አፈናከተ ፤ አዳቀቀ ፤
አሳበረ ።
አከሳከሽ ፤ ያከሳከሰ ፤ የሚያከሳከስ ፤ በለው ፤
ባይ ።
ማከሳከሰ ፤ ማፈናከት ፤ ማሳበር ።
ማከሳከሻ ፤ ማፈናከቻ ።
አከሳከሰ ፤ አፈነካከት ፤ መከሰከስ ።
ከሸከሽ ፤ ቃሪያ ፤ በርበሬን ፤ ሌላውንም ፤
የተከል ፤ ፍሬ ፤ ዐገክ ፤ በላ ።
መከሽከሽ ፤ ማገክ ፤ መብላት ።
ከሽ ፤ ቀላል ፤ ዋዛ ፤ እከልን ፤ ባታውቀው ፤
ነው ፤ እንጂ ፤ ከሽ ፤ አይደለም ።
ከሽ ፤ አደረገ ፤ በጥርሱ ፤ ሰበረ ፤ በዱላ ፤
መታ ፤ አነከተ ።
ከሽ ፤ አለ ፤ ተሰበረ ፤ ነከተ ።
ከሽ ፤ ከሽ ፤ አለ ፤ በመንጋጋ ፤ ውስጥ ፤
ድምጥ ፤ ሰጠ ፤ ተሰማ ።
ከሽከሼ ፤ በሠማ ፤ ምጣድ ፤ ተንቃቅቶ ፤
የደረቀ ፤ እንጂ ፤ ሲበሉት ፤ ከሽ ፤ ከሽ ፤ የሚል ።
መከሽከሽ ፤ ማገክ ፤ መብላት ።
ተከሽከሽ ፤ ታገክ ፤ ተበላ ።
ከሽከሽት ፤ ጤፍ ፤ የሚያካክል ፤ የጉመን ፤
ትል ፤ ቅጠል ፤ በላ ።
ከሽከሽት ፤ ነጭ ፤ የገሮ ፤ ዕከከ ።
ከሽከሽታም ፤ ከሽከሽት ፤ ያለበት ፤ ባለ
ከሽከሽት ፤ ጉመን ፤ ሰው ።
ኩሰኩሰ ፤ (ኩሰኩሰ) ፤ ሻከረ ፤ ሻካራ ፤
ኾነ ፤ ወጋጋ ፤ ገላን ።
ኩሰኩሰ ፤ ኩሰኩሰት ፤ ሠራ ፤ አኻጉረ
ጉረ ፤ ቂስቂስን ፤ እይ ።
ኩሰኩሰ ፤ (ትግ ፤ ኩሰኩሰ) ፤ ኩተ
ኩተ ፤ ቂፈረ ፤ ዳከመ ። ኩሰኩሰን ፤ ኩተኩተ ፤
ማለት ፤ ባረባሻ ፤ ሰና ፤ ተ ፤ ተወራሪዎች ፤ መኾኑ
ናቸውን ፤ ያሳያል ።
ኩሰኩሽ ፤ የኩሰኩሰ ፤ የሚኩሰኩሰ ፤ ሻ
ካራ ፤ ጠጉር ።
ኩሰኩሳ ፤ ዝጊ ፤ ከማሁ ፤ ዝተት ፤ ሳማ ፤
ናማ ።
ኩሰኩሴ ፤ የኩሰኩሳ ፤ ወገን ፤ አባ ፤ ጪ
ገሬ ።
ኩሰኩሲት ፤ የምትኩሰኩሰ ።

መኩሰኩሰ ፤ መሻከር ፤ መወጋጋት ፤ መቂ
ስቂስ ፤ ማኻጉርጉር ።
ኩሰኩሰት ፤ (ቶች) ፤ ኩዝ ፤ ጤት ፤
ያለው ፤ የሸከላ ፤ ዕቃ ፤ ዝንጉርጉር ፤ እጅ ፤ መታ
ጠቢያ ፤ ሰን ፤ (መከፈፈ) ፤ በግእዝ ፤ መቅለድ ፤
ንብቲራ ፤ ይባላል ። ቡና ፤ ማፍለያ ፤ ጀበና ፤ ኩሳ
ንኩሰን ፤ አስተውል ፤ የዚህ ፤ ዘር ፤ ነው ።

ኩሰኩሰት ፤

ኩሰኩሰት ፤ የሌጠ ፤ ቀራጭ ፤ ጉልማሶች ፤
የደመራ ፤ ለት ፤ ሌሊት ፤ የሚማውቁባት ። እን
ድትሽት ፤ በእባት ፤ አቃጥለው ፤ ይች ፤ ምንድ
ነች ፤ ኩሰኩሰት ፤ ትባላላች ፤ ኩሰኩሰት ፤ ብለው ፤
ከዘፈኑ ፤ በኋላ ፤ እመስክ ፤ ውስጥ ፤ ይጥሏታል ።
ፈልጎ ፤ ያንኛትም ፤ በቀኝ ፤ እጁ ፤ አጥብቆ ፤ ይጨ
ብጥና ፤ የነፋሽ ፤ የቀበተተሽ ፤ ይላል ፤ ከርሱ ፤
የበለጠ ፤ ጉበዝ ፤ ያለ ፤ እንደ ፤ ኾነ ፤ ታግሎ ፤ ይቀ
ማዋል ። ኩሰኩሰት ፤ ያሠኛት ፤ ጠጉሯ ፤ ነው ፤ የም
ትኩሰኩሰ ፤ ኩሰኩሲት ፤ ማለትን ፤ ያሳያል ።
ኩሰኩሰት ፤ እንደ ፤ ድንች ፤ በሥሩ ፤ የሚ
ያፈራ ፤ ፍሬው ፤ ሲበሉት ፤ ከሽ ፤ የሚል ፤ ሻካራ ፤
የዱር ፤ ቅጠል ።
ኩሰኩሰ ፤ አለ ፤ ሕፃንኛ ፤ ሼደ ፤ ሮጠ ፤
ኩትኩት ፤ አለ ።
አኩሳኩሰ ፤ አሸካከር ፤ መኩሰኩሰ ።
ኩሸኩሸ ፤ (ኩሸኩሸ) ፤ ኩሸኩሸን ፤ በላ ፤
ቂረጠመ ።
ኩሸኩሸ ፤ ያፍንጭ ፤ የሰርን ፤ ዐጥንት ።
ኩሸኩሸ ፤ የኩሸኩሸ ፤ ዐይነት ፤ ያረሳ ፤
የፍርንባ ፤ ቀላል ፤ ዐጥንት ፤ ሲበሉት ፤ ለጥርስ ፤
የሚገራ ።
ተንኩሻኩሸ ፤ ተንቀሳቃሰ ፤ በደረቅ ፤ ሣ
ርና ፤ ቅጠል ፤ መካከል ፤ መላውሱ ፤ ተሰማ ። ቃይል ፤
በደን ፤ ውስጥ ፤ ሲንኩሻኩሸ ፤ ዕውሩ ፤ ላሚጎ ፤
ደንጊያ ፤ ወርውር ፤ ገደለው ፤ (ዘፍቼ ፤ ቆፍ ፤ ቆፍ) ።
መንኩሻኩሸ ፤ መንቀሳቀሰ ፤ መሰማት ።
መንኩሻኩሻ ፤ መንቀሳቀሻ ፤ ስፍራ ።
ኩሸኩሸ ፤ አለ ፤ ተንኩሻኩሸ ።
አንኩሻኩሸ ፤ ደረቅ ፤ ቅጠልን ፤ ነካ ፤
ቀላል ፤ ነገርን ፤ እንቀሳቀሰ ፤ የመኖርን ፤ የመላ
ወሰን ፤ ድምጥ ፤ አሰማ ።
እንኩሸኩሸ ፤ እንኩሸኩሸታ ፤ የደን ፤
ውስጥ ፤ እንቅስቃሴ ፤ (ፀላሙ ፤ ፩ ፤ ፩፻) ።

ማንከሻከሻ ፤ ማንቀሳቀስ ፣ ማሰማት ፤
ከሰለ ፤ ፋመ ፤ ከሰለ ፣ ቸን ፣ ጠቁረ ፣ ገመን ፣
ዐረረ ፤ ተናደደ ፣ (ተገብሮ) ።

ከሰለ ፤ በከሰለ ፣ አመለከተ ፣ ማረ ፣ ነደረ ፣
በገረ ፤ ሠረዘ ፣ አጠፋ ፣ (ገቢር) ።

(ላላ) ከሳይ ፤ የሚከሰል ፣ ዕንጨት ።

(ጥላ) ከሳይ ፤ የከሰለ ፣ (ጥስ) የሚከሰል ፤ ሠራሽ ፣
አጥፊ ።

ከሰላ ፤ ብገራ ፣ ሥረዛ ።

ከሰል ፤ (ሎች) ፤ የማገዶ ፣ ስም ፤ ጨርሶ ፣
ሳይነድ ፣ እሳቱ ፣ በውሃ ፣ የጠፋ ፣ ጥቅር ፣ የባለጅ ፣
ማገዶ ፣ የብረት ፣ ማጋለፍ ፣ ምግብ ፣ ማብሰያ ።
(ደንጊያ ፣ ከሰለ) ፤ ፈረንጆች ፣ ምድርን ፣ ቁፍ
ረው ፣ ከመሬት ፣ የሚያወጡት ፣ እግዚር ፣ ያከ
ሰለው ፣ የደንጊያ ፣ ከሰለ ፣ መርከብና ፣ ባቡር ፣
መንጃ ፣ ማስኬጃ ። ደንጊያ ፣ ከሰለ ፣ ከክርስቶስ ፣
ልደት ፣ በፊት ፣ አንድ ፣ ሺሕ ፣ ዓመት ፣ ሺናች ፣
ሥራ ፣ ይሠሩበት ፣ ነበር ፣ ይባላል ።

ከሰልማ ፤ የከሰል ፣ ዐይነት ፤ ከሰል ፣ መ
ሳይ ፣ ጥቅር ፣ ፍየል ።

ከሰሌ ፤ ከሰላዊ ፤ ከሰል ፣ የሚሾን ፣ ጥጉ
ጠንካራ ፣ እሾኸ ፣ የሌለው ፣ የቂላ ፣ ግራር ።

ከሰላ ፤ ያገር ፣ ስም ፤ የሱዳን ፣ ከተማ ፣
በትግራይ ፣ ማፍና ፣ መጨረሻ ፣ ያለ ፣ ዳርቻ ፣ ጠረፍ ፣
የሻንቅላ ፣ አገር ፤ እንግሊዝ ፣ ከሞሊያን ፣ ወስዶ ፣
የሱዳን ፣ ግዛት ፣ አድርጎታል ፣ ይባላል ።

መከሰል ፤ መጥቂር ፣ መግመን ።

መከሰያ ፤ ከሰል ፣ መሸኛ ፣ መጥቂሪያ ።

መከሰል ፤ መሠረዝ ፣ ማጥፋት ።

መከሰያ ፤ መሠረዝ ፣ ማጥፊያ ፣ ርሳስ ።

አከሰለ ፤ አጠቁረ ፣ አገመነ ፣ ከሰል ፣ አደ
ረገ ፤ አናደደ ፣ (ማሕጃ ፣ ጃ) ።

አከሳይ ፣ (ዮች) ፤ ያከሰለ ፣ የሚያከሰል ።

አከሰል ፤ ዝኒ ፣ ከማሁ ፤ አናዳጅ ። ልብ ፣
አከሰል ፣ እንዲሉ ።

ማከሰል ፤ ማጥቂር ፣ ማግመን ፣ ማናደድ ።

ማከሰያ ፤ ከሰል ፣ ማድረጊያ ፣ እሳት ፣ ጉድ
ጓድ ፣ ውሃ ።

አስከሰለ ፤ ከሰል ፣ አስደረገ ፣ አስጠቁረ ።

አስከሰለ ፤ በከሰል ፣ አስመለከተ ፤ በጽ
ፈት ፣ ሥርና ፣ ማፍ ፣ ዐጥር ፣ አስደረገ ፤ አሠረዘ ።

ማስከሰል ፤ ማስፋም ፣ ማስጠቁር ፣ ማስ
መልከት ፣ ማሠረዝ ።

ማስከሰያ ፤ ዳር ፣ የከሰል ፣ ስፍራ ።

ተከሰለ ፤ በከሰል ፣ በርሳስ ፣ ተመለከተ ፣
ተጸፈ ፣ ታረመ ፣ ተሠረዘ ።

(ላስ) ከሰል ፤ የከሰለ ፣ ያረረ ፣ የገመነ ።

(ጥስ) ከሰል ፤ የተከሰለ ፣ የከሰል ፣ ምልክት ።
ከሰል ፣ አለ ፤ ጥቅር ፣ ግምን ፣ ንድፍ ፣
አለ ፤ ከሰለ ።

አካሰለ ፤ የከሰል ፣ ሥራ ፣ አግራ ፣ አና
ደደ ፣ አፋፋመ ።

አካሳይ ፤ ያካሰለ ፣ የሚያካሰል ።

ማካሰል ፤ ማፋፋም ።

አከሳሰል ፤ አጠቃቂር ፣ መከሰል ፣ መከ
ሰል ።

ከሾሊ ፤—የከሾሻላ ፣ ዐይነት ፤—ከሾ
ሻሻላ ።

ከሾለለ ፤ (ከለለ) ፤ ፈጽሞ ፣ ደረቀ ፣ የቅ
ጠል ።

ከሾለል ፤ ከሾላላ ፤ የከሾለለ ፣ የሚከሾ
ለል ።

ከሾልል ፤ ዝኒ ፣ ከማሁ ፤ ፍጹም ፣ ደረቀ ።

ከሾልል ፣ አለ ፤ ድርቅ ፣ አለ ።

መከሾለል ፤ መድረቅ ።

አንከሾለለ ፤ አደረቀ ።

ተንከሾለለ ፤ ከሾለለ ።

መንከሾለል ፤ መከሾለል ።

ከሰመ ፤ (ከተመ) ፤ ተከለ ፣ ቸከለ ፣ መታ
ቀበቀበ ፣ ገደገደ ፣ ወጠረ ፤ የከሰማ ፣ የድንኳን ፣ የ
ቂዳ ፣ (ገቢር) ።

ከሳሚ ፤ የከሰመ ፣ የሚከሰም ፣ ተካይ ፣
ቀብቃቢ ።

ከስሜ ፤ የሰው ፣ ስም ፤ ከስም ፣ ማለት ፣
ነው ።

ካስማ ፣ (ሞች) ፤ የድንኳንን ፣ አውታር ፣
የሚይዝ ፣ ቁላፋ ፣ ዕንጨት ፣ ወይም ፣ ብረት ፣
(ዘፀ፴፩ ፣ ፲፭ ። ዘጉ፩ ፣ ፴፪ ። ኢሳ፴፫ ፣ ፳ ። ያ፬ ፣
፪) ። የርጥብ ፣ ቂዳ ፣ መወጠሪያ ፣ ችካል ።

ከሰም ፤ የቀበሌና ፣ የወንዝ ፣ ስም ፤ በቡ
ልጋ ፣ መካከል ፣ የሚወርድ ፣ ዝግ ።

መከሰም ፤ ካሰማ ፣ መምታት ፣ መትከል ፣
መቀብቀብ ።

መከሰሚያ ፤ መትከያ ፣ መቀብቀቢያ ፣ መ
ንቸሎ ፤ የድንኳን ፣ የቂዳ ፣ ዙሪያ ፣ ምድር ።

አስከሰመ ፤ አስመታ ፣ አስተከለ ፣ አስ
ቸከለ ፣ አስቀበቀበ ፣ አስገደገደ ፣ ካስማን ፤ አስወ
ጠረ ፣ ቂዳን ።

ማስከሰም ፤ ማስተከል ፣ ማስቀብቀብ ።

ተከሰመ ፤ ተተከለ ፣ ተቸከለ ፣ ተቀበቀበ ፣
ተገደገደ ፣ ተወጠረ ።

ተከሰመ ፤ ገባ ፣ ሰፈረ ፣ ዐደረ ። እከሌ ፣
ዛር ፣ ተከሰመበታል ።

ከሰም ፤ የተከሰመ ፤ በካስማ ፣ የተወጠረ ።

አካሰመ ፤ አታከለ ፡ አቀባቀበ ፡ አገዳገደ ፡
 አዋጠረ ።
 ማካሰም ፤ ማታከል ፡ ማቀባቀብ ።
 አከሳሰም ፤ አተካከል ፤ መከሰም ።
 ከሰመ ፤ ቅርፊት ፡ ያዘ ፡ ሻረ ፡ ዳነ ፤ ጠፋ ፡
 ጠቁረ ፤ የኩፍኝ ፡ የፈንጣጣ ፡ የጉድፍ ፡ የቂጥኝ ፡
 የዕከክ ፡ (ተገብሮ) ።
 መከሰም ፤ መዳን ፡ መጥፋት ፡ መጥቂር ።
 መከሰሚያ ፤ መዳኛ ፡ ጊዜ ።
 አከሰመ ፤ አዳነ ፡ አጠፋ ፡ አጠቁረ ።
 ማከሰም ፤ ማዳን ፡ ማጥፋት ፡ ማጥቂር ።
 ከሰማት ፤ ጥቀረት ፡ ሽረት ፡ የመልክ ፡
 መለወጥ ።
 አከሳሰም ፤ አጠፋፍ ፤ መከሰም ።
 ኩሽም ፡ (ሞች) ፤ የዛፍ ፡ ስም ፤ ፍሬው ፡
 የሚበላ ፡ አነስተኛ ፡ ዕንጨት ።

ኩሽም ፡

ኩሽም ፤ ሐምጣጣ ፡ የኩሽም ፡ ፍሬ ።
 ኩሰመነ ፤ ቀጠነ ፡ መነመነ ፡ ሰለሰለ ፡ ኩ
 ሰሰ ።
 ኩስማና ፡ (ኖች) ፤ የኩሰመነ ፤ ቀጨን ፡
 መንማና ።
 ኩስምን ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ።
 ኩስምን ፡ አለ ፤ ስልስል ፡ አለ ።
 ኩስመና ፤ ቅጥነት ።
 መኩስመን ፤ መቅጠን ።
 መኩስመኛ ፤ መቅጠኛ ፡ መመንመኛ ፡
 በሽታ ፡ ችጋር ።
 አኩሰመነ ፤ አቀጠነ ፡ አኩሰሰ ።
 ማኩሰመን ፤ ማመንመን ፡ ማኩሰሰ ።
 አስኩሰመነ ፤ አስቀጠነ ፡ አስመነመነ ፡
 አስኩሰሰ ።
 አኩሰማመን ፤ አቀጣጠን ፤ መኩሰመን ።
 ከሸነ ፤ (ትግ ፡ ምግብ ፡ ሠራ) ፤ አሳ
 መረ ፡ አሳምሮ ፡ ሠራ ፡ አበጀ ፡ አስተካከለ ።
 ከሸነ ፤ ቀረደደ ፡ ሸከፈ ፡ ከተፈ ፡ ሸነሸነ ፡
 አሳነሰ ፤ ጠበሰ ፡ ጐመንን ።

ከሻኝ ፤ የከሸነ ፡ የሚከሸን ፤ አሳማሪ ፡ ቀር
 ዳጅ ፡ ከታፈ ፡ ሸንሻን ።
 ከሸና ፤ ቅርደዳ ፡ ከተፋ ፡ ሸንሸና ፤ የማሳ
 መር ፡ ሥራ ።
 መከሸን ፤ ማሳመር ፡ መቀርደድ ፡ መክ
 ተፍ ፡ መሸንሸን ።
 መከሸኛ ፤ ማሳመሪያ ፡ መቀርደጃ ፡ መክ
 ተፈያ ፡ መሸንሸኛ ፡ ቢላዋ ፡ ሉሕ ።
 አስከሸነ ፤ እንዲያምር ፡ እንዲሰምር ፡ አስ
 ደረገ ።
 አስከሸነ ፤ አስቀረደደ ፡ አስከተፈ ፡ አሸ
 ነሸነ ።
 ማስከሸን ፤ ማስቀርደድ ፡ ማስከተፍ ።
 ተከሸነ ፤ አማረ ፡ ሰመረ ።
 ተከሸነ ፤ ተቀረደደ ፡ ተከተፈ ፤ ትክክል ፡
 ሾነ ።
 ከሸን ፤ የተከሸነ ፡ ያማረ ፡ የሰመረ ፤ ትክ
 ክል ፡ ጥሩ ፡ ማለፊያ ፤ ቅርድድ ፡ ሽከፍ ፡ ጐመን ።
 ከሸን ፡ አደረገ ፤ ከሸነ ።
 ከሸን ፡ አለ ፤ ተከሸነ ።
 አከሻሸን ፤ አሰማመር ፤ መከሸን ።
 ኩሳንኩሰ ፤ (ቂሳቅሱ) ፤ ግስንግስ ፡ ዕቃ ፡
 ግሴት ፡ ሰባራ ፡ ሥንጥር ። ዘሩ ፡ ኩሰኩሰ ፡ ነው ።
 ኩሳንኩሰ ፤ የሳታት ፡ ጓዝ ፤ ከሌላ ፡ ከፍል ፡
 መጥቶ ፡ በውስጡ ፡ እየገባ ፡ የሚነገር ፡ ቀለም ፡ ነኦ
 ኩተከን ፡ አቡነ ፡ ዘበሰማያትን ፡ ጸሎተ ፡ ሃይማኖ
 ትን ፡ የመሰለ ፡ ቃል ።
 ኩሳንኩሳም ፤ (በዓለ ፡ ቂሳቅሱ) ፤
 ባለብዙ ፡ የቢት ፡ ዕቃ ፤ ግስንግሳም ።
 ኩሳንኩሳም ፤ ከታዘዘው ፡ ጸሎት ፡ በላይ ፡
 ጨምሮ ፡ ጨማምሮ ፡ የሚጸልይ ፡ መነኩሴ ፡ ባሕ
 ታዊ ፡ ብዙ ፡ ጸሎትና ፡ አቅማር ፡ ያለው ።
 ከሸፈ ፤ (ትግ ፡ ከሰፈ) ፤ ታዘበ ፡ ስም ፡
 አጠፋ ።
 ከሸፈ ፤ ጠፋ ፡ ተበላሸ ፤ ሳይተኩስ ፡ ሳይ
 መታ ፡ ሳይዝ ፡ ቀረ ፡ ዐጉል ፡ ሾነ ፤ የጥይት ፡ የነ
 ገር ።
 ከሻፊ ፤ የሚከሸፍ ፡ የማይተኩስ ።
 ከሻፋ ፤ ከሸፍ ፤ የከሸፈ ፡ ብላሽ ፡ በከ
 ንቱ ፡ የቀረ ።
 ከሸፋ ፤ ከሸፊያ ፤ መከሸፍ ።
 መከሸፍ ፤ መጥፋት ፡ መበላሸት ።
 መከሸፊያ ፤ የተኩስ ፡ ጊዜ ።
 አከሸፈ ፤ አጠፋ ፡ አበላሸ ፡ መና ፡ አስ
 ቀረ ።
 አከሻፊ ፤ ያከሸፈ ፡ የሚያከሸፍ ።
 ማከሸፍ ፤ ማጥፋት ፡ ማበላሸት ።

ማክሸፊያ ፤ እንዳይተኩስ ፤ ማድረጊያ ፤
ማጥፊያ ፤ ማበላሻ ።

አክሻሽፍ ፤ አጠፋፍ ፤ መክሸፍ ።

ከሰረ ፤ (ጎሰረ) ፤ ዐጣ ፡ ነጣ ፡ ደኸየ ፡
ተዋረደ ። ሀብቱ ፡ ተሰበረ ፡ ያወጣው ፡ ገንዘብ ፡
የደከመው ፡ ድካም ፡ እንዲያው ፡ ቀረ ፤ ጠፋ ፡
ታጣ ።

ከሳራ ፤ (ጎሰር) ፤ የከሰረ ፡ ያጣ ፡ የነጣ ፡
የደኸየ ፤ ወረዳ ። ሲበዛ ፡ ከሳርች ፡ ይላል ።

ኪሳራ ፤ ክሳራ ፤ (ጎሳር) ፤ ዕጦት ፡ ድኸ
ነት ፡ ውርደት ፡ ጥፋት ።

ክሳራ ፤ እንዳንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡
ባጤ ፡ ምኒልክ ፡ መንግሥት ፡ ያደርጉት ፡ የነበረ ፡ ማ
ታሰል ፤ በድንኳን ፡ ውስጥ ፡ የተሰቀለውን ፡ አበባ ፡
ምንጣፍና ፡ ጥልፍ ፡ ግላስ ፡ ሽጉጥ ፡ እንኛለኹ ፡ በማ
ለት ፡ ፩ ፡ ብር ፡ ሰጥቶ ፡ ፩ ፡ ሳሙና ፡ ወይም ፡ የመ
ርፈ ፡ ቀልፍ ፡ ማግኘት ። ሰውንም ፡ ለማግባባት ፡
ያታላዩቹ ፡ አሸከር ፡ ባ፩ ፡ ብር ፡ ፩ ፡ ሽጉጥ ፡ ሲወ
ስድ ፡ ይታያል ።

ክሰረት ፤ ከሳራነት ።

መክሰር ፤ ማጣት ፡ መደኸየት ፤ መታጣት ፡
መጥፋት ።

መክሰሪያ ፤ መደኸያ ፡ መዋረጃ ፡ አደጋ ፡
መከራ ።

አክሰረ ፤ (አጎሰረ) ፤ አጠፋ ፡ አሳጣ ፡ አ
ደኸየ ፡ አዋረደ ።

አክሳሪ ፤ ያከሰረ ፡ የሚያከሰር ፤ ገንዘብ ፡
አጥፊ ፡ የትዳር ፡ ጠላት ።

ማክሰር ፤ ማጥፋት ፡ ማሳጣት ፡ ማደኸየት ።

ማክሰሪያ ፤ ማደኸያ ፡ ማዋረጃ ።

አክሳሰረ ፤ አጠፋፋ ፡ አወዳደመ ።

ማክሳሰር ፤ ማጠፋፋት ።

አስከሰረ ፤ ከሳራ ፡ አስደረገ ።

ተከሰረ ፤ (ከሰረ) ፤ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ ወጪ ፡
ኾነ ፡ ላንድ ፡ ሥራ ።

ክስር ፤ የከሰረ ።

ክስር ፡ አደረገ ፤ አከሰረ ።

ክስር ፡ አለ ፤ ከሰረ ፡ ድኸይት ፡ አለ ።

ክስርስር ፤ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የከሰረ ።

ክስርስር ፡ አደረገ ፤ ፈጽሞ ፡ አከሰረ ፡
ባዶ ፡ እጅ ፡ አስቀረ ።

አካሰረ ፤ አላገባብ ፡ ገንዘብ ፡ አማረሰ ፡
አጣፋ ፤ አዋደቀ ።

አካሳሪ ፤ ያካሰረ ፡ የሚያካሰር ።

ማካሰር ፤ ማዋደቅ ።

ማካሰሪያ ፤ የመሸታ ፡ ቤት ።

ከሰረት ፤ የከሰ ፡ ዐይነት ፡ ዕንጨት ፤ ዐ
ጫር ፡ ቀጫን ፡ ሻካራ ፡ ቅጠሉ ፡ ስፋትና ፡ ብዛት ፡
የሌለው ።

ከሰረት ፤ ሰውነት ፡ ከሳራ ፡ ሰው ።

አክሳሰር ፤ አደኸያየት ፤ መክሰር ።

ከሰሰ ፤ በዳኛ ፡ ተማጦነ ፤ እከሌን ፡ እቅ
ርብልኝ ፡ ዳኘኝ ፡ አለ ፤ በደሉን ፡ ግፉን ፡ ተናገረ ፡
አመለከተ ፤ ጠላቱን ፡ አሳጣ ።

ከሳሽ ፤ (ሾች) ፤ የከሰሰ ፡ የሚከስ ፤ ባለ
ጋራ ። (ተረት) ፤ ከሳሽ ፡ የተከሳሽን ፡ ልብ ፡ ቢያ
ውቅ ፡ ከቤቱም ፡ ባልተነሣ ።

ከሳሽነት ፤ ከሳሽ ፡ መኾን ፡ አሳጪነት ።

ከሰሳ ፤ መክሰስ ፡ ምጥንታ ። ወቀሣ ፡ ከ
ሰሳ ፡ እንዲሉ ።

ክስሻ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ።

ክስ ፡ (ሶች) ፤ ዝኒ ፡ ዓዲ ፡ ከማሁ ።

ክስ ፡ በክስ ፤ ርስ ፡ በርስ ። ክስ ፡ በክሉ ፤
ሥጋን ፡ በኩስት ፡ ጠበሱ ።

(ላስ) ክስ ፤—የከሳ ፤—ከሳ ።

መክሰስ ፤ መማጦን ፡ ማሳጣት ፡ (፩ጤም ፡
፩ ፡ ፲፱) ።

መክሰስ ፤—መቂያ ፤—ከሠሠ ።

መክሰሻ ፤ ክስ ፡ ማቅረቢያ ፡ ችሎት ፡ አደ
ባባይ ፡ ምክንያት ፡ (ቂላ፣ ፲፫) ።

አስከሰሰ ፤ ከሳሽ ፡ አስነሣ ፤ እንዲከስ ፡ እ
ንዲከሰስ ፡ አስደረገ ።

አስከሳሽ ፤ ያስከሰሰ ፡ የሚያስከሰስ ።

ማስከሰስ ፤ እዳኛ ፡ ፊት ፡ ማስቀረብ ።

ማስከሰሻ ፤ ክፉ ፡ ምክር ፡ ዱለት ።

ተከሰሰ ፤ ባለጋራ ፡ ወጣበት ፤ በክስ ፡ ተ
ያዘ ፡ ከነገር ፡ ገባ ፤ እዳኛ ፡ ፊት ፡ እንዲቀርብ ፡
ቀላጤ ፡ መጣበት ፤ ሰው ፡ ይማጦንኻልና ፡ በዚህ ፡
ቀን ፡ እንድትመጣ ፡ ተባለ ፤ ደብዳቤ ፡ ወይም ፡
ማዘዣ ፡ ተጻፈለት ፤ (ተረት) ፤ የትም ፡ ተከሰሰ ፤
አለቃኽ ፡ ድረስ ።

ተከሳሽ ፤ (ሾች) ፤ የሚከሰስ ፤ የከሳሽ ፡ ወ
ደረኛ ፡ መልስ ፡ ሰጪ ።

ተከሳሽነት ፤ ተከሳሽ ፡ መኾን ።

መክሰስ ፤ በነገር ፡ መያዝ ።

መክሰሻ ፤ ጊዜ ፡ ጥፋት ፡ ስፍራ ።

ተካሰሰ ፤ ዳኘኝ ፡ ዳኘኝ ፡ ተባባለ ፤ የክስ ፡
ብድር ፡ ተከፋፈለ ፤ እዳኛ ፡ ፊት ፡ ተቃረበ ፡ ተቋ
ቋመ ፡ (ዘፀጃ፤ ፱) ።

ተካሰሰ ፤—ሹመት ፡ ተቀናቀነ ፤—ከ
ሠሠ ።

ተካሳሽ ፤ የተካሰሰ ፡ የሚካሰስ ።

መካሰስ ፤ ጸገኝ ፤ መባባል ።
 መካሰሻ ፤ ገንዘብ ፤ ርስት ፤ ጉብረት ።
 አካሰስ ፤ ነገር ፤ አማጣ ፤ አጣላ ፤ ለከላሽ ፤
 ረጸ ፤ ወይም ፤ እንዲካሰሱ ፤ አደረገ ።
 አካሳሽ ፤ ያካሰሰ ፤ የሚያካሰስ ።
 ማካሰስ ፤ ነገር ፤ ማማጣት ።
 አከሳሰስ ፤ የክስ ፤ አቀራረብ ፤ መክሰስ ።
 ኩሰስ ፤ ቀጠነ ፤ አነሰ ፤ ጉደለ ፤ ከሳ ፤ መነ
 መነ ፤ ኩሰመነ ።
 ኩሰሳ ፤ (ሶች) ፤ የኩሰስ ፤ ቀጪን ፤ ብረ ፤
 ሸሽ ።

ኩሰስ ፤ መኩሰስ ።
 ኩሰስ ፤ አለ ፤ ቅጥን ፤ አለ ፤ ኩሰስ ።
 መኩሰስ ፤ መቅጠን ፤ ማነስ ፤ መጉደል ።
 መኩሰሻ ፤ መቅጠኛ ፤ ረኃብ ፤ በሽቻ ።
 አኩሰስ ፤ ኩሳሳ ፤ አደረገ ፤ አቀጠነ ፤ አሳ
 ነሰ ፤ አከሳ ፤ ናቀ ፤ አቀለለ ፤ ምን ፤ ይመስላል ፤
 አለ ።

አኩሳሽ ፤ ያኩሰሰ ፤ የሚያኩሰስ ፤ ናቂ ፤
 አቅላይ ።
 ማኩሰስ ፤ ማከሳት ፤ ማቅጠን ፤ ማሳናስ ፤
 መናቅ ፤ ማቅለል ።
 ማኩሰሻ ፤ ማክሻ ፤ ማቅጠኛ ፤ መናቂያ ፤ ማ
 ቅለያ ።

አስኩሰስ ፤ አስቀጠነ ፤ አስኩሰመነ ።
 ተኳሰስ ፤ ተናናቀ ።
 አኳሰስ ፤ አቃለለ ፤ ዋጋ ፤ አሳጣ ፤ አዋረደ ።
 አኳሳሽ ፤ ያኳሰሰ ፤ የሚያኳሰስ ፤ አቃላይ ፤
 አዋራጅ ።

ማኳሰስ ፤ ማቃለል ፤ ማዋረድ ።
 ማኳሰሻ ፤ ገቀት ፤ ትቢት ፤ ኩራት ።
 አኩሳሰስ ፤ አቀጣጠን ፤ መኩሰስ ።
 (ኩሸሸ) ፤ ኩሸሸ ፤ አለ ፤ ተሰማ ፤ የደ
 ረቅ ፤ ቅጠል ፤ ድምጥ ፤ ኩሸኩሸን ፤ እይ ፤ የዚህ ፤
 ዘር ፤ ነው ።

ኩሸ ፤ አለ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ። (ተረት) ፤
 በባለቤት ፤ ባቂላ ፤ ኩሸ ፤ አይልበት ፤ (ያደረገው ፤
 ነውር ፤ ይሰወርለታል) ።

ኩሸሸላ ፤ (ሎች) ፤ የንጩት ፤ ስም ፤ እ
 ሸሽ ፤ ብዙ ፤ ታናሽና ፤ ቀጪን ፤ ዕንጨት ፤ በወይ
 ናደጋ ፤ የሚበቅል ። (ተረት) ፤ በለምለም ፤ ምላሴ ፤
 ኩሸሸላ ፤ በላኹበት ፤ አለች ፤ አህያ ። በግእዝ ፤ አ
 ሚከላ ፤ ደንደር ፤ ይባላል ።

ኩሸሌ ፤ (ኩሸሸላዊ) ፤ የኩሸሸላ ፤ ወ
 ገን ፤ ሴቱ ፤ ኩሸሸላ ።

ኩሸሸላ ፤

ኩሰተረ ፤ (ኩሰተረ) ፤ ጠነቀቀ ፤ ሰበ
 ሰበ ፤ አቀለጠፈ ፤ አንድ ፤ ላይ ፤ አደረገ ፤ ከወን ፤
 መዝረከረከንና ፤ መዝረፍረፍን ፤ መጉተትን ፤ አስ
 ቀረ ።

ኩሰተረ ፤ ፈቱን ፤ ቋጠረ ፤ አኩማተረ ።
 ኩሰተረ ፤ የመብራትን ፤ ከሰል ፤ ተረኩሰ ፤
 ሰበረ ፤ አለማ ።

ኩሰተረ ፤ ምራቅን ፤ ወደ ፤ ጉረሮ ፤ መለሰ ፤
 ወጡ ፤ ሎሚው ።

ኩስታሪ ፤ የኩሰተረ ፤ የሚኩሰትር ፤ ጠን
 ቃቂ ፤ ሰብሳቢ ።

ኩስትራ ፤ የሰው ፤ ስም ፤ ጠንቅቅ ፤ ሰብ
 ሰብ ፤ ማለት ፤ ነው ።

መኩስተር ፤ መጠንቀቅ ፤ መሰብሰብ ፤ ማ
 ቀልጠፍ ።

መኩስተሪያ ፤ መሰብሰቢያ ፤ ማቀልጠፊያ ፤
 መጥረጊያ ፤ መንሽ ፤ ሠንጣቃ ፤ ዕንጨት ፤ መከወኛ ።

መኩስተሪያዎች ፤ መብራት ፤ ማልሚያ
 ዎች ፤ (ጽንገ ፤ ጿ ፤ ቃዘ) ።

አስኩሰተረ ፤ አስጠነቀቀ ፤ አስበሰበ ፤ እ
 ሰቀለጠፈ ።

አስኩስታሪ ፤ ያስኩሰተረ ፤ የሚያስኩሰ
 ትር ፤ አስጠንቃቂ ፤ አሰብሳቢ ።

ማስኩስተር ፤ ማስጠንቀቅ ፤ ማሰብሰብ ፤
 ማስቀልጠፍ ።

ማስኩስተሪያ ፤ ጊዜና ፤ መሳሪያ ።

ተኩሰተረ ፤ ተጠነቀቀ ፤ ተሰበሰበ ፤ ቀለ
 ጠፈ ።

ተኩስታሪ ፤ የሚኩሰተር ።

ኩስታራ ፤ (ሮች) ፤ ጠንቃቃ ።

ኩስታራነት ፤ ጠንቃቃነት ።

ኩስትር ፤ የተኩሰተረ ፤ ጥንቅቅ ፤ ጥንቁቅ ።
 ኩስትር ፤ እረኛ ፤ እንዲሉ ።

ኩስትር ፤ አለ ፤ ጥንቅቅ ፤ ሰብሰብ ፤ አለ ።

ኩስታሪ ፤ የመብራት ፤ ሰባሪ ፤ ቀራጭ ፤
 ትርኳሽ ።

ኩስተር ፤ ጠንቀቅ ።

ኩስተር ፤ አለ ፤ ሰብሰብ ፤ አለ ።

አኩሰታተር ፤ አጠነቃቀቅ ፡ አሰባሰብ ፤
መኩሰተር ።

ከት ፡ አለ ፤—ፈጽሞ ፡ ሣቀ ፤—ከተ
ከተ ።

ከቶ ፤—ጭራሽ ፤—ከተተ ።

ከች ፤—የልብስ ፡ ስም ፤—ከችቸ ።

ኩቲ ፤—ሰኩና ፤—ኩተኩተ ።

ኩቲ ፤—የውሻ ፡ ስም ፤—ኩተኩተ ።

ኩታ ፤ ህታ ፤ (ክታን) ፤ የጸማ ፡ ስም ፤ ዕ
ጥፍ ፡ የላይ ፡ ልብስ ፡ መደረቢያ ፡ ጽፅ ፡ ከንድ ፡ ፱ ፡ ፈ
ርጅ ። ሲበዛ ፡ ኩታዎች ፡ ይላል ። (ጉዳ ፡ ኩታ) ፤ አለ
ጥለት ፡ የተሠራ ፤ ጥለት ፡ የሌለው ፡ ኩታ ። (ጥብብ ፡
ኩታ) ፤ በጣፍና ፡ በጣፋ ፡ ከ፩ ፡ ላይ ፡ ጥብብ ፡ የ
ተሠራበት ፡ (የተጣለበት) ፡ ባለጥብብ ፡ ኩታ ። ጉ
ዳን ፡ ጠበባን ፡ ተመልከት ፤ ቀጥረን ፡ እይ ።

ኩትኛ ፤ የኩት ፡ ዐይነት ፡ እንደ ፡ ኩታ ፡
የተሰፋ ፡ ልብስ ፡ ዝቅዝቅ ፡ ያይዶል ። ጋቢን ፡ አስ
ተውል ።

ኩታ ፡ ገጠም ፤ እንድ ፡ ላይ ፡ ጉን ፡ ለ
ጉን ፡ ያለ ፡ መሬት ፤ ወይም ፡ ርስት ፡ እንደ ፡ ኩታ ፡
የገጠመ ።

(ጥት) ኩት ፤ (ዕሽ) ፤ የዶሮ ፡ መከልከያና ፡ ሐይ ፡
ማያ ፡ ጣብረሪያ ፡ ድምጽ ። ከቶ ፡ በወላምኛ ፡ ዶሮ ፡
ማለት ፡ ነውና ፤ ኩት ፡ ከዚህ ፡ የወጣ ፡ ነው ።

ኩት ፤ (ሐት) ፤ የዓጣ ፡ ስም ፤ የዓጣ ፡ (ዐረብ) ።

ኩት ፤ የኮከብ ፡ ስም ፤ መልኩ ፡ ዓጣ ፤ የሚ
መስል ፡ የየኩቲት ፡ ኮከብ ። ኩት ፡ ነገረ ፡ ኩትኩት ፡
እንዲሉ ።

ኩት ፡ ውሃ ፤ የውሃ ፡ ዓጣ ። ይሽንንም ፡
ስም ፡ ጠንቋይ ፡ ኮከብ ፡ ቂጣሪ ፡ ላንዳንድ ፡ ወን
ድና ፡ ሴት ፡ ያድለዋል ።

ኪታ ፤ (ክታን) ፤ እጅገው ፡ ያጠረ ፡ ባ
ለጥለት ፡ ሰፊ ፡ ጥብቆ ፡ የኩት ፡ ያሽል ፡ ርዝማኔ ፡
ያለው ። ይህ ፡ ስም ፡ የሚነገረው ፡ በባላገር ፡ ነው ።

ኪቶች ፤ ጥብቆዎች ።

ካቲ ፤—ስንድድ ፤—ከተከተ ።

ካታ ፤—የሚሥቅ ፤—ከተከተ ።

ካተ ፤ (ኩዐተ) ፤ ፋረ ፡ ቂፈረ ፡ ጣሰ ፡
(፪ነገ ፡ ፫ ፡ ፲፮) ።

ካች ፤ (ኩዓቲ) ፤ የካተ ፡ የሚኩት ፤ ፋረ ፡
ቂፈረ ።

መካት ፤ መፋር ፡ መቁፈር ።

ክት ፤—የተከተተ ፤—ከተተ ።

ክቾ ፤—ደረቅ ፤—ከቾቾ ።

ኮቲ ፤—ሰኩና ፤—ኩተኩተ ።

ኮት ፤ (ክታን) ፤ የላይ ፡ ልብስ ፡ እጅ ፡
ሰፊ ፤ ከጥጥ ፡ ከጠጉር ፡ የተሠራ ፡ ዐጪር ፡ ጥብቆ ፤

ረሹም ፡ ቀሚስ ፡ በስተፊት ፡ ከፍት ፡ ባላዝራር ፡
የቸነ ፡ የፈረንጅ ፡ ስፊት ፡ ኮትና ፡ ሱሪ ፡ እንዲሉ ።
ኮት ፡ እንግሊዝኛ ፡ ነው ። ኩታ ፡ ኪታ ፡ ኮት ፡
አንድ ፡ ዘር ፡ መቸናቸውን ፡ አስተውል ።

ከተበ ፤ (ከቲብ ፡ ከተበ ፡ ከሰበ) ፤
ጸፈ ፡ ጣፈ ፤ በጣ ፡ ሠነተረ ፡ ሠነጠቀ ፡ ቂረጠ ፤
አጋባ ፡ አገናኘ ፡ አራከበ ፡ አስተላለፈ ፡ አመሳቀለ ፡
አቀላቀለ ፡ እዳቀለ ፡ አዛመደ ፤ የፈንጣጣ ፡ የተ
ባትና ፡ የአንስት ፡ (የወንድና ፡ የሴቱ) ፡ ተክል ።

ከታቢ ፡ (ዎች) ፤ የከተበ ፡ የሚከትብ ፤
ጸፈ ፡ ጣፈ ፡ በጪ ፡ ሠንጣቂ ፡ አጋቢ ፡ አስተላላፊ ።

ከታቢ ፤ የከብት ፡ ሐኪም ።

ከተባ ፤ የመከተብ ፡ ሥራ ።

ክታብ ፡ (ቦች) ፤ በሰው ፡ በከብት ፡ ዐን
ገት ፡ የሚደረግ ፡ ጽፈት ፡ ሽብልል ፡ ጥቅል ፤ ሞላ
ላና ፡ ጠፍጣፋ ፡ ሹኖ ፡ በነት ፡ በባሕር ፡ ዐረብ ፡
የተሰፋ ፡ ስመ ፡ አምላክ ፤ ሌላም ፡ ባለድጉስ ፡ አስ
ማትና ፡ ሥራሥር ፡ ያለበት ፤ የቀርጠት ፡ የፍል
ጠት ፡ የውጋት ፡ የራስ ፡ ምታት ፡ መድኃኒት ፡
በሸንበቆ ፡ የተደፈነ ፡ (ኢሳ፫ ፡ ፩) ። (እግር ፡ ክታብ) ፤
ከብርና ፡ ከወርቅ ፡ የተሠራ ፡ ጠልሰም ። (ዐሸን ፡
ክታብ) ፤ ብዛቱ ፡ እንዳሸን ፡ የቸነ ፡ ታናናሽ ፡ ጥቃ
ቅን ፡ ክታብ ፡ ካንገት ፡ ዝምሮ ፡ በጉን ፡ በብብት ፡
በታች ፡ የሚንጠለጠል ፡ ጌጥ ፡ ውስጡ ፡ የቅል ፡
ሰባሪ ። ክታብ ፡ በግእዝ ፤ መጽሐፍ ፡ ደብዳቤ ፡
ማለት ፡ ነው ።

ክታብ ፡

ክታባም ፤ ክታብ ፡ ያለው ፡ ክታብ ፡ ብዙ ፡
ባለክታብ ።

መክተብ ፤ መጽፍ ፡ መብጣት ፡ መሠንተር ፡
ማጋባት ፤ ቀለምን ፡ በብር ፡ ጠቅሶ ፡ በብረና ፡ ላይ ፡
እንደ ፡ ማሳረፍ ፡ የፈንጣጣን ፡ መግል ፡ በክንድ ፤ የ
ተባትን ፡ ተክል ፡ ፍሬ ፡ በአንስት ፡ ላይ ፡ ማድረግ ።

መክተቢያ ፤ መጻፊያ ፡ መብጣት ፡ መሠንተ
ሪያ ፡ ሰንጢ ፡ ምላጭ ።

ክታተበ ፤ ጸጸፈ ፤ ሠነታተረ ።

አስከተበ ፤ አጸፈ ፤ አስበጣ ፡ አሠነተረ ፡
አሠነጠቀ ፤ ፈንጣጣን ፡ በልጅ ፡ ከንድ ፡ ውስጥ ፡
አስገባ ፡ አሳሰረ ።

አስከታቢ ፡ (ዎች) ፤ ያስከተብ ፡ የሚያስ
ከትብ ፡ የልጅ ፡ አባት ፡ ዘመድ ።

ማስከተብ ፤ ማጽፍ ፡ ማስበጣት ፡ ማሠን
ተር ፡ ማሠንጠቅ ።

ማስከተቢያ ፤ ማስበጣ ፣ ማሠንጠቂያ ።
 ተከተቢ ፤ (ተከትቢ ፣ ተከስቢ) ፤ ተጸፈ ፣
 ተጣፈ ፤ ተሠነተረ ፣ ተሠነጠቀ ፣ ከንዱ ፤ ተቋረጠ ፣
 ዐጽቁ ፣ ጫፋ ፤ ተጋባ ፣ ተገናኘ ፣ ተራከበ ፣ ተቀ
 ላቀለ ፣ ተዛመደ ፤ አንድ ፣ ሾነ ።

ተከታቢ ፤ የሚከተብ ፣ ልጅ ፣ ተክል ፣ ከ
 ብት ።

ተከታቢዎች ፤ የሚከተቡ ፣ ልጆች ፣ ከብ
 ቶች ።

ክትብ ፤ (ቦች) ፤ ክቱብ ፣ ክሰብ) ፤ የተ
 ከተባ ፣ የተጸፈ ፤ ብጥ ፣ ሥንትር ፣ ሥንጥት ።

ክትባት ፤ (ቶች) ፤ መስቀልኛ ፣ ብጥታት ፣
 ሥንትራት ።

አካተቢ ፤ አጸጸፈ ፤ አባጣ ፣ አሠናተረ ።
 አካታቢ ፤ ያካተብ ፣ የሚያካትብ ፤ የተከታ

ቢን ፣ እጅ ፣ የሚይዝ ።
 ማካተብ ፤ ማጸጸፍ ፣ ማባጣት ፣ ማሠናተር ።

አከታተብ ፤ አጸጸፍ ፣ አበጣጥ ፤ መከተብ ።
 ኮቲባ ፤ ጌታችንን ፣ ከመቤታችን ፣ እጅ ፣

ነጥቃ ፣ እምድር ፣ የጣለች ፣ የግብጽ ፣ ሴት ፣ ባሪያ ።
 ካቲካላ ፤—ዐረቄ ፤—ከተከተ ።

ከተከተ ፤ (ከተተ) ፤ ቀጠቀጠ ፣ ጨፈ
 ጨፈ ፣ ባጨር ፣ ባጨሩ ፣ ቋረጠ ። ገተገተን ፣ እይ ።

ከትካች ፤ የከተከተ ፣ የሚከተከት ፤ ቀጥ
 ቃጭ ፣ ጨፍጫፈ ።

ክትከታ ፤ ቅጥቀጣ ፣ ጭፍጨፋ ፣ ቋረጣ ።
 መከትከት ፤ መቀጥቀጥ ፣ መጨፍጨፍ ፣

መቀረጥ ።
 መከትከቻ ፤ መጨፍጨፈያ ፣ መቀረጫ ፣

ካራ ፣ ጨቢ ።
 አስከተከተ ፤ አስቀጠቀጠ ፣ አስጨፈጨፈ ።

ተከተከተ ፤ ተቀጠቀጠ ፣ ተጨፈጨፈ ፣ ተ
 ቋረጠ ።

ካቲ ፤ ሰንድድ ፤ ከተረከዝ ፣ በላይ ፣ በስተ
 ጸላ ፣ ያለ ፣ ሥር ። እከሌ ፣ ከእከሌ ፣ ጋራ ፣ ተጣላፍ ፣

ካቲ ፣ ካቲውን ፣ አለው ።
 ካቲካላ ፤ ያረቁ ፣ ስም ፤ ሲጠጡት ፣ እንደ ፣

አሳት ፣ የሚያቃጥል ፣ መጠጥ ፣ የካቲን ፣ ርምጃ ፣
 የሚከላ ፤ ካቲካላ ፣ የሚጠጡ ፣ አባትና ፣ ለናት ፣ ድዳ ፣

ደንቄር ፣ ዕውር ፣ ልጅ ፣ ይወልዳሉ ።
 እንከተከተ ፤ ቀጥሎ ፣ ቀጥሎ ፣ እንባ ፣ እ

ስኪወጣ ፣ ድረስ ፣ አሣቀ ።
 ማንከትከት ፤ ፈጽሞ ፣ ማሳቅ ።

ተንከተከተ ፤ ባለማቋረጥ ፣ ሣቀ ።
 መንከትከት ፤ መሣቅ ።

መንከትከቻ ፤ መሣቂያ ።
 ካታ ፤ የሚሥቅ ፣ የሚንከተከት ፤ ሣቂ ።

ካታ ፣ ወልደ ፣ ሚካኤል ፤ ባጤ ፣ ምኒልክ ፣
 ዘመን ፣ በላይኛው ፣ ወገዳ ፣ የነበረ ፣ ተማዋች ፤ ሥቆ ፣
 የሚያሥቅ ፣ ሰው ።

ከት ፣ አለ ፤ በጣም ፣ ሣቀ ።
 ከት ፣ ብሎ ፣ ሣቀ ፤ ጧ ፣ ብሎ ፣ ሣቀ ።

ከትከት ፣ አለ ፤ መልሶ ፣ መላልሶ ፣ ደግሞ ፣
 ደጋግሞ ፣ ሣቀ ። (ግጥም) ፤ ከትከት ፣ ብላ ፣ ሣቀች ፣

ምድር ፣ ጥርስ ፣ አውጥታ ፤ አባተ ፣ ሲታሰር ፣ አብ
 ርህ ፣ ሲፈታ ።

ከትከት ፣ ከትከት ፣ አለ ፤ ተንከተከተ ።
 አንከታከተ ፤ ሰባበረ ፣ ቀለጣጠመ ፣ አደ

ቀቀ ። በተገብርነትም ፣ ይፈታል ።
 አንከታከተ ፤ ገደል ፣ ሰደደ ፣ አንከባለለ ።

እንከትከት ፤ እንከትካች ፤ የተንከታ
 ከተ ፤ ሰብርብር ።

እንከትከት ፣ አለ ፤ ሰብርብር ፣ አለ ።
 ማንከታከት ፤ መሰባበር ፣ ማድቀቅ ።

ማንከታከቻ ፤ መሰባበሪያ ።
 ተንከታከተ ፤ ተሰባበረ ፣ ተቀለጣጠመ ።

ተንከታከተ ፤ ገደል ፣ ገባ ፣ ተንከባለለ ።
 መንከታከት ፤ መሰባበር ፣ መድቀቅ ፤ መን

ከባለል ።
 መንከታከቻ ፤ መሰባበሪያ ፣ መድቀቂያ ፣

ገደል ፣ አለት ። ነከተን ፣ ተመልከት ።
 ክትከታ ፤ (ቶች) ፤ የንጩት ፣ ስም ፤ ላጥር ፣

ሽምጥ ፣ ለቤት ፣ ግድግዳና ፣ መማገሪያ ፣ የሚሾን ፣
 በወይናደጋ ፣ ቁላ ፣ የሚበቅል ፣ የታወቀ ፣ ዕን

ጨት ፣ (ጅን ፣ ገደ ፣ ጅ ፣ ጅ) ። ዳግመኛም ፣ እየተ
 ቀጠቀጠ ፣ ብቻውን ፣ መብራት ፣ ይሾናል ።

ክትከታ ፣ ነቃይ ፤ ባላገር ።
 አከታከት ፤ አጨፋጨፍ ፤ መከትከት ።

ከተከተ ፤ ቋጠቋጠ ፣ መለመለ ፣ ቋረጠ ።
 ከተከተ ፤ ማረ ፣ በቀላል ፣ ቋረረ ፣ ዐገለ ፤

የበዛውን ፣ ቡቃያ ፣ ነቀለ ፣ ዐረመ ።
 ከተከተ ፤ (ቾች) ፤ የከተከተ ፣ የሚከተ

ከት ፤ መልማይ ፣ ዐጋይ ።
 ከተከተ ፤ ዝረ ፣ ከማሁ ። ከት ፣ ነገረ ፣

ከተከተ ፣ እንዲሉ ።
 ከተከተ ፤ የቅርብ ፣ ወንድ ፣ ትእዛዝ ፣ አ

ንቀጽ ።
 ከተከተ ፤ ከተከተ ፤ ቀጥቂጣ ፣ ምል

መላ ፣ ቋረጣ ።
 ከተከተ ፤ ያገዳ ፣ የተክል ፣ ሥር ፣ ቀረፈ ።

መከተከተ ፤ መቋጥቂጥ ፣ መመልመል ፣
 መቀረጥ ፤ መቋረር ፣ መማር ፣ ማገል ።

መከተከቻ ፤ መመልመያ ፣ መቀረጫ ፣

መቄፈሪያ ፤ ማጭድ ፡ ዕቃ ፡ መጥረቢያ ፡ ታናሽ ፡
ዶማ ።

ከታከተ ፤ ቂራረጠ ፤ ቂፋፈረ ።

አከተከተ ፤ ጀንበር ፡ ከጠለቀች ፡ ቶሎ ፡
ቶሎ ፡ ሼደ ፡ ገሠገሠ ። (ተረት) ፤ ሰው ፡ ከተከተተ ፡
ሻብ ፡ ካከተከተ ።

አከተካች ፤ ያከተከተ ፡ የሚያከተኩት ፤
ሯጭ ፡ ገሥጋሽ ፡ አውሬ ።

ማከተከተ ፤ መኼድ ፡ መርጥ ፡ መገሥ
ገሥ ።

ማከተከታች ፤ ምሽት ፡ ማታ ።

ከቴ ፤ (ሠጽር) ፤ የአራዊትና ፡ የእንስሳት ፡
ሰከ፡ ጥፍር ፡ መኼጃ ፡ ማከተከታች ፡ (ሕዝ፩፻ ፡
፲፩) ። ኳተንን ፡ እይ ።

ኩቲ ፤ የውሻ ፡ ስምና ፡ መጥሪያ ። ኩቲ ፡
ኩቲ ፡ ና ፡ ኩቲ ፡ እንዲሉ ።

ኩቲላ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ።

ኩትኩት ፡ አለ ፤ አከተከተ ።

አስከተከተ ፤ አስቂጠቂጠ ፡ አስመለ
መለ ፡ አስቂረጠ ።

አስከተከተ ፤ አስማረ ፡ አስቂፈረ ፡ አሳ
ረመ ።

አስከተካች ፤ ያስከተከተ ፡ የሚያስከተ
ኩት ፤ አስመልማይ ፡ አስማሪ ፡ አስቂፋሪ ፡ የደ
ንና ፡ ያትክልት ፡ ሹም ፡ የገበሬ ፡ አለቃ ።

ማስከተከተ ፤ ማስመልመል ፡ ማስቂረጥ ፡
ማስቂረር ።

ማስከተከታች ፤ ማስቂረጫ ፡ ማስቂፈሪያ ፡
ጊዜና ፡ መሣሪያ ።

ተከተከተ ፤ ተቂጠቂጠ ፡ ተመለመለ ፡
ተቂረጠ ።

ተከተከተ ፤ ተማረ ፡ ተቂፈረ ፡ ታገለ ፡
ታረመ ።

ተከተካች ፤ የሚከተከተ ፤ ተመልማይ ።

ኩትኩት ፤ የተከተከተ ፤ ምልምል ፡ ሞ
ፈር ፡ ቀንበር ፡ መንሽ ፡ ምሰሶ ፡ ወጋግራ ፡ የሚሸን ፡
ዛፍ ።

ኩትኩት ፤ ቀፍር ፡ ዕግል ።

አከታከተ ፤ አመላመለ ፡ አቋረጠ ።

አከታከተ ፤ አቋፈረ ፡ አስተራረመ ።

አከታካች ፤ ያከታከተ ፡ የሚያከታኩት ፤
አመላማይ ፡ አቋፋሪ ።

ማከታከተ ፤ ማመላመል ፡ ማቋረጥ ፡ ማቋ
ፈር ።

አንከታከተ ፤ እንኩቶ ፡ አደረገ ፤ አንከ
ታከተ ። በተገብርነትም ፡ ይፈታል ።

እንኩትኩት ፤ እንከትከት ።

እንኩትካች ፤ እንከትካች ።

እንኩትኩት ፤ አለ ፤ እንከትከት ፡ አለ ።

ማንከታከተ ፤ ማንከታከት ።

ተንከታከተ ፤ እንኩቶ ፡ ሽን ፤ ተንከታ
ከተ ።

መንከታከተ ፤ መንከታከት ። ነኩተን ፡
እይ ።

አከታከተ ፤ አመላመል ፡ አቋፋፈር ፤ መ
ከትከተ ።

(ከተለ) ፤ ቀጠለ ፤ አስከተለ ፤ በስተ
ኋላ ፡ አደረገ ፡ አስለጠቀ ። (የከተለ)ና ፡ የቀጠለ ፡
ሥር ፡ ቀጸለ ፡ ነው ።

አስከታይ ፡ (የች) ፤ ያስከተለ ፡ የሚያስ
ከታል ፤ አስለጣቂ ፡ ጌታ ፡ እመቤት ፡ አባት ፡ እ
ናት ፡ መምር ።

ማስከተል ፤ ማስለጠቅ ።

ማስከተያ ፤ ማስለጠቂያ ።

ተከተለ ፤ (ከተለ) ፤ ለጠቀ ፡ ቀጠለ ፡ ዐ
ጀበ ፤ በንገር ፡ በሥራ ፡ በሥልጣን ፡ በንብረት ፡
ተተካ ፡ (ዘፀ፲፪ ፡ ፳) ። ተለጠቀ ፡ ታጀበ ፡ ቢል ፡
በቀና ፡ ነበር ።

ተከታይ ፡ (የች) ፤ የተከተለ ፡ የሚከተል ፤
ለጣቂ ፡ አሽከር ፡ ገረድ ፡ ልጅ ፡ ወራሽ ፡ ደቀ ፡
መዝሙር ፡ ጥጃ ፡ ግልገል ፤ ተተኪ ፡ (፩ኢጥ ፡
፫ ፡ ፲፫) ።

ተከታይ ፤ ታናሽ ፡ ወንድም ፡ ጡት ፡ አስ
ጣይ ።

ተከታይነት ፤ ተከታይ ፡ መሾን ።

ተከተል ፤ የቅርብ ፡ ወንድ ፡ ትእዛዝ ፡ እን
ቀጽ ፤ በስተዝርብ ፡ ሼደ ፡ ለጥቅ ። ቅደም ፡ ተከ
ተል ። ተመልከት ፡ ዐላማሽን ፤ ተከተል ፡ አለቃ
ሽን ፡ እንዲሉ ።

ከተላ ፤ ቅጠላ ፡ ልጠቃ ፤ የመከተል ፡ ሥራ ።

ከተል ፤ ለጠቅ ፡ ጠጋ ።

መከተል ፤ በኋላ ፡ መኼድ ፡ መቀጠል ፡ መ
ለጠቅ ፡ (፪ነገ ፡ ፲፮ ፡ ፳፩ ። ኢዮ፴፩ ፡ ፳፮ ። ማቴ
፲፮ ፡ ፳፬) ።

መከተያ ፤ መለጠቂያ ፡ ጊዜ ፡ ስፍራ ።

ምክተል ፡ (ለች) ፤ ተከታይ ፡ ሹለተኛ ፡
ተወራጅ ።

ምክተልነት ፤ ምክተል ፡ መሾን ።

ተከታተለ ፤ ተቀጣጠለ ፡ ተለጣጠቀ ፤ በነ
ገር ፡ ተጠባበቀ ።

ተከታታይ ፡ (የች) ፤ የተከታተለ ፡ የሚ
ከታተል ፤ ተጠባባቂ ።

መከታተል ፤ መጠባበቅ ።

መከታተያ ፤ መጠባበቂያ ።

አከታተለ ፤ አለጣጠቀ ፡ አቀጣጠለ ፡ አራ ደፈ ፤ አጠባበቀ ።

አከታታይ ፤ ያከታተለ ፡ የሚያከታትል ፤ አለጣጣቂ ፡ አጠባበቂ ።

ማከታተል ፤ ማለጣጠቅ ፡ ማራደፍ ።

ማከታተያ ፤ ማለጣጠቂያ ።

ክትሊ ፤ ታናሽ ፡ ማንቁርቁሪያ ፡ ዐይኑት ፡ የምታኸል ፡ ለሕፃን ፡ አብሽና ፡ ወተት ፡ ማፍሊያ ፤ ባረብኛ ፡ ክትል ፡ ትባላለች ።

አከታተል ፤ አለጣጠት ፤ መከተል ።

ክቸለ ፤ (ቀጨለ) ፤ ፈጽሞ ፡ ደረቀ ፡ ቀ ለዘ ፤ የገጨት ።

ክቸሌ ፤ ሳይቁረጥ ፡ ተልጦ ፡ በጣም ፡ የደረቀ ፡ ዕንጨት ፤ ለዛ ፡ መጥጤ ፡ ሰው ። ከቸቸን ፡ ተመልከት ።

ከተለበ ፤ ከለበ ።

ከትላባ ፤ ከላባ ።

ተከታለበ ፤ ተካለበ ።

መከታለብ ፤ መካለብ ።

መከታለቢያ ፤ መካለቢያ ።

አከታለበ ፤ አካለበ ።

ማከታለብ ፤ ማካለብ ።

ማከታለቢያ ፤ ማካለቢያ ።

ካቶሊክ ፤ የቤተ ክርስቲያን ፡ ስም ፤ ከኹሉ ፡ በላይ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ካቶሊክ ፤ የሃይማኖት ፡ ስም ፤ የርማውያን ፡ ሃይማኖት ። በግእዝም ፡ ፊተኛው ፡ ኮቶሊክ ፤ ጳለኛው ፡ ኮቶሊክ ፡ ይባላል ።

ኮተሊክ ፡ (ኮች) ፤ በካቶሊክ ሃይማኖት ፡ የሚያምን ።

ኮተለክ ፤ ኮተሊክ ፡ ኾነ ።

ኮተሊክነት ፤ ኮተሊክ ፡ መኾን ።

ኮትልኳል ፤ ኮተሊክ ፡ ኾኗል ።

ኮትልኳል ፤ ጎብር ፡ ዐማርኛ ።

ከተለፈ ፤ (ከለፈ) ፤ ነጥቆ ፡ በረረ ።

ከትላፋ ፤ ከላፋ ፡ ነጥቆ ፡ በረረ ።

ከተለፈኝ ፤ ድንገት ፡ ነጠቀኝ ፤ ወሰደብኝ ።

ከተመ ፤ (ከተም ፡ ከተመ ። ትግ ፡ ከተመ ፤ ጨረሰ) ፤ ከተማ ፡ ቁርቁር ፤ ብዙ ፡ ዐምባና ፡ መንደር ፡ ሠራ ፡ እደረገ ፤ ስፍራ ፡ ያዘ ፡ ሰፈረ ።

ከታሚ ፡ (ዎች) ፤ የከተመ ፡ የሚከትም ፤ ቁርቆሪ ።

ከተማ ፡ (ሞች) ፤ መዲና ፡ መናገሻ ፡ የንጉሥና ፡ ያገረ ፡ ገዢ ፡ መቀመጫ ፡ ትልቁም ፡ ትን

ሹም ፡ (ዘዳፅ ፡ ፃፈ ፡ ፃፄ) ፡ (ተረት) ፤ የሚፈታ ፡ ከተማ ፡ ነጋሪት ፡ ቢመታ ፡ አይሰማ ።

ከተማ ፤ የሰው ፡ ስም ።

ከተሚ ፤ የከተማ ፡ ሰው ።

ከተምኛ ፤ የከተማ ፡ ንግግር ፡ የከተማ ፡ ዘፋ ።

ከተም ፡ በር ፤ (እንቀጸ ፡ ሀገር) ፤

በረ ፡ ከተማ ፤ የከተማ ፡ በር ፡ በጥንካሬ ፡ የተበጀ ። የማንኛውም ፡ በጥር ፡ በር ፡ ጠንካራ ፡ ከኾነ ፡ ከተም ፡ በር ፡ ይባላል ።

ከተማ ፡ ቀጨኔ ፤ ከንጉሥ ፡ ሣህለ ፡ ሥላሴ ፡

እስከ ፡ ዐጤ ፡ ምኒልክ ፡ የነበሩ ፡ ዐዛውንት ፡ ቁም ፡ ነገርን ፡ ቀልድ ፡ አስመስለው ፡ የሚናገሩ ። አለቃ ፡ ሐሢቱ ፡ በሃይማኖት ፡ ተከሰው ፡ አፈ ፡ ንጉሥ ፡ ነሲቡ ፡ ችሎት ፡ በቀረቡ ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ተቼ ፡ ይባላል ። አባቱ ፡ የርስዎን ፡ ሃይማኖት ፡ ጌቶቻችንም ፡ እኛም ፡ እናምንበት ፡ ነበር ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ይህች ፡ ዐዲሷ ፡ ሃይማኖት ፡ ለመንግሥት ፡ ደግ ፡ ናት ፡ ስለ ፡ ተባለች ፡ ተቀብለናታል ። ርስዎም ፡ ዘመን ፡ የወለደውን ፡ ንጉሥ ፡ የወደደውን ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይቀበሉ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ከቄዩ ፡ ይቀጡበቃ ። (፩) ከዚህ ፡ አስቀድሞም ፡ በጉዣም ፡ ሲማሩ ፡ አኩፋፋቸው ፡ ውስጥ ፡ አሸዋ ፡ ጨምረው ፡ ወደ ፡ ቅፈፍ ፡ ኼዱ ። ቀማኞችም ፡ በያዟቸው ፡ ጊዜ ፤ እመቤቱ ፡ ይህን ፡ እንጀራ ፡ የዛሬን ፡ አሸዋ ፡ እድርጊው ፡ ብለው ፡ ተናገሩ ፤ ቀማኞቹም ፡ አሸዋውን ፡ አይተው ፡ እግራቸው ፡ ሥር ፡ ወድቀው ፡ ሰገዱላቸው ፡ ይባላል ።

መከተም ፤ መቁርቁር ፡ መሥራት ፡ መስፈር ።

መከተሚያ ፤ ከተማ ፡ መሥሪያ ፡ መካከለኛ ፡ እገር ።

አከተመ ፤ ሦስት ፡ ጊዜ ፡ ጠጣ ፡ ጨረሰ ፤ የቡና ።

አከተመ ፤ እበቃ ፡ ደከመ ፡ ለምት ፡ ቀረበ ።

አከታሚ ፤ ያከተመ ፡ የሚያከትም ፤ ጨርሶ ፡ ጠጪ ። በና ፡ አከታሚ ፡ እንዲሉ ።

ማከተም ፤ መጨረሰ ፡ መድከም ።

ማከተሚያ ፤ መጨረሻ ፡ መድከሚያ ፡ ጣር ፡ ጋር ።

አስከተመ ፤ አስቁረቁረ ፡ አሠራ ፡ ከተማን ።

አስከታሚ ፤ ያስከተመ ፡ የሚያስከትም ።

ማስከተም ፤ ማስቁርቁር ፡ ማሠራት ።

ማስከተሚያ ፤ ከተማ ፡ ማሠሪያ ፡ ስፍራ ፡ ጊዜ ፡ ዕንጨትና ፡ ደንጊያ ።

ተከተመ ፤ ተቁረቁረ ፡ ተሠራ ፡ ተበጀ ።

ተከታሚ ፤ የሚከትም ፤ ከተማ ፡ የሚሠራበት ።

(፩) አለቃ ፡ ሐሢቱ ፡ ዐጤ ፡ ምኒልክን ፡ ክርስትና ፡ ያነሡና ፡ ጻዊት ፡ ያሰደገው ፡ ናቸው ።

ክትም ፤ የተከተመ ፤ ከተማ ፤ የሽን ።

ክትም ፤ ወይራ ፤ ያገር ፤ ስም ፤ በቡልጋ ፤
ውስጥ ፤ ያለ ፤ ቀበሌ ። በወይራ ፤ የተከተመ ፤ ማለት ፤
ነው ።

ተከታተመ ፤ (ተዓየነ) ፤ ፊት ፤ ለፊት ፤
እንጻር ፤ ለእንጻር ፤ ጉን ፤ ለጉን ፤ ተሳፋሪ ፤ ተሰፋ-
ፈረ ፤ (ድንኳን ፤ ተከለ ፤ ሰፈር ፤ አደረገ) ፤ የዘማች ፤
የጦር ፤ ሰራዊት ።

መከታተም ፤ መሳፈር ።

መከታተሚያ ፤ መሳፈሪያ ፤ የጠላት ፤ ት-
ይዩ ።

አከታተም ፤ አቋራቄር ፤ አሰፋፈር ፤ መከ-
ተም ።

ከቸመ ፤ ከቸቸ ፤ ደረቀ ፤ የጠባይ ።

አከቸመ ፤ አከቸቸ ፤ አደረቀ ።

አከቸ ፤ ድርቅና ።

አከቻማ ፤ ከቻ ፤ ለዛ ፤ ቢስ ፤ ሞዛዛ ።

ኩቸመ ፤ ኩሰተረ ፤ ዕንጨትን ።

ኩቻሚ ፤ የኩቸመ ፤ የሚኩቸም ፤ ኩስታሪ ።

መኩቸም ፤ መኩስተር ።

መኩቸሚያ ፤ መኩስተሪያ ።

አስኩቸመ ፤ አስኩስተረ ።

ማስኩቸም ፤ ማስኩስተር ።

ተኩቸመ ፤ ተኩስተረ ።

ኩቸም ፤ የተኩቸመ ፤ ኩስተር ፤ ቀልባማ ፤
የደረቅ ፤ ዕንጨት ፤ ሸክም ።

ኩቸም ፤ አለ ፤ ኩስተር ፤ አለ ፤ ተኩቸመ ።

አኩቻቸም ፤ አኩስታተር ፤ መኩቸም ።

ኳተን ፤ ሮጦ ፤ ለፋ ፤ ደከመ ። ኳተን ፤ የኩቴ ፤
ምስጢር ፤ አለበት ።

ኳታኝ ፤ የኳተን ፤ የሚኳተን ፤ የሮጦ ፤ የደ-
ከመ ፤ ሯጭ ።

መኳተን ፤ መርጥ ፤ መልፋት ፤ መድከም ።

መኳተኛ ፤ መልፈያ ፤ መድከሚያ ፤ ጊዜ ፤

ሰፍራ ።

አኳተን ፤ አሮጦ ፤ አለፋ ፤ አደከመ ።

አኳታኝ ፤ ያኳተን ፤ የሚያኳተን ፤ አድካሚ ።

ማኳተን ፤ ማርጥ ፤ ማልፋት ፤ ማድከም ።

ማኳተኛ ፤ ማድከሚያ ።

አኩታተን ፤ አደካከመ ፤ መኳተን ።

ክታን ፤ የተልባ ፤ እግር ፤ ለብስ ፤ (ግእዝ) ።
ኪታን ፤ እይ ።

ከተፈ ፤ (ከቲፍ ፤ ከተፈ) ፤ እያደቀቀ ፤
መተረ ፤ ቁረጠ ፤ አጠቀነ ፤ ሸከፈ ፤ (ገቢር) ።

ከተፈ ፤ ፈጠነ ፤ (ተገብር) ።

ከታፈ ፤ (ሮች) ፤ የከተረ ፤ የሚከትፍ ።

ከተፎ ፤ (ዎች) ፤ ፈጣን ፤ ፈጥኖ ፤ ደራሽ ።

ከተፍ ፤ አለ ፤ በድንገት ፤ ደረሰ ፤ መጣ ። ከ-
ቸኝን ፤ ተመልከት ።

መክተፍ ፤ መቀረጥ ፤ መሸከፍ ።

መክተፊያ ፤ ሉሕ ፤ ቢላዋ ፤ በውስጡ ፤ ጥ-
ርስ ፤ ያለው ፤ መኪና ።

አስከተፈ ፤ አስቈረጠ ፤ አስደቀቀ ፤ ሥጋን ።

አስከታፈ ፤ ያስከተረ ፤ የሚያስከትፍ ።

ማስከተፍ ፤ ማስቈረጥ ፤ ማስደቀቅ ።

ማስከተፊያ ፤ ጊዜና ፤ ወጥ ፤ ቤት ።

ተከተፈ ፤ ተመተረ ፤ ተቈረጠ ፤ ጠቀነ ፤ ተ-
ሸከፈ ፤ ደቀቀ ።

ተከታፈ ፤ የሚከተፍ ፤ ብርንጾ ፤ ቅቅል ።

ክትፍ ፤ የተከተረ ፤ በሰለት ፤ የደቀቀ ።

ክትፎ ፤ ደቃቅ ፤ ሥጋ ፤ በቅቢና ፤ በድልሽ ፤
በቅመም ፤ ታሸቶ ፤ የሚበላ ፤ ዝግንን ፤ አስተውል ።

ክትፋት ፤ ክትፍነት ፤ የክትፎ ፤ ሥራ ። በ-
ብጥታት ፤ ፈንታ ፤ ክትፋት ፤ ይላል ፤ (ኤርፍሬ ፤
፴፮) ።

አካተፈ ፤ አማተረ ፤ አቋረጠ ፤ አዳቀቀ ።

አካታፈ ፤ ያካተረ ፤ የሚያካትፍ ።

ማካተፍ ፤ ማማተር ፤ ማዳቀቅ ።

አክተፈተፈ ፤ አጣደፈ ፤ አቻኩለ ።

ማክተፍተፍ ፤ ማጣደፍ ፤ ማቻኩለ ።

ተክተፈተፈ ፤ ተጣደፈ ፤ ተቻኩለ ።

አክታተፍ ፤ አቋራረጥ ፤ መከተፍ ። ሸከ-
ፈን ፤ እይ ።

ከተረ ፤ (ከቲር ፤ ከተረ) ፤ ደለደለ ፤ ከ

በበ ፤ ገደበ ፤ አገደ ፤ አቆመ ፤ አበዛ ፤ ውሃን ።

ከተረ ፤ ነገርን ፤ በልብ ፤ ያዘ ፤ አሳደረ ።
አምላክ ፤ ሆይ ፤ በየለቱ ፤ የምናደርገውን ፤ በደል ፤
አትከተርብን ።

ከታሪ ፤ (ሮች) ፤ የከተረ ፤ የሚከትር ፤ ደ-
ልዳይ ፤ ከባቢ ፤ አጋጅ ፤ አብዝ ።

ከተሪ ፤ የሰው ፤ ስም ፤ ከተረ ፤ ማለት ፤ ነው ።

ከተራ ፤ የመከበብ ፤ የማገድ ፤ የማብዛት ፤
ሥራ ። ከተራ ፤ በግእዝ ፤ አገዳት ፤ አበዛት ፤ ማለት ፤
ነው ።

ከተራ ፤ የበዓል ፤ ስም ፤ የጥምቀት ፤ ዋዜማ ፤
ጥር ፤ ፤ ቀን ፤ ወራጅ ፤ ውሃ ፤ የሚከተርበት ፤ ታ-
ቦትና ፤ ሰው ፤ ወደ ፤ ዝማ ፤ ወርዶ ፤ የሚያድርበት ፤
ጊዜ ።

መክተር ፤ መከበብ ፤ ማገድ ፤ ማብዛት ።

መክተሪያ ፤ ማገጃ ፤ ማብዛት ፤ ዐፈርና ፤ ደ-
ንጊያ ።

አስከተረ ፤ አስደለደለ ፤ አስከበበ ፤ አግደ ፤
አንዳይኼድ ፤ አንዳይወርድ ፤ አስደረገ ፤ አስበዛ ።

አስከታሪ ፤ ያስከተረ ፤ የሚያስከትር ፤ አሳ
ጋጅ ።

ማስከተር ፤ ማስከበብ ፤ ማሳጋድ ።

ማስከተሪያ ፤ ማስከበቢያ ፤ ማሳገጃ ፤ ጊዜ ፤
ስፍራ ።

ተከተረ ፤ ተደለደለ ፤ ተከበበ ፤ ተገደበ ፤
ታገደ ፤ በዛ ፤ በጤ ፤ ይሙቱ ፤ የተከተረ ፤ በስለት ፤
የተመተረ ።

ተከተረ ፤ በልብ ፤ ተያዘ ፤ ዐደረ ።

ተከታሪ ፤ የሚከተር ፤ ተከባቢ ።

ከትር ፤ (ክቱር) ፤ የተከተረ ፤ የታገደ ፤ የ
ቆመ ፤ ብዙ ፤ ውሃ ።

መከተር ፤ መከበብ ፤ መታገድ ፤ መብዛት ።

መከተሪያ ፤ መታገጃ ፤ መብገጥ ።

አካተረ ፤ አደለደለ ፤ አካበበ ፤ አስተጋገደ ፤
አባዛ ።

አካታሪ ፤ ያካተረ ፤ የሚያካትር ።

ማካተር ፤ ማከበብ ፤ ማስተጋገድ ።

ኩታራ ፤ የዶሮ ፤ ስም ፤ ዶሮ ፤ (ጥራጊ) ።

ኩታራ ፤ (ሮች) ፤ ታናሽ ፤ ልጅ ፤ ማገድ ፤
መጠበቅ ፤ መታገድ ፤ የሚገባው ፤ (ዐማራ) ።

ኪታራ ፤ መዚቃ ፤ ክራር ፤ የዘፈን ፤ መሣ
ሪያ ።

አከታተር ፤ አስተጋገድ ፤ መከተር ።

ከቸረ ፤ (ከቸለ) ፤ ከቸቸ ።

ከቸሮ ፤ የከቸረ ፤ ከቸ ፤ አከቻማ ፤ ለዛ ፤ መ-
ጥጤ ።

አከቸረ ፤ አከቸቸ ።

አከቻቸር ፤ አከቻቸቸ ።

ኩቸረ ፤ ደረቀ ፤ ኩቸሮ ፤ ሽን ።

ኩቸሮ ፤ ደረቀ ፤ እንጀራ ፤ የተማሪ ፤ ምግብ ፤
ተወቅጦ ፤ የደቀቀውም ፤ ኩቸሮ ፤ ይባላል ።

አኩቸረ ፤ አደረቀ ፤ ኩቸሮ ፤ አደረገ ።

ከተተ ፤ (ከተት ፤ ከተተ) ፤ ለበለበ ፤
ጨመረ ፤ አሰናዳ ፤ አገባ ፤ ዶል ፤ እክሌ ፤ መከፋን ፤
ከተተ ፤ እንዲሉ ፤ (ጸያፋን ፤ ከተተ) ፤ ነውሩን ፤
ሰወረ ።

ከተተ ፤ ጨረሰ ፤ ፈጸመ ፤ (ተረት) ፤ መተው ፤
ነገራን ፤ ከተተው ፤ (ገቢር) ።

ከተተ ፤ ተሰበሰበ ፤ ዐጠረ ፤ ዐጨር ፤ ሽን ፤
የጭፍራ ፤ የልብስ ፤ (ተገብሮ) ።

ከታች ፤ የከተተ ፤ የሚከት ፤ አግቢ ፤ ጨ
ማሪ ፤ አሰናጃ ።

ከተታ ፤ ከትቻ ፤ ለበለበ ፤ ጭመራ ፤ (ሉቃ
፲፪ ፡ ፳፩) ።

ከተታ ፤ ያገር ፤ ስም ፤ ምንጃር ፤ (ገድ ፤
ተክ) ።

ከተቴ ፤ ማገት ።

መከተት ፤ መሰብሰብ ፤ መጨመር ፤ ማሰና
ዳት ፤ ማግባት ፤ መጨረስ ።

መከተቻ ፤ መጨመሪያ ፤ ማሰናጃ ፤ ማግ
ቢያ ፤ ስልቻ ፤ ከረጢት ፤ ድብኝት ፤ ጉታ ፤ ጉድ
ጓድ ፤ ዋሻ ፤ የመሰለው ፤ ሹሉ ።

አስከተተ ፤ አሰበሰበ ፤ አስጨመረ ፤ አስገባ ፤
አስደለ ።

አስከታች ፤ ያስከተተ ፤ የሚያስከትት ፤ አ
ስገቢ ።

ማስከተት ፤ ማስጨመር ፤ ማስገባት ።

ማስከተቻ ፤ ማስገቢያ ፤ ስፍራና ፤ ጊዜ ፤ ዕቃ ።

አስከትቶ ፤ አሰበሰበ ፤ አንድነት ፤ አስድ-
ርን ፤ ጦሩን ፤ አስከትቶ ፤ ዘመተ ።

ተከተተ ፤ ተሰበሰበ ፤ ተጠራቀመ ፤ ተጨ
መረ ፤ ተደለ ፤ ገባ ፤ ተሰናዳ ፤ በውስጥ ፤ ሽን ፤ ሰው ፤
ከተከተተ ፤ ሽብ ፤ ካኩተኩተ ፤ እንዲሉ ።

ተከተተ ፤ ተጨረሰ ፤ ተፈጸመ ፤ ነገር ፤ ዐ
ለቀ ፤ ተከተተ ፤ አባቴ ፤ እሸቴ ፤ ሞተ ፤ (ነጋድራስ ፤
ተሰማ) ።

ተከታች ፤ የሚከተት ።

ክት ፤ የተከተተ ፤ በውስጥ ፤ ያለ ።

የክት ፤ ዝጊ ፤ ከማሁ ፤ በጋን ፤ በማጥን ፤
ተከቶ ፤ የሚቀመጥ ፤ ለበዓል ፤ ብቻ ፤ የሚለበስ ፤
የክት ፤ ልብስ ፤ እንዲሉ ።

ክት ፤ የተሰበሰበ ፤ ዐጠር ፤ ሞንደል ፤ ያለ ፤
ከተተና ፤ ከተበ ፤ ባት ፤ ባማርኛ ፤ ይተባበራሉ ፤ (ግ
ጥም) ፤ ከበሽታ ፤ ሹሉ ፤ ፈንጣጣ ፤ ክፉ ፤ ነው ፤ ክት
ባት ፤ እንዳንቺ ፤ የሚያምርበት ፤ ማነው ።

ክትት ፤ አደረገ ፤ ከተተ ።

ክትት ፤ አለ ፤ ግብት ፤ አለ ፤ ተከተተ ።

ክታች ፤ ያዘመራ ፤ ፍጻሜ ፤ መከር ፤ ክታች ፤
ሲሽን ፤ እመጣለሽ ።

ክትት ፤ የቅርብ ፤ ወንድ ፤ ትእዛዝ ፤ እንቀጽ ፤
ተሰበሰበ ፤ እከተማ ፤ ግባ ፤ ምታ ፤ ነጋሪት ፤ ከተት ፤
ሰራዊት ፤ እንዲሉ ፤ የኛውን ፤ ከተተ ፤ እይ ።

መከተት ፤ መጨመር ፤ መግባት ፤ መጥለት ፤
በውጭ ፤ አለመታየት ።

መከተቻ ፤ ሆድና ፤ ውስጥ ፤ ያለው ፤ ስፍራ ።

ተከተተ ፤ ተከናወነ ፤ (ዐለቀ ፤ ደረሰ ፤ ተፈ
ጸመ) ።

መከተት ፤ መከናወን ።

መከተቻ ፤ መከናወኛ ፤ (መፈጸሚያ ፤ ማለ
ቲያ) ፤ ዐርብ ፤ የፍጥረት ፤ መከተቻ ፤ ነው ።

መካተቾ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ።
 ተካቶ ፤ ተፈጽሞ ፡ ዐልቆ ፡ ተጨርሶ ።
 አካተተ ፤ አጋባ ፡ አማመረ ፡ አዲደለ ።
 አካተተ ፤ (ከተተ) ፤ ኹለን ፡ ቻለ ፡ አገ
 መረ ።
 አካታቾ ፤ ያካተተ ፡ የሚያካትት ፤ አማ
 ማሪ ።
 አካቶ ፤ አማምሮ ።
 አካቶ ፤ ንኡስ ፡ አገባብ ፤ ጭራሽ ፡ ፈጽሞ ።
 ማካታቾ ፤ ማጋባት ፡ ማማመር ።
 ከቶ ፤ አገባቶ ፡ ጨምሮ ፤ ጨርሶ ።
 ከቶ ፤ ንኡስ ፡ አገባብ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፡ ለአ
 ካቶ ፤ ከቶ ፡ ምንም ፡ ቢኾን ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ አላደርገ
 ውም ፡ (ኤር፳፫ ፡ ፱ ። ዮሐ፩ ፡ ፲፮) ።
 ከቶውንም ፤ ጭራሹንም ።
 ከታቴ ፤ ከታቾ ፡ ጨራሽ ።
 ከታቴው ፤ (ከታቾ) ፤ መጨረሻው ፡ መ
 ደምደሚያው ፤ ይብስ ፡ ይከፋ ፡ ደርቡኾች ፡ ዐጤ ፡
 ዮሐንስን ፡ በጥይት ፡ ካቋሰዱት ፡ በኋላ ፡ ከነከ
 ታቴው ፡ ዐንገታቸውን ፡ ቁርጠው ፡ ወሰዱት ።
 ከተት ፤ ከተት ፤ (ትግ ፡ ዐፍላ) ፤ የልጅ ፡
 የፈረስ ፡ ቀንጮ ፡ የተገነገሉት ፡ ጠጥር ። ከልጅነት ፡
 እስከ ፡ ዕውቀት ፤ ከከተት ፡ እስከ ፡ ሽቦት ፡ እንዲሉ ።
 ከተት ፤ ጓዝ ፡ እክት ፡ ዕቃ ፡ ግሌት ።
 ከተት ፤ እድፍ ፡ ጭቅቅት ።
 ከተታም ፤ ጓዛም ፡ እከታም ፡ እድፋም ።
 ከተቴ ፤ ጥቁር ፡ አደንጓሪ ፡ ባለሐረግ ።
 ከተቴ ፤ የኔ ፡ ከተት ።
 አከታተት ፤ አጨማመር ፤ መከተት ። የከ
 ቴትን ፡ እይ ፤ የዚህ ፡ ዘር ፡ ነው ።

ከቸቸ ፤ (ቀጨጨ) ፤ ደረቀ ፡ ልሰላሰና ፡
 ጣዕም ፡ ዐጣ ፤ የጠባይ ፡ የሌላም ፡ ነገር ።
 ከቸቸ ፤ ደነገተ ።
 ከቻቻ ፤ የከቸቸ ፡ ደረቅ ፤ ከቸሌ ።
 ከቾ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ ለዛ ፡ ቢስ ፡ ለካ
 መጥጤ ፤ ቅጠል ፡ የለሽ ።
 ከች ፡ አለ ፤ ድርቅ ፡ አለ ።
 ከች ፡ አለ ፤ ደነገጠ ።
 ከቸች ፤ ከተፍ ።
 ከቸች ፡ አለ ፤ ላይታሰብ ፡ ድንገት ፡ ከተላ
 አለ ፤ መጣ ፡ ደረሰ ።
 ከች ፤ ከባሕር ፡ የመጣ ፡ ልብስ ፡ ቁጥንና ፡
 ጥፍራንዶን ፡ ከመሰለ ፡ ዕንጨት ፡ የተሠራ ፡ ሲን
 ከት ፡ የሚሻከር ።
 አከቸቸ ፤ አደረቀ ፤ ጣም ፡ አላጣ ። ከቸ
 ለንና ፡ ከቸመን ፡ ተመልከት ።
 አከቻቸቸ ፤ አደራረቅ ፤ መከቸት ።
 ካፓ ፤ ካባ ፡ (ማር ፡ ይሥ፫) ።

ካፓ ፡

ካፖርት ፤ (ካቦርት) ፤ ረዥምና ፡ ሰፊ ፡
 ቀሚስ ፤ ከፍት ፡ ባላዝራር ፡ መደረቢያ ። በጣሊ
 ያንኛ ፡ ካፖቶ ፡ ይባላል ።

ኸ

ኸ ፤ የፊደል ፡ ስም ፤ የከ ፡ ዲቃላና ፡ ወራሽ ።
 ግእዝ ፡ አሰርከኒ ፡ ፈታሕከኒ ፡ ወሰድከኒ ፡ ያለውን ፤
 አሰርኸኝ ፡ ፈታኸኝ ፡ ወሰድኸኝ ፡ ማለቱን ፡ ያላ
 ያል ። የነና ፡ የኸ ፡ ድምጥ ፡ እንድ ፡ መኾንንም ፡
 ባቡጊዳ ፡ እይ ። ዳግመኛም ፡ የሀሐ ፡ ተለዋጭ ፡
 ሲኾን ፤ ይህ ፡ ይኸ ፡ ምንዛህ ፡ ምንዛኸ ፤ በረሓ ፡
 ባረኸኛ ፡ ይላል ። ከሀሐንም ፡ ተለይቶ ፡ በግስ ፡
 መድረሻ ፡ ደለኸ ፡ ጮኸ ፡ ሲል ፡ ይገኛል ። ከካ
 ዕብ ፡ እስከ ፡ ሳብዕ ፡ ያለውም ፤ ጮኸ ፡ ጭኸ ፡
 ጭኸ ፡ መጮኸ ፡ ጭኸ ፡ ጭኸ ፡ እያለ ፡ ይነገ
 ራል ።
 ኸ ፤ የከ ፡ ወራሽ ፤ እኔ ፡ ለሚል ፡ የአን
 ቀጽ ፡ ዝርዝር ፡ ሲኾን ፤ በግእዝ ፡ በላዕኩ ፡ ሰገ

ድኩ ፡ መጸእኩ ፡ የተባለውን ፤ በላኸ ፡ ሰገድኸ ፡
 መጣኸ ፡ ይላል ።
 ኸ ፤ (ከአ) ፤ ለቅርብ ፡ ወንድ ፡ የስምና ፡
 የአንቀጽ ፡ ዝርዝር ። ጉድኸ ፡ ድንቅኸ ፤ በላ ፡ ልበ
 ልኸ ።
 ኸ ፤ የከ ፡ ወራሽ ፤ ለቅርብ ፡ ወንድ ፡ የአ
 ንቀጽና ፡ የስም ፡ ዝርዝር ፡ መኾኑን ፤ አመንኸ ፡
 ሰገድኸ ፡ ጸለይኸ ፤ ቤትኸ ፡ ትጻርኸ ፡ ንብረትኸ ፡
 በማለቱ ፡ ያላያል ። እንዳንድ ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡
 በሀሐን ፡ ፈንታ ፡ ኸ ፡ ይጻፍ ፡ እያሉ ፡ ይሰብካሉ ፤
 ስለ ፡ ሐጋኸም ፡ ሃን ፡ ብቻ ፡ ይጽፋሉ ። በኸኸኸ
 ኸኸኸ ፡ ፈንታ ፡ ሁሂሃህህህን ፡ ሲጽፉ ፡ ይታያሉ ።
 እነዚህም ፡ እንደ ፡ ሮማይስጥና ፡ እንደ ፡ ጽርእ ፡ አ

ንድ፡ እ፡ እንድ፡ ሀ፡ ይበቃል፡ እያሉ፡ የሚዘባ
ርቁና፡ ተማርቸን፡ የሚያስቱ፡ ናቸው፡ ግእዝንም፡
ሳይማሩና፡ ሳያውቁ፡ በግልጥ፡ ግእዝ፡ አይረባም፡
አይጠቅምም፡ እያሉ፡ ይነቅፉታል።

ኸባ ፤—ኸባ ፤—ኸባ ፤

ኸደ ፤—ረገጠ፡ ዐለፈ ፤—(ኸየደ) ፤

ኸደደ ፤—ዐረሰ፡ ጠመ ፤—ሐደደ ፤

ኸያ ፤ ከያ ፤ (ከላ) ፤ የቀጥር፡ ስም ፤ ያ፤
ቤት፡ ቀጥር፡ ኸለት፡ ዐሥር ፤ በአጋዝም፡ ጽ፡
ተበሉ፡ ይጻፋል። እንቀጽ፡ ከላ፡ (ከልእ)፡ በለ፡
ኸነ፡ ሀያ፡ ወይም፡ ሐያ፡ ብሉ፡ መጻፍ፡ ስሕተ
ትና፡ አለማወቅ፡ ነው። የተራራ፡ የማዕርግ
ቀጥር፡ ሲኾን፡ ኸያኛ፡ ኸያኛው፡ ይላል። ከን፡
ተመልከት።

(ኸየደ) ፤ ከደ) ፤ ኸደ ፤ ረገጠ፡ ተራ
መደ፡ ዐለፈ፡ አገደመ፡ ወጣ፡ ወረደ፡ ገሠገሠ ፤
አመነዘረ ።

ኸያጅ ፤ ኸያጅ፡ (ጆች) ፤ ከያዲ) ፤
የኸደ፡ የሚኸድ፤ ዐላፈ፡ አግዳሚ፡ ወጪ፡ ወራጅ፡
ተራማጅ፡ ገሥጋኽ፡ መንገደኛ ፤ ከሰው፡ ሴት፡
የሚኸድ፡ አመነዘራ፡ ሽርመጣ ። (ተረት) ፤
የጫረቃ፡ ኸያጅ፡ የምስክር፡ ፈራጅ ።

ኸያጅነት ፤ ኸያጅ፡ መኾን፡ መንገደኛ
ነት፡ አመነዘራነት ።

መኸድ ፤ መራመድ፡ ማለፍ፡ ማግደም፡
መውጣት፡ መውረድ፡ መገሥገሥ ፤ ይኸውም፡
የሥጋና፡ የነፍስ፡ እግር፡ ሥራ፡ ነው።

መኸጃ ፤ መራመጃ፡ ማለፊያ፡ መንገድ፡
እግር፡ መድረሻ፡ ስፍራ ።

አኸደ ፤ (አከደ) ፤ በሬን፡ ባውድማ፡
ውስጥ፡ አዞረ ፤ እኸልን፡ አበራየ፡ ወቃ ፤ ፈለ
ፈለ፡ ፍሬን፡ (አላጭ፡ ፲፩ ። ሚካ፩ ፤ ፲፫) ።

አኸደ ፤ መጣፍ፡ ተረጉመ፡ ምስጢሩን፡
ገለጠ፡ አስረዳ ፤ መላልሶ፡ አስተማረ፡ ፍሬን፡
ከገለባ፡ እንደ፡ ማውጣት ።

አኸደ ፤ የማዞር፡ የማኸድ፡ ሥራ፤ ውቂያ ።
ማኸድ ፤ ማበራየት፡ መውቃት፡ መፈል
ፈል ።

ማኸድ ፤ መተርጉም፡ መግለጥ ።

ማኸጃ ፤ ዐውድማ፡ ከብት፡ ጊዜ፡ (አላ
ጽ። ፳፯) ።

ማኸጃ ፤ የወይን፡ ጉድጓድ ።

አስኸደ ፤ አስከደ፡ አስረገጠ፡ አስበራየ፡
አስፈለፈለ፡ (አላጽ። ፳፰) ። ከደን፡ እይ ።

ተኸደ ፤ ታለፈ፡ ታለፈበት ፤ ተረገጠ፡ ተ
ወቃ፡ ተፈለፈለ ።

ተኸደ ፤ ተተረጉመ፡ ተገለጠ፡ ተረዳ ።

ኸድ ፤ የቅርብ፡ ወንድ፡ ትእዛዝ፡ አንቀጽ ፤

ከዚህ፡ ወደዚያ፡ ዕለፍ፡ ተራመድ ። ውኸን፡ ና፡
ኸድ፡ እንዲሉ ።

ኸድ ፤ የዚማ፡ ምልክት፡ ፈደል፡ ያይዶል ።
ውኸድ ፤ ዘወር፡ በል ፤ ወግድ፡ ራቅ ። ወ፡
ዋዌ፡ ነው ።

ኸዶ ፤ ኸዶ ፤ ዐልፎ፡ ተራምዶ ።

ኸጃ ፤ (ወሎ) ፤ አኸዶ፡ (ሆለ፤ ፲፩) ።

ኸደት ፤ (ኪደት) ፤ መኸድ ።

ኸደት፡ አለ ፤ ዐለፍ፡ ራመድ፡ አለ ።

ኸደት፡ ኸደት፡ አለ ፤ ራመድ፡ ራመድ፡
አለ ።

ኸሉ ፤ (ኸሉ) ፤ ደቂቅ፡ ቅጽል ፤ መላው፡
ጠቅላላው ፤ አንድ፡ ሳይቀር ። ስምን፡ እያስከተ
ለና፡ እያስቀደመ፡ በቅጽልነት፡ ሲነገር ፤ ኸል፡
ጊዜ፡ ኸለግዜ፡ ኸል፡ ቀን ፤ ሰው፡ ኸሉ፡ ዓለም፡
ኸሉ፡ ይላል ። ባንድ፡ ጊዜ፡ ቅጽል፡ ተቀባይና፡
ቅጽል፡ ሲኾን ፤ በዚህ፡ ኸሉ፡ ነገር፡ ያወኛል ።
በቂ፡ ሲኾን ፤ ኸሉ፡ አማረኸን፡ ገቢያ፡ አታው
ጧት ። ኸሉ፡ አገርኸ ። ያቶ፡ እከሌ፡ ገንዘብ፡
ኸሉ፡ በኸሉ፡ ይህን፡ ያኸል፡ ይኸናል ። (ተረት)፡
ዝናም፡ ባይመጣ፡ ኸሉ፡ ቤት ፤ እንግዳ፡ ባይ
መጣ፡ ኸሉ፡ ሴት ። ኸልኸ፡ ኸላቸው፡ ኸላቸኸ፡
ኸላ፡ ኸልኸ፡ ኸላቸን፡ እያለ፡ እስከ፡ ፯፡ ይዘ
ረዝራል ።

ኸል ፤ (ኸል) ፤ ዝኒ፡ ከግሁ፡ አገባቡን፡
ባለፈው፡ ተመልከት ። (እኸል፡ ገብ) ፤ የቅጠል፡
ስም ፤ ለበሽታ፡ ኸሉ፡ የሚገባ፡ የታወቀ፡ የምች፡
መድኃኒት ።

ኸላ ፤ ኸላ፡ መላዋ፡ (ዘፍ፤ ፩) ።

ኸለዬ ፤ (ኸልሄ) ፤ ኸለግዜ፡ ዘወትር፡
በየቀኑ ።

ኸለመና ፤ (ኸለንታ) ፤ ፍጹምና፡ ምሉ፡
አካል፡ ገላ ። እከለ፡ ብለኸ፡ አካልን፡ እይ ።

ኸለመናዬ ፤ የሴት፡ ስም ፤ የጌ፡ ኸለመና ።

ኸለንተና ፤ ዝኒ፡ ከግሁ፡ ለኸለመና፡ (ሉ
ቃ፤ ፱፩) ።

ኸላ ፤—ጊዜና፡ ስፍራ ፤—ኋላ ።

ኸለት ፤ (ኸልኤት) ፤ የቀጥር፡ ስም ፤ ባ
ንድና፡ በምስት፡ መካከል፡ ያለ፡ ያንድ፡ ቤት፡ ቀጥ
ር ። በአጋዝ፡ ሲጻፍ፡ ፪፡ ይባላል ። የጊዜ፡
በቂና፡ ቅጽል፡ ሲኾን ፤ ኸለተዬ፡ ኸለት፡ ጊዜ፡
ኸለተግዜ፡ ይላል፡ (ፈልጽ፤ ፲፮) ።

ኸለት፡ አደረገ፤ (ኸልከ) ፤ ከፈለ፡ ለየ ።

ኸለት፡ ባሕርይ ፤ አንድ፡ አካል፡ ለኸ
ነው፡ ለጌታችን፡ እየሱስ፡ ክርስቶስ፡ የሚነገር፡
የቅዱሳን፡ አቤው፡ እምነትና፡ ባህል ።

ኸለት፡ ኾነ ፤ ተከፈለ፡ ተለየ፡ እየብቻ፡
ኾነ ።

ተኾን ፤ የሰው ፡ ስም ።

ኹነታ ፤ ኹናቱ ፤ ኹኔታ ፤ (ከዋኔ) ፤

ተፈጥሮ ፡ አካል ፡ መልክ ፡ ቁመና ፡ አካሄድ ፡
ጠባይ ፡ ዐመል ፡ ሐሳብ ፡ ሥራ ። ይህ ፡ ሰው ፡
ኹኔታው ፡ አይታወቅም ።

ኹነኛ ፤ ጠቃሚ ፡ ወዳጅ ፤ ተሰማሚ ፡ ሰው ።

ይኹን ፤ ዕሼ ፡ በጄ ፤ ይደረግ ።

አይኹን ፤ አይደረግ ፡ አይሠራ ።

ኹኖ ፤ ተደርጎ ፡ ተወርቶ ።

ኹኖም ፤ አያውቅ ፤ ባንድ ፡ ከተማ ፡ ፪ ፡ 7
ጉሥ ፤ ባፄ ፡ ዐልጋ ፡ ፪ ፡ ዐራስ ፤ ባፄ ፡ ራስ ፡ ፪ ፡ ምላስ ።

ኹን ፤ ተቀመጥ ። እዚህ ፡ ኹን ፡ እንዲሉ ።

አኹን ፤ ንጉሱ ፡ አገባብ ፤ የተዠመረ ፡ የተ
ያዘ ፡ ጊዜ ፡ ደቂቃ ። በ ፡ ባማካይነት ፡ ከ ፡ በመነ
ኻነት ፡ ሲሰማሙት ፤ አኹን ፡ ባኹን ፡ ካኹን ፡ አ
ኹን ፡ ይላል ።

አኹን ፡ ለታ ፤ (አኹን ፡ ለት) ፤ ካፂ፡ ከ
ቅርብ ፡ ቀን ፡ ወዲህ ፡ ያለ ፡ ጊዜ ። አኹን ፡ ለታ ፡
መጥቼ ፡ ዐማኹኸ ።

አኹን ፡ ሰው ፡ አኹን ፡ አውራ ፤
ዐመለ ፡ መጥፎ ፡ ጠባየ ፡ ከፋ ፡ ቂጭባራ ።

ለ ፤ ፲፪ኛ ፡ ፊደል ፡ በግእዝ ፡ አልፍ ፡ ቤት ፡
በአበገደ ። በፊደልነት ፡ ስሙ ፡ ላዊ ፤ አጋዝ ፡ ሲኾን ፡
ለ—፱ ፡ ይባላል ።

ለ ፤ የቦታ ፡ ደቂቅ ፡ አገባብ ፤ ፍችው ፡ ወደ ።
እከሌ ፡ አገር ፡ ላገር ፡ መንደር ፡ ለመንደር ፡ ዞረ ።
ከ ፡ የቀረው ፡ ነው ፤ ከመንደር ፡ ለመንደር ፡ ያሠኛል ።

ለ ፤ ከተናባቢ ፡ ሳድስ ፡ ቅጽል ፡ ይወጣል ።
ታቦትን ፡ እይ ።

ለ ፤ ተቀባይ ፡ እየኾነ ፡ በብትን ፡ ሹሉ ፡ ይ
ገባል ። ላምላክ ፡ ምስጋና ፡ ይግባው ፤ ለሰው ፡
ምት ፡ እነሰው ፤ ለሥራ ፡ ተጋ ፤ ለውነት ፡ አደላ ፤
ለወራ ፡ አቂተመ ። ፍችው ፡ በቁም ፡ ቀሪ ፡ ነው ።
በመራሕያንም ፡ ሲነገር ፡ ለርሱ ፡ ላንተ ፡ .....ለኔ ፡
ለኛ ፡ ይላል ።

ለ ፤ ከ—ጋራ ። እባብ ፡ ለባብ ፡ ይተያያል ፡
በኩብ ። ይኸውም ፡ ለ ፡ ከምስለ ፡ የመጣ ፡ ነው ።
ባማፋሪነትም ፡ እባብና ፡ እባብ ፡ ተብሎ ፡ ይፈታል ።

ለ ፤ የየ ፡ ተወራራሽ ። ይን ፡ ተመልከት ።

ለ ፤ የረ ፡ ተለዋጭ ። ማረ ፡ ግላ ፡ (መፃረ ፡
ግራ) ።

ለ ፤ በን ፡ ፈንታ ፡ እየተነገረ ፡ ገቢር ፡ ተ
ላቢ ፡ ይኾናል ። ጨለማው ፡ ላይን ፡ ያዘ ።

ኸን ፤ (ከን) ፤ እኛ ፡ ለሚሉ ፡ የአንቀጽ ፡
ዝርዝር ። አንተ ፡ እኛን ፡ አመንኸን ፡ ወደድኸን ፤
ሰጠኸን ፡ ነግኸን ።

ኾራ ፤ (ኩራ) ፤ ዐምቦ ፤ ከብት ፡ ፈጠ
ጣው ፡ ጨው ፡ ጨው ፡ የሚል ፡ ውሃ ፡ ዐፈር ። ኾራ ፡
በጋላ ፤ ዐምቦ ፡ ባማርኛ ፡ ነው ፤ ምስጢሩ ፡ ከኩራ
ነት ፡ አይወጣም ። ኮራን ፡ ተመልከት ።

ኹሽ ፤ (ኩኪ) ፤ ለቅርብ ፡ ሴት ፡ የአንቀጽ ፡
ዝርዝር ። እኔ ፡ አንቺን ፡ አሰርኹሽ ፡ ተብተብኹሽ ፤
ወደድኹሽ ፡ ጠላኹሽ ።

ኹት ፤ (ክዎ) ፤ ለሩቅ ፡ ወንድ ፡ የአንቀጽ ፡
ዝርዝር ። እኔ ፡ እሱን ፡ ባረከኹት ፤ መረቅኹት ።

ኻት ፤ (ካ ፡ ሃ) ፤ ለሩቅ ፡ ሴት ፡ የአን
ቀጽ ፡ ዝርዝር ። አንተ ፡ እሷን ፡ ገደልኻት ።

ኻች ፤ ካች ፤ (ከተተ) ፤ ካንድ ፡ ዓመት ፡
በፊት ፡ ያለፈ ፡ የወዲያኛው ፡ ዓመት ፡ ቅጽል ።
ካች ፡ ዓምኖ ፡ እንዲሉ ። የኻች ፡ ምስጢር ፡ ፍጹ
ሜና ፡ ገልፈት ፡ ነው ።

ኻቸው ፤ (ኮሙ) ፤ ለሩቆች ፡ ወንዶችና ፡
ሴቶች ፡ የአንቀጽ ፡ ዝርዝር ። አንተ ፡ እነሱን ፡ መረ
ቅኻቸው ።

ለ.፤ እሱ ፡ እነሱ ፡ በተባሉት ፡ ሰራዊት ፡
አየገባ ፡ ከአንዲ ፡ በኋላ ፡ የዘንድ ፡ አንቀጽ ፡ ሹሉ ፡
መነሻ ፡ ይኾናል ። ሊማር ፡ ይወዳል ፤ ሊማሩ ፡
ይወዳሉ ፤ ሊበሉት ፡ ያሰቡትን ፡ አምራ ፡ ስሙን ፡
ይሉታል ፡ ኹማራ ።

ላ ፤ በስም ፡ መጨረሻ ፡ እየተጨመረ ፡ ቅጽ
ልና ፡ አንቀጽ ፡ ይኾናል ። (ማስረጃ) ፡ አበባ ፡ አበ
በላ ፤ ወንድ ፡ ወንዳላ ፤ ኩቲ ፡ ኩቲላ ፤ ዐር ፡ ዐራላ ።
በቅጽልነት ፡ ም ፡ በአንቀጽነት ፡ አላት ፡ ተብሎ ፡
ይተረጎማል ።

ላ ፤ ለሩቅ ፡ ሴት ፡ የአንቀጽ ፡ ዝርዝር ፤ ፍ
ቺው ፡ ላት ። (ማስረጃ) ፡ ይሰሙ ፡ ይሰሙላ ። መዝ
መሪያውን ፡ ላት ፡ እይ ።

ላ ፤ (አልአ) ፤ የሐዘንና ፡ የማድነት ፡ ቃል ፡
ወይም ፡ የመልከት ። አንተንም ፡ መሬት ፡ ይበላኻላ ፡
እንደ ፡ ሞኝ ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ተላላ ።

ል ፤ የዘንድ ፡ አንቀጽ ፡ መነሻ ፡ ሲኾን ፡ ከ
ሩቂ ፡ ወንድና ፡ ከሩቆቹ ፡ በቀር ፡ በሹሉ ፤ በትእ
ዋዝ ፡ ግን ፡ እኔ ፡ በሚል ፡ ብቻ ፡ ይገባል ። ልት
ጥፍ ፡ (እሷ) ፡ ልትጥፍ ፡ (አንተ) ፡ ልትጥፍ ፡ ልጥፍ ፡
እወዳለኹ ፤ ልጣፍ ። ልትጥፉ ፡ ልንጥፍ ፡ እንወዳ
ለን ። የማለሱና ፡ የሳድሱ ፡ (ሊ ፡ ል) ፡ በግእዝ ፡ መሠ
ረተቻቸው ፡ የተለነ ፡ ናቸው ።